K A P I T E L 1 7
Indledning 7
1. Arbejdsgruppens nedsættelse og kommissorium 7
2. Arbejdsgruppens sammensætning 8
3. Arbejdsgruppens arbejde 9
4. Rapportens opbygning 10
K A P I T E L 2 12
1. Indledning 12
2. Sammenfatning af arbejdsgruppens overvejelser og forslag vedrørende færøsk overtagelse af politi og anklagemyndighed 13
3. Sammenfatning af arbejdsgruppens overvejelser og forslag vedrørende færøsk overtagelse af kriminalforsorgen 17
4. Sammenfatning af arbejdsgruppens overvejelser og forslag vedrørende færøsk overtagelse af retsvæsenet i Færøerne 21
5. Sammenfatning af arbejdsgruppens overvejelser og forslag vedrørende andre sagsområder .. 23
6. Sammenfatning af økonomiske konsekvenser af færøsk overtagelse af politi og retsvæsen samt hertil knyttede sagsområder 26
K A P I T E L 3 28
Politiet og anklagemyndigheden i Færøerne 28
1. Indledning 28
2. Politiet 29
2.1. Indledning 29
2.2. Historisk oversigt over organiseringen af politiet 29
2.3. Organisation, personale, bygninger mv. 31
2.4. Politiets opgaver 34
2.5. Organisatoriske forhold 47
2.6. Udgifter og indtægter vedrørende politiet i Færøerne 63
3. Anklagemyndigheden 70
3.1. Generelt om anklagemyndigheden i Danmark 70
3.2. Særligt om anklagemyndigheden i Færøerne 71
3.3. Forholdet til Justitsministeriet 73
3.4. Forholdet til Rigsadvokaten 73
3.5. Udgifter og indtægter vedrørende anklagemyndigheden i Færøerne 75
K A P I T E L 4 77
Kriminalforsorgen i Færøerne 77
1. Indledning 77
2. Det overordnede regelgrundlag vedrørende straffuldbyrdelse mv. 78
2.1. Indledning 78
2.2. Udsættelse og benådning 79
2.3. Fuldbyrdelse af frihedsstraf og forvaring 80
2.4. Fuldbyrdelse af bødestraffe 81
2.5. Betingede domme 81
2.6. Samfundstjeneste 81
2.7. Varetægtsarrestanter 82

2.8. Folketingets Ombudsmand ... 82
2.9. Konventioner ... 82
2.10. Afvigende regler gældende for Danmark ... 83
3. Politiets opgaver i forbindelse med fuldbyrdelse af straf mv. ... 83
3.1. Benådning (strafeftergivelse) ... 84
3.2. Udsættelse med fuldbyrdelse af frihedsstraf ... 85
3.3. Henstand med betalingen af bøder og konfiskationsbeløb og tilladelse til afdragsvis betaling ... 85
3.4. Fuldbyrdelse af ubetinget frihedsstraf ... 86
3.5. Fuldbyrdelse af bødestraf og konfiskation ... 87
3.6. Inddrivelse af sagsomkostninger ... 88
4. Afgørelser, som Landfogden i Færøerne træffer i egenskab af arrestinspektør ved Arresthuset i Tórshavn og arrestinspektørens opgaver i øvrigt ... 88
4.1. Varetægtsarrestanter ... 89
4.2. Anholdte, der mistænkes for strafbart forhold ... 90
4.3. Personer der udstår straf i arresthuset, herunder forvandlingsstraf for bøde ... 90
4.4. Andre afgørelser undergivet arrestinspektørens kompetence ... 91
4.5. Anbringelse i arresthus af andre personer ... 92
5. Samarbejde med andre straffuldbyrdende myndigheder og institutioner i Danmark ... 92
6. Afgørelser, der træffes af Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen ... 93
7. Kriminalforsorgen i Frihed ... 96
8. Personaleforhold i Færøerne ... 97
8.1. Afdelingen i Færøerne ... 97
8.2. Arresthuset ... 97
8.3. Disciplinærsager ... 98
9. Ansættelse og uddannelse af fængselsfunktionærer på prøve ... 98
9.1. Kriterier for ansættelse som fængselsfunktionær på prøve ... 98
9.2. Ansættelse og uddannelsesforløb for fængselsfunktionærer ... 99
10. Ledelses- og efteruddannelse i Kriminalforsorgen ... 99
10.1. Lederuddannelse ... 100
10.2. Efteruddannelse ... 100
11. Økonomi mv. ... 100
11.1. Arresthuset i Tórshavn ... 100
11.2. Afdelingen i Tórshavn ... 101
11.3. Bevillingsudmelding ... 101
12. IT i Arresthuset i Tórshavn og Afdelingen i Færøerne ... 102
12.1. Elektronisk klientadministration ... 102
12.2. IT-infrastruktur i Færøerne ... 103
K A P I T E L 5 ... 105
Retsvæsenet i Færøerne ... 105
1. Indledning ... 105
2. Organisation ... 105
2.1. Østre Landsret ... 106
2.2. Højesteret ... 109

2.3. Procesbevillingsnævnet ... 110
2.4. Den Særlige Klageret ... 111
2.5. Domstolsstyrelsen ... 113
2.6. Dommerudnævnelsesrådet for Færøerne ... 115
2.7. Præsidentrådet ... 117
3. Retten i Færøernes opgaver ... 118
3.1. Fælles for civile sager og straffesager ... 119
3.2. Fogedretten ... 122
3.3. Skifteretten ... 122
3.4. Notarialkontoret ... 123
3.5. Tinglysningen ... 123
3.6. Regnskabskontoret ... 124
3.7. Øvrige opgaver ... 125
4. Personaleforhold ... 126
5. Uddannelse ... 127
5.1. Grunduddannelse ... 128
5.2. Efteruddannelse ... 132
5.3. Lederuddannelse ... 133
5.4. Landsretsuddannelsen ved Danmarks Domstole ... 134
5.5. Ansættelsesværn for dommerfuldmægtige ved Danmarks Domstole ... 134
5.6. Diverse fælles kurser ... 135
6. Bygningsforhold ... 136
7. IT-forhold ... 137
7.1. Hardware ... 138
7.2. Software ... 138
8. Forholdet til andre myndigheder ... 139
8.1. Rigsombudet i Færøerne ... 139
8.2. Retsmedicinsk Institut ... 139
8.3. Retslægerådet ... 140
9. Økonomi ... 140
9.1. Driftsøkonomi ... 140
9.2. Værdiansættelse ... 140
K A P I T E L 6 ... 142
Andre sagsområder ... 142
1. Indledning ... 142
2. Straffeloven ... 142
3. Internationalt politimæssigt og strafferetligt samarbejde ... 143
4. Retsplejeloven ... 145
5. Advokater ... 146
5.1. Indledning ... 146
5.2. Kapitel 12. Beskikkelse som advokat (§§ 119-129) ... 146
5.3. Kapitel 13. Advokaters møderet for domstolene mv. (§§ 131-136) ... 152
5.4. Kapitel 14. Ophør af retten til at udøve advokatvirksomhed (§§ 137-142) ... 152
5.5. Kapitel 15. Advokatsamfundet og Advokatnævnet (§§ 143-145a) ... 153

5.6. Kapitel 15 a og 15 b. Salær- og disciplinærklager (§§ 146-147 f) 154
K A P I T E L 7 155
Arbejdsgruppens overvejelser om færøsk overtagelse af politi og anklagemyndighed 155
1. Indledning 155
2. Bygninger mv. 156
2.1. Bygninger mv. 156
2.2. Arbejdsgruppens overvejelser 156
3. Samarbejdsaftaler om praktiske forhold og forhold af betydning for varetagelse af de operative opgaver 156
3.1. Indledning 156
3.2. Aftaler om praktiske forhold vedrørende politiet og anklagemyndigheden 158
3.3. Aftaler om forhold af betydning for politiets og anklagemyndighedens operative opgaver 160
4. Efterretningsområdet 162
5. Det Centrale Kriminalregister 162
5.1. Indledning 163
5.2. Det Centrale Kriminalregister (Kriminalregisteret) 163
5.3. Arbejdsgruppens overvejelser 163
6. Forholdet til Schengen 164
6.1. Schengen-konventionen 164
6.2. Arbejdsgruppens overvejelser 164
7. Forholdet til Danmarks internationale forpligtelser med hensyn til politimæssigt og strafferetligt samarbejde 165
7.1. Deltagelse i internationalt politimæssigt og strafferetligt samarbejde. 165
7.2. Arbejdsgruppens overvejelser 165
8. Fællesanliggender, der hidtil har været varetaget af politiet i Færøerne 165
8.1. Fællesanliggender, der varetages af politiet i Færøerne 165
8.2. Arbejdsgruppens overvejelser 166
9. Et færøsk politi 166
9.1. Indledning 166
9.2. Politiets opgaver og struktur 167
9.3. Klager over politiet 168
9.4. Forholdet til Løgmálaráðið 169
9.5. Ændringer i forhold til nuværende ordning 170
9.6. En færøsk anklagemyndighed 171
10. Økonomiske konsekvenser af overtagelsen 176
10.1. Lønudgifter 176
10.2. Driftsudgifter 177
10.3. Driftsindtægter 177
10.4. Ikke opgjorte udgifter 177
10.5. Sammenfattende om økonomiske konsekvenser 177
10.6. Vurderede økonomiske konsekvenser af overtagelsen 178
K A P I T E L 8 181
Arbejdsgruppens overvejelser om færøsk overtagelse af kriminalforsorgen 181

1. Indledning 181
2. Bygninger mv. 181
2.1. Bygninger mv. 181
2.2. Arbejdsgruppens overvejelser 181
3. Samarbejdsaftaler 182
3.1. Områder, hvor der kan være behov for samarbejdsaftaler 182
3.2. Rammer for samarbejdsaftaler 184
3.3. Særligt om regelgrundlaget ved overførsel af indsatte 185
4. En færøsk kriminalforsorg 186
4.1. Indledning 186
4.2. Løgmálaráðið og landstyremanden 186
4.3. Kriminalforsorgsafdeling og fængselsvæsen 189
4.4. Personale 191
5. Økonomiske konsekvenser af overtagelsen 191
5.1. Lønudgifter 191
5.2. Løgmálaráðið 191
5.3. Kriminalforsorgsafdelingen 192
5.4. Arresthuset 192
5.5. Afsoningsinstitution (fængsel) 193
5.6. Sammenfattende om økonomiske konsekvenser 193
Driftsudgifter 194
K A P I T E L 9 195
Arbejdsgruppens overvejelser om færøsk overtagelse af retsvæsenet 195
1. Indledning 195
2. Bygninger mv. 195
2.1. Bygninger mv. 195
2.2. Arbejdsgruppens overvejelser 195
3. Samarbejdsaftaler 196
3.1. Indledning 196
3.2. Uddannelse af dommerfuldmægtige 196
3.3. Landsretskonstitution og tjeneste ved danske embeder 197
3.4. Dommeres habilitet og samarbejde med andre myndigheder 198
3.5. Det centrale testamentsregister 201
4. Et færøsk retsvæsen 202
4.1. Indledning 202
4.2. Krav til et færøsk retsvæsen 202
4.3. En færøsk retsplejelov 204
4.4. De færøske domstoles bevillingsmæssige og administrative forhold 211
4.5. Løgmálaráðið 212
5. Økonomiske konsekvenser af overtagelsen 213
5.1. Indledning 213
5.2. Udgifter vedrørende Retten på Færøerne 213
5.3. Indtægter vedrørende Retten på Færøerne 214
5.4. Udgifterne vedrørende en færøsk landsret 214

5.5. Indtægterne af en færøsk landsret 215
5.6. Løgmálaráðið 216
5.7. Øvrige institutioners forhold til domstolsvæsenet på Færøerne 216
5.8. Sammenfattende om økonomiske konsekvenser af overtagelsen af retsvæsenet 216
K A P I T E L 10 217
Arbejdsgruppens overvejelser om andre sagsområder 217
1. Indledning 217
2. Nogle spørgsmål om færøsk overtagelse af straffelovens kapitel 12 og 13 217
2.1. Indledning 217
2.2. Straffelovens kapitel 12 og 13 218
2.3. Arbejdsgruppens overvejelser 219
3. Visse interprovinsielle spørgsmål ved færøsk overtagelse af strafferetten 220
3.1. Indledning 220
3.2. Gældende ret 220
3.3. Arbejdsgruppens overvejelser 225
4. Visse interprovinsielle spørgsmål ved færøsk overtagelse af den civile retspleje 226
5. Advokaters forhold 227
Bilag: 228

K A P I T E L 1

Indledning

1. Arbejdsgruppens nedsættelse og kommissorium

Den daværende danske regering og det færøske landsstyre blev i efteråret 2001 enige om at nedsætte en arbejdsgruppe om færøsk overtagelse af politi og retsvæsen samt hertil knyttede sagsområder.

Rammerne for arbejdsgruppen om færøsk overtagelse af politi og retsvæsen samt hertil knyttede sagsområder er fastlagt i arbejdsgruppens kommissorium af 25. september 2001 med efterfølgende brevveksling mellem landsstyremand Høgni Hoydal og den daværende justitsminister Frank Jensen.

Kommissoriet har følgende ordlyd:

”**Færøernes overtagelse af politi og retsvæsen mv.**

1. Færøernes landsstyre har udtrykt ønske om at overtage politiet og retsvæsenet som eget forvaltnings- og ansvarsområde.

Regeringen har den principielle holdning, at det er på Færøerne, de afgørende beslutninger må træffes om det fremtidige forhold mellem Danmark og Færøerne.

Regeringen er indstillet på at tilrettelægge en samarbejdsproces, som vil gøre det muligt for Færøernes landsstyre og Lagting at overtage politi og retsvæsen samt hertil knyttede sagsområder.

2. På den baggrund – og med henblik på at sikre, at Færøernes overtagelse af disse sagsområder sker på en ordnet og velforberedt måde – foreslår regeringen, at der nedsættes en arbejdsgruppe af danske og færøske embedsmænd, som skal udarbejde et oplæg til efterfølgende politisk beslutning om færøsk overtagelse af politi og retsvæsen samt hertil knyttede sagsområder.

Arbejdsgruppen får således til opgave at gennemgå såvel de retlige som de administrative og praktiske spørgsmål, der knytter sig til en kommende færøsk overtagelse af politi og retsvæsen mv. I tilknytning hertil skal arbejdsgruppen komme med forslag til udformningen af det nødvendige lovgrundlag, som vil muliggøre, at disse sagsområder efterfølgende kan overtages af hjemmestyremyndighederne.

Arbejdsgruppen får endvidere til opgave at gennemgå de retlige, administrative og andre spørgsmål, der er forbundet med en kommende færøsk overtagelse af strafferet og procesret.

3. Overtagelsen af et sagsområde medfører en samtidig overtagelse af den fulde finansiering af det pågældende område samt ansvaret for opbygningen af den nødvendige ekspertise og de personalemæssige ressourcer, lovgrundlag mv.

4. Overtagelsen af de nævnte centrale sagsområder må ske i en naturlig og veltilrettelagt rækkefølge. I overensstemmelse hermed skal arbejdsgruppens overvejelser bygge på, at færøsk overtagelse af væsentlige retsområder som strafferet og procesret – der bl.a. udgør regelgrundlaget for politiets og domstolenes virksomhed – bør være på plads inden overførelsen af politi og retsvæsen til Færøerne.

Arbejdsgruppen skal i den forbindelse også overveje, om der udover strafferet og procesret er andre sagsområder, som bør overføres i forbindelse med en færøsk overtagelse af politi og retsvæsen. Arbejdsgruppens overvejelser bør i den forbindelse bl.a. omfatte anklagemyndigheden og kriminalforsorgen.

5. Arbejdsgruppen skal tilrettelægge sit arbejde således, at resultatet af arbejdsgruppens overvejelser kan afsluttes ultimo 2002. Arbejdsgruppens færdige overvejelser forelægges herefter den danske regering og det færøske landsstyre til politisk beslutning med henblik på lovgivning i 2003 og den efterfølgende praktiske og lovgivningsmæssige tilrettelæggelse af overtagelsen i de kommende år."

Bl.a. i lyset af, at der i begyndelsen af 2003 blev indledt drøftelser mellem det færøske landsstyre og den danske regering om tilvejebringelse af et lovgrundlag for færøsk overtagelse af yderligere sager og sagsområder, har der været enighed om, at arbejdsgruppen har kunne fortsætte sit arbejde i 2003 med henblik på at færdiggøre sin rapport inden udgangen af 2003.

Som følge heraf er der enighed mellem regeringen og landstyret om, at arbejdsgruppen ikke som led i sit arbejde skal udarbejde forslag til det nødvendige retlige grundlag for færøsk overtagelse af de omhandlede områder, herunder behandle spørgsmålet om personalet og/eller statslige aktiver, således som det ellers oprindelig var forudsat i arbejdsgruppens kommissorium.

2. Arbejdsgruppens sammensætning

Som angivet i kommissoriet af 25. september 2001 har arbejdsgruppen om færøsk overtagelse af politi og retsvæsen samt hertil knyttede sagsområder bestået af danske og færøske embedsmænd.

Arbejdsgruppens har således været sammensat af repræsentanter for:

Det danske Justitsministerium
Det færøske Justitsministerium, Løgmálaráðið
Landfogeden i Færøerne
Rigspolitichefen

Domstolsstyrelsen
Rigsadvokaten
Kriminalforsorgen
Statsministeriet
Lagmandens kontor, Løgmansskrivstovan
Rigsombudsmanden i Færøerne.

Arbejdsgruppens sekretariatsfunktioner har i fællesskab været varetaget af to fuldmægtige i Justitsministeriet og én fuldmægtig i Løgmálaráðnum.

3. Arbejdsgruppens arbejde

Arbejdsgruppen har holdt i alt 13 møder i Danmark og Færøerne.

Arbejdsgruppen har inden for de rammer, der er beskrevet under pkt. 1 ovenfor, overvejet de retlige, administrative og praktiske spørgsmål, der knytter sig til en færøsk overtagelse af politi og retsvæsen mv.

I den forbindelse har arbejdsgruppen bl.a. overvejet, på hvilke områder der efter en færøsk overtagelse af politi og retsvæsen mv. vil være behov for indgåelse af samarbejdsaftaler mellem færøske og danske myndigheder.

Arbejdsgruppen har derimod ikke nærmere overvejet, i hvilket omfang den kommende færøske overtagelse af politi og retsvæsen mv. vil skabe behov for konsekvensændringer i lovgivningen.

I kapitel 7, 8 og 9 er der medtaget en række afsnit om, hvorledes det færøske politi og retsvæsen samt den færøske kriminalforsorg nærmere vil kunne indrettes efter færøsk overtagelse af de pågældende områder.

Disse afsnit er som udgangspunkt udarbejdet af den færøske delegation i arbejdsgruppen, idet det inden for de rammer, der vil gælde for en sådan overtagelse, vil være op til de færøske myndigheder selv at tage stilling til, hvorledes lovgivningen og administrationen skal indrettes. De pågældende afsnit har således ikke været genstand for drøftelse med den danske delegation i arbejdsgruppen, men den færøske delegations endelige udformning af de afsnit, der omhandler det fremtidige færøske politi, retsvæsen og kriminalforsorg, er sket efter, at der har været lejlighed til i arbejdsgruppen at behandle en række praktiske og retstekniske spørgsmål mv.

Den færøske delegation har i øvrigt om arbejdsgruppens arbejde bemærket følgende:

Udgangspunktet for arbejdsgruppens arbejde har været, at der i forbindelse med overtagelsen ikke tilsigtes andre indholdsmæssige eller praktiske ændringer udover, hvad der måtte være en nødvendig følge af, at færøske myndigheder – nuværende eller nyoprettede – i nødvendigt omfang vil træde i stedet for danske myndigheder.

Med hensyn til regulering, organisation og kompetenceregler mv. vil den færøske ordning tage udgangspunkt i både gældende lovgivning og den nuværende ordning af sagsområderne, herunder hvilke løsninger der på overtagelsestidspunktet skal findes i retlig, administrativ og praktisk henseende.

I den udstrækning, der ikke tilvejebringes nyt færøsk lovgrundlag for alle dele af sagsområderne ved overtagelsen, vil de gældende love og administrative forskrifter således efter omstændighederne fortsat være i kraft, jf. hjemmestyrelovens § 13, blot med den forskel, at hvor disse refererer til en dansk myndighed, indfortolkes den relevante færøske myndighed. Dette er sædvanlig praksis, som har været anvendt i forbindelse med overtagelse af sagsområder.

Overtagelsen medfører en samtidig overtagelse af den fulde finansiering, det administrative ansvar samt ansvaret for opbygning af den nødvendige ekspertise og de personalemæssige ressourcer, lovgrundlag mv.

Overtagelsen vil sætte øgede krav til den færøske administration, samtidig som overtagelsen forudsætter, at ansvaret for området placeres på ministerielt plan. Der er i denne forbindelse oprettet et færøsk justitsministerium (Løgmálaráðið), hvor politi og anklagemyndighed mv. ressortmæssigt placeres. Den mere detaljerede tilrettelæggelse på ministerielt plan afklares i Løgmálaráðnum.

4. Rapportens opbygning

Kapitel 2 indeholder en sammenfatning af arbejdsgruppens overvejelser og forslag.

I kapitel 3 er politiet og anklagemyndigheden i Færøerne beskrevet.

Kapitel 4 indeholder en beskrivelse af kriminalforsorgen i Færøerne.

Retsvæsenet i Færøerne er beskrevet i kapitel 5.

Kapitel 6 indeholder en beskrivelse af andre sagsområder, herunder navnlig strafferetten og procesretten.

Kapitel 7 indeholder arbejdsgruppens overvejelser om færøsk overtagelse af politi og anklagemyndighed.

Arbejdsgruppens overvejelser om færøsk overtagelse af kriminalforsorgen er gengivet i kapitel 8.

Kapitel 9 indeholder arbejdsgruppens overvejelser om overtagelse af retsvæsenet i Færøerne.

Arbejdsgruppens overvejelser om andre sagsområder, herunder strafferet, er omtalt i kapitel 10.

K A P I T E L 2

1. Indledning

Dette kapitel indeholder en sammenfatning af arbejdsgruppens overvejelser og forslag vedrørende færøsk overtagelse af politi og retsvæsen samt hertil knyttede sagsområder.

Arbejdsgruppens opgave har bl.a. været at gennemgå de retlige, administrative og praktiske spørgsmål, der knytter sig til en færøsk overtagelse af politi og retsvæsen mv.

Arbejdsgruppen har i kapitlerne 3-5 som grundlag for sine overvejelser og forslag beskrevet de centrale områder politi og anklagemyndighed, kriminalforsorgen samt retsvæsenet i Færøerne.

Kapitel 3 indeholder en beskrivelse af politiet og anklagemyndigheden i Færøerne. I dette kapitel er bl.a. den organisatoriske opbygning af politiet i Færøerne samt politikredsens personaleforhold, bygninger mv. beskrevet. Endvidere er beskrevet det færøske politis opgaver samt forholdet mellem politiet i Færøerne og Justitsministeriet, Rigspolitichefen og andre myndigheder i Danmark samt lokalnævnet for Færøerne vedrørende politiets virksomhed. Kapitlet indeholder herudover en særskilt beskrivelse af ordningen af anklagemyndigheden i forhold til Færøerne, herunder om forholdet til Justitsministeriet og Rigsadvokaten.

I kapitel 4 er kriminalforsorgen i Færøerne beskrevet. Kapitlet indeholder bl.a. en beskrivelse af de for Færøerne gældende regler vedrørende straffuldbyrdelse mv. og af politiets opgaver i forbindelse med fuldbyrdelse af straf mv. Herudover er kriminalforsorgen i Færøernes samarbejde med andre straffuldbyrdende myndigheder og institutioner i Danmark, personaleforhold mv. beskrevet.

I forlængelse heraf er der i kapitel 5 en beskrivelse af retsvæsenet i Færøerne, hvor bl.a. domstolenes organisation, Retten på Færøernes opgaver, personaleforhold og uddannelse ved Retten på Færøerne, bygningsforhold og forholdet til andre myndigheder er beskrevet.

Kapitel 6 indeholder en beskrivelse af andre sagsområder, herunder strafferet og procesret. I tilknytning hertil er der en omtale af det internationale samarbejde på det politimæssige og strafferetlige område. Kapitlet indeholder endvidere en beskrivelse af advokaters forhold i Færøerne.

I forlængelse heraf indeholder kapitlerne 7-10 arbejdsgruppens overvejelser og forslag vedrørende færøsk overtagelse af de enkelte områder, jf. sammenfatningen nedenfor under pkt. 2-5.

Kapitel 7 indeholder arbejdsgruppens overvejelser og forslag vedrørende færøsk overtagelse af politi og anklagemyndighed. Arbejdsgruppens overvejelser og forslag vedrørende færøsk overtagelse af henholdsvis kriminalforsorgen og retsvæsenet i Færøerne er gengivet i kapitel 8 og 9. Kapitel 10 indeholder arbejdsgruppens overvejelser og forslag vedrørende færøsk overtagelse af andre sagsområder.

I kapitel 7, 8 og 9 er der medtaget en række afsnit om, hvorledes det færøske politi og retsvæsen samt den færøske kriminalforsorg nærmere vil kunne indrettes efter færøsk overtagelse af de pågældende områder.

Disse afsnit er som udgangspunkt udarbejdet af den færøske delegation i arbejdsgruppen, idet det inden for de rammer, der vil gælde for en sådan overtagelse, vil være op til de færøske myndigheder selv at tage stilling til, hvorledes lovgivningen og administrationen skal indrettes. De pågældende afsnit har således ikke været genstand for drøftelse med den danske delegation i arbejdsgruppen, men den færøske delegations endelige udformning af de afsnit, der omhandler det fremtidige færøske politi, retsvæsen og kriminalforsorg, er sket efter, at der har været lejlighed til i arbejdsgruppen at behandle en række praktiske og retstekniske spørgsmål mv.

2. Sammenfatning af arbejdsgruppens overvejelser og forslag vedrørende færøsk overtagelse af politi og anklagemyndighed

1. Arbejdsgruppen har beskæftiget sig med en række spørgsmål af administrativ og praktisk karakter, som en færøsk overtagelse af politi og anklagemyndighed vil rejse.

Der er i arbejdsgruppen enighed om, at der bør være et så tæt samarbejde som muligt mellem politi og anklagemyndighed i Danmark og de politi- og anklagemyndigheder, der oprettes i Færøerne efter færøsk overtagelse af disse sagsområder.

Arbejdsgruppen finder, at det i forhold til politiet og anklagemyndigheden vil være en fordel at indgå samarbejdsaftaler på en række områder. I forbindelse med arbejdsgruppens overvejelser er det ikke fundet hensigtsmæssigt eller muligt udtømmende at opregne alle områder, hvor samarbejde kan være aktuelt. I de tilfælde, hvor der vil blive tale om et samarbejde, der rækker videre end et ganske uformelt samarbejde, finder arbejdsgruppen, at det vil være nødvendigt at have nogle faste rammer for dette samarbejde. Efter arbejdsgruppens opfattelse bør det indgå som faste emner i en samarbejdsaftale, hvem samarbejdspartnerne er, og hvem der har ansvaret for rekvisition og udførelse. Det samme gælder med hensyn til regler om opsigelse og eventuel betaling samt om samarbejdets indhold.

2. Arbejdsgruppen har bl.a. overvejet, på hvilke områder der efter arbejdsgruppens opfattelse kan være behov for samarbejdsaftaler om praktiske forhold og forhold af betydning for varetagelse af de operative opgaver.

Med hensyn til aftaler om praktiske forhold vedrørende politiet og anklagemyndigheden vil det efter arbejdsgruppens opfattelse være praktisk, at der skabes mulighed for, at nyansat politipersonale uddannes på Politiskolen i Danmark, idet der fra færøsk side ikke påtænkes oprettet en politiskole i Færøerne. Samarbejde med danske myndigheder formodes også at være aktuelt med hensyn til efteruddannelse af politipersonale og kontorpersonale i Færøerne. Arbejdsgruppen peger endvidere på, at der som led i efteruddannelse af jurister ved det færøske politi og anklagemyndighed kan være behov for at indgå aftaler med det danske justitsministerium om samarbejde om eksempelvis praktikophold ved de relevante danske myndigheder og om deltagelse i relevante kursusforløb.

Arbejdsgruppen har lagt til grund, at et færøsk politi selv skal træffe beslutning om det fremtidige tekniske og udstyrsmæssige niveau for politiet i Færøerne, ligesom et færøsk politi selv skal stå for driften og vedligeholdelsen af politiets udstyr. Såfremt et færøsk politi beslutter at benytte den samme type udstyr, f.eks. biler, radiokommunikationsudstyr mv., som på det pågældende tidspunkt anvendes af dansk politi, kan Rigspolitiets indkøbsaftaler indrettes herefter, f.eks. ved at færøsk politi kan foretage indkøb hos de leverandører, som Rigspolitichefen anvender.

Med hensyn til aftaler om forhold af betydning for politiets og anklagemyndighedens operative opgaver finder arbejdsgruppen, at der bør kunne indgås samarbejdsaftaler om efterforskningsmæssig bistand fra en række afdelinger mv. under Rigspolitichefen, herunder bl.a. Kriminalteknisk Afdeling og Rejsehold (og eftersøgningssektion), Nationalt Efterforskningsstøttecenter (NEC), Afdelingen vedrørende Særlig Økonomisk Kriminalitet, Rigspolitiets Udlændingeafdeling mv.

Arbejdsgruppen finder endvidere, at der bør indgås en samarbejdsaftale, som indebærer, at Rigspolitichefens aktionsstyrke i særlige tilfælde kan udføre operative opgaver i Færøerne. Det må være en forudsætning for, at denne styrke kan operere i Færøerne efter færøsk overtagelse af politiet, at den danske justitsminister efter drøftelse med Rigspolitichefen i det enkelte tilfælde vurderer, om man kan imødekomme en anmodning fra den færøske justitsminister om bistand. Det må efter arbejdsgruppens opfattelse desuden forudsættes, at eventuel bistand fra Rigspolitichefens aktionsstyrke under en politiaktion i Færøerne sker efter konkret aftale i hvert enkelt tilfælde med de færøske myndigheder. Endvidere må det forudsættes, at aktionsstyrken under en eventuel politiaktion i Færøerne fortsat vil være underlagt den danske justitsministers instruktion, og at den konkrete opgavevaretagelse sker på denne ministers ansvar, mens den overordnede

opgaveløsning vedrørende den konkrete opgave sker på den færøske justitsministers ansvar og under dennes instruktion.

Efter arbejdsgruppens opfattelse vil det endvidere være hensigtsmæssigt at videreføre samarbejdet med Retsmedicinsk Institut ved Københavns Universitet, Retsgenetisk- og Retskemisk Afdeling, Retslægerådet og Det Veterinære Sundhedsråd. Arbejdsgruppen anbefaler derfor, at der forud for færøsk overtagelse af de pågældende områder tages kontakt til de pågældende institutioner med henblik på at undersøge mulighederne for at indgå samarbejdsaftaler.

3. Særligt med hensyn til efterretningsområdet indebærer de opgaver, som en efterretningstjeneste varetager med henblik på at beskytte statens sikkerhed mv., efter arbejdsgruppens opfattelse, at det vil være nødvendigt at indgå en aftale mellem de færøske og danske myndigheder om samarbejde mellem Politiets Efterretningstjeneste og kommende færøske politimyndigheder. Det gælder navnlig med hensyn til gensidig udveksling af informationer. En samarbejdsaftale på dette område bør endvidere tage højde for, at Politiets Efterretningstjeneste også fremover kan yde praktisk bistand og knowhow mv. til Færøerne, hvis der er behov for det. I tilknytning hertil kan der desuden være behov for i en samarbejdsaftale at fastsætte bestemmelser om, at Politiets Efterretningstjeneste under ganske særlige omstændigheder vil have adgang til at udføre operative opgaver i Færøerne efter forudgående information til de relevante færøske myndigheder.

4. Arbejdsgruppen har endvidere overvejet de spørgsmål om forholdet til Det Centrale Kriminalregister, der vil opstå ved etablering af et færøsk politi og en færøsk anklagemyndighed. Arbejdsgruppen anbefaler, at der forud for færøsk overtagelse af politi og retsvæsen samt hertil knyttede sagsområder foretages en vurdering af mulighederne for at skabe adgang for færøsk politi til oplysninger i Kriminalregisteret samt mulighed for at indberette oplysninger til registeret. Der er i arbejdsgruppen enighed om, at en sådan adgang forudsætter en nærmere analyse og vurdering af behovet herfor og af de sikkerhedsmæssige spørgsmål, der vil være forbundet hermed. Det må endvidere være en naturlig forudsætning, at færøske og danske regler på dataområdet indeholder bestemmelser, der ikke væsentligt afviger fra hinanden.

5. Endvidere har arbejdsgruppen overvejet forholdet til Schengen-samarbejdet. Det færøske politi varetager en række opgaver i henhold til udlændingeloven, herunder en række funktioner med tilknytning til det danske medlemskab af Schengen-samarbejdet. Det er en forudsætning for ikke at udføre kontrol af personer, som rejser mellem på den ene side Færøerne og på den anden side Schengen-landene samt Island og Norge, at reglerne om udøvelse af en effektiv kontrol og overvågning af de ydre grænser i Færøerne samt de nødvendige kompenserende foranstaltninger, herunder benyttelse af Schengen-informationssystemet (SIS), finder anvendelse.

Arbejdsgruppen anbefaler, at det færøske landsstyre forud for færøsk overtagelse af politi og retsvæsen samt hertil knyttede sagsområder erklærer, at man fra færøsk side er indstillet på at sikre, at kontrollen og overvågningen af de ydre grænser i Færøerne også efter en færøsk overtagelse af politiet vil opfylde de til enhver tid gældende Schengen-krav. Endvidere vil der efter arbejdsgruppens opfattelse være behov for, at den danske justitsminister forud for en færøsk overtagelse af politiet mv. tager kontakt til Schengen-landene om spørgsmål med hensyn til kontrol og overvågning af de ydre grænser i Færøerne efter en færøsk overtagelse af politiet, herunder med henblik på nærmere at undersøge mulighederne for anvendelse af Schengen-informationssystemet på Færøerne.

6. Med hensyn til deltagelse i internationalt politimæssigt og strafferetligt samarbejde foreslår arbejdsgruppen, at den pågældende danske myndighed forud for en færøsk overtagelse af politi og retsvæsen mv. retter henvendelse til relevante internationale organisationer med henblik på nærmere at undersøge mulighederne for færøsk politis deltagelse i det praktiske internationale politimæssige og strafferetlige samarbejde. Det gælder således bl.a. med hensyn til færøsk politis mulighed for at deltage i det praktiske samarbejde mv. inden for rammerne af Interpol.

7. Der er herudover enighed i arbejdsgruppen om, at der bør etableres et samarbejde inden for anklagemyndigheden, der gør det muligt for en kommende færøsk anklagemyndighed at indhente bistand fra Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet og Statsadvokaten for Særlige Internationale Straffesager i forbindelse med eventuelle særlig komplekse sager. Endvidere vil der kunne være behov for samarbejde mellem den færøske anklagemyndighed og Rigsadvokaten i sager, hvor der måtte foreligge inhabilitet hos anklagemyndigheden i Færøerne.

8. De ændringer som følger af en færøsk overtagelse af politi og anklagemyndighed, vil i første omgang være, at færøske myndigheder i henhold til en færøsk retsplejelov træder i stedet for de respektive danske myndigheder.

I forbindelse med overtagelsen påtænkes ikke ændringer i det færøske politis almindelige politimæssige og administrative opgaver.

Det anbefales, at landfogeden efter overtagelsen stort set uden ændringer bliver en del af et færøske politi og anklagemyndighed. Landfogeden vil fortsat varetage ledelsen af politiet og anklagemyndigheden og vil både varetage politiets opgaver i forbindelse med efterforskning af forbrydelser og anklagemyndighedens opgaver i forhold til retsforfølgning af forbrydelser i 1. instans. Politiet og anklagemyndigheden vil være underlagt Løgmálaráðið.

Det anbefales ikke at oprette en færøsk rigspolitichefsinstitution, men i stedet at de fleste af de særlige opgaver, som Rigspolitichefen i dag varetager, efter overtagelsen varetages af politiet.

Varetagelsen af disse opgaver vil indebære de væsentligste kvalitative ændringer i politiets forandring fra dansk politikreds til færøsk politi og vil sætte øgede krav til specielt den politimæssige ledelse. Nogle af Rigspolitichefens opgaver vil kunne blive varetaget af Løgmálaráðið, specielt generel administrativ regulering samt i et vist omfang kontrollerende og planlæggende opgaver. Det vil være nødvendigt at løse visse mere ressourcekrævende eller specialiserede opgaver via samarbejdsaftaler.

Det anbefales, at der oprettes en overordnet anklagemyndighed, der vil virke som offentlig anklager ved Færøernes Landsret og føre færøske straffesager ved Højesteret. Den overordnede anklagemyndighed vil behandle klager over politipersonalets adfærd og strafferetlige forhold begået i tjenesten.

Endvidere anbefales at oprette et politiklagenævn til at have indseende med den overordnede anklagemyndigheds behandling af klager over politipersonalet som 1. instans og Løgmálaráðsins behandling af disse sager som 2. instans.

Den overordnede anklagemyndighed vil i et vist omfang have kontrol og tilsyn med Landfogeden, idet landfogeden i et vist omfang skal forelægge sager for den overordnede anklagemyndighed. Den overordnede anklagemyndighed vil samtidig være klageinstans for alle afgørelser truffet af landfogeden

Den færøske anklagemyndighed vil således bestå af landfogeden og en nyoprettet overordnet anklagemyndighed. Løgmálaráðið forudsættes at være politiets og anklagemyndighedens øverste foresatte og have visse administrative opgaver, herunder bevillinger, planlægning og tilsyn samt adgang til at pålægge anklagemyndigheden at begynde eller fortsætte forfølgning.

3. Sammenfatning af arbejdsgruppens overvejelser og forslag vedrørende færøsk overtagelse af kriminalforsorgen

1. Arbejdsgruppen har beskæftiget sig med en række spørgsmål af administrativ og praktisk karakter, som en færøsk overtagelse af Kriminalforsorgens opgaver vil rejse.

Med henblik på at opfylde de krav, der stilles til en fremtidig færøsk kriminalforsorg, vil det efter arbejdsgruppens opfattelse på en række områder være praktisk og hensigtsmæssigt at kunne indgå samarbejdsaftaler med danske myndigheder. I forbindelse med arbejdsgruppens overvejelser er det ikke fundet hensigtsmæssigt eller muligt udtømmende at opregne alle de områder, hvor samarbejde kan være aktuelt. Arbejdsgruppen har imidlertid angivet de væsentligste områder, hvor der må antages at opstå behov for et nærmere samarbejde.

Faste emner i en samarbejdsaftale bør efter arbejdsgruppens opfattelse være samarbejdspartnere, ansvar for rekvisition og udførelse, opsigelse og eventuel betaling.

2. Efter arbejdsgruppens opfattelse kan der være behov for samarbejde i forbindelse med afsoning af fængselsstraffe. Dette vil især være aktuelt i forhold til indsatte, der er idømt straffe af en vis varighed i den mellemperiode, hvor der er ikke er oprettet en egnet afsoningsinstitution i Færøerne. En anden gruppe dømte, som det vil være praktisk og hensigtsmæssigt at indgå en samarbejdsaftale om, er "danske" indsatte, der er blevet idømt straf ved Færøernes ret, og "færøske" indsatte, der er idømt straf ved en dansk ret, og som ønsker at afsone i henholdsvis Danmark og Færøerne. Det vil herudover være hensigtsmæssigt med en aftale om overførsel i de tilfælde, hvor den indsatte har behov for særlig behandling i øvrigt, eller hvis den indsatte skal gennemføre uddannelse, som kun udbydes i Danmark.

Der bør efter arbejdsgruppens opfattelse endvidere åbnes mulighed for at overføre indsatte med særlige behov, f.eks. sexkriminelle. Herudover kan der forekomme visse andre tilfælde, hvor anbringelse i Danmark må anses for mest hensigtsmæssigt. Det gælder således med hensyn til personer, der er omfattet af straffelovens §§ 68 og 69. Som udgangspunkt bliver disse persongrupper behandlet i samarbejde med det psykiatriske hospital i Tórshavn, der både har en lukket og åben afdeling. Der har således ikke været sendt personer til sikringsanstalt eller forvaring i Danmark i mange år. Det kan dog ikke udelukkes, at behovet kan opstå, og der bør derfor være en samarbejdsaftale, der muliggør dette.

3. Som anført lægges der op til et samarbejde, der indebærer, at indsatte mv. i visse tilfælde kan overføres fra færøsk til dansk afsoningsinstitution (eller omvendt).

Der vil i den forbindelse bl.a. opstå spørgsmål om, hvorvidt den indsattes forhold skal bedømmes efter de danske eller færøske regler på området. Det gælder f.eks. i tilfælde, hvor en færing, som er idømt længerevarende fængselsstraf, overføres til en afsoningsinstitution i Danmark.

Efter arbejdsgruppens opfattelse må der i forbindelse med indgåelse af samarbejdsaftaler på dette område etableres en ordning, hvorefter forhold, som knytter sig til selve institutionsopholdet og/eller tilsynsperioden, i hvert fald som udgangspunkt bedømmes efter de regler, der gælder for opholdsstedet. Derimod er det mest nærliggende, at forhold, der vedrører afsoningens længde mv., herunder prøveløsladelse, benådning og udsættelse, som udgangspunkt bedømmes efter de regler, der gælder i den rigsdel, hvor vedkommende er dømt. Den nærmere udformning af en sådan ordning bør ske i forbindelse med indgåelsen af de omhandlede samarbejdsaftaler og vil i øvrigt formentlig kræve lovgivning både i Danmark og i Færøerne.

4. Arbejdsgruppen finder endvidere, at der kan være behov for samarbejdsaftaler med hensyn til uddannelse af fængselsfunktionærer samt videreuddannelse og efteruddannelse af fængselsfunktionærer, ansatte ved Kriminalforsorgen i Frihed og juridisk personale i Løgmálaráðið.

5. Med hensyn til psykisk syge indsatte anbefaler arbejdsgruppen, at det sikres, at domfældte og varetægtsarrestanter fra Færøerne med psykiske problemer kan overføres til Anstalten ved Herstedvester, så længe der ikke i Færøerne eksisterer institutionspladser for denne kategori. Der bør efter arbejdsgruppens opfattelse endvidere indgås aftale mellem de færøske og danske myndigheder om, at syge indsatte fortsat har mulighed for at gennemføre en afsoning på Vestre Hospital.

Arbejdsgruppen anbefaler desuden, at det undersøges, hvilke konsekvenser færøsk overtagelse af straffuldbyrdelsen har for færøske indsattes adgang til sygehusbehandling og for adgangen til at modtage sygesikringsydelser under ophold i Vestre Hospital og Anstalten ved Herstedvester. Efter arbejdsgruppens opfattelse må det på forhånd aftales mellem de færøske og danske myndigheder, hvem der skal bære udgifter til sundhedsydelser mv. til færøske indsatte under disses ophold i dansk fængsel. Herudover skal der på forhånd aftales, hvem der skal betale for eventuelle sygehusydelser til indsatte, der overføres til Anstalten ved Herstedvester eller Vestre Hospital.

6. De ændringer, som følger af en færøsk overtagelse af kriminalforsorgen, er i første omgang, at færøske myndigheder træder i stedet for de respektive danske.

Således anbefales, at Løgmálaráðið efter overtagelse af Kriminalforsorgens opgaver overtager Direktoratet for Kriminalforsorgens funktion som tilsynsmyndighed, ankeinstans samt overordnet ledelse og regeludsteder, mens de lokale organer – arresthuset og Kriminalforsorgen i Frihed – skal varetage de samme opgaver som hidtil.

Afgørelser, der træffes af kriminalforsorgens afdelinger (arresthuset og kriminalforsorgen i det fri) i 1. instans, vil kunne påklages til Løgmálaráðið. Den løbende administration som ankeinstans, rådgivnings- og tilsynsvirksomhed vil blive varetaget af en afdeling i Løgmálaráðið for at sikre en ensartet anvendelse af reglerne.

I Færøerne anvendes i vidt omfang de samme regler som i Danmark, uanset at straffuldbyrdelsesloven og de regler, der er udstedt i medfør heraf, ikke er sat i kraft for Færøerne. På den baggrund anbefales, at der udarbejdes en straffuldbyrdelseslov for Færøerne i forbindelse med en overtagelse af sagsområdet henset til, at disse regler allerede praktiseres i dag. Indholdsmæssigt vil en færøsk straffuldbyrdelseslov ikke medføre de store ændringer i forhold til gældende ret, hvis loven, som det anses for mest hensigtsmæssigt, tager udgangspunkt i den danske lov på området med de ændringer, som de særlige færøske forhold tilsiger.

I forlængelse heraf anbefaler den færøske delegation, at der under afsoning af fængselsstraf i Danmark, som er idømt ved færøsk ret, anvendes de for Danmark gældende regler, således at den fremtidige ordning svarer til den i dag gældende. Samtidig skabes samme tilbud og muligheder for denne gruppe indsatte, som borgere i Danmark, der er dømt og afsoner i Danmark, har. Således vil institutionsforhold reguleres efter danske regler, og afgørelser vedrørende disse forhold kan træffes af den kompetente danske myndighed, f.eks. fængslets leder. Vedrørende spørgsmålet om afsoningstidens længde kan det stille sig anderledes. Ved overtagelse af sagsområdet til Færøerne bør udgangspunktet være, at løsladelse sker efter de færøske regler herom. Dette er begrundet i hensynet til, at brugen af en dansk institution er en praktisk foranstaltning grundet i manglende faciliteter i Færøerne, mens selve det retslige mellemværende, herunder spørgsmålet om hvornår straffen er udstået eller vedkommende kan prøveløslades, er et færøsk anliggende, som må afgøres efter de færøske regler herom.

I forbindelse med overtagelsen påtænkes der ikke foretaget ændringer i kriminalforsorgens almindelige opgaver i forhold til, hvad der generelt fremgår af lovgivningen på området og de ændringer i opgaverne eller dele heraf, som en eventuel færøsk straffuldbyrdelseslov måtte få.

Med hensyn til pensioner eller uddannelser, der ikke udbydes i Færøerne, bør det i forbindelse med en færøsk overtagelse af kriminalforsorg og fængselsvæsen afklares, om det er realistisk at oprette disse, både henset til behov og ressourcer, eller om problemstillingen kan løses på anden måde, eventuelt ved en samarbejdsaftale med de danske myndigheder. Det anbefales, at behovet herfor afdækkes.

Derimod er det opfattelsen, at en færøsk overtagelse af Kriminalforsorgens sagsområder også bør medføre nogle overvejelser om oprettelse af en institution til frihedsberøvelse (fængsel), der kan modtage fanger, der er idømt frihedsstraffe også af længere varighed end 1 år og 6 måneder. Det anbefales, at en egnet afsoningsinstitution opføres hertil.

I forbindelse med en overtagelse af sagsområdet bør det også overvejes, hvilke beskæftigelsesmuligheder, herunder tilbud om undervisning, de indsatte skal have.

Så længe der ikke er oprettet egnet afsoningsinstitution, vil der være behov for en samarbejdsordning mellem Danmark og Færøerne om overflytning til en dansk afsoningsinstitution ved idømmelse af frihedsstraffe over en vis længde. Fuldbyrdelse af fængselsstraf i Danmark, som er idømt ved færøsk ret, indebærer formentlig, at der skal tilvejebringes udtrykkelig hjemmel i færøsk lovgivning, og at det samtidig fastsættes, efter hvilke regler fuldbyrdelse mv. skal ske.

Baseret på de eksisterende løn- og driftsudgifter sammenlagt med de anslåede lønudgifter i forbindelse med en overtagelse forventes de økonomiske konsekvenser af overtagelsen at udgøre kr. 6.901.500,-. Hertil kommer udgifter til uddannelse af personale, betaling for anbringelse af færøsk dømte i afsoningsinstitution i Danmark mv. Uden for beregningerne falder køb af bygninger i forbindelse med en overtagelse samt vedligeholdelse heraf. Endvidere er indtægten fra arbejdsdriften i arresthuset i Tórshavn holdt uden for beregningerne. Ligeledes er opførelse og drift af et egentligt fængsel holdt uden for beregningen, da tallene er behæftet med stor usikkerhed.

4. Sammenfatning af arbejdsgruppens overvejelser og forslag vedrørende færøsk overtagelse af retsvæsenet i Færøerne

1. Arbejdsgruppen har beskæftiget sig med en række spørgsmål af administrativ og praktisk karakter, som en færøsk overtagelse af retsvæsenet vil rejse.

Arbejdsgruppen finder, at der på en række områder er behov for at indgå samarbejdsaftaler mellem de færøske og danske myndigheder.

2. Arbejdsgruppen anbefaler bl.a., at der etableres et samarbejde, der gør det muligt for dommerfuldmægtige ved de færøske domstole at deltage i den danske, teoretiske grunduddannelse. Efter arbejdsgruppens opfattelse kunne der endvidere som supplement til den praktiske uddannelse af færøske dommerfuldmægtige indgås samarbejdsaftaler om iværksættelse af teoretiske uddannelsestiltag i samarbejde med de færøske uddannelsesinstitutioner. Domstolsstyrelsen har endvidere tilkendegivet over for arbejdsgruppen, at styrelsen er indstillet på alternativt så vidt muligt at give interne undervisere tjenestefri uden løn for at rejse til Færøerne med henblik på undervisning af færøske medarbejdere.

3. Efter arbejdsgruppens opfattelse kunne det endvidere være relevant for dommerfuldmægtige ved Retten på Færøerne at få mulighed for at gennemføre en landsretskonstitution med bedømmelse af egnetheden som dommer og/eller få kendskab til retsarbejde ved retterne i Danmark.

Adgangen til at meddele landsretskonstitutioner er lovbestemt. Konstitutionerne meddeles af Justitsministeriet på baggrund af en indstilling fra det danske dommerudnævnelsesråd for en forud bestemt periode på normalt 9 måneder, jf. retsplejelovens § 44 b. Dommerfuldmægtige ved Retten på Færøerne vil i givet fald kunne ansøge om konstitution på lige fod med andre ansøgere. Dommerudnævnelsesrådet vil ikke være forpligtet til at vælge færøske ansøgere.

Dommerfuldmægtige ansættes efter retsplejeloven varigt og kan kun afskediges eller forflyttes under særligt kvalificerede omstændigheder. Der er således ikke lovhjemmel til at konstituere

eller på anden måde midlertidigt ansætte dommerfuldmægtige, herunder midlertidigt at ansætte dommerfuldmægtige ved Retten på Færøerne som dommerfuldmægtige i Danmark. Derimod kan der formentlig etableres en form for praktikophold ved retterne i Danmark på linje med volontørophold. Såfremt det færøske domstolsvæsen måtte ønske, at dommerfuldmægtige ved Retten på Færøerne får adgang til en tidsbegrænset ansættelse som dommerfuldmægtige i Danmark, vil det kræve lovhjemmel. Hvis en sådan hjemmel skabes, vil Domstolsstyrelsen kunne medvirke til gennemførelsen heraf under visse forudsætninger. Bl.a. vil beskikkelsen kun kunne meddeles for en nærmere fastsat, tidsbegrænset periode, og Domstolsstyrelsen skal kunne indkalde de færøske ansøgere til en samtale og vurdere disse i forhold til de øvrige ansøgere. Styrelsen kan i den forbindelse ikke forpligtes til at vælge ansøgere fra Færøerne frem for danske ansøgere. I den periode, hvor den færøske dommerfuldmægtig er ansat som dommerfuldmægtig ved et dansk embede, vil den pågældende være omfattet af ansættelsesværnet efter de regler, der i øvrigt gælder for ikke-udnævnte dommere ved Danmarks Domstole i medfør af retsplejelovens § 54.

4. Det har herudover i arbejdsgruppen været drøftet, om færøsk overtagelse af politi og retsvæsen kan rejse særlige spørgsmål om færøske dommeres habilitet. Henset til det begrænsede befolkningstal i Færøerne må det således forventes, at der i praksis i et vist omfang vil opstå situationer, hvor der kan rejses berettiget tvivl om de færøske dommeres habilitet.

Arbejdsgruppen anbefaler på den anførte baggrund, at der etableres et samarbejde, der gør det muligt i sådanne tilfælde at opnå bistand fra danske dommere, som måtte være villige til at indtræde som sættedommer i den enkelte sag. Der vil som sagt være tale om en ordning, der skal bygge på frivillighed for den enkelte danske dommer, og den nærmere udformning af ordningen må forudsætte, at spørgsmålet forinden drøftes bl.a. med Den Danske Dommerforening og præsidenterne for Østre og Vestre Landsret.

5. Arbejdsgruppen finder det desuden mest hensigtsmæssigt, at et færøsk retsvæsen kan få online adgang til oplysninger i testamentsregisteret og mulighed for at indberette oplysninger til registeret til gavn for borgerne og det danske og det færøske retsvæsen.

6. De ændringer som følger af en færøsk overtagelse af retsvæsenet er i første omgang, at færøske myndigheder, i henhold til en færøsk retsplejelov, træder i stedet for de respektive danske.

Færøernes Ret bliver ved overtagelsen stort set uden ændringer en del af et færøsk retsvæsen, og der oprettes en færøsk landsret. Således anbefales det, at et færøsk retssystem kommer til at bestå af to instanser – en færøsk byret, hvor alle sager vil blive anlagt, og en færøsk landsret, hvortil alle sager som udgangspunkt uden særlig tilladelse vil kunne appelleres.

Da alle sager anbefales at kunne appelleres til landsretten, finder den færøske delegation , at det ikke vil være nødvendigt at oprette et særligt færøsk procesbevillingsnævn til at tage stilling til procesbevillinger i forbindelse med færøsk overtagelse af retsvæsenet. Det forudsættes, at afgørelse om tilladelse til appel efter fristens udløb træffes af landsretten.

I forbindelse med overtagelsen er der næppe grundlag for at oprette en færøsk domstolsstyrelse. De bemyndigelser, som Domstolsstyrelsen i dag har til at fastsætte nærmere regler om domstolenes forhold, anbefales i stedet at skulle udøves af den færøske justitsminister.

Det anbefales, at der etableres en færøsk Særlig Klageret til at træffe afgørelse i sager om bl.a. suspension, disciplinærforfølgning og afsked på grund af sygdom vedrørende dommere og juridisk personale ansat ved Færøernes Ret og Landsretten i Færøerne. Klageretten vil derudover skulle behandle færøske sager om genoptagelse af straffesager og udelukkelse af forsvarere fra straffesager.

Endvidere anbefales ordningen med et dommerudnævnelsesråd at fortsætte. De opgaver, som Dommerudnævnelsesrådet for Færøerne varetager efter gældende retsplejelov, vil derfor også efter overtagelsen skulle varetages af et færøsk dommerudnævnelsesråd, hvis sammensætning og opgaver i princippet vil være de samme som hos Dommerudnævnelsesrådet for Færøerne. Dog anbefales, at det færøske Dommerudnævnelsesråd sammensættes således, at det afspejler de retter, som det skal afgive indstilling om besættelse af stillinger til, nemlig med bl.a. en færøsk landsdommer og en færøsk byretsdommer.

Da spørgsmålet om indbringelse for Højesteret af afgørelser truffet af de af færøske myndigheder oprettede domstole drøftes mellem det færøske landsstyre og den danske regering i forbindelse med arbejdet vedrørende tilvejebringelse af et lovgrundlag for de færøske myndigheders overtagelse af sager og sagsområder, behandles spørgsmålet ikke yderligere i denne rapport.

5. Sammenfatning af arbejdsgruppens overvejelser og forslag vedrørende andre sagsområder

1. Arbejdsgruppens opgave har herudover været at gennemgå de retlige, administrative og andre spørgsmål, der er forbundet med bl.a. en færøsk overtagelse af strafferet og procesret.

2. Straffelovens kapitel 12 og 13 indeholder bestemmelser om forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed samt statsforfatningen og de øverste statsorganer. Ved en færøsk overtagelse af straffeloven, herunder straffelovens kapitel 12 og 13, vil også færøske myndigheder være undergivet de begrænsninger, der følger af de til enhver tid bestående internationale forpligtelser. Hertil kommer, at det efter arbejdsgruppens opfattelse selvsagt må være sådan, at det

overalt i Kongeriget Danmark er strafbart at begå forbrydelser mod statens sikkerhed mv. Færøsk overtagelse af strafferetten må derfor efter arbejdsgruppens opfattelse bygge på den naturlige forudsætning, at den færøske straffelovgivning vil indeholde bestemmelser, der ikke afviger væsentligt fra de gældende bestemmelser i straffelovens kapitel 12 og 13. Sådanne bestemmelser må naturligt beskytte såvel danske som færøske myndigheder.

Sager om overtrædelse af færøske regler svarende til den danske straffelovs kapitel 12 og 13 vil skulle efterforskes af det færøske politi i samarbejde med en færøsk efterretningstjeneste. Det må dog forudsættes, at efterforskningen i sådanne sager sker i kontakt med relevante danske myndigheder, herunder Politiets Efterretningstjeneste.

Der er i arbejdsgruppen enighed om, at der i forbindelse med færøsk overtagelse af strafferetten mv. bør fastsættes en ordning, hvorefter påtale i sager af denne karakter i en række tilfælde vil kræve tilslutning fra den danske justitsminister. Den præcise afgrænsning heraf bør fastsættes forud for overtagelsen af strafferetten.

3. Ved færøsk overtagelse af strafferetten vil der desuden kunne opstå en række såkaldte interprovinsielle spørgsmål – det vil sige spørgsmål bl.a. om, hvorvidt færøske eller danske regler skal finde anvendelse på et retsforhold med tilknytning til både Færøerne og Danmark.

Der er i arbejdsgruppen enighed om, at bl.a. spørgsmål med hensyn til værneting og lovvalg i straffesager samt med hensyn til f.eks. den nærmere fastlæggelse af en førerretsfrakendelses territoriale udstrækning som udgangspunkt ikke bør behandles i en aftale mellem den danske regering og det færøske landsstyre i forbindelse med en færøsk overtagelse af politi og retsvæsen samt hertil knyttede sagsområder. Den nærmere fastlæggelse må således efter arbejdsgruppens opfattelse som udgangspunkt ske ved lovgivning henholdsvis i Danmark og Færøerne. Det indebærer, at det vil være op til de danske og færøske myndigheder at tage stilling til, hvad der skal gælde henholdsvis i Danmark og Færøerne. Arbejdsgruppen forudsætter, at der forud for en eventuel ændring af bestemmelser om værneting henholdsvis i Danmark og Færøerne indledes drøftelser parterne imellem for at sikre, at der ikke opstår en situation, hvor hverken Danmark eller Færøerne har jurisdiktion i en konkret sag. Endvidere forudsætter arbejdsgruppen, at der i konkrete sager, hvor der måtte være jurisdiktion (værneting) både i Danmark og Færøerne, og hvor forholdet tilsiger det, tages uformel kontakt mellem de danske og færøske myndigheder med henblik på en fælles afklaring af, om den pågældende sag mest hensigtsmæssigt bør føres i Danmark eller Færøerne. I den konkrete vurdering heraf må der bl.a. lægges vægt på sigtedes bopæl og bevisers, herunder vidners, tilstedeværelse.

Med hensyn til spørgsmålet om overførsel af sigtede mv. er der i arbejdsgruppen enighed om, at det må foretrækkes, at sådanne overførsler mellem Danmark og Færøerne også fremover sker

efter en uformel procedure – det vil sige, at landfogeden i Færøerne efter anmodning træffer afgørelse om at overføre en sigtet mv. til politimesteren i en politikreds i Danmark. Det samme gælder overførsel fra en politikreds i Danmark til Færøerne. Arbejdsgruppen finder således ikke, at der bør gælde særlige regler herom, f.eks. om særlig adgang til domstolsprøvelse. Overførsel af sigtede mv. sker på områder, hvor der i det væsentlige vil gælde de samme regler. Arbejdsgruppen finder det derfor ubetænkeligt, at overførsel af sigtede mv. sker efter en uformel procedure og ikke i form af en mere formaliseret overførselsprocedure.

4. På det strafferetlige område kan der også opstå spørgsmål f.eks. om, i hvilket omfang straffedomme afsagt i Danmark bør kunne tillægges gentagelsesvirkning i en senere straffesag i Færøerne eller omvendt. Tilsvarende kan færøsk overtagelse af strafferetten f.eks. rejse spørgsmål om, hvorvidt en person, som er idømt betinget fængselsstraf i Danmark, efterfølgende i Færøerne bør kunne idømmes en fællesstraf, der også omfatter den betingede dom, hvis vedkommende begår et nyt strafbart forhold. Meget taler efter arbejdsgruppens opfattelse for, at sådanne spørgsmål i hvert fald som udgangspunkt bør besvares bekræftende. Principielt må det imidlertid være op til de danske og færøske myndigheder hver for sig at tage stilling til, hvorledes ordningen skal være i henholdsvis dansk og færøsk strafferet. Samtidig er der imidlertid efter arbejdsgruppens opfattelse tale om spørgsmål af en karakter, der gør det naturligt, at de danske og færøske myndigheder – både forud for og efter færøsk overtagelse af strafferetten – løbende efter behov drøfter disse spørgsmål med henblik på den bedst mulige koordination. I den forbindelse må såvel de danske som færøske myndigheder også være opmærksomme på, om der med hensyn til de nævnte spørgsmål om gentagelsesvirkning mv. og andre lignende spørgsmål vil være anledning til at foretage konsekvensrettelser i lovgivningen i forbindelse med færøsk overtagelse af strafferetten i Færøerne.

5. Der gælder allerede i dag inden for en række civilretlige sagsområder forskellige regler i Færøerne og Danmark, og der kan derfor i sager med tilknytning til både Færøerne og Danmark opstå spørgsmål, som skal løses på grundlag af interprovinsiel ret.

Den interprovinsielle ret vedrører bl.a. spørgsmål om værneting og lovvalg i sådanne sager. Der vil endvidere kunne opstå spørgsmål om, hvorvidt en færøsk afgørelse kan anerkendes og fuldbyrdes i Danmark og omvendt.

Arbejdsgruppen har ikke med henblik på en kommende færøsk overtagelse af den civile retspleje taget stilling til, på hvilken måde sådanne spørgsmål skal løses inden for de forskellige civilretlige sagsområder, f.eks. familieret og formueret. Baggrunden herfor er bl.a., at de interprovinsielle spørgsmål ikke nødvendigvis skal løses på samme måde inden for de enkelte områder.

Arbejdsgruppen forudsætter i den forbindelse, at de færøske og danske myndigheder ved aftale og anden koordineret samarbejde på de relevante områder i fornødent omfang i fællesskab behandler sådanne spørgsmål.

6. Særligt med hensyn til retsplejelovens bestemmelser om advokaters forhold i Færøerne forudsætter arbejdsgruppen, at dette spørgsmål afklares i forbindelse med udarbejdelsen af en færøsk retsplejelov. Det forudsættes endvidere, at spørgsmålet forinden drøftes med bl.a. repræsentanter fra advokatstanden.

6. Sammenfatning af økonomiske konsekvenser af færøsk overtagelse af politi og retsvæsen samt hertil knyttede sagsområder

Spørgsmål med hensyn til overtagelse af bygninger mv., der er forbundet med politi og retsvæsen samt hertil knyttede sagsområder, drøftes i forbindelse med drøftelserne mellem det færøske landsstyre og den danske regering om tilvejebringelse af et lovgrundlag for færøsk overtagelse af yderligere sager og sagsområder. Arbejdsgruppen vil således ikke behandle spørgsmålet nærmere i denne rapport.

De færøske myndigheder vil – som anført i kommissoriet af 25. september 2001 – samtidig med overtagelsen af et sagsområde overtage de hermed forbundne udgifter og ansvaret for opbygningen af den nødvendige ekspertise og de personalemæssige ressourcer mv.

Kapitlerne 7-9 indeholder en beskrivelse af de økonomiske konsekvenser af, at politi og anklagemyndighed, kriminalforsorgen og retsvæsenet i Færøerne overgår til de færøske myndigheder.

De økonomiske konsekvenser af en færøsk overtagelse af politi og anklagemyndighed kan baseret på lønudgifter samt driftsudgifter og –indtægter for 2002 sammenfattes således:

Lønudgifter	42.606.190 kr.
Driftsudgifter – netto	4.619.212 kr.
Udgifter i alt	47.225.402 kr.

Uden for regnestykket er eventuelle udgifter til køb af bygninger samt udgifterne nævnt ovenfor under punktet ikke opgjorte udgifter.

Uden for regnestykket er desuden lønnen til politibetjente på prøve (ca. 2,4 mio. kr.) og udgiften til pensionsbidrag (ca. 4,8 mio. kr.)

De økonomiske konsekvenser af en færøsk overtagelse af kriminalforsorgen kan sammenfattes således:

Lønudgifter	5.765.000 kr.
Driftsudgifter	1.176.500 kr.
Udgifter i alt	6.941.500 kr.

Uden for beregningerne falder køb af bygninger i forbindelse med en overtagelse samt vedligeholdelse heraf. Endvidere er indtægten fra arbejdsdriften i arresthuset i Tórshavn holdt uden for beregningerne.

Ligeledes er opførelse og drift af et egentligt fængsel holdt uden for beregningen, da tallene er behæftet med stor usikkerhed.

3. De økonomiske konsekvenser af en færøsk overtagelse af retsvæsenet kan sammenfattes således (idet de angivne tal – bortset fra Færøernes Ret – er baseret på den færøske delegations skøn):

Årlige nettoomkostninger for

Færøernes Ret	7.600.000 kr.
Landsretten i Færøerne	5.340.000 kr.
En færøsk Særlig Klageret og Dommerudnævnelsesrådet	100.000 kr.
Løgmálaráðið	425.000 kr.
Vurderede årlige nettoomkostninger i alt	13.465.000 kr.

K A P I T E L 3

Politiet og anklagemyndigheden i Færøerne

1. Indledning

Dette kapitel indeholder en beskrivelse af politiet og anklagemyndigheden i Færøerne.

Ved lov nr. 92 af 23. februar 1988 er der gennemført en særlig lov for Færøerne om rettens pleje, der bl.a. indeholder regler om politi og anklagemyndighed i Færøerne.

Retsplejeloven gælder for Færøerne i den affattelse, der fremgår af lovbekendtgørelse nr. 555 af 1. november 1984 om rettens pleje med de ændringer, der følger af lov nr. 92 af 23. februar 1988, § 3 i lov nr. 143 af 8. marts 1995, § 1 i lov nr. 1082 af 20. december 1995, § 1 i lov nr. 365 af 2. juni 1999 og lov nr. 219 af 22. april 2002.

Medmindre andet er anført, vil omtale af bestemmelser i retsplejeloven i det følgende henvise til retsplejeloven i den affattelse, loven gælder for Færøerne.

Politiets og anklagemyndighedens virksomhed er indbyrdes tæt forbundet. Det fremgår således bl.a. af retsplejelovens § 108, at politiet har til opgave at foretage det fornødne til forhindring af forbrydelser og til efterforskning og forfølgning af sådanne, og anklagemyndighedens overordnede opgave er i forbindelse med politiet at forfølge forbrydelser.

I dette kapitel foretages imidlertid en særskilt beskrivelse af politiet i Færøerne og af ordningen af anklagemyndigheden i forhold til Færøerne.

Nedenfor under pkt. 2 beskrives politiet i Færøerne.

Under pkt. 3 er anklagemyndigheden i forhold til Færøerne beskrevet.

Om arbejdsgruppens overvejelser om færøsk overtagelse af politi og anklagemyndighed henvises til kapitel 7.

2. Politiet

2.1. Indledning

De generelle regler om det danske politis organisation og opgaver er fastsat i retsplejelovens kapitel 11.

Det fremgår bl.a. heraf, at Færøerne udgør én politikreds, der ledes af landfogeden (politimesteren). Kredsen er opdelt i 7 distrikter.

I retsplejelovens § 109, stk. 3, er fastsat, at politiets virksomhed udøves af et særligt politikorps i Færøerne.

Der er endvidere ved lov nr. 55 af 13. april 1894 gennemført en særlig lov om politiet i Færøerne. Loven er ændret ved lov nr. 57 af 14. marts 1931 og lov nr. 186 af 7. juni 1958. Bestemmelsen i lovens § 3 udgør det retlige grundlag for Justitsministeriets udstedelse af politivedtægt af 12. marts 1975 for Tórshavn kommune og politivedtægt af 3. juli 1931 for de øvrige kommuner. Lovens øvrige bestemmelser er kun af begrænset betydning i dag.

Pkt. 2.2. indeholder en historisk oversigt over organiseringen af politiet. I forlængelse heraf beskrives under pkt. 2.3. den organisatoriske opbygning af politiet i Færøerne samt politikredsens personale, bygninger mv.

Det færøske politis opgaver er beskrevet under pkt. 2.4.

Forholdet mellem politiet i Færøerne og Justitsministeriet, Rigspolitichefen og andre myndigheder i Danmark samt lokalnævnet for Færøerne vedrørende politiets virksomhed beskrives under pkt. 2.5.

Udgifter og indtægter vedrørende politiet i Færøerne er omtalt under pkt. 2.6.

2.2. Historisk oversigt over organiseringen af politiet

Politiet i Danmark bestod indtil 1911 kun af kommunale politikorps under købstæderne eller amtskommunerne. Korpsene blev i København ledet af Politidirektøren, uden for København af politimestrene og i Færøerne af landfogeden.

Ved lov nr. 105 af 13. maj 1911 blev der oprettet et fælles politikorps for hele landet (statspolitiet). Statspolitiets væsentligste opgaver var at yde politimestrene hjælp ved efterforskningen og

forfølgning af forbrydelser. Korpset var underlagt justitsministeren og bestod oprindelig af 36 mand, men blev i løbet af de første år udvidet til knap 300 mand.

Ved retsplejereformen i 1919 blev opdelingen af politiet i 2 korps bevaret. Reformen blev gennemført i Færøerne ved lov nr. 164 af 4. juni 1924.

Både statspolitiet og det kommunale politi var underordnet justitsministeren og stod under ministerens tilsyn. Justitsministeren var endvidere bemyndiget til at fastsætte regler for bl.a. politimestrenes forhold til chefen for statspolitiet.

Statspolitiet fik til opgave at udføre de hverv, der påhvilede politiet inden for strafferetsplejen, navnlig efterforskning og forfølgning af forbrydelser.

Korpset, der stod under Statspolitichefens øverste ledelse, var i overensstemmelse med et forslag fra en kommission nedsat i 1916 blevet udvidet med Københavns opdagelsespoliti og omfattede herefter 420 mand. Statspolitichefen fik herudover tilsynet med politiskolen, ligesom vedkommende ledede statspolitiets arbejde vedrørende fremmedtilsynet.

Det blev i retsplejeloven fastsat, at politimestrene – herunder landfogeden – blev beskikket af kongen, og deres stilling var nærmere præciseret i den dagældende retsplejelovs § 114, hvorefter politimestrene ledede de i politikredsene forefaldende politiforretninger og var såvel det kommunale politis som statspolitiets øverste stedlige foresatte.

Det kommunale politis opgave var i første række at opretholde sikkerhed, fred og orden og påse overholdelse af love og vedtægter.

I 1925 nedsatte justitsministeriet en kommission, der skulle overveje, hvorvidt der var grund til at ændre den bestående ordning af landets politi. Kommissionen afgav betænkning den 10. november 1926. Et flertal fandt, at tiden var inde til at opgive delingen af politiet i et statspoliti og et kommunalt politi og gå over til et for hele landet fælles statspoliti. Mindretallet indstillede, at man bevarede den bestående ordning.

Ved lov nr. 84 af 31. marts 1928 blev det kommunale politi imidlertid bevaret, og der skete en styrkelse af politimestrenes stilling. Denne lov blev gennemført for Færøerne ved lov nr. 174 af 11. maj 1935.

Politimestrene fik den selvstændige ledelse af såvel det lokalt stationerede statspoliti som det kommunale politi inden for kredsene. I Færøerne blev det kommunale politi således ansat efter

indstilling af landfogeden, der endvidere havde kompetencen til at afskedige det kommunale politis tjenestemænd.

Ved enhedspolitiloven fra 1937 overgik al politi til at være statspoliti, og de opgaver, der hidtil havde påhvilet statspolitichefen, overgik til Rigspolitichefen. Gennemførelsen for Færøerne af enhedspolitiet skete dog først i 1958 ved ændringer i lov for Færøerne om rettens pleje.

Politidirektøren i København og politimestrene bevarede ved enhedspolitiloven den selvstændige ledelse af kredsens politi samt ansvaret for udførelsen af det arbejde, der påhvilede politiet.

Rigspolitichefen kunne dog give nærmere bestemmelser med hensyn til den almindelige tilrettelæggelse af det politiet påhvilende arbejde i politikredsene, ligesom han efter forhandling med vedkommende politimestre kunne træffe de foranstaltninger, som måtte findes påkrævet, hvor en politiundersøgelse eller anden politimæssig opgave nødvendiggjorde samarbejde mellem flere politikredse eller krævede særlige forholdsregler.

Der er ikke siden ændringen af retsplejeloven i 1958, hvorved Politiets Efterretningstjeneste på ny organisatorisk blev placeret under Rigspolitichefen, gennemført ændringer i politiets overordnede ledelse.

2.3. Organisation, personale, bygninger mv.

Den øverste ledelse af den færøske politikreds består af landfogeden, vicepolitimesteren, politiinspektøren og kontorlederen.

Det juridiske personale ved politiet i Færøerne består af landfogeden, vicepolitimesteren, en politiassessor og en politifuldmægtig. Vicepolitimesteren er stedfortræder for landfogeden og daglig leder af kredsens anklagervirksomhed.

Politiinspektøren er leder af det politiuddannede personale, der pr. 1. april 2003 udgjorde i alt 105 personer, heraf 14 politibetjente på prøve under uddannelse. Endvidere er der ansat 11 reservebetjente.

I forhold til nyansættelser til det færøske politikorps forestår politiet i Færøerne selv den indledende udvælgelse af potentielle emner til politiuddannelsen. De pågældende gennemgår herefter den almindelige ansættelsesprocedure, ansættelse på prøve og grunduddannelse i Danmark. Efter grunduddannelsens afslutning stationeres de pågældende i Færøerne.

Kontorlederen har den administrative ledelse af kontor- og rengøringspersonalet. Kontorpersonalet udgjorde pr. 1. april 2003 i alt 26 personer, og rengøringspersonalet udgjorde pr. 1. april 2003 i alt 17 personer. Kontorlederen har endvidere den administrative ledelse i forhold til 2 parkeringskontrollører.

Landfogedens kontor er placeret i Tórshavn, hvor også politikredsens hovedstation ligger. Herudover er der i kredsen seks understationer beliggende i Klaksvík, Runavík, Vestmanna, Midvágur, Sandur og Tvøroyri.

Hovedstationen, der ledes af politiinspektøren, er opdelt i en udrykningsafdeling, en efterforskningsafdeling og en administrativ afdeling.

Udrykningsafdelingens daglige leder er kredsens vicepolitiinspektør, der tillige er stedfortræder for politiinspektøren. Politikredsens alarmcentral er placeret i afdelingen, der har døgnvagt. Afdelingen foretager patrulje- og udrykningsopgaver i hovedstationens distrikt og patruljering i de øvrige stationers distrikter, når tjenesten tillader det.

Efterforskningsafdelingen, hvis daglige leder er en politikommissær, varetager efterforskningen af kriminelle sager i hovedstationens distrikt. Afdelingen fører endvidere tilsyn med efterforskningen og behandlingen af kriminelle sager ved understationerne og kan i særlige tilfælde overtage ledelsen og efterforskningen af en sag.

Administrationsafdelingen ledes af kontorlederen og en politikommissær.

Hver af de seks understationer ledes af en sysselmand, der er politiuddannet. Sysselmanden har dels ansvar for distriktets politimæssige opgaver, dels ansvar for en række forskelligartede ikke-politimæssige opgaver i henhold til særlige retsgrundlag. De sidstnævnte opgaver omtales nærmere nedenfor under pkt. 2.4.3.3.

Sysselmændene refererer til politiinspektøren. Underordnelsesforholdet gælder både i forhold til de politimæssige opgaver og de øvrige opgaver, der påhviler sysselmændene. Sysselmændene har dog i forhold til faglige spørgsmål vedrørende de ikke-politimæssige opgaver reference til de respektive administrative myndigheder eller retten, jf. retsplejelovens § 17 a.

Sysselmændene skal underrette politiinspektøren om vigtigere politiopgaver, herunder bl.a. sager om alvorligere kriminalitet, ulykker med dødelig udgang, eftersøgninger og andre sager, som påkalder sig særlig opmærksomhed.

Alle seks politistationer varetager patrulje- og udrykningsopgaverne i de respektive distrikter samt behandling af distriktets sager. Politistationen i Midvágur varetager herudover opgaver i relation til fly- og paskontrol.

Den samlede politikreds råder over 11 bygninger, der ejes af den danske stat. Hertil kommer 3 lejemål.

Politiet i Færøerne råder over 21 biler, hvoraf 11 er "uniformerede". Dertil kommer 2 motorcykler og et særligt indrettet indsatskøretøj til brug ved større ulykker og mere omfattende politiopgaver.

Politiet i Færøerne råder endvidere over 1 laserbaseret hastighedsmåleudstyr.

Politiradiosystemet i Færøerne består af 10 radiobasisstationer, 23 mobilanlæg monterede i politiets køretøjer, 33 håndholdte radioanlæg samt 2 skadestedsradioanlæg. Systemet er gennem de seneste år moderniseret, om end udstyret ikke er af nyere dato. Service- og vedligeholdelsesarbejder udføres af såvel lokale håndværkere som Rigspolitiets Radiosektion, som mindst én gang årligt aflægger besøg i Færøerne. Rigspolitiets tekniske sektion kan i endnu en årrække levere reservedele til systemet samt servicere udstyret.

Politiradionettet er opbygget dels som et kredsradionet, dels som et regionalt radionet, der omfatter hele det færøske område. Kredsradionettet betjenes fra Torshavn, Klaksvik, Runavik, Tverå og Vågø. Regionsradionettet betjenes alene fra Torshavn.

Telefonanlæg:

- Klaksvik politistation: telefonanlæg installeret i 1999
- Runavik politistation: nyt telefonanlæg installeret i 2003
- Midvàgur politistation: telefonanlæg installeret i 2000
- Lufthavnspolitivagten i Vågø: kun enkelte direkte telefoner
- Tvøroyri politistation: kun enkelte direkte telefoner
- Vestmanna politistation: telefonanlæg installeret i 1996
- Sandur politistation: telefonanlæg installeret i 1996.

Politiet i Torshavn råder endvidere over et moderne digitalt telefonanlæg. Endelig rådes der over et antal mobiltelefoner indkøbt lokalt de seneste år for rigspolitiets regning.

Politiet i Færøerne råder sammenfattende over relativt moderne omstillingsanlæg og helt nyt telefonudstyr i Torshavn.

Rigspolitichefens Dataafdeling udarbejdede i 2000 en teknologiseringsmodel for Færøerne. Omkostningerne til gennemførelse af denne model blev opgjort til ca. 4 mill. kr. Moderniseringen af politikredsen blev påbegyndt medio 2001 og forventes afsluttet ultimo 2003.

Moderniseringen medfører:

- etablering af lokale netværker på hoved- og understationer
- oprettelse af kommunikationsforbindelser mellem hoved- og understationer
- anskaffelse af ca. 85 nye tilsluttede pc-arbejdspladser samt ca. 13 nye netprintere
- anskaffelse af nye NT-servere (5 stk.)
- nødvendigt inventar samt
- modernisering af politikredsens kontorautomationssystemer.

Det ovennævnte edb-udstyr er leveret og taget i anvendelse. Der mangler fortsat at blive etableret adgang til en række eksterne (lokale) myndigheders edb-systemer fra pc-arbejdspladser, som er tilsluttet politikredsens separate lokale netværker.

Den nærmere opgavefordeling mellem hovedstationens tre afdelinger og understationerne er beskrevet i bilag 3 i ”Personalepolitik og struktur” for Færøernes politikreds. ”Personalepolitik og struktur” indeholder endvidere som henholdsvis bilag 1 og 2 en organisationsplan og et ledelsesdiagram for politiet i Færøerne.

Der kan i øvrigt henvises til, at ”Personalepolitik og struktur” for Færøernes politikreds indeholder en mere udførlig beskrivelse af politiet i Færøerne, herunder nærmere stillingsbeskrivelser for f.eks. politiinspektøren, lederen af efterforskningsafdelingen, vagtlederen og sysselmændene.

2.4. Politiets opgaver

Det færøske politis overordnede opgaver fremgår af retsplejelovens § 108.

Efter bestemmelsen i § 108 er det politiets opgave at foretage det fornødne til hindring af forbrydelser og til efterforskning og forfølgning af sådanne. Det er endvidere efter § 108 politiets opgave at opretholde sikkerhed, fred og orden samt at påse overholdelsen af love og vedtægter. Disse opgaver omtales nærmere henholdsvis under pkt. 2.4.1. og 2.4.2.

Politiet i Færøerne varetager herudover en række opgaver af forskellig karakter i henhold til regler fastsat af henholdsvis danske og færøske myndigheder, jf. pkt. 2.4.3.

2.4.1. Hindring, efterforskning og forfølgning af forbrydelser

Politiet har til opgave at hindre, efterforske og forfølge forbrydelser.

Politiets opgaver inden for strafferetsplejen kan sammenfattes således, at politiet skal bringe strafbar virksomhed til ophør samt efterforske og forfølge overtrædelse af strafsanktionerede bestemmelser i det omfang, overtrædelse er undergivet offentlig påtale.

At politiet skal bringe strafbar virksomhed til ophør indebærer som udgangspunkt, at politiet umiddelbart skal gribe ind, når det konstaterer, at strafbare handlinger er under udførelse.

Politiet skal for det andet efterforske og forfølge overtrædelse af strafsanktionerede bestemmelser i det omfang, overtrædelse er undergivet offentlig påtale.

Strafsanktionerede bestemmelser, der er undergivet offentlig påtale, findes først og fremmest i straffeloven, men også i en lang række særlove samt i administrativt fastsatte forskrifter, herunder politivedtægterne.

Det følger af retsplejelovens § 742, stk. 2, at politiet er forpligtet til at iværksætte efterforskning, når der er rimelig formodning om, at der er begået et strafbart forhold, som påtales af det offentlige. I praksis indebærer det forhold, at politiet må prioritere dets ressourcer, at ikke alle konstaterede strafbare forhold af mindre væsentlig karakter giver anledning til efterforskning.

Endvidere fører politiet som udgangspunkt ikke tilsyn med de særlovsområder, hvor tilsynet varetages af særlige myndigheder, f.eks. told og skattelovgivningen, bygge- og boliglovgivningen, sociallovgivningen samt miljølovgivningen.

På sådanne områder bliver politiet i praksis normalt først bekendt med et muligt strafbart forhold efter anmeldelse fra tilsynsmyndigheden på området. Endvidere har de pågældende særmyndigheder i visse tilfælde hjemmel til administrativt at udstede bødeforlæg i anledning af overtrædelser af særlovgivningen.

Som led i efterforskningen foretager politiet en række efterforskningsskridt. Dette omfatter bl.a. afhøringer af de implicerede, gerningsstedsundersøgelser og undersøgelser af effekter. Politiet kan endvidere under efterforskningen iværksætte en række straffeprocessuelle indgreb, herunder anholdelse, legemsbesigtigelse, ransagning og indgreb i meddelelseshemmeligheden, i det omfang retsplejelovens betingelser herfor er opfyldt.

I forbindelse med det færøske politis efterforskning af straffesager kan der opstå behov for assistance fra en række af Rigspolitichefens afdelinger.

Det kan således under efterforskningen af en straffesag være nødvendigt at anmode Kriminalteknisk afdeling om bistand i forbindelse med en gerningsstedsundersøgelse eller om at foretage analyser af genstande for f.eks. blod eller andre biologiske spor. Der kan tilsvarende være behov for at inddrage rejseafdelingen i forbindelse med efterforskning af sager af mere kompliceret karakter, f.eks. visse drabssager.

I forbindelse med gennemførelse af straffesager ved retten i Færøerne er det politiets opgave at transportere arrestanter til retten. Politiet kan ligeledes have bevogtningsopgaver i retten eller andre steder. Efter retsplejelovens § 151, stk. 4, er politiet endvidere forpligtet til at yde retten bistand til opretholdelse af orden under domsforhandlingen. Politiet i Færøerne foretager herudover forkyndelser i straffesager, jf. bl.a. retsplejelovens § 57, stk. 3, og bestemmelserne i retsplejelovens kapitel 17.

Politiet udsteder straffeattester i henhold til Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 218 af 27. marts 2001 om behandling af Personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister (Kriminalregisteret).

2.4.2. Opretholdelse af sikkerhed, fred og orden mv.

Politiet i Færøerne varetager også opgaver uden for strafferetsplejen. Politiet har således bl.a. til opgave at opretholde sikkerhed, fred og orden samt påse overholdelsen af love og vedtægter.

Politivedtægten for Tórshavn kommune og politivedtægten for de øvrige kommuner i Færøerne indeholder navnlig i kapitel 2 og 3 en række bestemmelser herom.

I forbindelse med opretholdelse af sikkerhed, fred og orden kan politiets indsats i almindelighed deles op i tre hovedgrupper.

Den første hovedgruppe omfatter situationer, hvor der foreligger en konkret og nærliggende fare for sikkerheden, freden eller ordenen. Beskyttelse af den offentlige orden samt beskyttelse af enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed anses – sammen med efterforskning af forbrydelser – i almindelighed for at høre til politiets kerneopgaver.

I forbindelse med politiets fareafværgende opgaver griber politiet bl.a. ind over for gadeuorden, kollektive uroligheder, værtshusuorden, uanstændig adfærd, husspektakler, støjende adfærd og angreb på fællesgoder som f.eks. monumenter og miljøet.

Opgaven i forbindelse med gadeuorden kan f.eks. bestå i at bringe slagsmål eller bålafbrænding til ophør. Kollektive uroligheder kan være f.eks. uroligheder i tilknytning til fysiske blokader eller opløb.

Endvidere griber politiet i en lang række tilfælde ind for at bringe husspektakler til ophør. Forstyrres de omkringboende, kan indgreb støttes på forstyrrelse af den offentlige orden, og ved husspektakler af en vis voldsomhed eventuelt støttes på fare for en eller flere af de involverede personers sikkerhed. Støjende adfærd kan være f.eks. høj musik på offentlig sted eller fra en ejendom, skrigen og råben og tuden med sirener.

Med henblik på at beskytte den offentlige orden kan der f.eks. være tale om at iværksætte forebyggende foranstaltninger i forbindelse med større arrangementer, hvor politiets opgave består i at træffe de foranstaltninger, der er nødvendige for at forebygge fare for uroligheder mv., eller afværge konkret fare for ordensforstyrrelser som følge af gadeuorden, værtshusuorden, uanstændig adfærd, husspektakler, støjende adfærd, kollektive uroligheder eller tingsødelæggelser, hvor politiets opgave består i at neutralisere den eller de personer, der forstyrrer den offentlige orden, og genoprette almindelig orden på stedet.

Der kan endvidere være tale om at sikre borgernes sikkerhed. Politiets opgaver går i den sammenhæng bl.a. ud på at værne borgerne mod at komme til skade som følge af f.eks. trafikulykker, faldefærdige bygninger, brand og kemikalieudslip fra virksomheder eller komme til skade i forbindelse med bombetrusler.

Den anden hovedgruppe omfatter situationer, hvor der ikke foreligger en konkret og nærliggende fare for de politiretlige beskyttelsesinteresser, men hvor omstændighederne ved situationen i øvrigt tilsiger, at der er behov for en politimæssig indsats. Politiet kan i sådanne situationer iværksætte foranstaltninger af mere alment forebyggende karakter.

Der er typisk tale om at rydde og afspærre områder med henblik på at forebygge ulykker, ordensforstyrrelser og lignende, f.eks. at forskellige grupperinger kommer i slagsmål i forbindelse med demonstrationer eller sportsarrangementer, eller at arrangementet kommer i karambolage med trafikken.

Der kan også være tale om at afspærre f.eks. forfaldne bygninger eller områder med jordskred. Beslægtet hermed er opsætning af forbudsskilte, f.eks. mod at færdes på en sø med tynd is, og afspærring af ulykkessteder med henblik på at forebygge forstyrrelser af hjælpearbejde mv.

I visse situationer kan også andre foranstaltninger komme på tale. Politiet foretager f.eks. undertiden visitation og lignende af publikum i forbindelse med fodboldkampe, der erfaringsmæssigt udvikler sig til uroligheder. I forbindelse med arrangementer, der indebærer særlige sikkerhedsrisici for enkeltpersoner, f.eks. besøg af statsoverhoveder, etablerer politiet efter omstændighederne mere omfattende sikkerhedsforanstaltninger, herunder i sjældne tilfælde etablering af fuldstændig adgangskontrol til områder, der normalt er offentligt tilgængelige.

Den tredje hovedgruppe omfatter situationer, hvor der – uden for de ovennævnte tilfælde – er en større eller mindre politimæssig interesse i, hvorledes situationen håndteres. Politiet løser således i dag en lang række opgaver, der bedst kan karakteriseres som hjælp til borgeren i situationer, der ligger i forlængelse af de primære politiopgaver. Der er tale om situationer, hvor der (eventuelt endnu) ikke foreligger en konkret og nærliggende fare for de pågældende borgere.

Som eksempler på sådanne hjælpeopgaver kan nævnes hjemtransport af personer efter trafikuheld, opsamling af personer, der er faret vild eller sidder fast i sneen, efterlysning af savnede samt vejledning og kontaktskabende indsats over for syge og hjælpeløse, der sættes i forbindelse med rette myndighed eller følges til deres hjem eller bestemmelsessted.

En opgave af særlig betydning er politiets indsats over for berusede. Dette omfatter dels hjemkørsel af spirituspåvirkede personer, der skønnes hjælpeløse uden at være til konkret fare for sig selv eller andre, dels detentionsanbringelser. Der er i Rigspolitichefens kundgørelse II nr. 55 af 27. juni 2001 fastsat nærmere regler om detentionsanbringelse af berusede personer, herunder om i hvilke tilfælde der må ske detentionsanbringelse, og om fremgangsmåden ved indsættelser i detentionen.

Udover de nævnte tre hovedgrupper kan også det færøske politis opgaver på beredskabsområdet henføres under retsplejelovens § 108 om opretholdelsen af sikkerhed, fred og orden.

Beredskabsområdet omfatter overordnet opgaven at forebygge, begrænse og afhjælpe skader på personer, ejendom og miljøet ved ulykker og katastrofer, herunder krigshandlinger, eller overhængende fare herfor. Politiet har som en del af redningsberedskabet ansvaret for den koordinerende ledelse i forbindelse med ulykkes- og katastrofesituationer, f.eks. sammenstyrtningsulykker, brande og eksplosioner. Ansvaret omfatter den strategiske, operationelle og polititaktiske ledelse. Den øvrige del af redningsberedskabet har ansvaret for den tekniske ledelse på et skadested, det vil sige de direkte skadeafhjælpende funktioner på skadestedet og i truede områder i tilknytning hertil.

Det bemærkes, at der kan opstå situationer i Færøerne, hvor opretholdelsen af sikkerheden i Færøerne nødvendiggør assistance fra Rigspolitichefens centrale politiafdelinger, som f.eks. akti-

onsstyrken, jf. herved også kapitel 7, pkt. 3.3. Det bemærkes i øvrigt , at politiet i tilfælde af mere alvorlige krisetilstande vil indgå i et samarbejde med bl.a. forsvaret omkring opretholdelsen af sikkerheden mv.

2.4.3. Det færøske politis øvrige opgaver

Det færøske politi varetager en række opgaver, der enten ikke eller kun vanskeligt kan henføres under retsplejelovens almindelige beskrivelse i § 108 af politiets hovedopgaver.

Enkelte af disse opgaver fremgår af andre bestemmelser i retsplejeloven og vedrører navnlig bistand til fogedretten. Disse opgaver omtales nedenfor under pkt. 2.4.3.1.

De fleste af det færøske politis øvrige opgaver vedrører imidlertid almindelige administrative sagsområder, der ikke er indbyrdes sammenhængende. Disse sagsområder omfatter både områder, der er fællesanliggender, og sagsområder, der er overtaget af de færøske myndigheder efter den færøske hjemmestyrelov. Administrationen sker endvidere på grundlag af regler, der enten er fastsat af danske eller færøske myndigheder.

Nedenfor omtales disse opgaver opdelt efter, om de vedrører et sagsområde, der er fællesanliggende (pkt. 2.4.3.2.), eller et sagsområde, der er overtaget som færøsk særanliggende (pkt. 2.4.3.3.).

2.4.3.1. Politiets opgaver i medfør af andre bestemmelser i retsplejeloven

På understationerne uden for Tórshavn varetager sysselmændene skifte-, noterial- og fogedforretninger samt aktioner over løsøre mv. i henhold til retsplejelovens § 17 a, stk. 3. Sysselmændene er endvidere formand for søretten ved afgivelse af søforklaringer i henhold til retsplejelovens § 17 a, stk. 3.

Hvis et vidne, der skal give forklaring i retten, udebliver uden lovligt forfald, kan retten bl.a. lade vidnet afhente af politiet eller lade vidnet tage i forvaring ved politiets foranstaltning, jf. retsplejelovens § 178, stk. 1, nr. 2 og 4.

Retsplejelovens kapitel 43 a vedrører prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse, og i § 471, stk. 4, er det fastsat, at politiet på begæring skal bistå retten med fremskaffelse af oplysninger om parters og vidners bopæle eller opholdssteder eller andre af retten nærmere angivne forhold.

I retsplejelovens tredje afsnit vedrørende tvangsfuldbyrdelse er det i § 494, stk. 2, fastsat, at fogedretten ved kendelse kan bestemme, at en skyldner skal tages i forvaring af politiet, indtil den pågældende kan fremstilles i fogedretten, hvis skyldneren uden lovligt forfald er udeblevet fra en fogedforretning, uanset at det er sket lovlig forkyndelse for den pågældende.

En skyldner har pligt til at give fogedretten de oplysninger, som fogedretten finder nødvendige til gennemførelse af en tvangsfuldbyrdelse. Hvis skyldner undlader at give fogedretten de krævede oplysninger, kan retten ved kendelse bestemme, at skyldneren ved politiets foranstaltning skal tages i forvaring, indtil han indvilliger i at opfylde sin pligt, jf. retsplejelovens § 497, stk. 2.

Efter § 498, stk. 1, i retsplejeloven kan fogedretten undersøge en skyldners husrum og gemmer samt hans person, hvis sådan undersøgelse er nødvendig for gennemførelse af tvangsfuldbyrdelsen, og kan i den forbindelse anvende den nødvendige magt. Politiet skal efter anmodning fra retten yde bistand hertil, jf. § 498, stk. 2.

Retsplejelovens femte afsnit omhandler de foreløbige retsmidler, og det er i § 632 bl.a. fastsat, at der ved gennemførelse af arrestforretninger gås frem efter bl.a. bestemmelserne i § 497 og § 498. Politiet yder således også i forhold til arrestforretninger den ovenfor beskrevne bistand i henhold til § 497, stk. 2, og § 498, stk. 2.

Kapitel 57 i retsplejeloven vedrører forbud nedlagt af fogedretten. I § 650, stk. 2, er det fastsat, at politiet på forbudsrekvirentens begæring skal yde bistand til forbudets overholdelse, herunder ved at hindre pågældende i at foretage overtrædelseshandlinger.

I bestemmelsen i retsplejelovens § 652 er politiets bistand efter § 497, stk. 2, og § 498, stk. 2 udstrakt til også at omfatte fogedrettens behandling af forbudssager efter kapitel 57.

2.4.3.2. Politiets opgaver på områder, der er fællesanliggender

Politiet i Færøerne varetager en række opgaver på områder, der er er fællesanliggender. I det følgende foretages en opregning af disse områder, idet der dog foretages en mere udførlig omtale af det færøske politis opgaver i henhold til udlændingelovgivningen.

Udlændingeområdet
Det færøske politi varetager en række opgaver i henhold til udlændingeloven, herunder en række funktioner med tilknytning til det danske medlemskab af Schengen-samarbejdet.

Udlændingeloven er sat i kraft for Færøerne ved kgl. anordning nr. 182 af 22. marts 2001. Når der i den følgende beskrivelse af politiets opgaver på udlændingeområdet henvises til udlændingeloven, vedrører det udlændingeloven i den affattelse, loven er sat i kraft for Færøerne.

Schengen-konventionen finder ikke anvendelse i Færøerne. I betragtning af, at bl.a. Færøerne anvender den rejseordning, der er fastlagt inden for rammerne af den nordiske pasunion, er det imidlertid bl.a. fastsat i Danmarks tiltrædelsesaftale til Schengen-konventionens artikel 5, stk. 2, at der ikke udføres kontrol af personer, som rejser mellem Færøerne og de stater, der har tilsluttet sig Schengen-konventionen og samarbejdsaftalen med Island og Norge. Der foretages endvidere heller ikke kontrol af personer, der rejser mellem Færøerne og Grønland.

En forudsætning for anvendelsen af artikel 5, stk. 2, i forbindelse med Danmarks indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde var bl.a., at der for Færøerne blev gennemført regler om udøvelse af en effektiv kontrol og overvågning af de ydre grænser i Færøerne samt regler om nødvendige kompenserende foranstaltninger, herunder benyttelse af Schengen-informationssystemet (SIS) i Færøerne. Arbejdsgruppens overvejelser omkring forholdet til Schengen er nærmere beskrevet i kapitel 7, pkt. 6.

Det færøske politi varetager i overensstemmelse hermed ind- og udrejsekontrol i Færøerne efter de nærmere regler herom i udlændingelovens § 38, herunder ved anvendelse af SIS. I den forbindelse kan landfogeden efter reglerne i udlændingelovens § 28, stk. 1-4, træffe afgørelse om, at en udlænding skal afvises ved indrejsen i Færøerne.

Af § 38, stk. 3, fremgår endvidere, at indrejse til og udrejse fra Færøerne over grænsen til et land, der ikke er tilsluttet Schengen-konventionen, som udgangspunkt kun må finde sted ved de grænseovergangssteder i Færøerne, der er godkendte, herunder Tórshavn Havn på Strømø og Vagar Lufthavn.

Politiet i Færøerne er ved udlændingelovens § 38, stk. 5-7, tillagt visse beføjelser i forbindelse med ind- og udrejsekontrol i Færøerne, herunder ret til at undersøge bagagerum og andre lukkede rum i køretøjer, skibe og luftfartøjer.

I henhold til § 47 a i den færøske udlændingelov kan integrationsministeren efter forhandling med Færøernes landsstyre fastsætte nærmere regler om, at Udlændingestyrelsen og politiet kan udstede visum ved indrejsen i Færøerne samt udstede tilbagerejsetilladelse til en udlænding, der lovligt opholder sig i Færøerne.

En udlænding, der efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 ikke har ret til at opholde sig i Færøerne, skal udrejse af Færøerne, jf. lovens § 30, stk. 1. Hvis ikke udlændingen udrejser frivilligt, drager politiet omsorg for udrejsen, jf. § 30, stk. 2.

Politiet kan efter udlændingeloven iværksætte en række foranstaltninger over for udlændinge i forbindelse med behandling af sager, hvori der skal træffes afgørelser om afvisning, udvisning eller udsendelse af udlændinge af Færøerne.

Når det må anses for nødvendigt for at sikre en udlændings tilstedeværelse, kan politiet således i henhold til lovens § 34 bl.a. bestemme, at den pågældende udlænding, indtil der er truffet en afgørelse om afvisning mv., eller indtil en sådan afgørelse kan iværksættes, skal deponere sit pas eller give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter, jf. § 34, stk. 1, nr. 1 og 4.

Hvis foranstaltninger efter § 34 ikke er tilstrækkelige, kan politiet i visse tilfælde bestemme, at den pågældende udlænding skal frihedsberøves, jf. udlændingelovens § 36, stk. 1. Efter § 36, stk. 2, kan landfogeden også i andre tilfælde beslutte, at der skal ske frihedsberøvelse af en udlænding, f.eks. hvis en udlænding, der har indgivet ansøgning om opholdstilladelse efter lovens § 7, udebliver fra en afhøring ved politiet eller Udlændingestyrelsen, hvortil den pågældende er indkaldt.

Politiet kan i henhold til § 37 c, stk. 1, i udlændingeloven over for Retten i Færøerne i visse tilfælde begære, at en frihedsberøvet udlænding, hvis frihedsberøvelse er opretholdt af retten, skal udelukkes fuldstændig eller delvis fra fællesskab med andre indsatte (isolation). Politiet kan imidlertid i visse tilfælde selv bestemme, at en udlænding, der er frihedsberøvet, skal undergives fuldstændig eller delvis isolation, jf. samme bestemmelses stk. 5. Denne beslutning kan udlændingen kræve forelagt retten.

Politiet er også i øvrigt ved loven tillagt kompetence til at træffe beslutning om de nærmere forhold ved frihedsberøvelsen. Politiet kan således f.eks. efter § 37 d, stk. 1, i visse tilfælde modsætte sig, at en frihedsberøvet modtager besøg, eller forlange, at besøg finder sted under kontrol. Efter § 37 e, stk. 1, kan politiet endvidere i visse tilfælde gennemlæse eller tilbageholde breve til og fra den frihedsberøvede.

Af § 42, stk. 1, i den færøske udlændingelov fremgår det, at integrationsministeren efter forhandling med Færøernes landsstyre kan fastsætte regler, hvorefter den, der mod eller uden vederlag yder logi til eller stiller lejrplads til rådighed for udlændinge i Færøerne, skal føre fortegnelse over udenlandske gæster og give politiet underretning om deres ankomst og afrejse. Fortegnelsen skal til enhver tid kunne forevises politiet.

Efter § 42 a, stk. 5, i udlændingeloven drager landfogeden i visse tilfælde omsorg for indkvartering mv. i Færøerne af udlændinge, der har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i Færøerne efter udlændingelovens § 7.

Landfogeden kan endvidere efter de nærmere regler herom i udlændingelovens § 42 a, stk. 6, i forhold til visse udlændinge, der har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i Færøerne efter udlændingelovens § 7, beslutte, at de pågældende udlændinge skal tage ophold efter landfogedens nærmere bestemmelse.

Til brug for Udlændingestyrelsens afgørelse efter udlændingelovens § 48 a, stk. 1, om, hvorvidt en udlænding, der påberåber sig at være omfattet af lovens § 7, skal afvises, udvises eller udsendes af Færøerne, foretager politiet en undersøgelse med henblik på at fastlægge udlændingens identitet, nationalitet og rejserute og indhente andre nødvendige oplysninger, jf. lovens § 48 e, stk. 2.

Hvis Udlændingestyrelsen træffer afgørelse efter udlændingelovens § 48 a, stk. 1, om undladelse af afvisning, udvisning eller udsendelse af en udlænding skal det færøske politi i henhold til § 48 a, stk. 4, gøre asylansøgeren bekendt med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Færøsk Røde Kors. Integrationsministeren kan endvidere efter forhandling med Færøernes landsstyre fastsætte regler, hvorefter politiet forud for Udlændingestyrelsens afgørelse skal gøre en asylansøger, der opholder sig i Færøerne, bekendt med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Færøsk Røde Kors.

Politiet fastsætter efter bestemmelsen i § 33, stk. 8, tidspunktet for udrejse i tilfælde, hvor udvisning er sket ved dom.

Udlændingeloven indeholder i øvrigt bl.a. en række bestemmelser om udveksling af oplysninger om udlændinge mellem politiet og udlændingemyndighederne, jf. bl.a. bestemmelserne i § 27 a, § 30, stk. 3, § 40 a, stk. 10, § 40 b, stk. 8, og § 53 a, stk. 5.

Af betydning er også bestemmelserne i § 40 a, stk. 7 og 8, samt § 40 b, stk. 7. Efter disse bestemmelser kan der i visse tilfælde til brug for efterforskning af et strafbart forhold eller en international efterlysning foretages søgning og videregivelse til politiet af oplysninger fra Rigspolitichefens særlige registre oprettet efter henholdsvis § 40 a, stk. 3, og § 40 b, stk. 3, i den danske udlændingelov. Disse to registre indeholder dels fingeraftryk af udlændinge, dels personfotografier af udlændinge.

§ 48 i udlændingeloven omhandler de afgørelser, der efter loven træffes af landfogeden. Det bemærkes i den forbindelse, at det fremgår af § 48, 2. pkt., at en stor del af disse afgørelser lige-

ledes kan træffes af Rigspolitichefen. Det gælder således afgørelser efter § 30, § 33, stk. 8, § 34, § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, § 37 e, stk. 1 og 4, § 40, stk. 6 og 7, § 40 a, stk. 1 og 2, § 40 a, stk. 3, 1. pkt., § 40 a, stk. 4-6 og 10, § 40 b, stk. 1 og 2, § 40 b, stk. 3, 1. pkt., § 40 b, stk. 4-6 og 8, og § 43, stk. 2 og 3. I de tilfælde, hvor en afgørelse kan påklages administrativt, sker dette til integrationsministeren, uanset om afgørelsen er truffet af landfogeden eller Rigspolitichefen, jf. § 48, 3. pkt.

Øvrige områder
Politiet i Færøerne behandler:

- Sager om erhvervelse af dansk indfødsret i henhold til bekendtgørelse af lov nr. 155 af 6. april 1978 om indfødsret med senere ændringer.
- Sager om udstedelse af pas i henhold til lov nr. 223 af 7. juni 1952 om pas til danske statsborgere mv. med senere ændringer.
- Sager om modtagelse af brevstemmer fra søfolk og indsatte i Arresthuset i henhold til lov nr. 458 af 30. juni 1993 om folketingsvalg i Færøerne.
- Faderskabssager, herunder modtagelse af faderskabsanerkendelse, i henhold til lov nr. 200 af 18. maj 1960 om børns retsstilling, der er sat i kraft for Færøerne ved kgl. anordning nr. 367 af 29. november 1962.
- Ægteskabssager, herunder som prøvelses- og vielsesmyndighed, i henhold til lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, jfr. lovbekendtgørelse nr. 147 af 9. marts 1999, der er sat i kraft for Færøerne ved kgl. anordning nr. 37 af 22. januar 2002.
- Sager i henhold til lov nr. 277 af 26. maj 1976 om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, der er sat i kraft for Færøerne ved kgl. anordning nr. 470 af 24. september 1984.
- Ligsyn og obduktion i henhold til lov nr. 402 af 13. juni 1990 om ligsyn, obduktion og transplantation mv.
- Sager om tvangsindlæggelse i henhold til lov nr. 118 af 13. april 1938 om sindssyges hospitalsophold med senere ændringer.
- Sager om tilladelse til offentlige forlystelser, restaurationstilladelser mv. i henhold til politivedtægt for Tórshavn kommune af 12. marts 1975 og politivedtægt af 3. juli 1931 for de øvrige kommuner.

Derudover fører det færøske politi handelsregisteret i henhold til lov nr. 23 af 1. marts 1889 om Handelsregistre, firma og prokura, der er sat i kraft for Færøerne ved kgl. anordning nr. 21 af 7. februar 1890.

Landfogeden er endvidere medlem af Epidemikommissionen i henhold til lov nr. 114 af 21. marts 1979 om foranstaltninger mod smitsomme sygdomme, der er sat i kraft for Færøerne ved kgl. anordning nr. 600 af 30. november 1984.

2.4.3.3. Politiets opgaver på områder, der er færøske særanliggender

Det færøske politi varetager en række opgaver på områder, der i henhold til hjemmestyreloven er overtaget som færøske særanliggender. Af disse områder er politiets ansvar for at føre tilsyn på færdselsområdet navnlig af betydning. Nedenfor er en kort omtale af dette tilsyn, og der foretages herudover en opregning af de øvrige områder, hvor politiet varetager opgaver.

Det bemærkes, at det færøske politi på en række områder yder bistand i forbindelse med andre myndigheders administration af lovgivningen. F.eks. yder politiet andre myndigheder bistand med at skaffe sig adgang til ikke-frit tilgængelige steder. Der foretages i øvrigt ikke i nærværende sammenhæng en opregning af de bestemmelser i lovgivningen for Færøerne, hvori det er bestemt, at politiet yder bistand i forbindelse med en særmyndigheds administration af et område.

Det færøske politi fører som nævnt tilsyn med overholdelsen af færdselsloven. Politiet foretager i den forbindelse kontrol ved almindelig patruljering og ved mere målrettede indsatser.

Den nævnte kontrol kan f.eks. være rettet mod hastighedsovertrædelser, spirituskørsel eller cyklistforseelser. Kontrollen kan også vedrøre eventuelle mangler ved biler, som f.eks. lygte- og dækkontrol.

Politiet foretager eskortekørsel ved officielle besøg og yder endvidere assistance ved arrangementer med stor trafiktilstrømning, som f.eks. dyrskuer og byfester.

Politiets virksomhed på færdselsområdet omfatter også administrationen af følgende sager:

- Sager om udstedelse af internationale kørekort i henhold til Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 242 af 9. august 1930 om udstedelse af internationale kørecertifikater og internationale førerbeviser.
- Sager om vægtagifts- og forsikringsrestancer for motorkøretøjer samt synssager i henhold til lagtingslov nr. 38 af 31. marts 1982 om vægtafgift af motorkøretøjer med senere ændringer og bekendtgørelse nr. 14 af 2. marts 1988 af lagtingslov om færdsel med senere ændringer.
- Sager om parkeringsafgifter i henhold til bekendtgørelse nr. 14 af 2. marts 1988 af lagtingslov om færdsel med senere ændringer.
- Sager om transporttilladelser, tilladelse til cykelløb, motionsløb mv. i henhold til færdselsloven, jf. bekendtgørelse nr. 14 af 2. marts 1988 af lagtingslov om færdsel med senere ændringer.

Politiet i Færøerne behandler herudover:

- Sager om modtagelse af brevstemmer fra søfolk og indsatte i Arresthuset i forbindelse med lagtingsvalg og valg til færøske kommuner i henhold til lagtingslov nr. 49 af 20. juli 1978 om valg til Færøernes Lagting med senere ændringer og lagtingslov nr. 44 af 29. juni 1972 om valg til samtlige færøske kommuner med senere ændringer.
- Sager om udskænkningstilladelser til brug for Bevillingsnævnets afgørelse i henhold til lagtingslov nr. 20 af 10. marts 1992 om indførelse og salg af berusende drikke.
- Sager om tilladelse til køb og besiddelse af våben, ammunition og sprængstoffer mv. i henhold til lagtingslov nr. 43 af 22. maj 1969 om våben med senere ændringer.
- Sager om tilladelse til indførsel og salg af fyrværkeri i henhold til lagtingslov nr. 27 af 8. maj 1969 om fyrværkeri.
- Sager om tilladelse til offentlig indsamling i henhold til lov nr. 178 af 16. maj 1934 om offentlige indsamlinger.
- Sager om pålæg og tilladelser i henhold til lagtingslov nr. 9 af 14. marts 1985 om værn af dyr med senere ændringer.
- Sager om pålæg og tilladelser i henhold til lagtingslov nr. 82 af 19. juni 1990 om hunde.
- Sager om optagelse og fremlysning af løsgående dyr i henhold til lagtingslov nr. 82 af 19. juni 1990 om hunde og lov nr. 171 af 18. maj 1937 for Færøerne om hegn og markfred.
- Sager om hittegods i henhold til Norske Lov 5-9-3, 5-9-4, 5-9-5 og 5-9-6.
- Sager i henhold til anordning nr. 114 af 9. maj 1912 om politiets pligter i strandingstilfælde, der er udstedt i medfør af strandingslov nr. 49 af 24. marts 1899.

Derudover fører det færøske politi Foreningsregisteret i henhold til lov nr. 100 af 31. marts 1926 om Foreningsregisteret.

Politiet er endvidere repræsenteret i Bevillingsnævnet i henhold til lagtingslov nr. 20 af 10. marts 1992 om indførsel og salg af berusende drikke samt af Brandrådet og brandkommissionerne i henhold til lagtingslov nr. 78 af 12. juni 1986 om brand mv.

På understationerne uden for Tórshavn varetager sysselmændene:

- Ledelse af grandestævner i henhold til lov nr. 170 af 18. maj 1937 for Færøerne om grandestævner m.m.
- Registrering af haugebestyrelser m.m. i henhold til lov nr. 172 af 18. maj 1937 for Færøerne om haugers styrelse og drift m.m. med senere ændringer.
- Grindefangst og fordeling i henhold til kundgørelse nr. 46 af 8. april 1998 om grind.

- Sager om mønstring af søfarende og udstedelse af søfartsbøger i henhold til lagtingslov nr. 67 af 9. juni 1988 om mønstring af søfarende med senere ændringer.

Sysselmændene er endvidere:

- Formand for Landvæsenskommissionen i henhold til lov nr. 84 af 31. marts 1926 for Færøerne om Landvæsenskommissioner.
- Formand for naturfredningsnævnene i henhold til lagtingslov nr. 48 af 9. juli 1970 om naturfredning med senere ændringer.

Derudover fører sysselmændene fartøjsfortegnelsen i henhold til lagtingslov nr. 9 af 5. marts 1970 om registrering af skibe med senere ændringer.

2.5. Organisatoriske forhold

2.5.1. Forholdet til Justitsministeriet

Justitsministeren er politiets øverste foresatte og udøver sin beføjelse gennem Rigspolitichefen, politidirektøren i København og de enkelte politimestre, jf. retsplejelovens § 109, stk. 1. Justitsministeren udøver således sin beføjelse i Færøerne gennem landfogeden.

Som politiets øverste foresatte har Justitsministeriet kompetence til at træffe beslutning i forhold til politiets opgaver efter retsplejelovens § 108, herunder politiets opretholdelse af sikkerhed, fred og orden samt politiets efterforskning af forbrydelser. Der henvises om disse opgaver til pkt. 2.4. ovenfor.

Justitsministeriet er endvidere ansvarlig for ansættelse og afskedigelse af det juridiske personale ved politiet i Færøerne, ligesom ministeriet varetager den løbende administration af de pågældendes personalesager.

Ansættelse og afskedigelse af polititjenestemænd i lønramme 36 eller derover foretages af Justitsministeriet, ligesom ministeriet i forhold til tjenestemænd i alle lønrammer træffer beslutning om uansøgt afsked.

Justitsministeriet forestår fordelingen af politiets samlede anlægsbevilling og den overordnede prioritering af, hvilke byggerier der skal iværksættes, herunder i forhold til anlægsprojekter for politiet i Færøerne.

2.5.2. Forholdet til Rigspolitichefen

Som politiets øverste foresatte udøver justitsministeren bl.a. sine beføjelser gennem Rigspolitichefen, jf. retsplejelovens § 109, stk. 1. Rigspolitichefen er således underlagt Justitsministeriets instruktionsbeføjelse. Rigspolitichefsembedet (rigspolitiet) er organisatorisk opdelt i 9 hovedafdelinger, der internt benævnes afdeling A-I.

Der er i retsplejelovens § 110 og § 114 fastsat nærmere bestemmelser om Rigspolitichefens opgaver.

Rigspolitichefen fører tilsyn med politimestrenes almindelige tilrettelæggelse af politiets arbejde, jf. retsplejelovens § 114, stk. 2. Rigspolitichefen kan i den forbindelse efter bestemmelsen i § 114, stk. 2, fastsætte almindelige regler gældende for alle politikredse om tilrettelæggelsen af politiets arbejde, jf. nærmere nedenfor. Rigspolitichefen har derimod ikke kompetence til at ændre forholdene i en enkelt politikreds, hvis tjenesten i kredsen f.eks. ikke findes at være tilrettelagt på en hensigtsmæssig måde.

Rigspolitichefen har som udgangspunkt ingen selvstændig operativ beføjelse i politikredsene. I det omfang en afdeling under rigspolitiet yder assistance mv. i en politikreds, sker dette således som udgangspunkt på den stedlige politimesters ansvar, jf. retsplejelovens § 114, stk. 1.

Efter retsplejelovens § 114, stk. 3, er Rigspolitichefen imidlertid tillagt kompetence til at foretage en vis samordning af den politimæssige indsats. I tilfælde, hvor en politiundersøgelse eller anden politimæssig opgave nødvendiggør et samarbejde mellem flere politikredse eller kræver særlige forholdsregler, kan Rigspolitichefen efter forhandling med vedkommende politimester således træffe de foranstaltninger, som måtte findes påkrævede.

Efter retsplejelovens § 110 henlægges under Rigspolitichefen i øvrigt en række opgaver.

Nedenfor behandles den del af rigspolitiets virksomhed, som navnlig har betydning for politiet i Færøerne. Indledningsvis beskrives kort under pkt. 2.5.2.1. Rigspolitichefens kundgørelser. Under pkt. 2.5.2.2. omtales Rigspolitichefens opgaver på personaleområdet, og under pkt. 2.5.2.3. behandles Rigspolitichefens øvrige bistand af administrativ karakter. Pkt. 2.5.2.4. indeholder en beskrivelse af en række af Rigspolitichefens centrale afdelinger, der på forskellig måde yder bistand til løsningen af det færøske politis operative opgaver.

2.5.2.1. Rigspolitichefens kundgørelser

Som nævnt ovenfor kan Rigspolitichefen efter bestemmelsen i retsplejelovens § 114, stk. 2, fastsætte almindelige regler gældende for alle politikredse om tilrettelæggelsen af politiets arbejde. Disse regler fastsættes ved Rigspolitichefens kundgørelser og rundskrivelser, der udsendes til samtlige politikredse. Kundgørelserne og rundskrivelser gælder i almindelighed for politiet i Færøerne.

Kundgørelserne består dels af en administrativ del, dels af en operativ del.

Kundgørelserne om administrative forhold indeholder bestemmelser om f.eks. arbejdstid, regler om sygdom og trivsel, bibeskæftigelse, disciplinære forhold, tjenestefrihed, uniformering, brug af tjenestebiler og forskrifter for de centrale edb-registre.

Den operative del indeholder bestemmelser om f.eks. bistandsydelser, om Rigspolitiets kriminaltekniske afdelinger og om samarbejdet med de øvrige nordiske politimyndigheder.

2.5.2.2. Personaleområdet

På personaleområdet er Rigspolitichefen ansvarlig for det samlede politiuddannede personale ved politiet i Færøerne bortset fra de forhold, der som nævnt under pkt. 2.5.1. påhviler Justitsministeriet. Rigspolitichefen er ligeledes personaleansvarlig for det kontoruddannede personale ved politiet i Færøerne.

Det fremgår således af retsplejelovens § 110, nr. 1, 1. led, at fordeling og omflytning samt indstillinger om ansættelser og forfremmelser inden for Færøernes politikorps og politiets kontorpersonale henlægges under Rigspolitichefen. Justitsministeriet har herudover administrativt tillagt Rigspolitichefen yderlig kompetence på personaleområdet.

Der er i retsplejelovens § 110, nr. 1, 2. led, fastsat en særlig procedure i forbindelse med ansættelse i det færøske politikorps. Det fremgår således af bestemmelsen, at Rigspolitichefen indhenter en erklæring fra landfogeden og fra Færøernes landstyre, inden Rigspolitichefen træffer afgørelse om ansættelse i politikorpset. Efter bemyndigelse fra Justitsministeriet træffer Rigspolitichefen beslutning om ansættelse af alt personale med undtagelse af kongeligt udnævnte og af juridisk personale.

Rigspolitichefens personaleansvar omfatter bl.a. fastlæggelse af den generelle personalepolitik, herunder udviklingsopgaver i forhold til personale og ledelse, den konkrete sagsbehandling i forhold politipersonale og administrativt personale, herunder opslag af ledige stillinger, forfremmelse, tjenestefrihed, orlovsordninger, bibeskæftigelse mv. Rigspolitichefen fastlægger

endvidere de generelle retningslinier for fordelingen og anvendelsen af politiets samlede personaleressourcer.

Politiskolen under rigspolitiet er som politiets centrale uddannelsesinstitution ansvarlig for uddannelse og efteruddannelse af politikorpset samt for efteruddannelsen af henholdsvis det juridiske og det administrative personale. Skolen er opdelt i en række afdelinger, der bl.a. varetager de primære uddannelsesområder: politipersonalets grunduddannelse, special- og videreuddannelse, lederuddannelse, det administrative personales uddannelse samt edb-uddannelse.

Politiskolens uddannelser suppleres med obligatorisk operativ videreuddannelse i politikredsene/regionerne.

En række af rigspolitiets øvrige afdelinger medvirker ved undervisningen på både grunduddannelsen og ved den videre- og efteruddannelse, der finder sted såvel på politiskolen som i de enkelte politikredse.

Omfanget af bistanden
Der laves ikke særskilte opgørelser over Rigspolitichefens personaleafdelings ressourceforbrug for så vidt angår Færøerne, men der har i 2000 været givet direkte bistand ved proceskonsulenter ved gennemførelse af personaleseminarer på i alt 1292 timer. I 2001 blev givet en tilsvarende bistand på i alt 519,5 timer og i 2002 på 442 timer.

For så vidt angår Rigspolitichefens afdeling F, hvorunder Politiskolen hører, der bistår med politiskoleuddannelse, efteruddannelse og lederuddannelse for såvel politi- som kontorsektoren, kan følgende tal vedrørende politiet i Færøerne oplyses:

- Politisektoren:
    - I perioden 1997 – 2002 har 14 politibetjente på prøve gennemgået Politiets Grundkursus (PGI). 17 politibetjente på prøve har gennemgået Politiets Grundkursus (PGIII). Begge grundkurser har en varighed af ca. 8 måneder.
    - 55 medarbejdere har deltaget på forskellige vedligeholdelses- og efteruddannelseskurser á ca. 1 uges varighed. (114 kurser)
    - 5 medarbejdere har deltaget på førlederkurser (PFL). Kurset har en varighed på ca. 3 måneder.
    - 13 medarbejdere har deltaget på forskellige opfølgende lederkurser (bl.a. PL). Kursernes varighed er ca. 1 uge. (32 kurser)
    - 1 medarbejder har deltaget på Politiets Overordnede Lederuddannelse (POL) med en varighed af 9 måneder.
- Kontorsektoren:

- I perioden 1997 – 2002 er gennemført 1 førlederkursus (KFL) med en varighed af ca. 3 måneder.
- 2 medarbejdere har deltaget på lederkurser á ca. 1 uges varighed. (5 kurser)
- 19 medarbejdere har deltaget på forskellige vedligeholdelses- og efteruddannelseskurser á ca. 1 uges varighed. (43 kurser)

2.5.2.3. Økonomiforvaltning, administration mv.

Rigspolitichefen varetager den samlede økonomiforvaltning for politi (og anklagemyndighed), jf. bl.a. retsplejelovens § 110, nr. 3, hvorefter regnskabsførelsen vedrørende udgifterne til politivæsenet henlægges under Rigspolitichefen.

Rigspolitichefen varetager i den forbindelse bl.a. revisionen af politiets samlede regnskaber, og der er under rigspolitiet etableret en intern revisionssektion, der bl.a. varetager revisionen af regnskaberne for de enkelte kredse, herunder politiet i Færøerne. Det er endvidere Rigspolitichefen – og ikke de enkelte politikredse – der er budgetansvarlig over for Finansministeriet og Rigsrevisionen.

Rigspolitiet yder bistand til de enkelte politikredse i økonomiske og administrative spørgsmål.

Rigspolitiets bygningsafdeling varetager bl.a. samtlige projekter vedrørende politiets ejendomme. Dette omfatter bl.a. erhvervelse af ejendomme, nybygninger, ombygninger samt istandsættelser.

Rigspolitiet varetager indkøb og service af politiets køretøjer, herunder installation af politiudstyr i køretøjerne, samt udvikling, montering og vedligeholdelse af politiets telefoni- og radiosystemer.

Politiets uniformer, pistoler, udrustning, inventar og kontormaskiner udvikles, indkøbes og leveres af rigspolitiets udrustningssektion. Sektionen foretager endvidere bl.a. kontroleftersyn af politiets våben og våbenopbevaringsforhold samt yder personalemæssig bistand til kontrol og vedligeholdelse af radiokommunikationsanlægget, hvilket indebærer 1 årligt besøg i Færøerne for kontrol og vedligeholdelse.

Politihundetjenesten hører under afdeling I og varetager den overordnede administration i forhold til samtlige tjenestehundeførere i politiet, herunder drift af politihundeskolen, udarbejdelse af godkendelses- og mønstringsprogrammer og generel hundefaglig bistand til politikredsene.

Rigspolitiets blanketafdeling forsyner bl.a. politikredsene og anklagemyndigheden med papirvarer, blanketter, kontorartikler og litteratur.

Rigspolitiet systematiserer og lagrer alle retsforskrifter, retsafgørelser og litteratur af betydning for politiets arbejde. Endvidere indsamles og bearbejdes statistikmateriale på hele politiets område med henblik på videregivelse til Justitsministeriet, politikredsene og offentligheden.

Afdeling E foretager vedligeholdelse af politiets samling af personfotografier af kriminelle fra samtlige politikredse.

2.5.2.4. Rigspolitichefens bistand til det færøske politis operative opgaver

Efter § 110, nr. 4, i retsplejeloven henlægges politiafdelinger, der ikke er knyttet til en bestemt politikreds, som udgangspunkt under Rigspolitichefen. Der er i medfør af denne bestemmelse henlagt en række afdelinger under Rigspolitichefen, der bl.a. yder bistand til løsningen af det færøske politis operative opgaver. Disse afdelinger beskrives nedenfor.

Rigspolitiet yder bistand til Færøerne på samme måde som til landets øvrige politikredse. Bistanden ydes som direkte ressource ved udsendelse af personale eller ved særlige kompetencer. Rigspolitiet yder indirekte bistand til politiet i Færøerne ved almindelig administration, support, supervision og andre egentlige administrative og logistiske spørgsmål. Der udføres ikke egentlig registrering af de enkelte indirekte ydelser, hvorfor det ikke er muligt at angive et seriøst estimat over ressourceforbruget. Nedenfor er mere konkret anført ydelserne fra de enkelte afdelinger.

Den bistand, der ydes fra de følgende afdelinger mv., kan navnlig henføres til det færøske politis opgave med at opretholde sikkerhed, fred og orden.

Arbejdsgruppens overvejelser om aftaler om forhold af betydning for politiets og anklagemyndighedens operative opgaver, herunder bistand fra bl.a. Rigspolitichefen, er nærmere beskrevet i kapitel 7, pkt. 3.3.

Kriminalteknisk Afdeling og Rejsehold
Kriminalteknisk Afdeling og Rejsehold er opdelt i en række bistandsenheder, der yder henholdsvis kriminalteknisk og efterforskningsmæssig bistand til politikredsene og til anklagemyndigheden.

På det kriminaltekniske område angår bistanden bl.a. gerningsstedsundersøgelser, sporundersøgelser, effektundersøgelser, rids, fotografiske specialopgaver og undersøgelser af fingeraftryk

samt dna-profiler. Den kriminaltekniske assistance ydes navnlig i forhold til alvorlige forbrydelser og til opgaver, der kræver særlig faglig ekspertise. Dette omfatter bl.a. sager om drab og mistænkelige dødsfald, røveri, sædelighedsforbrydelser, forfalskninger, narkotikasager, ulykker, brande, bombesager og færdselssager. For at kunne håndtere udrykning til sådanne sager har afdelingen døgnbetjening.

Inden for Kriminalteknisk Afdeling og Rejsehold er der endvidere etableret en eftersøgnings- og ID-sektion, som er en enhed, der centralt fører registre over savnede personer samt uidentificerede dødfundne. Sektionen er således et efterforskningsmæssigt bindeled mellem politikredsene og forestår kommunikationen med udenlandske myndigheder om savnede og dødfundne. Sektionen er endvidere sekretariat for ID-beredskabet, der er oprettet med henblik på, at en ekspertgruppe (ID-gruppen) kan yde assistance til politiet og andre myndigheder ved identifikation af omkomne i katastrofesituationer. ID-gruppen er sammensat af polititjenestemænd, retsmedicinere og retsodontologer.

Efterforskningsmæssig bistand ydes fra Kriminalteknisk Afdeling og Rejsehold i sager vedrørende drab, sædelighedsforbrydelser og brand, hvis der er tale om særligt komplicerede forhold, hvor politikredsene ikke selv har de fornødne ressourcer til rådighed. Sektionen råder endvidere over specialister, der kan assistere kredsene i sager på miljøkriminalitetsområdet.

Der ydes derudover efterforskningsmæssig bistand fra IT-Sektionen, der bl.a. assisterer politikredsene ved ransagninger og datasikringer fra PC'er, undersøgelse af indholdet af mobiltelefoner og elektroniske organizers og brud af passwords. En anden del af sektionen beskæftiger sig med IT-kriminalitet, primært børnepornografi, hackere og forbrydelser i forbindelse med e-handel.

Kriminalteknisk Afdeling og Rejsehold yder herudover bistand til politikredsene ved uddannelse af medarbejdere i kriminaltekniske undersøgelser samt ved uddannelse i efterforskning af særligt komplicerede sager.

Ordenspolitiafdelingen
Ordenspolitiafdelingen er politiets koordinerende bindeled til forsvaret, det statslige redningsberedskab og andre beredskabsmyndigheder mv. Afdelingen bistår efter aftale og behov med koordinering af politiindsatsen ved løsning af større ordenspolitimæssige opgaver, herunder opgaver, der omfatter flere politiregioner.

Afdelingen har endvidere til opgave at varetage udviklingsopgaver vedrørende politiets taktiske og operative indsatsberedskab, katastrofe- og ulykkesberedskab samt totalforsvar.

Nationalt Efterforskningsstøttecenter (NEC)
NEC er organiseret i fire sektioner: (1) Monitering og Internationale Relationer, (2) Aktionsstyrke og Særlige Operationer, (3) Rejsehold og (4) Kommunikationscenter. Endvidere er der etableret stabsfunktioner, herunder IT-udvikling og GIS (**G**eografisk **I**nformationssystem).

NEC har overordnet til opgave at monitere organiseret, kompliceret eller ressourcetung kriminalitet med det formål at tilvejebringe og vedligeholde et højt informations- og vidensniveau, sådan at politikredsene får adgang til det bedst mulige overblik over international og/eller kreds- og regionsgrænseoverskridende kriminalitet.

Herudover yder personalet fra NEC, på anmodning, konkret bistand i forbindelse med efterforskninger og eksekutiv indsats, ligesom NEC er bindeled til andre myndigheder, herunder udenlandske myndigheder. NEC er også ansvarlig for udarbejdelse af den nationale rapport om organiseret kriminalitet, og personale fra NEC deltager ligeledes i samarbejdsprojekter projekter i nordisk, europæisk, baltisk samt internationalt regi i øvrigt.

For så vidt angår Aktionsstyrken bemærkes det, at den overordnede opgave er at yde bistand i forbindelse med vanskelige indsatsopgaver, hvor den almindelige politiuddannelse og udrustning ikke er tilstrækkelig. Aktionsstyrken er en assistanceenhed, som efter anmodning kan yde bistand ved terrorhandlinger, gidselsituationer eller farlige anholdelser. Styrken yder endvidere bistand ved specialopgaver, hvor fysiske omstændigheder nødvendiggør anvendelse af særlig mobilitet, koordination, materiel, taktik eller teknik. Derudover ydes der støtte til VIP-beskyttelse, koordination i forbindelse med støtte fra forsvaret, rådgivning til politikredsene i forbindelse med indsatsopgaver samt kortvarigt udlån af materiel.

Rejseholdet i NEC yder assistance i sager med særligt komplicerede forhold, hvor politikredsene ikke selv har de fornødne ressourcer til rådighed. Assistance ydes bl.a. i sager vedrørende narkotikakriminalitet, større tyverisager samt sager vedrørende banderelateret kriminalitet. Rejseholdet i NEC yder endvidere bistand til politikredsene i forbindelse med observation og anvendelse af særligt teknisk udstyr.

Kommunikationscenteret er Rigspolitiets centrale kontaktpunkt, der er bemandet 24 timer i døgnet og bl.a. varetager kommunikation med udenlandske myndigheder. Inden for rammerne af Kommunikationscentret er der etableret centrale enheder, der varetager opgaver i forhold til EUROPOL, Interpol samt Schengen-samarbejdet (SIRENE kontor).

Der er som anført ovenfor under Rigspolitichefen oprettet et såkaldt SIRENE-kontor i forbindelse med Danmarks deltagelse i Schengen-samarbejdet. Som led i det politimæssige samarbejdet er

der til Schengen-samarbejdet knyttet et edb-baseret informationssystem (SIS). I dette system kan følgende hovedkategorier af oplysninger optages:

- personer, som begæres anholdt med henblik på udlevering,
- udlændinge (det vil sige statsborgere fra ikke-EU-lande bortset fra Island og Norge), som begæres afvist ved en ydre grænse, navnlig fordi vedkommende tidligere er blevet udvist, er dømt for grovere kriminalitet eller er under begrundet mistanke om at ville begå en alvorlig strafbar handling,
- personer, som er forsvundet eller af hensyn til egen sikkerhed mv. bør tages i varetægt som f.eks. mindreårige,
- personer, som begæres indkaldt som tiltalt eller som vidne i en straffesag, og derfor skal have forkyndt en tilsigelse,
- personer, som ønskes observeret, eller hvor ransagning af vedkommendes køretøj mv. ønskes (f.eks. p.g.a. mistanke om narkotikasmugling), og
- visse stjålne køretøjer, våben, identitetspapirer mv.

I forhold til Færøerne bemærkes, at Rigspolitichefen efter § 58 g i den for Færøerne gældende udlændingelov i en række tilfælde skal indberette en udlænding, der er udvist af Færøerne, og som ikke er statsborger i et Schengen-land eller et land, der er tilsluttet De Europæiske Fællesskaber, som uønsket til SIS. Efter den nærmere regel herom i lovens § 58 h skal Rigspolitichefen endvidere i visse tilfælde slette en indberettet udlænding fra SIS.

Endelig fungerer NEC som metodeudviklingsenhed på IT-området, og i øjeblikket arbejdes der blandt andet med udvikling af GIS til brug for politiet.

Afdelingen for Særlig Økonomisk Kriminalitet
Afdelingen for Særlig Økonomisk Kriminalitet henhører organisatorisk under Afdeling A, mens de faglige opgaver henhører under Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet.

Afdelingen bistår politikredsene ved efterforskning af større og mere komplicerede sager vedrørende økonomisk kriminalitet, ligesom efterforskningen helt kan overtages efter de regler, der gælder for Statsadvokatens virksomhed

Bistand til Færøerne
Det faktiske omfang af bistand til politimesterembedet på Færøerne kan ikke opgøres, idet en meget væsentlig del af den støtte, der ydes til embedet, som anført ydes på samme måde som bistandsydelser til politikredse i Danmark. Dette gælder blandt andet tekniske undersøgelser, forespørgsler til udenlandske myndigheder via f.eks. Interpol og SIRENE Danmark samt gennem

den almindelige kriminalitetsmonitering og analyse til brug for efterforskning af større og mere komplicerede sager. Det gælder endvidere de ressourcer, der anvendes ved videreuddannelse af medarbejdere fra politimesterembedet i Færøerne ved specialafdelingerne i Afdeling A eller ved udsendelse af medarbejdere fra Afdeling A til politimesterembedet med henblik på uddannelse på stedet.

Skønt det ikke er muligt præcist at angive de ressourcer, der anvendes til denne form for assistance, idet ressourceforbruget ikke opgøres for de enkelte politikredse, er der et betragteligt ressourceforbrug ved assistancer til Færøerne af den her nævnte karakter.

For så vidt angår de assistancer, hvor ressourceforbruget opgøres, bemærkes, at de angivne tal refererer til ressourceforbruget opgjort i manddage:

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Drab	16						
Bedrageri	720	31					
Narkotika					78	66	
Særlige sager			41	5	8		
Teknik					41	6	
EDB-support			5			6	1
Større arrangementer/ Særlig indsats				1707	171		594
Miljøkriminalitet							5

Der er alene tale om opgørelse af forbrug af personaleressourcer, men indsatsen kan i visse relationer betyde anvendelse af andre ressourcer, herunder bistand fra forsvaret.

Afdeling A's sekretariat anvender ligeledes ressourcer på administration af forhold vedrørende Færøerne, bl.a.ved supervision af underafdelingernes administration.

Dataafdelingen

Dataafdelingen har det generelle ansvar for teknologiplanlægning for dansk politi. Derudover varetager afdelingen administrationen af politiets centrale registre, herunder Det centrale Kriminalregister, Centralregisteret for Motorkøretøjer, Det centrale Pasregister og Det centrale Kørekortregister. I forhold til Det centrale Kriminalregister bemærkes, at Dataafdelingens ajourføring heraf i vidt omfang er baseret på indberetninger fra de enkelte politikredse, herunder politiet i Færøerne.

Dataafdelingen har herudover bl.a. en række opgaver i forhold til gebyrer og afgifter vedrørende køretøjer samt produktion af kørekort.

Politikredsen forestår principielt selv den daglige drift af den opstillede edb-teknologi. I forbindelse med modernisering af politikredsens hardwareportefølje er der indgået vedligeholdelsesaftaler med eksterne leverandører af den opstillede server- og pc-teknologi (lokale virksomheder som Elektron og COM-data). Kommunikationsforbindelserne til Færøerne (WAN-forbindelser) overvåges (”driftafvikles”) af Dataafdelingen via aftaler med TeleDanmark.

Dataafdelingen under Rigspolitichefen har i perioden 2000-2003 ydet følgende bistand til Færøerne:

- Frem til 2001 har Dataafdelingen foretaget de nødvendige tilretninger og installationer af kontorautomationssystemet ”POL-SYS 2.0”, som – i modsætning til de syddanske politikredse – bliver anvendt til bl.a. tekstbehandlingsopgaver. Skønsmæssigt har Dataafdelingen i perioden 1991-2001 anvendt ca. 1 mandeuge pr. år på aktiviteter i Færøerne (undervisning i anvendelse af systemerne er foretaget af Politiskolen).
- I sidste halvdel af 2001 har Dataafdelingen i forbindelse med en teknologisk modernisering af edb-porteføljen foretaget en tilretning af det anvendte programmel. Dataafdelingen har i forbindelse med dataindsamling og installation af det færdige produkt brugt ca. 2 mandeuger i Færøerne (undervisning i anvendelse af systemet foretages af Politiskolen).
- I efteråret 2000 anvendte Dataafdelingen 2 mandeuger i Færøerne i forbindelse med udarbejdelse af teknologiseringsmodel for øerne.
- I februar og maj 2001 udførte Dataafdelingen installationer i lufthavnen i Vagar og havneterminalen i Torshavn i forbindelse med Danmarks tilslutning til Schengensamarbejdet. Der er skønsmæssigt anvendt 2 mandeuger på disse opgaver.
- I sommeren 2001 udskiftede Dataafdelingen den lokaldatamat, som politikredsen anvender til afvikling af det lokale kasse- og bogføringssystem samt forestod teknologiseringen (moderniseringen) af politikredsens edb-portefølje. Der skønnes anvendt ca. 4 mandemåneder på disse opgaver.
- I januar 2002 udskiftede Dataafdelingen et defekt kabel på NT-serveren i politikredsen. Der blev anvendt 2 dage på denne opgave.
- Da der ikke på nuværende tidspunkt er adgang til lokale færøske myndigheders register via politinetværket, foruden hovedstationen i Torshavn, der har adgang til Centralregisteret for Motorkøretøjer og Det centrale Kørekortregister, forventer Dataafdelingen, at der inden udgangen af 2003 bliver etableret et alternativt og separat datakommunikationsnetværk fra alle lokale understationer. Fra dette vil der være adgang til udvalgte lokale myn-

digheder, samt i begrænset omfang til internettet. Der er indtil videre anvendt 6 mandedage til planlægning heraf.

Dataafdelingens samlede mandetidsforbrug til opgaver i Færøerne skønnes til:

- ultimo 2000: 12 mandeuger
- 2001: 20 mandeuger
- 2002: 2 mandeuger
- Primo 2003: 2 mandeuger

Dataafdelingens bistand til Færøerne ydes hovedsagelig i form af telefonisk support (det vil sige besvarelse af spørgsmål) i forbindelse med den teknologi og de programmer, som anvendes på øerne. Dataafdelingen har – via installerede programprodukter – tillige mulighed for at "overtage" spørgerens arbejdsplads/server, således at rejste problemer vil kunne løses, som om medarbejderen fra Dataafdelingen fysisk var til stede i politikredsen.

Der er i perioden 1. januar 2000 til ultimo 2003 besvaret ca. 300 spørgsmål fra Færøerne. Hovedparten af de rejste spørgsmål vedrører "glemte" WRX-koder. Besvarelserne fordeler sig som følger:

- 2000: 79 henvendelser
- 2001: 178 henvendelser
- 2002: 158 henvendelser
- Primo 2003: 82 henvendelser

Rigspolitiets Udlændingeafdeling
Rigspolitichefens afdeling E (Rigspolitiets Udlændingeafdeling) har bl.a. til opgave at tilrettelægge og gennemføre politiets arbejde med udlændinges adgang til og ophold her i landet, jf. retsplejelovens § 110, nr. 5. I den forbindelse yder afdelingen bl.a. bistand til politikredsenes løsning af politimæssige opgaver inden for udlændingeområdet.

Afdelingen er endvidere ansvarlig for Rigspolitichefens to registre, der er oprettet efter henholdsvis § 40 a, stk. 3, og § 40 b, stk. 3, i den danske udlændingelov, og som indeholder dels fingeraftryk af udlændinge, dels personfotografier af udlændinge.

Afdeling E har alene en enkelt gang i 1997-2002 perioden ydet assistance til politiet i Færøerne. Det skete i en periode fra den 19. juli til den 30. juli 2000 i forbindelse med tilstedeværelsen af miljøskibet Ocean Warrior. En kriminalassistent forrettede i den anledning 89 timers tjeneste i den nævnte periode.

Politiets Efterretningstjeneste
Under Rigspolitichefen henlægges politiafdelinger, der ikke er særlig knyttet til en bestemt politikreds, jf. retsplejelovens § 110, nr. 4. Politiets Efterretningstjeneste (PET) er i medfør af denne bestemmelse organisatorisk henlagt under Rigspolitichefen som en politiafdeling. Chefen for PET refererer direkte til justitsministeren, uanset at tjenesten i medfør af retsplejelovens § 110, nr. 4, er organisatorisk henlagt under Rigspolitichefen.

Som intern sikkerhedstjeneste har PET overordnet til opgave at overvåge, forebygge og forhindre strafbare handlinger og anden virksomhed, som indebærer en fare for landets sikkerhed.

PETs hovedformål er at værne om rigets selvstændighed og sikkerhed og den lovlige samfundsorden – det vil sige først og fremmest at forebygge og modvirke de forbrydelser, der er nævnt i straffelovens kapitel 12 og 13.

I Justitsministeriets Bestemmelser om Politiets Efterretningstjeneste af 9. maj 1996 er det således om tjenestens formål og opgaver bl.a. anført, at ”Politiets Efterretningstjenestes formål er at overvåge, forebygge og modvirke foretagende og handlinger, som må antages at rumme en fare for rigets selvstændighed og sikkerhed og den lovlige samfundsorden, herunder i første række de i straffelovens kapitel 12 (forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed) og kapitel 13 omhandlede forbrydelser (forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder mv.)”. PETs arbejdsområder følger af det angivne formål og omfatter navnlig forebyggelse og efterforskning af de i straffelovens kapitel 12 og 13 omhandlede forbrydelser.

PETs opgaver omfatter bl.a. bekæmpelse af terrorisme, spionage og ekstremistiske forbrydelser.

Herudover har en række opgaver af historiske og politiske grunde været henlagt til tjenesten. Det gælder eksempelvis hindring af spredning af masseødelæggelsesvåben (non-proliferation), alvorligere sager vedrørende international våbenhandel, rådgivning og bistand til offentlige myndigheder i sikkerhedsspørgsmål, bistand til offentlige myndigheder ved personsikkerhedsundersøgelser, livvagtstjeneste og udarbejdelse af trussselsvurderinger.

De forbrydelser, som PET som intern sikkerhedstjeneste har til opgave at forebygge og efterforske, har i meget vidt omfang global karakter. Tjenesten samarbejder tæt med en række politimyndigheder samt sikkerheds- og efterretningstjenester i andre lande om løsningen af tjenestens opgaver. Samarbejdet foregår både på det generelle plan med henblik på at følge trusselsbilledet og i forbindelse med konkret efterforskning. Det internationale samarbejde foregår både bilateralt og multilateralt, herunder i EU, Europol og NATO.

Samarbejdet på efterretningsområdet tager i første række sigte på at udveksle oplysninger. For PET er gensidig udveksling af informationer med udenlandske samarbejdspartnere af afgørende betydning for tjenestens varetagelse af sine opgaver.

2.5.3. Forholdet til andre myndigheder i Danmark

Politiet i Færøerne samarbejder med en række myndigheder i Danmark udover Justitsministeriet og Rigspolitichefen i forbindelse med varetagelsen af det færøske politis forskellige opgaver. En del af dette samarbejde omtales i det følgende.

Retsmedicin
Politimesteren i Færøerne betjenes af Retsmedicinsk Institut ved Københavns Universitet. Det er således dette institut, der har ansvaret for udførelsen af retslægelige obduktioner i Færøerne. Landslægen (embedslægen) i Færøerne varetager udførelsen af retslægelige ligsyn på øerne. Obduktioner foretages af statsobducenter fra Københavns, Århus eller Odense Universitet.

Retslægelige personundersøgelser i volds- og sædelighedssager udføres af lokale læger. Der eksisterer imidlertid en ordning, hvorefter disse læger i tvivlstilfælde – eller hvor der i øvrigt måtte være behov derfor – kan konsultere Retsmedicinsk Institut.

Analyse af udtagne prøver – blod, spyt, sæd, fibre, beslaglagt narkotika mv. – foretages på Retsgenetisk- og Retskemisk Afdeling i København. Retsmedicinsk Institut ved Københavns Universitet foretager alkohol- og medikamentundersøgelser af blodprøver.

Både ambulante mentalundersøgelser og mentalundersøgelser under indlæggelse udføres lokalt på Torshavn Sygehus, Psykiatrisk Afdeling.

Om arbejdsgruppens overvejelser om bistand fra Retsmedicinsk Institut ved Københavns Universitet og fra Retsgenetisk– og Retskemisk afdeling til retslægelige obduktioner, analyse af udtagne prøver mv. henvises til kapitel 7, pkt. 3.3.4.

Omfanget af bistand

Oversigt over retsmedicinske ydelser rekvireret af Politimesteren i Færøerne i år 2000 og 2001(∗):

2000	Obduktion	retsgenetik (straffesager)	Alkohol	retskemi	pris

Januar	-	-	14	-	3.234 kr.
Februar	-	-	12	-	2.772 kr.
Marts	-	-	10	-	2.310 kr.
April	-	-	9	-	2.079 kr.
Maj	-	-	24	-	5.544 kr.
Juni	-	-	17	-	3.927 kr.
Juli	-	-	18	-	4.158 kr.
August	-	-	23	8	17.073 kr.
september	-	-	7	-	1.617 kr.
Oktober	2	-	19	-	33.229 kr.
november	-	-	16	-	3.696 kr.
december	-	-	8	16	25.368 kr.
I alt	2	-	177	24	105.007 kr.

2001	Obduktion	retsgenetik (straffesager)	Alkohol	retskemi	pris
Januar	-	-	25	10	17.940 kr.
Februar	2	-	15	-	31.004 kr.
Marts	1	-	15	-	25.384 kr.
April	-	-	5	-	980 kr.
Maj	-	-	24	2	7.312 kr.
Juni	-	34	15	-	41.156 kr.
Juli	-	-	15	66	89.004 kr.
August	-	-	12	28	38.864 kr.
september	-	-	11	-	2.156 kr.
Oktober	-	-	8	-	1.568 kr.
november	-	-	22	-	4.312 kr.
december	-	-	14	-	2.744 kr.

I alt	3	34	184	112	262.424 kr.

2002	Obduktion	Ligsyn	Retsgenetik (straffesager)	Alkohol	Retskemi	Narko	Pris
Januar	2	-	-	23	4	1	42.642,00
Februar	-	-	-	12	2	-	7.274,00
Marts	1	-	-	4	-	-	15.521,00
April	-	-	33	5	30	-	80.529,00
Maj	2	-	-	27	22	-	67.793,00
Juni	-	-	-	29	8	-	18.467,00
Juli	2	1	51	31	14	-	113.636,00
August	-	-	7	22	3	-	17.751,00
September	-	-	6	17	6	-	19.161,00
Oktober	1	-	-	13	15	-	39.665,00
November	-	-	-	15	25	-	40.240,00
December	-	-	-	17	18	-	30.405,00
I alt	8	1	97	215	147	1	493.084,00

(*) Prisen for de pågældende ydelser svarer til prisen i det øvrige Danmark. Rejse- og opholdsudgifter i forbindelse med foretagelse af obduktioner er ikke medtaget i oversigten.

Foretagelse af ligsyn er en del af embedslægernes almindelige opgavevaretagelse, hvorfor der ikke særskilt betales for denne ydelse. Udgifterne til de øvrige retsmedicinske ydelser bæres endeligt af Rigspolitichefen.

Udover samarbejdet med Retsmedicinsk Institut kan følgende ordninger nævnes:

- I forbindelse med efterforskning af navnlig sager om narkorelateret kriminalitet modtager politiet assistance fra Københavns Politis ransagningshold.
- Det færøske politi forelægger visse sager for Retslægerådet. Dette omfatter straffesager, hvori der kan blive tale om idømmelse af særforanstaltninger efter straffelovens § 68 og § 69 og ændringer af sådanne foranstaltninger, visse faderskabssager samt sager vedrørende påvirkede førere af motorkøretøjer. Om arbejdsgruppens overvejelser om bistand fra Retslægerådet henvises til kapitel 7, under pkt. 3.3.4.
- I visse ægteskabssager sker der forelæggelse for Civilretsdirektoratet.
- Der sker forelæggelse for Det Veterinære Sundhedsråd af visse sager om overtrædelse af dyreværnsloven. Om arbejdsgruppens overvejelser om bistand fra Det Veterinære Sundhedsråd henvises til kapitel 7, under pkt. 3.3.4.

2.5.4. Lokalnævnet for Færøerne vedrørende politiets virksomhed

Der er i Færøerne oprettet et lokalnævn vedrørende politiets virksomhed. Reglerne om nævnet fremgår dels af retsplejeloven, dels af bekendtgørelse nr. 294 af 8. juni 1988 om lokalnævn vedrørende politiets virksomhed i Færøerne.

Nævnet består af landfogeden, 2 medlemmer valgt af og blandt politipersonalet i politikredsen samt 4 medlemmer valgt af Lagtinget blandt dettes medlemmer, jf. de nærmere regler herom i retsplejelovens § 115 og bekendtgørelsens kapitel 1.

Landfogeden skal efter retsplejelovens § 115 a holde nævnet underrettet om spørgsmål af almindelig karakter vedrørende politiets virksomhed i kredsen og politikredsens organisation.

Nævnets opgaver er fastlagt i § 115 a, stk. 3-6, i retsplejeloven. Nævnet kan efter bestemmelsen i stk. 3 afgive udtalelse om spørgsmål om politikredsens almindelige organisation. Efter stk. 4 kan nævnet henstille til landfogeden, at politiet for et begrænset tidsrum særligt skal lægge vægt på løsningen af bestemte opgaver med hensyn til opretholdelsen af sikkerhed, fred og orden i politikredsen. Nævnet skal endvidere virke for, at der gives befolkningen i Færøerne oplysning om politiets virksomhed, jf. stk. 5.

Nævnet har endelig i medfør af retsplejelovens § 115 a, stk. 6, til opgave at behandle klager over politiet i Færøerne efter reglerne i lovens kapitel 93 b.

Efter retsplejelovens § 1019 a kan der indgives klage over politipersonalets adfærd til lokalnævnet eller til landfogeden. Der er fastsat nærmere regler om indgivelse af klage i bekendtgørelsens § 13 - § 17.

Nævnet beslutter efter bl.a. reglerne i § 1019 b, om der bør iværksættes en undersøgelse i anledning af en klage, der i givet fald kan foretages ved retten eller af Rigsadvokaten. De nærmere regler om gennemførelse af en undersøgelse fremgår af retsplejelovens § 1019 d - § 1019 i.

Reglerne om afslutningen af en klagesag fremgår af bestemmelserne i retsplejelovens § 1019 j, § 1019 l og § 1019 m. Det fremgår bl.a. heraf, at nævnet kan slutte behandlingen af en sag, hvis nævnet ikke finder, at der er grundlag for at kræve bestemte yderligere undersøgelser iværksat, jf. § 1019 l, stk. 2, eller, hvis der er grundlag for at rejse sigtelse mod den, klagen angår, jf. § 1019 m, stk. 1, nr. 1.

2.6. Udgifter og indtægter vedrørende politiet i Færøerne

I § 15, 1. pkt., i lov om politiet i Færøerne som affattet ved lov nr. 187 af 7. juni 1958 er det fastsat, at statskassen afholder udgifterne til politivæsenet i Færøerne. Det følger endvidere af lovens § 15, 2. pkt., at alle bøder, der efter bestemmelser gældende før den 1. juli 1958 tilfaldt Færøernes landskasse eller kommunale kasse, tilfalder statskassen. Dette gælder dog ikke for bøder, som pålægges eller vedtages for de færøske myndigheder uden medvirken af politi og domstole.

Som bilag 1 er medtaget en oversigt over visse udgifter og indtægter for politiet i Færøerne for 2002.

2.6.1. Lønninger for politiet i Færøerne

Der er for samtlige lønudgifter (konto 11) i 2002 anvist kr. 42.606.190 til det færøske politi, jf. i øvrigt kapitel 7, pkt. 10.1, om lønudgifter.

I det følgende er opstillet en beregning af lønninger for politiet i Færøerne samt foretaget en beskrivelse af lønforløb.

Der er udført en beregning på baggrund af det aktuelle styrketal pr. 1. april 2003, der fremgår nedenfor af skema 1 (pkt. 2.6.1.3.). Der er endvidere udført en beregning på baggrund af det fastsatte normativtal, som fremgår nedenfor af skema 2 (pkt. 2.6.1.3.).

Lønniveauet for politibetjente på prøve er anført, men udgiften hertil er derimod ikke angivet i summen, da de pågældende er aflønnet i Danmark.

Fravalg
Der er i beregningerne ikke medregnet udgifter til de 17 rengøringsassistenter (5,16 årsværk), ligesom ulempegodtgørelser, udbetalt overarbejde, tilkald og andre tilsvarende udbetalte ydelser ikke umiddelbart kan oplyses, hvorfor de ikke er medregnet.

Lokalløn er ligeledes fravalgt. Lokallønnen for 2003 til Færøerne for politi- og kontorpersonalet udgør i alt 180.000 kr.

I beregningen er der heller ikke taget højde for politiassistenters eventuelle oprykning til lønramme 26/28 ved lokalt aftalte omklassificeringer, ligesom der ikke er taget højde for eventuel tidligere oprykning, f.eks. i forbindelse med lederudvikling eller andet.

2.6.1.1. Baggrund for beregningerne

For alle medarbejderes vedkommende er løn og tillæg beregnet efter optegnelserne i ”Finansministeriets lønoversigter 1. april 2003 ”.

Ved udarbejdelsen af beregningen er anvendt sluttrin for ledernes vedkommende og gennemsnitsberegninger for uchargerede medarbejderes vedkommende.

2.6.1.1.1. Tjenestemandsansatte

For juristgruppen er pensionsbidraget beregnet med 15% af skalatrinslønnen og 4,89% af de pensionsgivende tillæg. Tallene i regnearkene er markeret med fremhævet tekst.

Pensionsbidraget for øvrige tjenestemænd er beregnet med 15% af lønnen ekskl. det særlige færø-tillæg og med 18% af polititillægget.

Ved beregningen er anvendt ”Aftale mellem Rigspolitichefen og Dansk Politiforbund og Dansk Kriminalpolitiforening” af 13. september 1995 med tillægsaftaler af 12. september 1997 og 14. december 1999.

Chargerede tjenestemænd
Samtlige chargerede tjenestemænds løn og pensionsbidrag er beregnet ud fra de aktuelle skalatrin, hvori den enkelte leder er indplaceret pr. 1. april 2003.

Uchargerede tjenestemænd
For uchargerede polititjenestemænds vedkommende er løn og pensionsbidrag beregnet ud fra et gennemsnit af en livsløn. Gennemsnittet er beregnet ud fra en ansættelse som politibetjent på prøve i en alder af 25 år, fastansættelse ved 28 år og pensionering som 63-årig.

Ved anvendelse af lønrammeforløbet, som er beskrevet under pkt. 2.6.1.2.1, vil en polititjenestemand være på prøve i 3 år, gennem lønramme- og skalatrinforløb i 19 år og på slutløn i lønramme 25 i 16 år. Gennemsnitlig årsløn er således 256.417 kr. (pr. 1. april 2003). Hertil skal lægges polititillæg, færøtillæg og pensionsbidrag.

2.6.1.1.2. Overenskomstansatte

Chargerede medarbejdere
Der er i Færøerne ansat 4 overenskomstlønnede ledere, alle på kontorsiden. De i skemaet anførte beløb er nutidig aktuel aflønning.

Overenskomstansatte overassistenters løn og pensionsforhold er beskrevet nedenfor vedrørende uchargerede medarbejdere. Pensionsbidraget er beregnet med 12,59%.

Uchargerede medarbejdere
Der er i Færøerne ansat 1 overenskomstlønnet politifuldmægtig på Ny Løn. Pensionsbidraget er beregnet med 16,9%.

For uchargerede medarbejderes vedkommende i øvrigt er løn og pensionsbidrag beregnet ud fra et gennemsnit af en livsløn. Gennemsnittet er beregnet ud fra en ansættelse som assistent/overassistent i en alder af 25 år og pensionering som 65-årig.

Ved anvendelse af lønforløbet, der er beskrevet under pkt. 2.6.1.2.2, vil en overassistent være på skalatrinforløb i 8 år og på slutløn på skalatrin 26 i 32 år. Gennemsnitlig årsløn er således 221.931 kr. (pr. 1. april 2003). Hertil skal lægges færøtillæg og pensionsbidrag.

Ved anvendelse af lønforløbet, der er beskrevet under pkt. 2.6.1.2.2, vil en assistent være på skalatrinforløb i 7 år og på slutløn på skalatrin 21 i 33 år. Gennemsnitlig årsløn er således 216.410 kr. (pr. 1. april 2003).

Pensionsbidraget er beregnet med 12,59%.

Endvidere er ansat 2 servicemedarbejdere og 1 serviceassistent, der begge er anført med en gennemsnitlig årsløn.

2.6.1.2. Lønrammeforløb for uchargerede medarbejdere

2.6.1.2.1. Polititjenestemænd

Grundlaget for fastlæggelsen af lønrammeforløb for fastansatte polititjenestemænd er fastsat i ”Aftale mellem Rigspolitichefen og Dansk Politiforbund og Dansk Kriminalpolitiforening” af 13. september 1995 senere ændret ved tillægsaftaler af 12. september 1997 og 14. december 1999.

Af hovedaftalen fremgår det, at polititjenestemænd, der har gennemgået prøvetiden, indplaceres i lønramme 16, skalatrin 21. Der rykkes 1 skalatrin op hvert andet år til og med det 20. ansættelses år, hvor polititjenestemanden er indplaceret i lønramme 20, skalatrin 29.

Efter 2 år i lønramme 20, skalatrin 29, kan der ske oprykning til lønramme 25, såfremt de tjenstlige forhold i enhver henseende kan betegnes som fuldt tilfredsstillende. Alene enkelte polititjenestemænd opnår ikke sidstnævnte oprykning.

Grundlaget for fastlæggelsen af lønrammeindplacering for politibetjente på prøve er fastlagt i "Aftale mellem Rigspolitichefen og Dansk Politiforbund og Dansk Kriminalpolitiforening" af 12. september 1997 med visse ændringer i tilsvarende aftale af 15. september 2000.

Af grundlaget fra 2000 fremgår, at politibetjente på prøve, der er ansat den 1. december 2000 eller senere, indplaceres i lønramme 13, skalatrin 18 med oprykning til skalatrin 19 efter 2 års ansættelse, hvilket indebærer en gennemsnitlig årsløn i prøvetidens 3 år på 210,864 kr. (pr. 1. april 2003)

2.6.1.2.2. Kontoransatte

Overenskomstlønnede medarbejderes lønforløb fremgår af Finansministeriets løn-oversigter.

Af oversigten fremgår det, at en assistent indplaceres på skalatrin 13, hvorefter der hvert år rykkes 1 skalatrin op til skalatrin 21, der er sluttrin.

Af oversigten fremgår det ligeledes, at en overassistent indplaceres på skalatrin 21, hvorefter der hvert andet år rykkes 1 skalatrin op til skalatrin 26, der er sluttrin.

Særlige personlige tillæg
Der er i alt tillagt 8 assistenter/overassistenter særlige personlige tillæg, f.eks. kvalifikationstillæg, som i regnearket er anført under én samlet sum, i alt kr. 64.332 . (pr. 1. april 2003).

Tillæggene er pensionsgivende (12,59%).

2.6.1.2.3. Servicemedarbejdere

Der er ansat 2 servicemedarbejdere. Servicemedarbejderes lønforløb er fra skalatrin 13 med 1 skalatrins oprykning hvert andet år til skalatrin 17.

2.6.1.3. Skematisk fremstilling

Nedenfor er foretaget en skematisk opstilling af lønninger på grundlag af de foran beskrevne beregningsformer. Da beregningsformen bl.a. for visse grupper er baseret på en beregning af

gennemsnitlig livsløn, kan beregningerne i skemaerne ikke sammenlignes med den aktuelle faktiske lønudgift.

Skema 1 – Lønninger ved politiet i Færøerne (Aktuel styrke):

Årsværk	Stilling	LR	Løn	Polititillæg + særlig tillæg	Færøtillæg	Pensionsind-betalinger ialt	Lønudgifter i alt
Chargegruppen							
1	Pm	38	kr 503.954,00	kr 56.153,74	kr 31.763,73	**kr 78.288,48**	**kr 591.871,47**
1	Vpm	37	kr 451.023,00	kr 42.086,94	kr 31.763,73	**kr 68.519,24**	**kr 524.873,67**
1	Pass-1	36	kr 408.342,00	kr 46.397,73	kr 29.608,34	**kr 62.324,01**	**kr 484.348,07**
1	Pfm/Okl		kr 282.245,00	kr 45.376,76	kr 18.377,52	**kr 46.852,67**	**kr 345.999,28**
1	Pi	35	kr 381.723,00	kr 66.023,19	kr 29.608,34	**kr 69.142,62**	**kr 477.354,53**
1	Vpi	33	kr 341.993,00	kr 38.797,13	kr 27.793,27	**kr 58.282,43**	**kr 408.583,40**
1	Pk	32	kr 334.454,00	kr 17.129,73	kr 27.793,27	**kr 53.251,45**	**kr 379.377,00**
1	Syss.m	33	kr 341.993,00	kr 38.797,13	kr 27.793,27	**kr 58.282,43**	**kr 408.583,40**
1	Syss.m	32	kr 334.454,00	kr 17.129,73	kr 27.793,27	**kr 53.251,45**	**kr 379.377,00**
2	Syss.m	29	kr 313.028,00	kr 17.129,73	kr 27.793,27	**kr 100.075,10**	**kr 715.902,00**
1	Vpk	32	kr 318.979,00	kr 17.129,73	kr 27.793,27	**kr 50.930,20**	**kr 363.902,00**
3	Vpk	30	kr 319.978,00	kr 17.129,73	kr 27.793,27	**kr 153.240,15**	**kr 1.094.703,00**
7	Vpk	29	kr 313.028,00	kr 17.129,73	kr 27.793,27	**kr 350.262,86**	**kr 2.505.657,00**
1	Vpk	25	kr 286.364,00	kr 56.374,95	kr 24.616,89	**kr 53.102,09**	**kr 367.355,84**
							kr -
1	Afdl I/Okl		kr 334.454,00		kr 24.616,89	**kr 41.806,75**	**kr 359.070,89**
1	Afdl II/Okl		kr 293.017,00		kr 22.801,82	**kr 36.627,13**	**kr 315.818,82**
2	Ktfm/Okl		kr 270.371,00		kr 20.986,75	**kr 67.592,75**	**kr 582.715,50**
Uchargerede gruppe							
69,66	Pb/pa	16-28	kr 256.417,00	kr 18.508,94	kr 21.762,83	**kr 2.911.381,13**	**kr 20.667.339,72**
1,74	Pb-R		kr 211.289,00		kr 17.810,38		**kr 398.632,92**
0	Pb.p.pr	13	kr 216.176,00	kr 8.508,14	kr 17.810,38	**kr -**	**kr -**
4,29	Oass/Okl		kr 234.576,00		kr 18.171,92	**kr 125.791,38**	**kr 1.084.288,58**
14,2	Ass/Okl		kr 221.932,00		kr 17.367,36	**kr 393.929,30**	**kr 3.398.050,91**
1	Personlige tillæg til kontorpersonale			kr 64.332,00		**kr 8.041,50**	**kr 64.332,00**
1,53	Servicemedarb.		kr 204.705,00		kr 11.684,52	**kr 39.149,83**	**kr 331.075,97**

				Pensionsindbetaling i alt		**kr 4.880.124,96**	
					Løn og tillæg i alt		**kr 36.249.212,96**
						Sum i alt	**kr 41.129.337,93**

Skema 2 – Lønninger ved politiet i Færøerne (Normativ):

Årsværk	**Stilling**	**LR**	**Løn**	**Polititillæg + særlig tillæg**	**Færøtillæg**	**Pensionsind-betalinger ialt**	**Lønudgifter i alt**
Chargegruppen							
1	Pm	38	kr 503.954,00	kr 56.153,74	kr 31.763,73	**kr 78.288,48**	**kr 591.871,47**
1	Vpm	37	kr 451.023,00	kr 42.086,94	kr 31.763,73	**kr 68.519,24**	**kr 524.873,67**
1	Pass-1	36	kr 408.342,00	kr 46.397,73	kr 29.608,34	**kr 62.324,01**	**kr 484.348,07**
1	Pfm/Okl		kr 282.245,00	kr 45.376,76	kr 18.377,52	**kr 46.852,67**	**kr 345.999,28**
1	Pi	35	kr 381.723,00	kr 66.023,19	kr 29.608,34	**kr 69.142,62**	**kr 477.354,53**
1	Vpi	33	kr 341.993,00	kr 38.797,13	kr 27.793,27	**kr 58.282,43**	**kr 408.583,40**
1	Pk	32	kr 334.454,00	kr 17.129,73	kr 27.793,27	**kr 53.251,45**	**kr 379.377,00**
3	Syss.m	32	kr 334.454,00	kr 17.129,73	kr 27.793,27	**kr 159.754,35**	**kr 1.138.131,00**
3	Syss.m	29	kr 313.028,00	kr 17.129,73	kr 27.793,27	**kr 150.112,65**	**kr 1.073.853,00**
11	Vpk	29	kr 313.028,00	kr 17.129,73	kr 27.793,27	**kr 550.413,07**	**kr 3.937.461,00**
							kr -
1	Afdl I/Okl		kr 334.454,00		kr 24.616,89	**kr 41.806,75**	**kr 359.070,89**
1	Afdl II/Okl		kr 293.017,00		kr 22.801,82	**kr 36.627,13**	**kr 315.818,82**
2	Ktfm/Okl		kr 270.371,00		kr 20.986,75	**kr 67.592,75**	**kr 582.715,50**
Uchargerede gruppe							
65	Pb/pa	16-28	kr 256.417,00	kr 18.508,94	kr 21.762,83	**kr 2.716.620,35**	**kr 19.284.770,05**
1,74	Pb-R		kr 211.289,00		kr 17.810,38		**kr 398.632,92**
16,35	Oass/Okl		kr 234.576,00		kr 18.171,92	**kr 479.414,70**	**kr 4.132.428,49**

1,77	Ass/Okl		kr 221.932,00		kr 17.362,36	**kr 49.102,46**	**kr 423.551,02**
1	Personlige tillæg til kontorpersonale			kr 64.332,00		**kr 8.041,50**	**kr 64.332,00**
1,53	Servicemedarb.		kr 204.705,00		kr 11.684,52	**kr 39.149,83**	**kr 331.075,97**
				Pensionsindbetaling i alt		**kr 4.735.296,44**	
					Løn og tillæg i alt		**kr 35.254.248,08**
						Sum i alt	**kr 39.989.544,51**

3. Anklagemyndigheden

I Danmark varetager den lokale politimester både politiets opgaver i forbindelse med efterforskning af forbrydelser og anklagemyndighedens opgaver i forhold til retsforfølgningen ved domstolene af forbrydelser. Det anførte gør sig også gældende for landfogeden i Færøerne.

I dette afsnit foretages imidlertid en særskilt beskrivelse af anklagemyndigheden i forhold til Færøerne, herunder af den del af det færøske politis virksomhed, hvor politiet fungerer som en del af anklagemyndigheden. Der kan om de personalemæssige forhold mv. henvises til omtalen under pkt. 2.3.

3.1. Generelt om anklagemyndigheden i Danmark

De overordnede bestemmelser om anklagemyndigheden i Danmark fremgår af den danske retsplejelovs kapitel 10. Herudover indeholder retsplejelovens fjerde bog en række bestemmelser af betydning for anklagemyndighedens virksomhed.

Anklagemyndigheden er hierarkisk opbygget, således at en overordnet myndighed har adgang til at instruere underordnede myndigheder, og således at afgørelser truffet af en underordnet myndighed efter et to-instansprincip kan påklages ved administrativ rekurs til den overordnede anklagemyndighed.

De offentlige anklagere er Rigsadvokaten, statsadvokaterne og politimestrene samt de personer, der er beskikket til bistand for disse. De offentlige anklagere er underordnet justitsministeren og står med hensyn til deres hvervs udførelse under dennes tilsyn, jf. retsplejelovens § 106. Justitsministeren er således den øverste anklagemyndighed i Kongeriget Danmark.

Udførelsen af sager for Højesteret varetages af Rigsadvokaten, der ligeledes virker ved Den Særlige Klageret. Rigsadvokaten er endvidere de øvrige offentlige anklageres overordnede og fører tilsyn med disse. I den forbindelse kan Rigsadvokaten udstede almindelige forskrifter samt meddele konkrete pålæg rettet til de øvrige anklagere.

Statsadvokaterne varetager udførelsen af straffesager ved landsretterne og fører tilsyn med politimestrenes behandling af bl.a. straffesager. Der er etableret dels seks regionale statsadvokaturer, dels Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet samt Statsadvokaten for Særlige Internationale Straffesager.

Politimestrene varetager udførelsen af straffesager ved byretterne og Sø- og Handelsretten.

3.2. Særligt om anklagemyndigheden i Færøerne

Der gælder en særlig ordning af anklagemyndigheden i forhold til Færøerne, navnlig fordi landfogeden ikke er underlagt en regional statsadvokat, men derimod direkte er underlagt Rigsadvokaten, jf. retsplejelovens § 716, stk. 2. Ordningen beskrives i det følgende.

Landfogeden er den lokale anklagemyndighed i Færøerne og er herudover tillagt statsadvokatens beføjelser efter retsplejeloven. Vicepolitimesteren leder som nævnt under pkt. 2.3. anklagervirksomheden i den færøske politikreds.

Landfogeden har til opgave at virke for forfølgning af alle forbrydelser, der ikke er henvist til privat påtale efter retsplejelovens § 725. Det tilkommer endvidere i medfør af retsplejelovens § 720 landfogeden at påtale for den dømmende ret. Ved påtale forstås foranstaltninger, der går ud på at retsforfølge en formodet forbrydelse med henblik på at få gerningsmanden straffet eller pålagt andre former for sanktioner.

Som offentlig anklager påhviler det efter retsplejelovens § 711 landfogeden at fremme enhver sag med den hurtighed, som omstændighederne tillader, og derved ikke blot have for øje, at strafskyldige personer drages til ansvar, men også at forfølgning af personer, som ikke er skyldige, ikke finder sted.

Om offentlige anklageres specielle inhabilitet bestemmer retsplejelovens § 713, at en offentlig anklager skal orientere sin nærmeste foresatte, hvis den pågældende anklager står i et forhold, som ville udelukke en dommer fra at handle i sagen. Orientering skal ske, for at den foresatte kan træffe de fornødne foranstaltninger i anledning af det nævnte forhold. I tilfælde af landfogedens inhabilitet beskikker Rigsadvokaten en statsadvokat til at afgøre tiltalespørgsmålet og i givet fald til at føre sagen for retten i Færøerne.

Landfogeden har kompetence til at rejse tiltale i og føre samtlige straffesager, der behandles ved retten i Færøerne. Dette omfatter nævningesager efter retsplejelovens § 687 samt alle andre straffesager, herunder sager, der efter særlig lovbestemmelse er henlagt under syslernes politiret, jf. retsplejelovens § 688. Det bemærkes, at syslernes politiret blev nedlagt ved lov nr. 92 af 23. februar 1988.

I forhold til kendelser og afgørelser afsagt af retten i Færøerne ved behandlingen af en straffesag har landfogeden endvidere kompetence til at henholdsvis kære og anke disse. Der er i retsplejeloven fastsat nærmere regler om, i hvilke tilfælde der skal ske kære eller anke til henholdsvis Østre Landsret og Højesteret, jf. bl.a. bestemmelserne i § 692, § 940 og § 968, stk. 5.

Ved Østre Landsrets behandling som 2. instans af sådanne kæremål eller ankesager kan landfogeden (eller dennes fuldmægtige) føre sagen på anklagemyndighedens vegne. Landfogeden og hans fuldmægtige meddeles således en personlig beskikkelse af Rigsadvokaten til at udføre tiltale for landsretten, jf. retsplejelovens § 103, stk. 1.

Ved Højesterets behandling af færøske kæremål eller ankesager føres sagen af Rigsadvokaten, jf. den almindelige regel i retsplejelovens § 100, stk. 2.

Statistik vedrørende Landfogedens virksomhed som del af anklagemyndigheden

	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Tiltale rejst efter statsadvokatreglerne	207	221	214	158	240	243
Nævningesager	0	0	0	0	0	0
Politisager, indenretslig ved anklageskrift	291	281	253	214	278	310
Politisager, indenretslig ved bødeforlæg	1.703	2.038	2.671	2.536	2.458	2.517
Udenretslig vedtagelse af bøde og førerretsfrakendelse	63	58	64	69	117	221
Ankesager	23	18	29	21	23	22

Sager indbragt for den særlige klageret	0	0	1	0	0	0

3.3. Forholdet til Justitsministeriet

De offentlige anklagere er underordnet justitsministeren og står med hensyn til deres hvervs udførelse under dennes tilsyn, jf. retsplejelovens § 106. Justitsministeren er således den øverste anklagemyndighed i Kongeriget Danmark.

Ved lov nr. 385 af 20. maj 1992 blev der foretaget ændringer i den danske retsplejelov, der bl.a. gennemførte et to-instans princip for alle afgørelser, som træffes af anklagemyndigheden som led i forfølgningen af straffesager. Der er ikke gennemført tilsvarende regler for Færøerne, hvilket bl.a. indebærer, at sådanne afgørelser, der er truffet af landfogeden – efter at være behandlet af Rigsadvokaten – kan påklages til Justitsministeriet som tredje instans.

Rigsadvokatens afgørelser efter retsplejelovens § 93 a i færøske sager om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning kan endvidere påklages til Justitsministeriet.

Justitsministeriet er som nævnt under pkt. 2.5.1. personaleansvarlig for det juridiske personale ved politiet i Færøerne, hvilket også gælder i forhold til det juridiske personales opgaver som del af anklagemyndigheden.

3.4. Forholdet til Rigsadvokaten

Rigsadvokaten er overordnet landfogeden i dennes egenskab af offentlig anklager og fører tilsyn med landfogedens udførelse af anklagerhvervet. Rigsadvokaten kan i den forbindelse udstede generelle retningslinier og meddele konkrete pålæg rettet til landfogeden, jf. retsplejelovens § 714, stk. 2. De nævnte retningslinier fremgår navnlig af ”Rigsadvokatens meddelelser” og ”Rigsadvokaten informerer”.

Herudover behandler Rigsadvokaten klager over afgørelser truffet af landfogeden vedrørende strafforfølgning, f.eks. afgørelser om afvisning af indgivne anmeldelser og om påtaleopgivelse.

Rigsadvokaten varetager i medfør af retsplejelovens § 100 udførelsen af sager for Den særlige Klageret. Klageretten behandler og påkender bl.a. begæringer om genoptagelse af straffesager, jf. retsplejelovens § 1, stk. 1, litra a, og de nærmere regler i retsplejelovens kapitel 86.

Rigsadvokaten behandler endvidere sager efter retsplejelovens kapitel 93 a om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning. Behandlingen af færøske sager sker efter indhentelse af en udtalelse fra politiet i Færøerne.

Statistik vedrørende færøsager i Rigsadvokaturen:

	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Det samlede antal nyoprettede sager hos Rigsadvokaten	13	19	14	13	8	9

Forelæggelsessager

	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Forelæggelser i alt	2	3	1	3	3	2
Tiltalefrafald	0	1	0	1*	0	0
Påtaleopgivelse	0	1	0	1*	1	0
Forelæggelse af tiltalespørgsmål	2	1	0	2	1	0
Forelæggelse vedr. indstilling af efterforskning	0	0	1	0	1	1
Forelæggelse af ankespørgsmål						1

* Samme sag.

Klager over Landfogedens afgørelse

	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Klager over Landfogedens afgørelse i alt	5	4	5	5	4	1
Afvist anmeldelse og indstilling af efterforskning	2	2	2	1	0	0
Påtaleopgivelse	1	2	1	2	2	1
Andre klager over Landfogedens afgørelse (f.eks. forskellige forvaltningsretlige afgørel-	2	0	2	2	2	0

ser, så som aktindsigt og klager over politiets dispositioner)						

Anke- og kæremålssager behandlet af Rigsadvokaten

	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Antallet af kæremål ført af RA ved Højesteret	0	0	0	0	0	0
Antallet af ankesager ført af RA ved Højesteret	0	0	0	0	0	0
Anmodninger om tilladelse af anke til ØL	0	2 (afvist)	2 (tilladelse)	0	0	0
Anmodninger om tilladelse til at anke til Højesteret	0	2 (afvist)	1 (afvist)	0	0	0
Ansøgninger om genoptagelse	0	2 (heraf 1 afvist og 1 genoptaget i 1999)	0	0	0	1

Andre sager

	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Erstatningssager	5	5	2	4	0	4
Øvrige sager, f.eks. domme til orientering, benådningssager, indberetninger af detentions-dødsfald og adfærdsklager	1	1	3	1	1	1

3.5. Udgifter og indtægter vedrørende anklagemyndigheden i Færøerne

Der er ved lov nr. 187 af 7. juni 1958 gennemført en lov for Færøerne om udgifterne i strafferetsplejen. Ved loven blev det fastsat, at statskassen afholder alle udgifter vedrørende strafferetsplejen, jf. lovens § 3.

Loven skal ses i sammenhæng med de ændringer, der samtidig blev gennemført ved henholdsvis lov for Færøerne om rettens pleje, lov om politiet i Færøerne samt lov om arrestvæsenets ordning i Færøerne, der bl.a. indebar, at statskassen fra den 1. juli 1958 afholder samtlige udgifter til politi- og arrestvæsenet i Færøerne, jf. Folketingstidende 1957-58, tillæg A, sp. 1049 f.

Udgifterne og indtægterne vedrørende politiet i Færøerne er beskrevet under pkt. 2.6., og heri indgår det færøske politis udgifter i forbindelse med virksomheden som lokal anklagemyndighed.

K A P I T E L 4

Kriminalforsorgen i Færøerne

1. Indledning

Dette kapitel indeholder en beskrivelse af kriminalforsorgen i Færøerne.

Direktoratet for Kriminalforsorgen er en styrelse under Justitsministeriet.

Kriminalforsorgen omfatter direktoratet og samtlige herunder liggende institutioner, deriblandt Arresthuset i Torshavn og Kriminalforsorgens afdeling i Færøerne.

Direktøren for Kriminalforsorgen står i kriminalforsorgsfaglige spørgsmål, herunder konkrete afgørelser vedrørende klientellet mv., normalt direkte under justitsministeren.

Direktøren står i budget- og visse personalespørgsmål under Justitsministeriets departement.

Kriminalforsorgens hovedopgave er at fuldbyrde straf. Det vil sige fuldbyrdelse af frihedsstraf og gennemførelse af tilsynsvirksomhed i forbindelse med prøveløsladelse, betingede domme og samfundstjeneste mv.

Pkt. 2 nedenfor indeholder en beskrivelse af det overordnede regelgrundlag vedrørende straf-fuldbyrdelse mv.

Under pkt. 3 beskrives politiets opgaver i forbindelse med fuldbyrdelse af straf mv.

Pkt. 4 indeholder en beskrivelse af afgørelser, som Landfogeden i Færøerne træffer i egenskab af arrestinspektør ved arresthuset i Tórshavn og arrestinspektørens opgaver i øvrigt.

Under pkt. 5 beskrives kriminalforsorgen i Færøernes samarbejde med andre straffuldbyrdende myndigheder og institutioner i Danmark.

Pkt. 6 indeholder en beskrivelse af afgørelser, der træffes af Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Under pkt. 7 beskrives Kriminalforsorgen i Frihed.

Pkt. 8 indeholder en beskrivelse af personaleforhold i Færøerne.

Under pkt. 9 beskrives ansættelse og uddannelse af fængselsfunktionærer på prøve.

Pkt. 10 indeholder en beskrivelse af ledelses- og efteruddannelse i kriminalforsorgen.

Under pkt. 11 beskrives Kriminalforsorgen i Færøernes økonomi mv.

Pkt. 12 indeholder en beskrivelse af IT i Arresthuset i Tórshavn og Afdelingen i Færøerne.

Om arbejdsgruppens overvejelser om færøsk overtagelse af kriminalforsorgen henvises til kapitel 8.

2. Det overordnede regelgrundlag vedrørende straffuldbyrdelse mv.

2.1. Indledning

Som nærmere omtalt nedenfor under pkt. 2.10. findes de i Danmark gældende regler om straffuldbyrdelse i straffuldbyrdelsesloven med tilhørende administrative forskrifter. Inden straffuldbyrdelseslovens ikrafttræden den 1. juli 2001 gjaldt de samme regler for straffuldbyrdelse i Færøerne og i Danmark. Disse regler, som findes i straffeloven og retsplejeloven med tilhørende bekendtgørelser, cirkulærer mv., er fortsat gældende i Færøerne.

Indledningsvist kan der i den forbindelse være anledning til at nævne, at det over for arbejdsgruppen er oplyst, at man i dag i Færøerne i praksis i vidt omfang anvender de samme regler som i Danmark – det vil sige straffuldbyrdelsesloven og de regler, der er udstedt i medfør heraf – uanset at denne lov som nævnt ikke er sat i kraft i Færøerne.

Pkt. 2.2. indeholder en beskrivelse af reglerne om udsættelse og benådning. I forlængelse heraf beskrives reglerne om fuldbyrdelse af frihedsstraf og forvaring under pkt. 2.3.

Pkt. 2.4. indeholder en beskrivelse af reglerne om fuldbyrdelse af bødestraffe og under pkt. 2.5. beskrives reglerne for betingede domme.

Pkt. 2.6. indeholder en beskrivelse af reglerne for samfundstjeneste. Efterfølgende under pkt. 2.7. beskrives reglerne for varetægtsarrestanter.

Særlige spørgsmål om forholdet til Folketingets Ombudsmand er beskrevet under pkt. 2.8.

Pkt. 2.9. indeholder en beskrivelse af konventioner på Kriminalforsorgens område.

Under pkt. 2.10. beskrives de regler, som gælder for Danmark og ikke for Færøerne.

Medmindre andet er anført, vil omtale af bestemmelser i retsplejeloven i det følgende henvise til retsplejeloven i den affattelse, loven gælder for Færøerne.

2.2. Udsættelse og benådning

Regler om udsættelse med straffuldbyrdelsen er fastsat i retsplejeloven. Efter retsplejelovens § 951, stk. 2, § 962, stk. 4, § 966, stk. 2, og § 986 kan retten i visse tilfælde, når der er indgivet ansøgning om tilladelse til anke efter ankefristens udløb eller om genoptagelse af en straffesag, træffe bestemmelse om, at straffuldbyrdelsen skal udsættes.

Endvidere kan retten efter retsplejelovens § 998, stk. 1, træffe bestemmelse om udsættelse af straffuldbyrdelsen, når der er rejst spørgsmål om fortolkning af den idømte straffedom mv.

Efter retsplejelovens § 1001, stk. 1, skal straffuldbyrdelsen udsættes, såfremt den, der er idømt frihedsstraf, bliver alvorligt syg. Efter § 1001, stk. 2, kan justitsministeren tillade, at straffuldbyrdelsen udsættes, når en umiddelbar udståelse af straffen ville medføre uforholdsmæssige, uden for straffens øjemed liggende følger for den pågældendes velfærd eller væsentlige ulemper for det offentlige. Af § 1001, stk. 3, 1. pkt., 1. led, følger, at straffuldbyrdelsen skal udsættes, når den ret, der har afsagt dommen, finder grund til at indstille den dømte til hel eller delvis benådning. Det samme gælder, når ansøgning herom indgives af den dømte, for så vidt en ansøgning ikke allerede tidligere er afslået, jf. § 1001, stk. 3, 1. pkt., 2. led.

Disse bestemmelser skal sammenholdes med retsplejelovens § 1000, stk. 2, hvorefter retten kan indstille til justitsministeren, at den dømte skal benådes. Om en påbegyndt fuldbyrdelse af straffen skal standses på grund af en ansøgning om benådning afgøres ifølge § 1001, stk. 3, 2. pkt., af justitsministeren.

Nærmere regler om udsættelse med straffuldbyrdelsen og benådning for frihedsstraf er bl.a. fastsat i Justitsministeriets cirkulære nr. 113 af 26. juni 1975 med senere ændringer om benådning og udsættelse af straffuldbyrdelse samt om eftergivelse, henstand og afdragsvis betaling af bøder mv. samt i vejledning af 18. juni 1996 om benådning, udsættelse, eftergivelse og henstand mv.

Endvidere er der i §§ 19 og 22 i Justitsministeriets cirkulære nr. 92 af 18. maj 1994 om iværksættelse af frihedsstraf eller forvaring mv. fastsat regler om bortfald af tilsigelse til straffuldbyr-

delse i tilfælde, hvor den dømte har indgivet ansøgning om benådning eller udsættelse med straffuldbyrdelsen.

Endelig er der i Justitsministeriets cirkulære nr. 54 af 14. marts 1994 med senere ændringer fastsat regler om udsættelse med afsoning af og benådning for frihedsstraffe på 60 dage og derunder, idømt for spiritus- og promillekørsel.

2.3. Fuldbyrdelse af frihedsstraf og forvaring

Lovgrundlaget for fuldbyrdelse af straf består i relation til Færøerne i nogle få bestemmelser i straffeloven og retsplejeloven og dertil knyttede bekendtgørelser og cirkulærer.

Efter retsplejelovens § 997, stk. 1, drager politimesteren omsorg for straffedommens fuldbyrdelse såvel i henseende til straf som i henseende til dommens øvrige bestemmelser.

Fuldbyrdelsen af frihedsstraffe og forvaring forestås af kriminalforsorgen. Den forpligtelse til at drage omsorg for fuldbyrdelsen, som påhviler politimesteren efter retsplejelovens § 997, stk. 1, består således for så vidt angår disse retsfølger i administrativt, herunder efter omstændighederne tvangsmæssigt, at sørge for, at kriminalforsorgen sættes i stand til at fuldbyrde retsfølgen efter dens indhold.

Efter straffelovens § 49, stk. 1, fastsætter justitsministeren (Direktoratet for Kriminalforsorgen) nærmere regler om fuldbyrdelse af fængsel og hæfte. Sådanne regler er fastsat i bekendtgørelse nr. 423 af 21. juni 1973 som ændret ved bekendtgørelse nr. 613 af 12. december 1980 og ved bekendtgørelse nr. 465 af 11. september 1981 om fuldbyrdelse af frihedsstraf (fuldbyrdelsesbekendtgørelsen).

Efter straffelovens § 74 fastsætter justitsministeren (Direktoratet for Kriminalforsorgen) regler om behandlingen af personer, der anbringes i forvaring. Regler herom er fastsat i bekendtgørelse nr. 422 af 21. juni 1973 med senere ændringer om behandling af personer, der anbringes i forvaring (forvaringsbekendtgørelsen). Forvaringsdømte vil i øvrigt i formodentlig alle tilfælde blive overført til Danmark. Forvaringsbekendtgørelsen er ikke kundgjort i Færøerne, og bekendtgørelsen er derfor ikke en del af det formelle lovgrundlag for fuldbyrdelse af straf i Færøerne.

I medfør af de to nævnte bekendtgørelser har Direktoratet for Kriminalforsorgen udstedt en række cirkulærer mv., der indeholder regler om forskellige spørgsmål i forbindelse med fuldbyrdelse af frihedsstraf og forvaring, herunder regler om udgang, prøveløsladelse, besøg, brevveksling med mange flere.

De nærmere regler om fuldbyrdelse af straffedomme er således for så vidt angår Færøerne fastsat af Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, der varetager den centrale ledelse og administration af fuldbyrdelsen af straffe mv. Direktøren for kriminalforsorgen står i sit embede i almindelighed umiddelbart under justitsministeren ved afgørelse af bl.a. konkrete og generelle sager vedrørende straffuldbyrdelsen. Det indebærer, at Direktoratet for Kriminalforsorgen normalt træffer den endelige administrative afgørelse i klagesager vedrørende straffuldbyrdelsesspørgsmål.

2.4. Fuldbyrdelse af bødestraffe

Inddrivelse af bødestraffe forestås af politiet med Justitsministeriet (Direktoratet for Kriminalforsorgen) som den centrale overordnede myndighed, jf. straffelovens § 52, stk. 2-3. Justitsministeriet er klageinstans, hvilket følger af det almindelige forvaltningsretlige princip om administrativ rekurs. Betales bøden ikke, og besluttes det at lade forvandlingsstraf i form af hæfte eller fængsel træde i stedet for bøden, jf. straffelovens §§ 53-54, forestås fuldbyrdelsen af disse frihedsstraffe af kriminalforsorgen på samme måde som andre frihedsstraffe.

2.5. Betingede domme

Er det i en betinget dom bestemt, at spørgsmålet om straffuldbyrdelse og eventuelt tillige straffastsættelse udsættes og bortfalder ved udløbet af en prøvetid, opstår der kun spørgsmål om fuldbyrdelse af den forskyldte straf, hvis den dømte overtræder de fastsatte vilkår i den betingede dom, jf. straffelovens §§ 60-61. Fuldbyrdelse af en betinget dom kommer i øvrigt kun på tale, såfremt der til dommen er knyttet andre vilkår end det faste vilkår om, at der i prøvetiden ikke må begås strafbart forhold. Er der til den betingede dom knyttet vilkår om tilsyn, vil det normalt være kriminalforsorgen, der forestår gennemførelsen af dette vilkår. Også andre myndigheder kan afhængig af udformningen af vilkåret blive inddraget, f.eks. ved vilkår om psykiatrisk behandling mv.

2.6. Samfundstjeneste

Efter straffelovens § 62, stk. 1, kan retten, såfremt betinget dom efter reglerne i §§ 56 og 57 ikke findes tilstrækkelig, og hvis tiltalte findes egnet hertil, afsige betinget dom med vilkår om samfundstjeneste – det vil sige vilkår om, at den dømte skal udføre ulønnet samfundstjeneste i mindst 40 og højst 240 timer. Den fastsatte arbejdspligt skal opfyldes inden for en længstetid, der udmåles i forhold til antallet af arbejdstimer. I dommen fastsættes endvidere en prøvetid, som i almindelighed svarer til længstetiden for arbejdspligtens opfyldelse, men som, hvis det findes formålstjenligt, kan være længere dog højst 2 år. Den dømte undergives tilsyn i prøvetiden og kan, hvis retten finder det formålstjenligt, pålægges vilkår som nævnt i § 57, jf. § 63, stk. 3 .

Fuldbyrdelse af domme til samfundstjeneste, herunder tilvejebringelse af samfundstjenestesteder og tilsyn med de dømte, forestås af kriminalforsorgen.

2.7. Varetægtsarrestanter

Efter retsplejelovens § 776 (som efter den færøske retsplejelov også er gældende i Færøerne) fastsætter justitsministeren nærmere regler om behandlingen af varetægtsarrestanter. Sådanne regler er fastsat af Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, i bekendtgørelse nr. 491 af 12. september 1978 med senere ændringer samt en række cirkulærer mv., som indeholder de nærmere regler om forskellige spørgsmål vedrørende ophold i varetægt.

Disse regler er i Danmark i vidt omfang afløst af et nyt regelsæt i forbindelse med gennemførelsen af straffuldbyrdelsesloven. Dette nye regelsæt er ikke sat i kraft i Færøerne.

2.8. Folketingets Ombudsmand

Ombudsmanden foretager inspektioner af fængsler og arresthuse.

I Danmark regulerer lov nr. 473 af 12. juni 1996 ombudsmandens virksomhed. I bemærkningerne til loven er det forudsat, at ombudsmanden foretager systematiske inspektioner af fængsler til opfyldelse af en anbefaling fra Den Europæiske Komité vedrørende forebyggelse af tortur og anden umenneskelig behandling eller straf. Loven er ikke sat i kraft i Færøerne.

For Færøerne regulerer lovbekendtgørelse nr. 342 af 1. december 1962 ombudsmandens virksomhed. Efter § 1, stk. 1 omfatter virksomheden bl. a. den statslige forvaltning, herunder færøske anliggende, der er undergivet statslige forvaltningsmyndigheder (danske myndigheder). Efter § 3, stk. 2, i instruksen for Folketingets Ombudsmand er ombudsmanden berettiget til af egen drift at undersøge enhver virksomhed, der hører under hans område. Efter denne bestemmelse har ombudsmanden i 2001 foretaget inspektion af Arresthuset i Tórshavn.

2.9. Konventioner

Europarådets ministerkomité vedtog i 1987 De Europæiske Fængselsregler, der indeholder vejledende standarder for, hvordan indsatte skal behandles. Danmark har tilsluttet sig disse regler. Et tilsvarende regelsæt blev i 1992 vedtaget for den fri kriminalforsorgs område.

2.10. Afvigende regler gældende for Danmark

Straffuldbyrdelsesloven (Lov nr. 432 af 31. maj 2001 om fuldbyrdelse af straf mv., som trådte i kraft i Danmark den 1. juli 2001) gælder ikke for Færøerne. Det samme gælder den tilhørende "konsekvenslov" (Lov nr. 433 af 31. maj 2001 om ændring af forskellige lovbestemmelser i forbindelse med gennemførelsen af en lov om fuldbyrdelse af straf mv.), hvorved bl.a. straffeloven og retsplejeloven blev ændret.

Indholdsmæssigt er reglerne, som er udstedt efter straffuldbyrdelsesloven, overvejende de samme som hidtidig ret i Danmark og hermed også regler, der overvejende svarer til gældende ret i Færøerne. Straffuldbyrdelsesloven har dog medført nogle ændringer af reglerne for straffuldbyrdelse i Danmark.

Heraf skal i denne sammenhæng fremhæves følgende:

- at hæftestraffen er afskaffet,
- at de indsatte med loven har fået en særlig adgang til domstolsprøvelse af visse endelige administrative afgørelser, og
- at de indsatte med loven har fået krav på erstatning på objektivt grundlag for visse uforskyldte indgreb under strafudståelsen.

Straffelovens regler om samfundstjeneste er ændret ved lov nr. 274 af 15. april 1997 og lov nr. 230 af 4. april 2000. Disse to lovændringer, som begge tog sigte på en udvidet brug af samfundstjeneste, er ikke sat i kraft for Færøerne.

3. Politiets opgaver i forbindelse med fuldbyrdelse af straf mv.

Nedenfor under pkt. 3.1. beskrives reglerne vedrørende benådning (strafeftergivelse). I forlængelse heraf beskrives regelgrundlaget for udsættelse af fuldbyrdelse af frihedsstraf under pkt. 3.2.

Pkt. 3.3. indeholder en beskrivelse af reglerne for henstand med betaling af bøder og konfiskationsbeløb og tilladelse til afdragsvis betaling. Efterfølgende beskrives reglerne for fuldbyrdelse af ubetinget frihedsstraf under pkt. 3.4.

Under pkt. 3.5. beskrives fuldbyrdelse af bødestraf og konfiskation.

Inddrivelse af sagsomkostninger er beskrevet under pkt. 3.6.

3.1. Benådning (strafeftergivelse)

Det er kongen (dronningen), der benåder for straf, jf. grundlovens § 24.

På samme måde som for straf kan der ske benådning for konfiskation, jf. straffelovens 97 c.

Dronningen har ved kgl. resolution af 5. februar 1988 bemyndiget landfogden (politimesteren) til at træffe afgørelse om eftergivelse af hæftestraffe på under 40 dage for så vidt angår personer, der har afventet afsoning i 1 år eller mere fra datoen for endelig dom.

Ved kgl. resolution af 8. maj 1985 er Justitsministeriet bemyndiget til at meddele politimestrene, herunder Landfogden i Færøerne, bemyndigelse til at træffe afgørelse med hensyn til ansøgning om eftergivelse og nedsættelse af bøder og konfiskationsbeløb, der ikke overstiger 100.000 kr. I det omfang det er Landfogden, der forestår inddrivelsen, afgør denne i overensstemmelse hermed ansøgning om eftergivelse af sådanne bøder og konfiskationsbeløb, jf. § 8, stk. 1, i Justitsministeriets cirkulære af 26. juni 1975, som ændret den 22. august 1983, den 13. maj 1985 og den 30. april 1996, om benådning og udsættelse med straffuldbyrdelse samt om eftergivelse, henstand og afdragsvis betaling af bøder mv. (i det følgende benævnt benådnings- og udsættelsescirkulæret)

Vedrører bøden eller konfiskationsbeløbet overtrædelse af skatte-, told- eller afgiftslovgivningen, skal politiet indhente en udtalelse fra vedkommende administrative myndighed, medmindre ansøgningen findes at kunne afslås på det foreliggende grundlag. Er der ikke enighed mellem politiet og den administrative myndighed, skal sagen forelægges Justitsministeriet (Direktoratet for Kriminalforsorgen) til afgørelse, jf. § 8, stk. 2, i benådnings- og udsættelsescirkulæret. Der træffes kun helt undtagelsesvis afgørelse om eftergivelse af bøder og konfiskationsbeløb, hvis ressortmyndigheden udtaler sig imod. Justitsministeriet (Direktoratet for Kriminalforsorgen) vil på tilsvarende måde være meget tilbageholdende med at træffe bestemmelse om eftergivelse, i det omfang den kompetente færøske administration udtaler sig herimod.

For så vidt angår andre ansøgninger om benådning for frihedsstraf eller eftergivelse af bøder og konfiskationsbeløb for dømte ved færøsk ret, der ikke allerede udstår straf i fængsel eller arresthus, forberedes sagsbehandlingen af politiet i Færøerne, herunder i fornødent omfang ved optagelse af politirapport, herunder med oplysning om, hvorvidt den dømte søger udsættelse med fuldbyrdelsen af straffen, hvis benådning afslås, jf. benådnings- og udsættelsescirkulærets §§ 2 og 16, stk. 2.

Finder landfogden det åbenbart, at ansøgningen bør afslås, sendes sagen sammen med en udtalelse direkte til Justitsministeriet (Direktoratet for Kriminalforsorgen). Det samme gælder, hvis

benådning overvejende er begrundet med den dømtes helbredsmæssige forhold. I andre tilfælde sendes sagen til Justitsministeriet via retten og rigsadvokaten. Ansøgninger om eftergivelse af bøder eller konfiskationsbeløb, der overstiger 100.000 kr., sendes til Justitsministeriet (Direktoratet for Kriminalforsorgen) med landfogdens indstilling. Vedrører bøden eller konfiskationsbeløbet overtrædelse af skatte-, told- eller afgiftslovgivningen, sendes sagen via vedkommende administrative myndighed, jf. benådnings- og udsættelsescirkulærets §§ 3 og 10.

Landfogden afgiver udtalelse til direktoratet over indstillinger fra kriminalforsorgens afdeling vedrørende spørgsmålet om eventuel udsættelse med afsoning af og benådning for frihedsstraffe på 60 dage og derunder, idømt for spiritus- og promillekørsel

3.2. Udsættelse med fuldbyrdelse af frihedsstraf

Landfogden afgør ansøgninger om udsættelse med fuldbyrdelsen af frihedsstraf, hvis den dømte bor eller opholder sig i Færøerne, jf. benådnings- og udsættelsescirkulærets § 6. Vedrører ansøgningen også benådning, afgøres begge spørgsmål dog af Justitsministeriet (Direktoratet for Kriminalforsorgen).

3.3. Henstand med betalingen af bøder og konfiskationsbeløb og tilladelse til afdragsvis betaling

Det er politiet, der træffer afgørelse, når der indgives ansøgning om henstand med betalingen eller om afdragsvis betaling af bøder og konfiskationer, der ikke overstiger 100.000 kr., jf. benådnings- og udsættelsescirkulærets § 11, stk. 1. Vedrører bøden eller konfiskationsbeløbet overtrædelse af skatte- , told- eller afgiftslovgivningen, skal politiet indhente en udtalelse fra vedkommende administrative myndighed, medmindre ansøgningen findes at kunne afslås på det foreliggende grundlag. Er der ikke enighed mellem politiet og den administrative myndighed, skal sagen forelægges Justitsministeriet (Direktoratet for Kriminalforsorgen) til afgørelse, jf. benådnings- og udsættelsescirkulærets § 11, stk. 2-3

Overstiger bøden eller konfiskationsbeløbet 100.000 kr., sendes ansøgningen til Justitsministeriet (Direktoratet for Kriminalforsorgen) til afgørelse sammen med landfogdens udtalelse og optagne rapporter vedrørende den pågældendes aktuelle økonomiske forhold, jf. benådnings- og udsættelsescirkulærets §§ 14 og 16, stk. 3. Vedrører bøden eller konfiskationsbeløbet overtrædelse af skatte-, told- eller afgiftslovgivningen, sendes sagen via vedkommende administrative myndighed, jf. benådnings- og udsættelsescirkulærets § 14, stk. 2.

Spørgsmål om tilladelse til henstand eller tilladelse til afdragsvis betaling afgøres ud fra en beregning af den pågældendes aktuelle betalingsevne, men til brug for udregningen er der – ud

over den pågældendes egne og politiets oplysninger – ofte behov for faktiske økonomiske oplysninger fra ressortmyndigheden. Formålet med udtalelsen er udelukkende at få sådanne faktiske oplysninger af betydning for beregningen af skyldnerens betalingsevne.

3.4. Fuldbyrdelse af ubetinget frihedsstraf

Det påhviler politimesteren at drage omsorg for straffedommes fuldbyrdelse såvel i henseende til straf som i henseende til dommens øvrige bestemmelser, jf. retsplejelovens § 997, stk. 1. For så vidt angår straffedomme afsagt (i 1. instans) af Retten i Færøerne, er det således landfogden (politimesteren), der varetager opgaverne i forbindelse hermed.

For Færøerne gælder fortsat straffelovens § 49, stk. 1, der i Danmark og Grønland er ophævet ved lov nr. 433 af 31. maj 2000 om ændringer af forskellige bestemmelser i forbindelse med gennemførelsen af en lov om fuldbyrdelse af straf mv. Det er således fortsat de regler, Justitsministeriet har fastsat i medfør af denne bestemmelse, som gælder i Færøerne, jf. Justitsministeriets bekendtgørelse af 21. juni 1973, som ændret ved bekendtgørelse nr. 613 af 12. december 1980, bekendtgørelse nr. 465 af 11. september 1981, bekendtgørelse nr. 29 af 14. januar 1994, bekendtgørelse nr. 458 af 9. juni 1995 og bekendtgørelse nr. 1165 af 16. december 1996, om fuldbyrdelse af frihedsstraf (i det følgende benævnt fuldbyrdelsesbekendtgørelsen).

Der har udviklet sig en praksis, hvorefter landfogden, i det omfang fængselsdømte henvises til at udstå straffen i Arresthuset i Tórshavn, *undlader* anmeldelse og indberetning til Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, således som det ellers er forudsat i Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgens cirkulære af 18. maj 1994, som ændret den 30. juli 1996 og den 25. september 1996, om iværksættelse af frihedsstraf eller forvaring mv. (i det følgende benævnt iværksættelsescirkulæret).

Landfogden foretager derimod anmeldelse til direktoratet i de tilfælde, hvor udståelse efter praksis skal ske i Danmark, normalt kun i tilfælde, hvor den idømte straf er på fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, eller der foreligger særlige omstændigheder.

I stedet for indkaldelse og eventuel anmeldelse til direktoratet fremsætter landfogden begæring om fuldbyrdelse i Finland, Island, Norge eller Sverige, hvis den dømte er statsborger eller har bopæl i vedkommende land, jf. § 5 i lov nr. 214 af 31. maj 1963, om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf mv., jf. § 13, stk. 2, i Justitsministeriets cirkulære nr. 220 af 16. december 1963 om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf mv. Loven er ikke ændret for Færøernes vedkommende.

For så vidt angår dømte på fri fod, foranlediges indkaldelse foretaget af Arresthuset i Tórshavn under bestyrelse af landfogden i dennes egenskab af arrestinspektør, jf. § 2, stk. 1, i lov nr. 188 af 7. juni 1958 om arrestvæsenets ordning op Færøerne.

Politiet sørger for transport af varetægtsarrestanter, hvis der skal ske overførsel til dansk institution.

Det er politiets opgave at sørge for anholdelse af dømte, der udebliver fra fremmøde, eller som ikke har kunne tilsiges, fordi vedkommende er uden fast bopæl, jf. retsplejelovens § 761, jf. iværksættelsescirkulærets § 16, stk. 3.

I perioden 1996 til og med 2002 har direktoratet truffet bestemmelse om afsoning i Danmark af 13 personer dømt ved færøsk ret. I samme periode har 22 personer udstået straffen i Danmark.

3.5. Fuldbyrdelse af bødestraf og konfiskation

Som anført påhviler det politimesteren at drage omsorg for straffedommes fuldbyrdelse såvel i henseende til straf som i henseende til dommens øvrige bestemmelser, jf. retsplejelovens § 997, stk. 1. Der er herunder politiets opgave at sørge for fuldbyrdelsen af bøder og konfiskation for dømte, der bor eller opholder sig i Færøerne. Det gælder også tvangsbøder, jf. retsplejelovens § 997, stk. 3. Det sker ved, at beløbet opkræves hos den pågældende og i fornødent omfang tvangsinddrives ved udpantning (udlæg), jf. straffelovens § 52, stk. 3, som affattet ved lov nr. 248 af 9. juni 1967, der fortsat gælder i Færøerne. Straffelovens bestemmelse om inddrivelse gælder også bødevedtagelse.

Betales en bøde ikke, eller overholdes en tilladelse til afdragsvis betaling ikke, og er beløbet heller ikke inddrevet, er det landfogden, der uanset bødebeløbets størrelse afgør, om forvandlingsstraffen for bøde, jf. straffelovens §§ 54-55, skal træde i stedet for bøden, jf. straffelovens § 53.

Politiet træffer ligeledes afgørelse om afsoning af tvangsbøder, der er pålagt ved dom eller ved afgørelse af administrativ stats- eller kommunal myndighed, og som ikke betales eller inddrives, jf. § 17 i lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 127 af 15. april 1930, som ændret den 14. maj 1986, jf. straffelovens § 53.

I stedet for opkrævning og inddrivelse af bøder kan landfogden fremsætte begæring om fuldbyrdelse af bødestraffe i Finland, Island, Norge eller Sverige, hvis den dømte er statsborger eller har bopæl i vedkommende land, jf. § 2 i lov nr. 214 af 31. maj 1963, som ændret ved lov nr. 322 af 4. juni 1986, om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf mv., jf. § 1 i Justitsministeriets cirkulære nr. 220 af 16. december 1963 om samarbejde med

Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf mv. Loven er ikke ændret for Færøernes vedkommende.

Landfogden afgør, om begæringer, fremsat af de straffuldbyrdende myndigheder i Finland, Island, Norge og Sverige, om inddrivelse i Færøerne af bøder pålagt i vedkommende land, herunder om fuldbyrdelse af forvandlingsstraf for bøde, skal imødekommes, jf. § 1 i lov nr. 214 af 31. maj 1963, som ændret ved lov nr. 322 af 4. juni 1986, om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf mv., jf. §§ 6-8 i Justitsministeriets cirkulære nr. 220 af 16. december 1963 om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf mv.

Landfogden overtager inddrivelse af bøder pålagt i Grønland, jf. Kriminallov for Grønland § 125, stk. 1, hvis den pågældende har taget ophold i Færøerne, og politiet i Grønland anmoder derom.

3.6. Inddrivelse af sagsomkostninger

Det påhviler landfogden at opkræve og inddrive de sagsomkostninger, som det ved dom afsagt i 1. instans i Færøerne er pålagt en dømt at betale, jf. retsplejelovens § 997, stk. 1, jf. §§ 1008 og 1012, jf. Justitsministeriets cirkulære nr. 53 af 27. marts 1940. Sagsomkostninger, som er vedtaget, inddrives på samme måde, jf. retsplejelovens § 1012, stk. 4.

Der er ikke hjemmel til at eftergive sagsomkostninger, men politiet kan afskrive sagsomkostningerne som uerholdelige. Politiet kan tillade henstand med betalingen og afdragsvis betaling, jf. Justitsministeriets skrivelse af 20. november 1946.

4. Afgørelser, som Landfogden i Færøerne træffer i egenskab af arrestinspektør ved Arresthuset i Tórshavn og arrestinspektørens opgaver i øvrigt

Arrestinspektøren ved Arresthuset i Tórshavns opgaver for så vidt angår varetægtsarrestanter er beskrevet under pkt. 4.1. I forlængelse heraf beskrives arrestinspektørens opgaver vedrørende anholdte, der mistænkes for strafbart forhold under pkt. 4.2.

Arrestinspektørens opgaver vedrørende personer, der udstår straf i arresthuset, herunder forvandlingsstraf for bøde, er beskrevet under pkt. 4.3.

Andre afgørelser undergivet arrestinspektørens kompetence er beskrevet under pkt. 4.4.

Anbringelse i arresthus af øvrige personer beskrives under pkt. 4.5.

4.1. Varetægtsarrestanter

Arresthuset i Tórshavn er Færøernes varetægtsfængsel. Varetægtsarrestanter anbringes i varetægtsfængsel så vidt muligt på det sted, hvor straffesagen behandles, jf. § 2, stk. 1, i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 491 af 12. september 1978 som ændret ved bekendtgørelse nr. 615 af 12. december 1980, om ophold i varetægtsfængsel (i det følgende benævnt varetægtsbekendtgørelsen). I året 2002 blev i alt 28 mænd og 0 kvinder indsat i Arresthuset i Tórshavn som varetægtsarrestant.

Arrestinspektøren træffer bestemmelse om, at en varetægtsarrestant skal søges anbragt i et andet arresthus, hvis pladsmæssige grunde gør det påkrævet af hensyn til politiets efterforskning, af sikkerhedsmæssige hensyn eller andre ganske særlige omstændigheder, jf. varetægtsbekendtgørelsens § 2, stk. 2, jf. § 2, stk. 1, i Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgens cirkulære nr. 156 af 13. september 1978 om anbringelse af varetægtsarrestanter (i det følgende benævnt arrestantanbringelses-cirkulæret). Overførsel sker efter aftale mellem arrestinspektørerne.

Arrestinspektøren søger indhentet institutionens eventuelle samtykke til, at en varetægtsarrestant – såfremt den påsigtede lovovertrædelse efter loven højst kan medføre fængsel i 5 år, eller arrestanten er prøveløsladt og anbringelse sker i den institution, hvor den pågældende kan forventes anbragt – med rettens godkendelse anbringes i afsoningsinstitution, jf. retsplejelovens § 777, jf. arrestantanbringelsescirkulærets §§ 6 og 8. Afsoningsinstitutionerne er de afsoningssteder, der findes i Danmark, idet der ikke findes afsoningsinstitutioner i Færøerne.

Arrestinspektøren behandler varetægtsarrestanters klager over arrestpersonalets adfærd, jf. retsplejelovens § 778, stk. 1.

I det omfang, det er påkrævet af ordens- eller sikkerhedshensyn, træffer arrestinspektøren eventuelle afgørelser om varetægtsarrestanters adgang til besøg og eventuel kontrol med varetægtsarrestanters brevveksling og tilladelse til at føre telefonsamtaler, jf. retsplejelovens § 776, jf. varetægtsbekendtgørelsens §§ 20-21, jf. Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgens cirkulære nr. 220 af 19. december 1980 om varetægtsarrestanters adgang til brevveksling og besøg mv.

Arrestinspektøren træffer afgørelse om, hvorvidt en varetægtsarrestant med politiets samtykke kan få udgang med ledsager for et kortere tidsrum, jf. retsplejelovens § 771, stk. 2, jf. varetægtsbekendtgørelsens §§ 24, jf. Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgens cirkulære af 13. september 1978 om udgang til varetægtsarrestanter.

Arrestinspektøren eller den, han bemyndiger dertil, træffer afgørelse om ikendelse af disciplinærstraf til varetægtsarrestanter, jf. retsplejelovens § 775, stk. 1, jf. Direktoratet for Kriminalforsorgens cirkulære af 13. september 1978 om anvendelse og fuldbyrdelse af disciplinærstraf over for varetægtsarrestanter.

4.2. Anholdte, der mistænkes for strafbart forhold

Arresthuset huser desuden anholdte i tidsrummet, indtil vedkommende løslades eller inden 24 timer fremstilles for en dommer, jf. grundlovens § 71, stk. 3, jf. retsplejelovens § 760, stk. 2, jf. § 41 i varetægtsbekendtgørelsen. Tilsvarende gælder personer, der har fået anholdelsen opretholdt, jf. retsplejelovens § 760, stk. 4-5.

4.3. Personer der udstår straf i arresthuset, herunder forvandlingsstraf for bøde

Arresthuset i Tórshavn er kriminalforsorgens eneste institution til frihedsberøvelse i Færøerne. Arresthuset anvendes på den baggrund i vidt omfang som afsoningsinstitution (for dømte, der udstår fængsel i 1 år og 6 måneder eller derunder). For kortere frihedsstraffe kan der – navnlig hvis den pågældende selv ønsker det – ud fra en konkret vurdering af det formålstjenlige træffes bestemmelse om afsoning på en dansk afsoningsinstitution.

For Færøerne gælder fortsat Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 423 af 21. juni 1973, som ændret ved bekendtgørelse nr. 613 af 12. december 1980, bekendtgørelse nr. 465 af 11. september 1981, bekendtgørelse nr. 29 af 14. januar 1984, bekendtgørelse nr. 458 af 9. juni 1995 og bekendtgørelse nr. 1181 af 16. december 1996 om fuldbyrdelse af frihedsstraf (i det følgende benævnt fuldbyrdelsesbekendtgørelsen). De cirkulærer, der er nævnt nedenfor, er udstedt i medfør af fuldbyrdelsesbekendtgørelsen.

Arresthuset foretager indkaldelse af hæfte- og fængselsdømte, der er på fri fod efter domfældelsen, samt personer, der skal udstå forvandlingsstraf for bøde, jf. §§ 16-18 i Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgens cirkulære nr. 92 af 18. maj 1994, som ændret ved cirkulære nr. 126 af 30. juli 1996, cirkulære nr. 131 af 25. september 1996, om iværksættelse af frihedsstraf eller forvaring mv. (i det følgende benævnt iværksættelsescirkulæret). Er den dømte i anden sag idømt fængsel, som skal udstås i et anden af Kriminalforsorgens fængsler, foretages ikke indkaldelse, men arresthuset underretter afsoningsinstitutionen om den ny domfældelse, jf. iværksættelsescirkulærets § 12, stk. 2, og indberetter dette til direktoratet, jf. iværksættelsescirkulærets § 1, stk. 4.

Arresthuset iværksætter strafudståelsen, jf. iværksættelsescirkulærets §§ 25 og 27-28, og foretager strafberegningen, jf. Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgens cirkulære af 29.

juni 1973, som ændret den 16. juni 1982 og den 30. juni 2000 om beregningen af frihedsstraf og om forhold, der midlertidigt afbryder straffuldbyrdelsen.

Kan en dømt, der i Færøerne er varetægtsfængslet efter domfældelsen, ikke selv rejse til en afsoningsinstitution i Danmark, foretages transporten af Arresthuset i Tórshavn.

4.4. Andre afgørelser undergivet arrestinspektørens kompetence

- Eventuel overførsel af dømte til andet arresthus eller til fængsel, jf. §§ 8-10 i Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgens cirkulære nr. 122 af 29. august 1983, som ændret ved cirkulærer nr. 26 af 5. marts 1985, nr. 97 af 24. juni 1987, nr. 26 af 28. februar 1989, nr. 130 af 25. september 1997, nr. 24 af 16. marts 1999 og nr. 129 af 14. april 2000, om anbringelse af personer, der er idømt frihedsstraf eller forvaring, og om overførsel af indsatte mellem Kriminalforsorgens institutioner (i det følgende benævnt anbringelses- og overførselscirkulæret).
- Spørgsmål vedrørende adgang til brevveksling, besøg og telefonsamtaler, jf. Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgens cirkulære af 18. december 1980, som ændret ved cirkulærer af 9. november 1983, 9. oktober 1984 og 9. maj 1995.
- Eventuel tilladelse til udgang, jf. straffelovens §§ 35-36, der fortsat gælder i Færøerne, samt Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgens cirkulære nr. 31 af 18. marts 1986, som ændret ved cirkulærerne nr. 84 af 4. juni 1991, nr. 166 af 24. september 1992, nr. 169 af 28. september 1992, nr. 8 af 10. januar 1994, nr. 61 af 25. marts 1994, nr. 94 af 20. maj 1994, nr. 46 af 4. april 1995, nr. 165 af 29. oktober 1996, cirkulære af 19. december 1996 og cirkulære nr. 25 af 16. marts 1999 (i det følgende benævnt udgangscirkulæret).
- Eventuel anbringelse i enrum, jf. Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgens cirkulære nr. 164 af 14. september 1978, som ændret ved cirkulærer nr. 76 af 2. juli 1986, nr. 95 af 26. juni 1995, nr. 112 af 11. juli 1995, nr. 168 af 31. oktober 1996 og nr. 128 af 30. marts 2000.
- Eventuel anbringelse i observations- eller sikringscelle, jf. Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgens cirkulære af 27. maj 1994, om anvendelse af observationscelle, sikringscelle, fiksering mv. i kriminalforsorgens anstalter og arresthusene.
- Ikendelse af disciplinærstraf, jf. straffelovens § 47, stk. 1-2, der fortsat gælder i Færøerne.
- Bestemmelse om konfiskation af genstande, der er ulovligt indført, erhvervet eller tilvirket, jf. straffelovens § 47, stk. 3, der fortsat gælder i Færøerne.
- Afgørelse om tilladelse til midlertidig strafafbrydelse i indtil 30 døgn for indsatte, der udstår frihedsstraf i 6 måneder og derunder, jf. fuldbyrdelsesbekendtgørelsens § 3, stk. 1, jf. Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgens cirkulære af 7. april 1992 om mid-

lertidig afbrydelse af straffuldbyrdelsen (i det følgende benævnt strafafbrydelsescirkulæret).

- Afgørelse vedrørende fængselsdømte om eventuel løsladelse på prøve i henhold til straffelovens § 38, stk. 1, når to tredjedele, dog mindst 2 måneder, er udstået, jf. §1, stk. 1, sammenholdt med § 2, i Justitsministeriets cirkulære af 16. juni 1982, som ændret den 5. marts 1985 og den 10. januar 1994, om behandling af sager om løsladelse på prøve mv. (i det følgende benævnt prøveløsladelsescirkulæret).
- Afgørelse vedrørende fængselsdømte, der skal udvises, om eventuel løsladelse på prøve i henhold til straffelovens § 38, stk. 2, når syv tolvtedele af straffen, dog mindst 2 måneder, er udstået, jf. prøveløsladelsescirkulærets § 1, stk. 2.
- Afgørelse vedrørende genindsatte om eventuel fornyet løsladelse på prøve i henhold til straffelovens § 40, stk. 6.
- Afgørelse om eventuel ophævelse af vilkår om tilsyn eller andre vilkår, der er fastsat af institutionen som betingelse for prøveløsladelse, jf. prøveløsladelsescirkulærets § 3.

4.5. Anbringelse i arresthus af andre personer

Arresthuset kan huse spirituspåvirkede personer, som af politiet anbringes i detention. De behandles efter Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgens cirkulære af 3. februar 1988 om retningslinjer vedrørende detentionsanbragte i arresthusene og Københavns Fængsler. I 2002 var 9 personer detentionsanbragt i Arresthuset i Tórshavn.

Arresthuset modtager endvidere personer, der er frihedsberøvet efter udlændingelovens §§ 36-37. De behandles som anholdte og, efter at retten har opretholdt frihedsberøvelsen, efter tilsvarende regler som varetægtsarrestanter, jf. udlændingelovens § 37 a, stk. 2. I 2002 var ingen personer anbragt i Arresthuset i Tórshavn som frihedsberøvet i henhold til udlændingeloven.

Arresthuset modtager endelig personer:

- hvor landfogden har truffet bestemmelse om afsoning af underholdsbidrag, jf. § 10, stk. 2, i lov om inddrivelse af underholdsbidrag, jf. lovbekendtgørelse nr. 150 af 24. april 1963 som ændret den 8. juni 1977, og
- hvor retten har truffet afgørelse om at lade et vidne tage i forvaring, jf. retsplejelovens § 178, stk. 1, nr. 5., og § 494, stk. 2.

Arresthuset i Tórshavn har i året 2002 ikke modtaget personer anbragt i henhold hertil.

5. Samarbejde med andre straffuldbyrdende myndigheder og institutioner i Danmark

Der kan, når efterforskningen i straffesagen i det væsentlige er afsluttet, træffes aftale med Københavns Fængsler om overførsel af varetægtsarrestanter, som efter en eventuel domfældelse forventes overført til Finland, Island, Norge eller Sverige, jf. arrestantanbringelsescirkulærets § 2, stk. 2.

Der kan træffes aftale om overførsel til Vestre Hospital (Københavns Fængsler), hvis det anses for betænkeligt at indlægge en varetægtsarrestant på almindeligt hospital, jf. arrestantanbringelsescirkulærets § 3.

Der kan træffes aftale om midlertidig anbringelse af en varetægtsarrestant i Anstalten ved Herstedvester, hvis den pågældende ikke kan indlægges på psykiatrisk hospital eller lignende, jf. arrestantanbringelsescirkulærets § 4.

Arresthuset i Tórshavn kan huse personer, der som varetægtsfængslet (retsplejelovens § 769, stk. 1) eller som anholdt i Færøerne (retsplejelovens § 761) afventer overførsel eller tilbageførsel til dansk afsoningsinstitution.

Arresthuset i Tórshavn medvirker ved gennemførelse af opsparede udgange fra dansk afsoningsinstitution (eventuel overnatning, kontrol, ledsagede udgange til besøg hos bestemte personer i Færøerne).

6. Afgørelser, der træffes af Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen

Justitsministeriet (Direktoratet for Kriminalforsorgen) afgør spørgsmålet om betinget udsættelse med henblik på efterfølgende benådning for frihedsstraffe på 60 dage og derunder, idømt for spiritus- eller promillekørsel, jf. Justitsministeriets cirkulære af 14. marts 1994 om udsættelse med afsoning af og benådning for frihedsstraffe på 60 dage og derunder, idømt for spiritus- eller promillekørsel. Dette cirkulære gælder fortsat i Færøerne.

Justitsministeriet (Direktoratet for Kriminalforsorgen) er

- ved kgl. resolution af 24. juni 1975 bemyndiget til helt eller delvis at eftergive frihedsstraffe på 40 dage eller derunder,
- ved kgl. resolution af 26. august 1981 bemyndiget til ved strafeftergivelse at bringe en uforskyldt varetægtsperiode til afkortning i en ikke fuldbyrdet frihedsstraf,
- ved kgl. resolution af 15. december 1970, sammenholdt med kgl. resolution af 8. maj 1985, bemyndiget til at eftergive bøde- og konfiskationsbeløb, der overstiger 100.000 kr., samt
- ved kgl. resolution af 24. januar 1994 bemyndiget til helt eller delvis at eftergive frihedsstraffe på 60 dage eller derunder idømt for spiritus- eller promillekørsel.

Justitsministeriet (Direktoratet for Kriminalforsorgen) afgør spørgsmålet om benådning (strafeftergivelse) i ovennævnte sager og tillige spørgsmålet om udsættelse med fuldbyrdelsen af straffen i de tilfælde, hvor der samtidig er søgt herom. I andre tilfælde foretages den administrative sagsbehandling af direktoratet. Det er herunder traditionelt Justitsministeriet (Direktoratet for Kriminalforsorgen) der træffer afgørelse i tilfælde, hvor en ansøgning om benådning findes at skulle afslås.

Justitsministeriet (Direktoratet for Kriminalforsorgen) træffer afgørelse om henstand med betalingen eller tilladelse til afdragsvis betaling af bøder og konfiskationer, hvis bøde- eller konfiskationsbeløbet overstiger 100.000 kr., jf. benådnings- og udsættelsescirkulærets §§ 10 og 14.

Vedrører en bøde eller et konfiskationsbeløb, der ikke overstiger 100.000 kr., overtrædelse af skatte,- told- eller afgiftslovgivningen, og er der ikke enighed mellem politiet og den administrative myndighed, træffer Justitsministeriet (Direktoratet for Kriminalforsorgen) afgørelse om henstand med betalingen eller tilladelse til afdragsvis betaling, jf. benådnings- og udsættelsescirkulærets §§ 10 og 14.

Afgørelser truffet af landfogden om helt eller delvis afslag på

- benådning for hæftestraffe på under 40 dage, for så vidt angår personer, der har afventet afsoning i 1 år eller mere fra datoen for endelig dom,
- udsættelse med fuldbyrdelsen af frihedsstraf,
- eftergivelse af bøde- eller konfiskationer, henstand med betalingen eller afdragsvis betaling af bøde- eller konfiskationsbeløb, der ikke overstiger 100.000 kr.,
- henstand med betalingen eller afdragsvis betaling af sagsomkostninger, samt andre afgørelser, der
- vedrører inddrivelse af bøde-, konfiskations- og sagsomkostninger, eller
- hvor politiet har truffet bestemmelse om, at forvandlingsstraf skal træde i stedet for bøde

kan påklages til Justitsministeriet (Direktoratet for Kriminalforsorgen).

For så vidt angår personer med bopæl eller ophold i Færøerne, tager Justitsministeriet (Direktoratet for Kriminalforsorgen) stilling til begæringer fremsat af de straffuldbyrdende myndigheder i Finland, Island, Norge og Sverige, om overtagelse af fuldbyrdelsen af frihedsstraf idømt i vedkommende land jf. § 3 i lov nr. 214 af 31. maj 1963, som ændret ved lov nr. 322 af 4. juni 1986, om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf mv., jf. § 19 i Justitsministeriets cirkulære nr. 220 af 16. december 1963 om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf mv.

For så vidt angår personer idømt frihedsstraf i Færøerne, men med bopæl i eller tilknytning til Grønland, behandler Justitsministeriet (Direktoratet for Kriminalforsorgen) ansøgning om fuldbyrdelse i Grønland, således at straffen omsættes til grønlandsk foranstaltning af samme varighed som fastsat i dommen, jf. kriminallov for Grønland § 127.

Er der ikke enighed mellem institutionerne om overførsel af en varetægtsarrestant til eller fra Arresthuset i Tórshavn, træffes afgørelsen af Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, jf. arrestantanbringelsescirkulærets § 8, stk. 3.

Direktoratet afgør, om der skal gives samtykke til, at en varetægtsarrestant i Arresthuset i Tórshavn, hvis påsigtede lovovertrædelse efter loven kan medføre fængsel i mere end 5 år, med rettens godkendelse anbringes i afsoningsinstitution, jf. retsplejelovens § 777, jf. arrestantanbringelsescirkulærets § 8, stk. 3.

Direktoratet afgør klager over afgørelser truffet af arrestinspektøren (landfogden).

Er der ikke enighed mellem institutionerne om overførsel af en indsat til eller fra Arresthuset i Tórshavn, træffes afgørelsen af direktoratet, jf. anbringelses- og overførselscirkulærets § 17.

I de tilfælde, hvor landfogden har foretaget anmeldelse (fængselsdømte med straffe på 1 år og 6 måneder og derover), træffer Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, afgørelse om udståelsesstedet, jf. iværksættelsescirkulæret og anbringelses- og overførselscirkulæret.

Direktoratet træffer afgørelse om

- udgang og
- tilladelse til midlertidig strafafbrydelse

i tilfælde, hvor kompetencen ikke er henlagt til arrestinspektøren, jf. udgangscirkulæret og strafafbrydelsescirkulæret.

Justitsministeriet (Direktoratet for Kriminalforsorgen) afgør spørgsmålet om eventuel overførsel til strafudståelse i hospital, egnet hjem eller institution, jf. straffelovens § 49, stk. 2, der fortsat gælder i Færøerne. I Færøerne er der samarbejde med den selvejende institution ”Heilbrigdid”, som er en institution, der behandler alkohol- og stofmisbrugere efter Minnesota-modellen.

Justitsministeriet (Direktoratet for Kriminalforsorgen) afgør endvidere spørgsmålet om løsladelse på prøve i henhold til straffelovens § 38, stk. 2, i tilfælde, hvor kompetencen ikke er henlagt til arrestinspektøren, jf. prøveløsladelsescirkulæret.

Er der ikke enighed mellem tilsynsmyndigheden og den institution, der har truffet bestemmelse om prøveløsladelse, træffer Justitsministeriet (direktoratet) desuden afgørelse vedrørende spørgsmål om ændring eller ophævelse af vilkår om tilsyn eller andre vilkår, der er fastsat af institutionen som betingelse for prøveløsladelse, jf. prøveløsladelsescirkulærets § 3.

Justitsministeriet (Direktoratet for Kriminalforsorgen) behandler klager fra den løsladte

- over afslag på ansøgning om ophævelse eller ændring af vilkår, der er fastsat af institutionen som betingelse for prøveløsladelse og
- over tilsynsmyndighedens virksomhed.

Justitsministeriet (Direktoratet for Kriminalforsorgen) træffer afgørelse om reaktioner over for, herunder eventuel genindsættelse af, prøveløsladte, jf. straffelovens § 40, stk. 2-3.

7. Kriminalforsorgen i Frihed

Kriminalforsorgen i Frihed (KiF) omfatter afdelinger og pensioner, herunder Afdelingen i Færøerne.

KiF varetager primært klient-rettede opgaver uden for fængslerne, men varetager også forsorgsmæssige opgaver vedrørende varetægtsarrestanter i arresthusene.

Afdelingerne fører primært tilsyn med personer, der har fået fastsat vilkår om tilsyn af kriminalforsorgen i forbindelse med betinget dom og dom til samfundstjeneste, behandlingsdom, anden foranstaltning end straf efter straffelovens §§ 68 og 69, prøveløsladelse, prøveudskrivelse fra forvaring, betinget benådning eller tiltalefrafald.

Der afsiges meget få domme om samfundstjeneste i Færøerne. Afdelingen har traditionelt en del klienter i frivilligt tilsyn.

Tilsynsvirksomheden er reguleret ved Direktoratet for Kriminalforsorgens cirkulære nr. 35/96 af 29. februar 1996 om tilsynsvirksomheden inden for kriminalforsorgen med vejledning af 14. marts 1996. Af cirkulæret fremgår, at tilsynsmyndigheden skal yde social og personlig bistand til den dømte samt kontrollere, at den dømte overholder de betingelser, der er forbundet med tilsyn og særvilkår.

Afdelingerne udarbejder efter rekvisition fra anklagemyndigheden (politiet) personundersøgelser om sigtedes forhold jf. retsplejelovens § 808, som må antages at være af betydning for sagens afgørelse vedrørende straffastsættelse eller anvendelse af anden retsfølge end straf.

Af følgende statistik fremgår de væsentligste opgaver for afdelingen i Tórshavn optalt den 30. juni 2003:

Personer i tilsyn og arrestsager gennemsnitligt på en given dag i 2003				
Tilsyn			Arrestsager	
Betinget dømte	Alkoholbenådningsordning	Prøveløsladte	Varetægt	Fængselsafsonere
6,2	17,4	2,8	0,67	6,8

Afdelingen modtog i 2002 23 anmodninger om udarbejdelse af personundersøgelse i medfør af retsplejelovens § 808. I perioden fra den 1. februar 2003 til den 1. juli 2003 modtog afdelingen 5 anmodninger.

8. Personaleforhold i Færøerne

8.1. Afdelingen i Færøerne

I Kriminalforsorgens afdeling i Færøerne er der ansat 3 (4) personer.

Ud over lederen af afdelingen, der er uddannet socialrådgiver og har titlen kriminalforsorgsleder, er der en forsorgsfuldmægtig, som også er uddannet socialrådgiver. Den tredje medarbejder er en kontoruddannet overassistent. (På nuværende tidspunkt deles stillingen mellem to personer, der tilsammen har 30 timer).

Kriminalforsorgslederen er fuldtidsansat tjenestemand i lønramme 31, mens forsorgsfuldmægtigen og de to personer i overassistentstillingen er overenskomstansat.

Tjenestemandsansatte er ansat under Justitsministeriet med tilhørende områder.

Herudover er der ansat personale til rengøring. Personalet er deltidsansat.

8.2. Arresthuset

Politimesteren i Tórshavn er leder af arresthuset.

Arrestforvareren har den daglige ledelse af arresthuset. Han er ansat som tjenestemand i lønramme 26.

I arresthuset er der herudover en overvagtmester. Han er ansat som tjenestemand i lønramme 20.

Der er endvidere ansat 10 fængselsfunktionærer, som er tjenestemænd i lønramme 15 og 17. En enkelt af fængselsfunktionærerne er på deltid (19 timer). Derudover har en fængselsfunktionær tjenestefrihed uden løn.

Tjenestemandsansatte er ansat under Justitsministeriet med tilhørende områder.

Herudover er der ansat personale til rengøring. Personalet er deltidsansat.

8.3. Disciplinærsager

Eventuelle sager om disciplinære forseelser vedrørende tjenestemænd ansat i arresthuset afgøres af Direktoratet for Kriminalforsorgen, jf. dog cirkulære af 13. maj 1986 om behandling af disciplinærsager vedrørende tjenestemænd i Kriminalforsorgens anstalter og arresthuse, hvorefter visse mindre forseelser kan afgøres af arrestinspektøren (Politimesteren i Tórshavn).

Direktoratet har kompetencen i en eventuel disciplinærsag vedrørende kriminalforsorgslederen i afdelingen.

9. Ansættelse og uddannelse af fængselsfunktionærer på prøve

9.1. Kriterier for ansættelse som fængselsfunktionær på prøve

- Dansk statsborger
- Lovlydig
- Mellem ca. 21 år og ca. 35 år
- Mindst folkeskolens 9. klasse – især gode kundskaber i dansk og engelsk
  – eller kundskaber på tilsvarende niveau
- God fysisk form og et godt helbred
- Førstehjælpsbevis
- Kendskab til edb på brugerniveau

Endvidere lægges der vægt på, at ansøgere har opnået en vis livserfaring og modenhed samt har erhvervserfaring fra tidligere beskæftigelse.

9.2. Ansættelse og uddannelsesforløb for fængselsfunktionærer

Ansættelse og uddannelse administreres hovedsageligt af Kriminalforsorgens Uddannelsescenter.

For at blive ansat som fængselsfunktionær på prøve skal ansøgere bestå en fysisk test samt en række andre prøve – kaldet assessment center – som tilsammen vurderer de kvalifikationer, som er vigtige at være i besiddelse af for at kunne varetage jobbet som fængselsfunktionær.

De fire første måneder af ansættelsen er ”sidemandsoplæring”. Perioden indeholder følgende:

- 1 uges introduktionskursus – internat kursus på et kursuscenter
- 1 uges introduktionskursus – lokalt informationskursus på uddannelsesfængslet
- ca. 10 ugers praktisk oplæring – lokalt på uddannelsesfængslet på afdelingerne
- 4 ugers teoretisk undervisning – eksternatkursus på Kriminalforsorgens Uddannelsescenter

Den resterende del af den 3-årige uddannelse indeholder følgende:

- ca. 12 måneders praktik – afdelingstjeneste i uddannelsesfængslet
- ca. 11 ugers teori – uddannelse på Kriminalforsorgens Uddannelsescenter
- ca. 13 ugers praktik – afdelingstjeneste i et åbent fængsel
- ca. 11 ugers teori – uddannelse på Kriminalforsorgens Uddannelsescenter
- praktik – afdelingstjeneste i uddannelsesfængslet
- 1 uges teori – internatkursus på et kursuscenter
- praktik – afdelingstjeneste i uddannelsesfængslet
- 1 uges teori og eksamen – internatkursus på et kursuscenter
- praktik – afdelingstjeneste i uddannelsesfængslet

Såfremt den 3-årige periode gennemføres tilfredsstillende, fastansættes pågældende som tjenestemand.

Under de teoretiske moduler undervises der i fag som psykologi, samfundslære, rapportskrivning, forvaltningsret, idræt, sociallære, pædagogik, konfliktløsning og selvforsvar, strafferet og kriminalforsorgslære.

10. Ledelses- og efteruddannelse i Kriminalforsorgen

10.1. Lederuddannelse

Kriminalforsorgens Uddannelsescenter udbyder forskellige niveauer af lederuddannelse, hvis gennemførelse er et krav for at kunne opnå diverse lederstillinger.

10.2. Efteruddannelse

Samtlige medarbejdere i Kriminalforsorgen har mulighed for at deltage i efteruddannelseskurser, primært på Kriminalforsorgens Uddannelsescenter.

Lovpligtige kurser:

- Arbejdsmiljøuddannelsen

Kurser, der skal tilbydes medarbejderen:

- Kursus for SU-medlemmer

Kurser, som Kriminalforsorgen har gjort obligatoriske for bestemte målgrupper, idet der fordres ensartede og til stadighed vedligeholdte kompetencer:

- Konfliktløsningskurser, herunder selvforsvar (fængselsfunktionærer)
- Debriefing (alle medarbejdere, der indstilles af deres tjenestested)
- Forhørsledere (medarbejdere, der skal afholde forhør og træffe disciplinærafgørelser over indsatte)
- MUS-kurser (samtaleledere)

Tilbudskurser:

- Der udbydes et antal kriminalforsorgsspecifikke tilbudskurser (f.eks. kursus om indvandrere, kursus om stofmisbrugere)

11. Økonomi mv.

11.1. Arresthuset i Tórshavn

Arresthuset i Tórshavn er opført i sammenhæng med politigården og ejes af den danske stat.

Arresthuset er opført i årene 1966/67, og det er taget i brug i 1967. I 1987 blev der gennemført en omfattende ombygning med opførelse af en tilbygning, hvorved arealet blev udvidet fra 547 kvadratmeter til 757 kvadratmeter. Der er 14 pladser.

Arresthuset havde i år 2002 en bevilling på kr. 946.000,00. Bevillingen var fastsat ud fra en forudsætning om et gennemsnitlig daglig belæg på 10 indsatte.

Den udmeldte bevilling er eksklusiv lønudgifter. Der har i år 2002 været afholdt lønomkostninger på ca. kr. 4.000.000,00.

Arresthuset har i 2002 en godkendt kapacitet på 13 pladser. Den gennemsnitlige belægsprocent var 80.

11.2. Afdelingen i Tórshavn

Kriminalforsorgen i Frihed har kontor i lejede lokaler. Kriminalforsorgen har en lejekontrakt på lokalerne, der udløber 31. august 2005. Den nuværende husleje er kr. 7.300,- pr. måned. Der er aftalt huslejestigning pr. 1. september 2002 til kr. 9.000,- og pr. 1. marts 2004 en yderligere stigning til kr. 9.400,- pr. måned.

Den samlede udgift til afdelingen i Tórshavn udgjorde i 2002 kr. 1.260.000, heraf lønudgifter på kr. 1.030.000.

11.3. Bevillingsudmelding

Direktoratet har i medfør af de almindelige bevillingsretslige procedurer ansvaret for udmeldingen af bevillingerne.

Bevillingen udmeldes primo finansåret som en foreløbig bevilling, der efter indsendelse af prognoseforslag fra institutionerne endelig fastsættes i september ved udsendelse af en endelig rådighedsbevilling. Bevillingen er en nettoudgiftsbevilling. Bevillingerne reguleres for prisstigninger og er som udgangspunkt fastsat udfra institutionens aktivitetsniveau, der ved årets udgang reguleres i overensstemmelse med det faktiske aktivitetsniveau. Over- og underskud videreføres til næste bevillingsår.

Derudover råder direktoratet over en central pulje til renovering af bygninger mv. Efter ansøgning kan institutionerne tildeles bevillinger (særbevillinger) fra denne pulje.

Løn administreres af Direktoratet for Kriminalforsorgen på baggrund af manuelle indberetninger fra afdelingen og arresthuset.

Der er fastsat diverse regnskabsinstrukser.

12. IT i Arresthuset i Tórshavn og Afdelingen i Færøerne

12.1. Elektronisk klientadministration

12.1.1. Afdelingen i Færøerne

Afdelingen registrer alle klientsager i et fælles elektronisk ” Kif-system”, der er et specielt udviklet DSI – system. Kif-systemet anvendes af alle medarbejdere i afdelingen.

Systemet fungerer lokalt på et netværk med egen server uden opkobling til Danmark. Der udveksles således ikke elektroniske data fra systemet.

Kif-systemet indeholder alene sagsbehandlingsoplysninger, hvor hovedvægten af oplysninger er koncentreret i en journaldel samt registrering af personundersøgelser og tilsyn.

Systemopbygningen og indholdet svarer til det nuværende lokale system, der anvendes i Danmark.

Der foreligger ikke på nuværende tidspunkt afklaring af, hvorvidt klientsystemet skal anvendes i Færøerne.

Der er ikke sket ændringer i IT-strukturen for arresthuset i Færøerne i 2002.

12.1.2. Arresthuset i Tórshavn

Arresthuset registrerer alle indsatte i et fælles elektronisk KAS-system (Kriminalforsorgens Arresthus System). Systemet anvendes af alle medarbejdere i arresthuset.

Systemet fungerer i et lokalt netværk med egen server uden opkobling til Danmark. Der udveksles således ikke elektroniske data fra systemet.

KAS-systemet indeholder alene sagsbehandlingsoplysninger, hvor hovedvægten af oplysningerne er koncentreret i en personjournal, der afspejler de hændelser, der er iværksat omkring den indsatte – såvel varetægtsfængslede som afsonere.

Hvis en indsat overføres til fortsat afsoning i Danmark, vil oplysningerne i systemet blive printet ud og medsendt som ”papirsag”.

12.2. IT-infrastruktur i Færøerne

Direktoratets IT-kontoret færdiggjorde i september 2001 IT-infrastrukturen i Færøerne, der herefter består af følgende komponenter:

Arresthuset:

- 1 PDS-kabling
- 1 Cisco 2924 switch årgang 2001
- 1 IBM eServer X230 årgang 2001
- 1 UPS (nødstrømsforsyning) årgang 2001
- 3 IBM PC-arbejdspladser årgang 1998
- 1 HP netværksprinter med duplex årgang 1998
- 1 HP lokalprinter årgang 2001

På serveren er installeret NT 4.0 og Exchange 5.5 samt DfK's egne systemer KAS og KIF.

På arbejdspladserne er installeret Office 2000 og Access 97 i henhold til DfK's Enterprise aftale.

Arresthuset har desuden 1 Internet-PC med lokalprinter. Den pågældende PC er udleveret af IT-kontoret, men udgifter til drift og senere udskiftning afholdes efter lokal aftale.

Afdelingen:

- 1 PDS-kabling
- 1 Cisco 2924 switch årgang 2001
- 4 IBM PC-arbejdspladser årgang 2001
- 1 HP netværksprinter med duplex årgang 2001
- 1 HP lokalprinter årgang 1999

På arbejdspladserne er installeret Office 2000 i henhold til DfK's Enterprise aftale.

Afdelingen har desuden 1 Internet-PC med lokalprinter. Den pågældende PC er udleveret af IT-kontoret, men udgifter til drift og senere udskiftning afholdes efter aftale lokalt.

Arresthus og afdeling er bundet sammen i et trådløst netværk baseret på Cisco komponenter, men der er ikke etableret ekstern datakommunikation. Server og arbejdspladser er dog installeret som en modificeret udgave af DfK's standardarbejdsplads 2. Dette er sket med henblik på en senere opkobling til Kriminalforsorgen i Danmark og til Klientsystemet.

IT-infrastrukturen i Færøerne drives i dag af 2 lokale superbrugere i arresthuset med støtte fra IT-kontoret samt fra det lokale firma formula.fo, med hvem der er indgået en begrænset driftsaftale.

K A P I T E L 5

Retsvæsenet i Færøerne

1. Indledning

Dette kapitel indeholder en beskrivelse af retsvæsenet i Færøerne.

Pkt. 2 nedenfor indeholder en beskrivelse af domstolenes organisation.

Under pkt. 3 beskrives Retten i Færøernes opgaver.

Pkt. 4 indeholder en beskrivelse af personaleforhold ved Retten i Færøerne.

Under pkt. 5 beskrives uddannelse ved Retten i Færøerne.

Pkt. 6 indeholder en beskrivelse af bygningsforhold.

Under pkt. 7 beskrives IT-forhold.

Pkt. 8 indeholder en beskrivelse af forholdet til andre myndigheder.

Under pkt. 9 beskrives økonomi.

Som det bl.a. er omtalt i kapitel 3, pkt. 1, gælder retsplejeloven på Færøerne i den affattelse, der fremgår af lovbekendtgørelse nr. 555 af 1. november 1984 om rettens pleje, som er sat i kraft ved lov nr. 92 af 23. februar 1988 og senest ændret ved lov nr. 219 af 22. april 2002. Medmindre andet er anført, vil omtale af bestemmelser i retsplejeloven i dette kapitel henvise til retsplejeloven i den affattelse, som gælder for Færøerne.

Om arbejdsgruppens overvejelser om færøsk overtagelse af retsvæsenet henvises til kapitel 9.

2. Organisation

Efter grundlovens § 61 kan udøvelsen af den dømmende magt kun ordnes ved lov. Dommerne skal endvidere sikres en funktionel og personel uafhængighed, jf. grundlovens § 64.

Organiseringen af Danmarks Domstole er reguleret i kapitel 1 i lov om rettens pleje.

De almindelige domstole i Danmark er Højesteret, landsretterne, Sø- og Handelsretten i København og byretterne, jf. retsplejelovens § 12.

Til domstolenes organisation hører også retsvæsenet i Færøerne og i Grønland, Procesbevillingsnævnet og Den Særlige Klageret.

De almindelige domstole er indordnet i et hierarkisk system. De overordnede domstole har ingen direkte instruktionsbeføjelser i forhold til de underordnede domstole, men de underordnede domstoles afgørelser i de enkelte sager kan indbringes for (appelleres til) en højere retsinstans. Judicielle afgørelser kan således normalt altid indbringes for en højere retsinstans, jf. 2-instansprincippet i retsplejelovens § 368.

Danmark er inddelt i 82 retskredse, jf. den danske retsplejelovs § 12, hvortil kommer Færøerne, der udgør én retskreds, jf. retsplejelovens § 12, 2. pkt., og 18 retskredse i Grønland.

Strukturkommissionens overvejelser om ændring af retskredsstrukturen omfatter ikke Retten i Færøerne, jf. betænkning nr. 1398/2001.

Domstolenes administrative og bevillingsmæssige forhold varetages af Domstolsstyrelsen, jf. lov nr. 401 af 26. juni 1998 om Domstolsstyrelsen og nedenfor pkt. 2.5.

Pkt. 2.1. indeholder en beskrivelse af Østre Landsret. I forlængelse heraf beskrives Højesteret under pkt. 2.2.

Pkt. 2.3. indeholder en beskrivelse af Procesbevillingsnævnet. I forlængelse heraf beskrives Den Særlige Klageret under pkt. 2.4.

Pkt. 2.5. indeholder en beskrivelse af Domstolsstyrelsen. I forlængelse heraf beskrives Dommerudnævnelsesrådet for Færøerne under pkt. 2.6.

Pkt. 2.7. indeholder en beskrivelse af Præsidentrådet.

2.1. Østre Landsret

2.1.1. Generelt

Østre Landsret ligger i København. Under landsretten hører Københavns og øernes amter samt Færøerne og Grønland.

Østre Landsret består af 22 afdelinger og ledes af en retspræsident. Der er derudover 63 andre udnævnte landsdommere. Endvidere er der et vist antal landsdommerstillinger til besættelse ved konstitution.

Udnævnelse til byretsdommer, landsdommer og dommer i Sø- og Handelsretten kræver i dag normalt, at den pågældende har været konstitueret som landsdommer i én af landsretterne.

Af yderligere juridisk personale er der ansat en justitssekretær, en sekretariatschef og 4 dommerfuldmægtige.

Der er ansat 72,5 kontorfunktionærer, heraf 13 sektionsledere og 13 stedfortrædere for sektionslederne. Der er derudover ansat 2 pedeller, 1 varmemester, samt 5 kantinemedarbejdere. Landsrettens bibliotek ledes af en uddannet bibliotekar.

Landsrettens administrative personale er ansat i 11 sektioner, der hver omfatter 2 retsafdelinger, 2 centrale sektioner, der varetager nogle centrale funktioner som bl.a. journal og kasse- og regnskab, og en edb-sektion.

Der henvises i øvrigt til betænkning nr. 1398/2001, kapitel 4, for en nærmere beskrivelse af landsrettens struktur samt de judicielle og administrative ansvarsområder og arbejdsfordelingen mellem landsrettens personalegrupper.

2.1.2. Særligt vedrørende Retten i Færøerne

Retten i Færøerne hører organisatorisk under Østre Landsret, jf. retsplejelovens § 4.

Retten i Færøerne behandler som udgangspunkt alle sagstyper, uanset sagsgenstanden eller dens størrelse, jf. bl.a. retsplejelovens § 224 a (civile sager) og kapitel 62 (straffesager).

I civile sager har parterne dog mulighed for at vedtage at indbringe sagen for Østre Landsret i 1. instans, hvis sagen efter reglerne i retsplejelovens § 224 og §§ 225-232 eller i øvrigt i den øvrige del af riget ville høre under landsretten i 1. instans.

Afgørelser i civile sager ved Retten i Færøerne i 1. instans kan appelleres til Østre Landsret efter reglerne i retsplejelovens kapitel 36 og 37.

Østre Landsret tager i øvrigt stilling til de sager, der kan appelleres i kraft af de almindelige appelregler, herunder straffesager mv. Derudover kan visse sager indbringes for landsretten i hen-

hold til specielle regler, jf.f.eks. lovbekendtgørelse nr. 104 af 2. marts 1988 om børneforsorg med senere ændringer (senest ændret ved Lov nr. 393 af 22. juni 1993 og Lagtinglov nr. 18 af 12. marts 2002).

Om Østre Landsrets ressourceforbrug i forbindelse med behandling af sager fra Færøerne kan det oplyses, at sagerne behandles af en enkelt afdeling i Østre Landsret.

Østre Landsret har oplyst, at afdelingen foretager 3 årlige rejser til Færøerne, der påbegyndes mandag (afrejse) og afsluttes med hjemrejse fredag i den følgende uge. Hver rejse består således af 8 retsdage, i alt 24 retsdage årligt, hvortil kommer 6 rejsedage. Det samlede registrerede tidsforbrug i afdelingen er således 30 dage årligt.

Ud over det registrerede tidsforbrug kommer den tid, der benyttes på sagforberedelse og domsskrivning. Østre Landsret har udtalt, at det ikke er muligt at opgøre dette ressourceforbrug nærmere, men landsretten har bemærket, at især forberedelsesfasen i færøske sager generelt er mere tidskrævende end i andre sager. Dette skyldes dels sproget, dels den omstændighed, at mange sager kræver nærmere undersøgelse af færøsk lovgivning.

Østre Landsret har endvidere oplyst, at afdelingen på hver rejse er bemandet med 3 landsdommere og 2 enhedsfunktionærer. De 3 landsdommere vil typisk være en administrerende retsformand, en assisterende retsformand og en udnævnt landsdommer.

Rejserne til Færøerne er forbundet med udgifter til fly, hotel og lufthavnstransport, der samlet beløber sig til ca. 90.000,00 kr. pr. rejse, eller i alt ca. 270.000,00 kr. årligt. Rejser til Færøerne medfører ikke lokaleudgifter, idet landsretten benytter lokalerne ved Retten i Færøerne.

Om antallet af færøske sager behandlet af Østre Landsret som henholdsvis 1. og 2. instans henvises til bilag 2.

Det fremgår heraf, at der i perioden 2001-2002 blev behandlet i alt 105 sager fra Færøerne, hvoraf 80 sager var ankesager (civil og straf), der alle blev behandlet under landsrettens rejser til Færøerne.

Af de resterende 25 sager (kæresager, civil og straf) blev i alt 6 afgjort under rejser, medens resten blev afgjort i København. Det bemærkes i den forbindelse, at retsplejeloven for Færøerne har videreført den tidligere danske ordning med anke (det vil sige mundtlig forhandling) af visse fogedsager. I så fald foretages den mundtlige forhandling under en rejse.

Landsretten har oplyst, at det ikke er muligt at angive det nøjagtige ressourceforbrug for sager, der er relateret til Færøerne. Der er muligvis grundlag for at antage, at visse kæremål er mere ressourcekrævende end tilsvarende "danske" kæremål, idet sagen kræver, at færøsk lovgivning undersøges nærmere.

2.2. Højesteret

Højesteret består af 19 udnævnte dommere, hvoraf én er præsident.

Højesterets dommere udnævnes ligesom andre dommere af justitsministeren efter indstilling fra Dommerudnævnelsesrådet.

Højesterets administration varetages af en justitssekretær, der leder justitskontoret og bistår præsidenten ved de administrative opgaver. I Højesteret er endvidere ansat 10 dommerfuldmægtige samt administrativt personale, der består af 12 medarbejdere.

Højesteret fungerer altid som appelinstans og behandler domme og kendelser, der er appelleret fra Østre Landsret, Vestre Landsret eller Sø- og Handelsretten. I øvrigt behandler Højesteret, med visse få undtagelser, alle typer af sager.

Domsforhandlingen i Højesteret er normalt mundtlig og finder som hovedregel sted for åbne døre. Der er ingen umiddelbar bevisførelse for Højesteret i form af parts- og vidneforklaringer.

I hver sag deltager normalt fem dommere. I principielle sager og andre sager af særlig vigtighed kan retten dog bestemme, at der skal medvirke flere dommere.

Et vist antal civile sager behandles uden mundtlig domsforhandling på grundlag af skriftlige indlæg fra parterne. Normalt behandles disse sager ved skriftlig votering på grundlag af et referat med indstilling fra en dommerfuldmægtig.

For en detaljeret gennemgang af Højesterets virksomhed henvises til Højesterets årsberetning, der er tilgængelig på Højesterets hjemmeside www.hoejesteret.dk.

Afgørelser i civile sager truffet af Østre Landsret i 2. instans kan som udgangspunkt kun kæres eller ankes til Højesteret med Procesbevillingsnævnets tilladelse, jf. retsplejelovens § 1021, stk. 3, 2. pkt. Tilladelse gives kun, hvis der er tale om en sag vedrørende et principielt spørgsmål.

Dette modificeres dog af, at civile sager behandlet af Retten i Færøerne i 1. instans kan indbringes for Højesteret i 3. instans, såfremt sagen efter reglerne i retsplejelovens § 224 og §§ 225-232 eller i den øvrige del af riget kunne have været indbragt for Østre Landsret i 1. instans.

Østre Landsret træffer kun afgørelse i straffesager vedrørende Færøerne i 2. instans. Disse afgørelser kan appelleres til Højesteret, hvis Procesbevillingsnævnet meddeler 3. instansbevilling, jf. retsplejelovens § 1021, stk. 3.

Om antallet af færøske sager behandlet ved Højesteret har Højesteret oplyst, at der i 2001 indkom 6 sager, der havde været behandlet af Retten i Færøerne som 1. instans. Alle sagerne blev behandlet af Højesteret som 3. instans. Samme år blev der i Højesteret afsluttet 2 sager, der havde været behandlet af Retten i Færøerne som 1. instans og af Højesteret som 3. instans.

Det har ikke været muligt for Højesteret at skønne over ressourceforbruget i forbindelse med behandlingen af færøske sager.

2.3. Procesbevillingsnævnet

Procesbevillingsnævnet blev oprettet ved lov nr. 390 af 14. juni 1995 om ændring af retsplejeloven (Oprettelse af et procesbevillingsnævn mv.), der trådte i kraft den 1. januar 1996.

Nævnet hørte fra etableringen organisatorisk under Justitsministeriet. I forbindelse med domstolsreformen den 1. juli 1999 blev nævnet bevillingsmæssigt og administrativt henlagt under Domstolsstyrelsen.

Ved lov nr. 1082 af 20. december 1995 om ændring af lov for Færøerne om rettens pleje, lov om rettens pleje i Grønland og forskellige andre lovbestemmelser om procesbevillinger, blev kompetencen til at meddele tilladelse til anke eller kære til en højere ret i sager, der behandles efter retsplejeloven, henlagt til Procesbevillingsnævnet.

Den adgang, som justitsministeren efter flere bestemmelser i retsplejeloven havde til at træffe afgørelse i sager, hvor indbringelse af en sag for en højere retsinstans kræver særlig tilladelse, blev således ved lovens § 1 overført til Procesbevillingsnævnet. Tilladelse til appel efter appelfristens udløb meddeles dog af appelinstansen, jf. retsplejelovens § 1021, stk. 4.

Ved lovens § 1 blev kriterierne for at meddele tilladelse til appel til Højesteret som 3. instans i alle civile sager ændret, således at det er en betingelse, at sagen er af principiel karakter, jf. retsplejelovens § 1021, stk. 3.

Ved bekendtgørelse nr. 454 af 16. juni 1999 blev loven sat i kraft for Færøerne fra den 1. juli 1999.

Reglerne om nævnets organisation og virksomhed findes i den danske retsplejelovs kapitel 1 a.

Procesbevillingsnævnet er uafhængigt af domstolene og den offentlige forvaltning.

Procesbevillingsnævnet består af 5 medlemmer; en højesteretsdommer (formand), en landsdommer, en byretsdommer, en advokat med møderet for Højesteret og en universitetslærer i retsvidenskab eller en anden jurist med særlig videnskabelig uddannelse.

Til at forberede sagerne har Procesbevillingsnævnet et sekretariat bestående af 1 sekretariatschef, 1 vicesekretariatschef, 7 fuldmægtige og 2 kontorfunktionærer.

Med hensyn til Færøerne har Procesbevillingsnævnet siden oprettelsen pr. 1. juli 1999 behandlet i alt ca. 10 ansøgninger om tilladelse til anke til Højesteret i civile sager, herunder forældremyndighedssager, samt 2 ansøgninger om tilladelse til anke til Højesteret i straffesager og 1 ansøgning om tilladelse til anke til Østre Landsret i en straffesag.

Procesbevillingsnævnet har meddelt anketilladelse til Højesteret i én færøsk forældremyndighedssag. Der er ikke meddelt tilladelse til anke til Højesteret i andre færøske sager. Procesbevillingsnævnet meddelte anketilladelse til Østre Landsret i den nævnte straffesag.

Det samlede antal sager ved Procesbevillingsnævnet for 1997-2002 fremgår af bilag 3.

Procesbevillingsnævnet har i perioden 1996-2002 afholdt henholdsvis 41, 44, 43, 44, 44, 43 og 41 møder om året. Længden af møderne afhænger dels af antallet af sager, dels af sagernes kompleksitet.

Om Procesbevillingsnævnets samlede udgifter fordelt på løn til sekretariatet, nævnets medlemmer og drift i perioden 1999 - 2002, Procesbevillingsnævnets sammensætning mv. henvises til bilag 4.

2.4. Den Særlige Klageret

Den Særlige Klageret træffer afgørelse i disciplinære sager vedrørende sorenskrivere og andet juridisk personale ansat ved Retten i Færøerne. Klageretten behandler derudover sager om genoptagelse af straffesager og udelukkelse af forsvarere fra straffesager, jf. retsplejelovens § 1 a.

Klageretten består af 3 medlemmer, der efter indstilling af justitsministeren beskikkes af kongen for en periode på 10 år, skal være en højesteretsdommer (formand), en landsdommer og en byretsdommer.

Den Særlige Klageret behandler følgende sagstyper:

- begæringer om genoptagelse af en straffesag, jf. retsplejelovens kapitel 86,
- kæremål vedrørende udelukkelse af en forsvarer, jf. retsplejelovens § 737,
- klager, der henvises efter retsplejelovens § 48,
- sager om suspension, disciplinærforfølgning og afsked på grund af sygdom i de i retsplejelovens §§ 49 a, 50 og 55 nævnte tilfælde,
- sager efter retsplejelovens § 54 a om afsked og ændring af tjenestested og
- sager om afsættelse af medlemmer af Domstolsstyrelsens bestyrelse, jf. § 6, stk. 3, i lov om Domstolsstyrelsen.

I sager vedrørende genoptagelse af straffesager og kæremål vedrørende udelukkelse af en forsvarer tiltrædes retten af endnu 2 personer, hvoraf den ene skal være advokat udpeget efter indstilling fra Advokatrådet og den anden universitetslærer i retsvidenskab eller anden jurist med særlig videnskabelig uddannelse, normalt en professor.

Klagerettens sagsbehandling er som hovedregel skriftlig, og der afholdes kun undtagelsesvist møder.

Klageretten har foretaget en opgørelse over det samlede antal af afgjorte sager for perioden 1995 - 2002, jf. bilag 5. Det har ikke været muligt for Klageretten at foretage en opgørelse for tidligere år.

Klageretten har endvidere foretaget en opgørelse over indkomne dommersager vedrørende Retten i Færøerne for perioden 1992-2002, jf. bilag 6.

Højesteret er sekretariat for Den Særlige Klageret, og Klagerettens drift indgår i Højesterets drift. Der føres derfor ikke særskilt regnskab for udgifter vedrørende Klageretten.

2.5. Domstolsstyrelsen

Indtil den 1. juli 1999 hørte domstolene administrativt under Justitsministeriet. Dette blev ændret i forbindelse med domstolsreformen, hvor Domstolsstyrelsen blev oprettet. Reformen havde til formål at understrege domstolenes uafhængighed.

Domstolsstyrelsen blev oprettet ved lov nr. 401 af 26. juni 1998, der trådte i kraft den 1. juli 1999. Retsplejeloven blev i den forbindelse ændret, jf. lov nr. 365 af 2. juni 1999.

Domstolsstyrelsen er en selvstændig statsinstitution. Styrelsen hører bevillingsmæssigt under Justitsministeriets område, men justitsministeren har ingen instruktionsbeføjelser over for styrelsen og kan ikke ændre styrelsens afgørelser.

Domstolsstyrelsen har som naturlig følge af domstolenes uafhængighed ikke adgang til at gribe ind i eller ændre domstolenes afgørelser.

Domstolsstyrelsen varetager derimod administrationen af en lang række fællesanliggender for Danmarks Domstole og således også for Retten i Færøerne, herunder:

- bygningsadministration, herunder anlægs- og driftsbudgetter, vedligeholdelse, nybyggeri, restaurering, tjenesteboliger, forvaltning af domstolenes miljø-, energi-, indkøbs- og sikkerhedspolitik samt ansvar for infrastrukturen vedrørende IT,

- erstatningssager og arbejdsskadesager,

- generelle og konkrete sager vedrørende domstolenes juridiske personale, kontorfunktionærer, vagtmestre, retsbude mv., herunder forhold vedrørende ansættelse, løn, orlov, bierhverv, pension, forfremmelse, rokering, dekorering, uddannelse mv.,

- udvikling og drift af IT-systemer, Domstolenes hjemmeside og Intranet,

- økonomisk planlægning og budgettering, herunder finanslovsbevilling, ressourcestyring, statistik, kontering, udarbejdelse af virksomhedsregnskab og administration af retternes selvforvaltningsordning.

Domstolsstyrelsen har i forbindelse med dens oprettelse overtaget en række kompetencer i henhold til retsplejeloven fra Justitsministeriet.

Således fastsætter Domstolsstyrelsen:

- steder uden for Østre Landsrets sæde, hvor domsbehandling af landsretssager skal foregå. Derudover bestemmer Domstolsstyrelsen, hvilke dele af landsretskredsen der skal henlægges til hvert af disse tingsteder, jf. retsplejelovens § 11,

- regler om fuldmægtigenes uddannelse ved Retten i Færøerne, jf. retsplejelovens § 17 a, stk. 2,

- tingsteder og /-tid for Retten i Færøerne, jf. retsplejelovens § 19 og § 22,

- formen for den erklæring, stævningsmænd afgiver om, at vedkommende vil opfylde de pligter, der påhviler ham efter retsplejeloven og den ham meddelte instruks, jf. retsplejelovens § 58,

- regler om vederlag og rejsegodtgørelse til nævninger og sagkyndige, jf. retsplejelovens § 87 og § 93,

- regler om vederlag for forkyndelse, jf. retsplejelovens § 165, og godtgørelse for vidner, jf. retsplejelovens § 188,

- bestemmelser om antallet af genparter, der skal indleveres med en stævning, jf. retsplejelovens § 348. Derudover kan Domstolsstyrelsen fastsætte regler om, at stævninger skal udfærdiges på særlige blanketter, jf. retsplejelovens § 348, stk. 4,

- regler for vederlag til vidner, der overværer fogedforretninger og bistår fogedretten med en eventuel vurdering i den forbindelse, jf. retsplejelovens § 491, stk. 4.

Det bemærkes, at Domstolsstyrelsen ikke er i besiddelse af nogen særskilt opgørelse af styrelsens ressourceforbrug vedrørende Retten i Færøerne. Det er på den baggrund alene muligt at give et groft skøn over Domstolsstyrelsens samlede ressourceforbrug i denne henseende.

Det er Domstolsstyrelsens vurdering, at det samlede forbrug af ressourcer, hvis der bortses fra det aktuelle arbejde i forbindelse med eventuel overtagelse af det færøske retsvæsen, udgør maksimalt 1/4 årsværk. Heri er også inkluderet det arbejde, som Domstolsstyrelsen udfører som sekretariat for Dommerudnævnelsesrådet for Færøerne.

Det er ikke muligt at specificere nærmere, hvorledes ressourceforbruget er fordelt i styrelsen.

2.6. Dommerudnævnelsesrådet for Færøerne

Dommerudnævnelsesrådet blev oprettet ved lov nr. 365 af 2. juni 1999 og har været i funktion siden den 1. juli 1999, da loven trådte i kraft.

Dommerudnævnelsesrådet er et uafhængigt råd, der har til opgave at afgive indstillinger til justitsministeren vedrørende besættelse af dommerstillinger. Domstolsstyrelsen er sekretariat for Dommerudnævnelsesrådet.

Der er oprettet et selvstændigt dommerudnævnelsesråd for Færøerne. Forretningsordnen for Dommerudnævnelsesrådet for Færøerne findes i bkg. nr. 763 af 4. juli 2000.

Dommerudnævnelsesrådet består af 6 medlemmer; en højesteretsdommer (formand), en landsdommer (næstformand), en byretsdommer, en advokat med bopæl i Færøerne og to repræsentanter for den færøske offentlighed, jf. retsplejelovens § 43 b, stk. 1 og 5. Advokaten beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra Advokatrådet. Repræsentanterne for den færøske offentlighed beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra og blandt de personer, der er optaget på nævningelisten. Medlemmer af Færøernes Lagting kan ikke være medlem af Dommerudnævnelsesrådet, jf. retsplejelovens § 43 b, stk. 6.

Kongen (justitsministeren) beskikker sorenskriveren efter indstilling fra Dommerudnævnelsesrådet, jf. retsplejelovens §§ 42, stk. 1, og 43 a. Rådet afgiver endvidere indstilling til Domstolsstyrelsen om besættelse af stillinger som retsassessor og dommerfuldmægtig ved Retten i Færøerne, jf. retsplejelovens § 52, stk. 4.

Kun personer, der har bestået juridisk kandidateksamen, kan udnævnes til dommer, retsassessor eller dommerfuldmægtig, jf. retsplejelovens §§ 42, stk. 3, og 52, stk. 2.

For så vidt angår dommere kræves det endvidere i reglen, at den pågældendes egnethed som dommer har været bedømt af landsretten, jf. retsplejelovens § 42, stk. 4.

Bedømmelsen i landsretten sker ved midlertidig beskikkelse som landsdommer i en konstitutionsperiode på typisk 9 måneder, hvor den pågældende gør tjeneste i 2-3 afdelinger. I denne periode virker og stemmer den pågældende på lige fod med de øvrige landsdommere i afdelingen. Ved konstitutionsperiodens afslutning indhenter landsretspræsidenten udtalelser fra de afdelinger, hvori den pågældende har gjort tjeneste, og udarbejder på dette grundlag en skriftlig vurdering af vedkommendes egnethed som dommer.

Ved besættelse af stillinger som sorenskriver skal der lægges afgørende vægt på den pågældendes juridiske og personlige kvalifikationer, jf. retsplejelovens § 43, stk. 1, og efter § 43, stk. 2, skal der lægges vægt på, at ansøgerne behersker det færøske sprog i skrift og tale og har indsigt i færøsk lovgivning, færøske samfundsforhold og færøsk kultur.

Ansøgere til stillinger som fuldmægtig skal være i besiddelse af en juridisk kandidateksamen, og der skal lægges vægt på, at ansøgerne behersker det færøske sprog i skrift og tale og har indsigt i færøsk lovgivning, færøske samfundsforhold og færøsk kultur, jf. retsplejelovens §§ 52, stk. 2 og 3.

Rådets arbejde tilrettelægges af formanden, mens sekretariatet forbereder sagerne til rådsbehandlingen og tilvejebringer de fornødne oplysninger om de enkelte ansøgere.

I rådets behandling indgår det materiale, som den enkelte ansøger har vedlagt ansøgningen. Hvis der er tale om en stilling som sorenskriver (dommer) eller retsassessor, indhenter rådet herefter gennem Domstolsstyrelsen en udtalelse om ansøgerne fra den administrerende sorenskriver (dommer) ved Retten i Færøerne. Rådet indhenter endvidere en udtalelse fra præsidenten for Østre Landsret.

Hvis der er tale om en nyansættelse i en stilling som dommerfuldmægtig, indhenter rådet i almindelighed gennem Domstolsstyrelsen oplysning om den pågældendes egnethed til ansættelse ved domstolene.

Rådets møder er ikke offentlige, men rådet kan beslutte at give en ansøger eller andre lejlighed til at give møde for rådet.

Rådets beslutninger i ansøgningssager træffes som udgangspunkt i møder, hvor rådet er beslutningsdygtigt, når behørig indkaldelse har fundet sted og mindst 4 medlemmer, herunder formanden, er til stede.

Rådet kan dog træffe beslutning i en ansøgningssag uden afholdelse af møde. I beslutningen skal deltage flest mulige medlemmer, dog mindst 4, herunder formanden, og de deltagende medlemmer skal være enige om, at beslutningen træffes uden afholdelse af møde.

Der er desuden mulighed for at bemyndige 3 af rådets medlemmer (en dommer, en advokat og en offentlighedsrepræsentant) til at afgive indstilling på rådets vegne i visse nærmere bestemte sager.

Rådet kan endvidere i enstemmighed bemyndige formanden til at afgive indstilling på rådets vegne i visse nærmere bestemte sager.

Dommerudnævnelsesrådet for Færøerne har i perioden fra den 4. juli 2000 til udgangen af 2002 afholdt 3 ordinære møder og 2 telefonmøder, hvorunder rådet i alt har afgivet indstilling vedrørende besættelse af 9 stillinger.

De 3 færøske medlemmer af rådet vederlægges med 5.000,00 kr. pr. ordinært møde og med 2.500,00 kr. pr. telefonisk indstilling.

De 3 dommerrepræsentanter i rådet modtager et samlet honorar for arbejdet i det danske Dommerudnævnelsesråd, Dommerudnævnelsesrådet for Færøerne og Dommerudnævnelsesrådet for Grønland og vederlægges således ikke særskilt for arbejdet i Dommerudnævnelsesrådet for Færøerne.

Højesteretsdommeren (formand) modtager årligt 114.500,00 kr., landsdommeren (næstformand) modtager årligt 71.600,00 kr., og byretsdommeren modtager årligt 57.300,00 kr. Tallene er angivet i 1997-niveau.

2.7. Præsidentrådet

Præsidentrådet består af præsidenterne for de kollegiale retter, jf. retsplejelovens § 47. De kollegiale retter er Højesteret, Vestre Landsret, Østre Landsret, Sø- og Handelsretten, Københavns Byret samt retterne i Roskilde, Odense, Århus og Aalborg.

Sorenskriveren må kun have fast indtægtsgivende bibeskæftigelse med tilladelse fra Præsidentrådet, jf. retsplejelovens § 47.

Hvert år inden den 1. februar skal sorenskriveren afgive indberetning om de indtægtsgivende bierhverv, som vedkommende har varetaget, til præsidenten for Østre Landsret, jf. retsplejelovens § 47 a. Indberetningen skal indeholde oplysninger om hvervets art, hvervgiveren og indtægten ved det enkelte hverv.

Indberetningen om hvervets art og hvervgiver er undergivet aktindsigt.

Aktindsigten har Præsidentrådet valgt at gennemføre ved på Danmarks Domstoles hjemmeside, www.domstol.dk, at lægge en komplet oversigt over dommernes indtægtsgivende bierhverv.

Præsidenten for Østre Landsret kan pålægge sorenskriveren at redegøre for sit tidsforbrug i forbindelse med varetagelse af bierhverv, jf. retsplejelovens § 47 b, stk. 1. Præsidenten kan endvidere pålægge sorenskriveren at opgøre sine indtægter for en nærmere angivet periode for så vidt angår de enkelte hverv, sorenskriveren har varetaget, jf. retsplejelovens § 47 b, stk. 2.

Præsidenten kan i den anledning efter drøftelse med Præsidentrådet beslutte, at sorenskriveren fremover kun må påtage sig bierhverv med præsidentens eller rådets tilladelse, jf. retsplejelovens § 47 b, stk. 3.

3. Retten i Færøernes opgaver

Retten i Færøerne består af 2 sorenskrivere (dommere), jf. retsplejelovens § 16 a, stk. 1. Retten er beliggende i Tórshavn med bitingsted i Tvøroyi.

Rettens administration varetages af den hertil udpegede dommer, der også fastsætter almindelige regler om forretningernes fordeling mellem afdelingerne. Sagernes fordeling mellem dommerne bestemmes af den administrerende dommer efter forhandling med det eller de øvrige medlemmer af retten, jf. retsplejelovens § 16 a, stk. 3.

Retten i Færøerne udgør en retskreds, jf. retsplejelovens 12. Til rettens virkekreds hører uden for den egentlige retspleje, hvortil også regnes skifteforvaltning og foged- og auktionsforretninger, jf. retsplejelovens § 14:

a) tinglysningsvæsenet,
b) opkrævning af retsafgifter og regnskabsaflæggelse herfor,
c) udmeldelse af syns- og skønsmænd uden for retsplejen, for så vidt den ikke kan ske af øvrigheden,
d) retshjælpsforretninger,
e) overformynderiforretninger,
f) notarialforretninger,
g) tilsyn med og revision af dødsboer, der behandles af eksekutorer,
h) formandskabet i overlandvæsenskommissionen i henhold til den færøske lovgivning om landvæsenskommissioner,
i) formandskabet i overudskiftningskommissionen i henhold til den færøske udskiftningslovgivning.

I medfør af retsplejelovens § 17 a, stk. 4, kan den administrerende sorenskriver (dommer) meddele sysselmændene og disses stedfortrædere samt de hos sysselmændene beskæftigede kontorfunktionærer bemyndigelse, jf. stk. 3, til at udføre skifte-, notarial- og fogedforretninger, herun-

der forrette auktioner over løsøre, dog ikke registrerede skibe og luftfartøjer. Endvidere kan sysselmanden, jf. pkt. 1 i anordning nr. 204 af 4. november 1892, i visse tilfælde træde i den ordinære dommers sted som formand for søretten ved afgivelse af søforklaringer, jf. kapitel 19 a.

Retten i Færøerne har følgende afdelinger:

- En afdeling, der varetager foged- og skifteret og notarialforretninger. Afdelingen ledes af en kontorfuldmægtig og har p.t. 6 medarbejdere, hvoraf flere arbejder på nedsat tid.
- En afdeling, der varetager tinglysning og sekretariatsfunktioner for civile sager. Afdelingen ledes af en kontorfuldmægtig og har p.t. 7 medarbejdere, hvoraf flere arbejder på nedsat tid.
- En afdeling, der varetager regnskabsfunktionen, Færøernes ulykkesforsikringsråd, sekretariatsfunktion for straffesager, journalfunktion og ekspeditionen. Afdelingen ledes af en kontorleder og har p.t. 7 medarbejdere, hvoraf flere arbejder på nedsat tid.

Embedets samlede normativ for administrative medarbejdere udgør 17,2.

En oversigt over samlet antal modtagne og afsluttede sager for 2000-2002 er vedlagt som bilag 7.

I det følgende er foretaget en overordnet gennemgang af Retten i Færøernes opgaver, herunder arbejdsfordeling.

Pkt. 3.1. indeholder en beskrivelse af Retten i Færøernes opgaver for så vidt angår civile sager og straffesager. I forlængelse heraf beskrives fogedrettens opgaver under pkt. 3.2.

Pkt. 3.3. indeholder en beskrivelse af skifterettens opgaver. I forlængelse heraf beskrives notarialkontorets opgaver under pkt. 3.4.

Pkt. 3.5. indeholder en beskrivelse af tinglysningen. I forlængelse heraf beskrives regnskabskontoret under pkt. 3.6.

Pkt. 3.7. indeholder en beskrivelse af øvrige opgaver.

3.1. Fælles for civile sager og straffesager

Reglerne om domsmagten, nævningers udtagelse, udtagelse af sagkyndige retsmedlemmer, anklagemyndigheden, politimyndigheden samt advokater er beskrevet i retsplejelovens første bog.

Retsplejelovens anden bog indeholder fælles bestemmelser for borgerlige sager og straffesager om almindelige bestemmelser om procesmåden, forkyndelser, vidner, syn og skøn, søforklaringer og om rettens rådslagninger og afgørelser.

3.1.1. Særligt for civile sager

Alle borgerlige retssager behandles som udgangspunkt ved Retten i Færøerne, jf. retsplejelovens § 224 a, og efter reglerne i retsplejelovens tredje bog om den borgerlige retspleje.

Civile sager omfatter blandt andet:

1) Sager om pengekrav.
2) Sager om erstatning uden for kontraktsforhold for skader, der er opstået i forbindelse med færdsel på vej, som benyttes til almindelig færdsel af en eller flere færdselsarter.
3) Sager, der opstår af forholdet mellem arbejdsgivere og de af medhjælperloven omfattede medhjælpere.
4) Sager om veksler og visse andre gældsbreve, jf. kapitel 41.
5) Sager om servitutter og brugsrettigheder over fast ejendom.
6) Sager om ejendomsdom, jf. § 476.
7) Sager om mortifikation af dokumenter, servitutter, brugsrettigheder og grundbyrder, jf. § 477.
8) Ægteskabssager, jf. § 448.
9) Faderskabssager, jf. § 456 a, stk. 1 og 2.
10) Sager om umyndiggørelse og lavværgemål, jf. kapitel 43.
11) Sager om prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse, jf. § 43 a.
12) Sager om prøvelse af beslutning om adoption uden samtykke, jf. kapitel 43 b.
13) Private straffesager, jf. § 725.

3.1.2. Særligt for straffesager

Sager om straf behandles efter reglerne om behandling af straffesager i retsplejelovens fjerde bog, kapitel 61 - 93 b. Endvidere gælder reglerne om fælles bestemmelser for borgerlige sager og straffesager i retsplejelovens anden bog, kapitel 16 - 20. De almindelige straffe er fængsel, hæfte og bøde.

Efter bestemmelserne i retsplejelovens fjerde bog behandles blandt andet følgende sager efter reglerne om strafferetsplejen:

1) særlige følger, der til fyldestgørelse for det almene er fastsat for overtrædelse af love om politivæsenet, bygningsvæsenet, landbovæsenet, skattevæsenet og lignende love,
2) ophævelse af en forening,
3) stadfæstelse af forbud mod udbredelse af et fremmed skrift,
4) nogen af de i straffelovens kapitel 9 foreskrevne retsfølger af strafbare handlinger eller tilsvarende retsfølger foreskrevne i andre love,
5) fortabelse af rang, titel, orden eller hæderstegn,
6) forbrydelse af arveret,
7) mortifikation eller godtgørelse i henhold til straffelovens § 273, når æresfornærmende sigtelser påtales offentlig.

Det fremgår af retsplejelovens § 685, at borgerlige retskrav på den sigtede, som følger af strafbare handlinger, kan forfølges i forbindelse med straffesagen, overensstemmende med de i kapitel 89 givne regler.

Der medvirker ikke domsmænd under behandlingen af straffesager ved Retten i Færøerne. Færøerne udgør en særlig nævningekreds, og der udarbejdes derfor alene en nævningeliste, jf. retsplejelovens § 68, stk. 3. Sorenskriveren udarbejder nævningelisten ved lodtrækning blandt de personer, der er opført på grundlisterne, jf. retsplejelovens kapitel 7, jf. retsplejelovens § 74. Reglerne for optagelse på nævningelisten gælder tilsvarende for Færøerne, dog med den tilføjelse at utilstrækkeligt kendskab til det færøske sprog er diskvalificerende.

Alle straffesager behandles ved Retten i Færøerne i 1. instans, herunder også nævningesager, jf. retsplejelovens § 687, stk. 1. Domme i nævningesager påankes direkte til Højesteret efter de i kapitel 82 givne regler med de fornødne lempelser. Øvrige domme i straffesager afsagt af Retten i Færøerne påankes til Østre Landsret efter reglerne i kapitel 83.

For så vidt angår eventuel tilladelse til appel efter appelfristens udløb, fremgår det af retsplejelovens § 1021, stk. 4, at kompetencen hertil ligger hos appelinstansen.

3.1.3. Lokal arbejdsfordeling og statistiske oplysninger

Retten beklædes i civile sager og straffesager fortrinsvis af de to sorenskrivere og retsassessoren. Dommerfuldmægtigene beklæder retten i mindre sager, f.eks. tilståelsessager i strafferetten.

Der vedlægges som bilag 8 og 9 en detaljeret oversigt over henholdsvis straffesager og civile sager for 1998 - 2002. Det bemærkes hertil, at statistikken i bilag 8 om antallet af umyndiggørelsessager ikke er retvisende. Der er således i 2002 behandlet i alt 8 sager om umyndiggørelse ved Retten i Færøerne.

En oversigt over antallet af voldgiftssager fra 1998 - 2002 er vedlagt som bilag 10.

3.2. Fogedretten

Reglerne om fogedrettens virke er beskrevet i retsplejelovens tredje bog i kapitlerne 45 - 57 om blandt andet udlæg, tvangsauktioner, ind- og udsættelsesforretninger, arrest og forbud.

Fogedrettens opgave er at bistå med effektuering af krav af såvel økonomisk som ikke-økonomisk art. Fogedretten bistår således med inddrivelse af krav på baggrund af et særligt grundlag fastsat ved f.eks. dom eller i henhold til lov. Fogedretten kan endvidere medvirke ved udlevering af børn til samvær og tvangsfuldbyrder tilbagelevering af børn til indehaver af forældremyndighed.

Det bemærkes, at det færøske børneværnsudvalgs beslutninger i henhold til lov for Færøerne om børneforsorg, fuldbyrdes af udvalget selv med eventuel bistand fra politiet, jf. § 12, stk. 2, i lov for Færøerne om børneforsorg, jf. lovbekendtgørelse nr. 104 af 2. marts 1988, senest ændret ved lagtingslov nr. 18 af 12. marts 2002.

Fogedretten bistår endvidere med effektuering af krav uden særligt retsgrundlag. Det drejer sig f.eks. om tilbagetagelse af effekter, hvor køber/lejer/lessee ikke har betalt i henhold til aftalen, og sager om lejere, der ikke har betalt leje og derfor skal udsættes af det lejede. Fogedretten behandler desuden tvangsauktioner over fast ejendom og sager om arrest eller forbud.

Til fogedretten er der knyttet en dommerfuldmægtig. Er der tale om almindelige udlægsforretninger beklædes fogedretten af en kontorfunktionær i henhold til retsplejelovens § 17 a, stk. 3. Uden for Tórshavn beklædes retten af sysselmanden eller en hos ham ansat, der har bemyndigelse efter retsplejelovens § 17 a, stk. 4. Er der tale om mere komplicerede sager som f.eks. forbud eller arrest, behandles sagen af en jurist. Alle sager, hvor der er eller opstår tvistigheder, behandles af en jurist.

En detaljeret oversigt over antallet af modtagne fogedsager for 1998 - 2002 er vedlagt som bilag 11, og over antallet af modtagne sager om tvangsauktion for 1998 - 2002 som bilag 12.

3.3. Skifteretten

Skifteretten behandler sager i overensstemmelse med reglerne i blandt andet retsplejelovens tredje bog, sjette afsnit, konkursloven og skifteloven. Opgaverne omfatter dødsboskifte, insolvensbehandling og andre skiftesager, f.eks. solvent ægtefælleskifte.

Det bemærkes, at lov nr. 383 af 22. maj 1996 om skifte af dødsboer (dødsboskifteloven) ikke er sat i kraft for Færøerne. Lov nr. 155 af 30. november 1874 (skifteloven) med senere ændringer gælder således fortsat.

Til skifteretten er knyttet en retsassessor og 3 dommerfuldmægtige.

I dødsboer holdes det indledende vejledningsmøde med arvingerne af kontorpersonalet i henhold til fuldmagt. Uden for Tórshavn holdes det indledende møde på sysselkontoret af sysselmanden eller af en kontorfunktionær, der har bemyndigelse efter retsplejelovens § 17 a, stk. 4. Offentlige dødsboskifter og øvrige skiftesager behandles af en jurist. Alle sager, hvor der er eller opstår tvistigheder, behandles af en jurist.

I 2000 behandlede skifteretten 298 dødsboer og 83 andre skifteforretninger.

3.4. Notarialkontoret

I følge retsplejelovens § 14, stk. 1, litra f, henhører notarialforretninger til byretternes virkekreds.

Notarens opgave er at bekræfte dokumenter mv.. Først og fremmest medvirker notaren ved oprettelse af testamentariske dispositioner, hvor notaren bekræfter, at testamentet er udtryk for testators vilje, at der foreligger testationshabilitet, og at testamentet stammer fra den angivne udgiver. Derudover kan der være tale om bekræftelse af en underskrifts ægthed, og/eller at en person i henhold til tegningsudskrift er tegningsberettiget for et selskab eller lignende.

Notaren medvirker endvidere ved trækning af lotterier, hvor notaren enten selv foretager lodtrækningen eller bekræfter, at denne er sket på en sådan måde, at retningslinjerne for det pågældende lotteri er overholdt.

Notarialforretningerne udføres normalt af dommerfuldmægtigene eller af kontorfuldmægtigen. Kontorfuldmægtigen behandler dog ikke notarialforretninger vedrørende testamenter.

Oversigt over antallet af notarialforretninger for 1998-2002 fremgår af bilag 13.

3.5. Tinglysningen

Almindelig tinglysning vedrører fast ejendom samt tinglysning i person-bogen. I Færøerne er der ikke som i Danmark oprettet en bilbog.

Rettigheder over fast ejendom skal lyses til tinge for at få gyldighed mod aftaler om ejendommen og mod retsforfølgning. Det samme gælder dokumenter vedrørende en persons rådighed over løsøre og dokumenter over personers formue i almindelighed (ægtepagter).

Tinglysningsområdet er et færøsk særanliggende og er reguleret af lagtingslov nr. 55 af 16. august 1962 om tinglysning, som senest er ændret ved lagtingslov nr. 59 af 10. maj 2000. Lbkg nr. 622 af 15. september 1986 om tinglysning (den danske tinglysningslov) gælder således ikke for Færøerne.

Til tinglysningen er der knyttet 1 dommerfuldmægtig. Alle sager, hvor der er eller opstår tvistigheder, behandles af en jurist.

En oversigt over antallet af tinglysningssager for 1998-2002 er vedlagt som bilag 14.

Færøerne overgik den 14. december 2000 til EDB i tinglysningen vedrørende fast ejendom.

Lovgrundlaget for opkrævningen af tinglysningsafgift er lagtingslov nr. 76 af 17. maj 1994 om tinglysningsafgifter mv.. Det følger af hjemmestyreloven, liste A, nr. 6, sidste pkt., at tinglysningsafgiften oppebæres af statskassen.

Det bemærkes, at tinglysningsafgifter samt retsafgifter for Færøerne i øvrigt bevillingsmæssigt henhører under rettens område, men ligger uden for Domstolsstyrelsens budgetteringsramme.

3.6. Regnskabskontoret

En væsentlig administrativ opgave ved embedet er tilrettelæggelse af embedets kasse- og regnskabsvæsen.

Retten i Færøerne er omfattet af "Institutionsinstruks for Danmarks Domstole", der udarbejdes af Domstolsstyrelsen. Fortolkning af og dispensation fra instruksen varetages af Domstolsstyrelsen. Instruksen er senest revideret i foråret 2002, og den reviderede instruks trådte i kraft den 1. maj 2002.

Institutionsinstruksen beskriver nøje embedernes regnskabsmæssige opgaver vedrørende afgifter, kommissioner og nævn, sikkerhedsstillelser, kontante depoter, omkostninger tilkendt statskassen, udestående rets- og boafgifter, porto, poståbning, lønadministration mv., ind- og udbetalinger vedrørende drift, regler for ansvars- og kompetencefordeling og endelig regler om tilsyn og kontrol.

I tilknytning til Institutionsinstruksen har Domstolsstyrelsen udarbejdet en kontoplan. Det fremgår heraf, hvorledes indtægter og udgifter skal konteres, og der er for de enkelte konti fastsat disponeringsregler, hvoraf det fremgår, om embedet frit kan disponere, eller om Domstolsstyrelsens tilladelse skal indhentes, før en udgift kan afholdes.

Med virkning fra den 1. januar 1998 er der indført en selvforvaltningsordning for alle embeder. Ordningen indebærer, at store dele af bevillingen til øvrig drift er uddelegeret til de enkelte embeder. Selvforvaltningsordningen omfatter således bl.a. udgifter til reparation og vedligeholdelse af inventar og bygninger, bogindkøb, kurser, indkøb af telefaxmaskine og porto.

Embedet skal selv budgettere den uddelegerede bevilling.

Den overordnede kontrol med, at det enkelte embede overholder institutionsinstruks og kontoplan, udøves af Domstolsstyrelsens kasseinspektører, som med mellemrum gennemfører uanmeldte kasseeftersyn ved de enkelte embeder. Dette sker i overensstemmelse med aftale af 12. august 1999 mellem Domstolsstyrelsen og Rigsrevisionen om kasseinspektioner ved domstolene.

3.7. Øvrige opgaver

3.7.1. Færøernes Ulykkesforsikringsråd

Færøernes Ulykkesforsikringsråd er nedsat i henhold til anordning nr. 389 af 15. november 1966 om forsikring mod følger af ulykkestilfælde. Rådet består af sorenskriveren i Færøerne som formand, landslægen i Færøerne, samt 3 medlemmer, der udpeges af Færøernes Landsstyre.

Rådets opgaver er reguleret i anordningens § 12.

Retten i Færøerne har oplyst, at der ikke er nogen separat driftskonto for rådet.

Rådets administration er tilknyttet embedets administrative sekretariat.

På rådsmøderne varetages formandskabet af den administrative sorenskriver og sekretærfunktionen af den anden sorenskriver.

Retten i Færøerne har anslået, at formandens henholdsvis sekretærens tidsforbrug pr. møde udgør 5-6 timer.

Statens udgifter til Færøernes Ulykkesforsikringsråd bliver refunderet af den færøske landskasse med:

- 3.300,00 kr. om måneden til porto mv., et beløb der indbetales til Retten i Færøerne
- 30 timer af overassistentens ugentlige løn, et beløb der indbetales til Domstolsstyrelsen. Beløbet afregnes en gang årligt.

Udgifterne til honorering af rådsmedlemmer afholdes og betales af den færøske landskasse.

Landskassens udgifter refunderes af den færøske Ulykkesforsikring med et nærmere bestemt beløb for hver ekspederet sag. Beløbet betales direkte til landskassen.

For så vidt angår rådets indberetninger til landsstyret af antallet af behandlede sager i rådet for årene 1998-2002, se bilag 15.

3.7.2. Andet

Én af sorenskriverne er endvidere formand for eller medlem af:

- Overfredningsnævnet
- Erstatningsnævnet
- Konkurrenceankenævnet
- Overlandvæsenskommissionen
- Overudskiftningskommissionen
- Huslejenævnet
- Sterilisationsnævnet
- Færøernes nævn for Børneforsorg
- Ankenævn for telekommunikation

Derudover er retsassessoren medlem af Adoptionsrådet.

4. Personaleforhold

Der findes ingen stillingsbeskrivelser eller personalehåndbøger ved Retten i Færøerne.

For så vidt angår en samlet oversigt over lønninger og klassificeringer pr. 1. april 2002, se bilag 16.

5. Uddannelse

Medarbejderne ved domstolene tilbydes kurser, der tager hensyn til Danmarks Domstoles organisationskultur og særlige arbejdsopgaver. Derfor er uddannelsen primært udformet som interne kurser, hvor underviserne enten er ansatte ved domstolene og i Domstolsstyrelsen eller er eksterne undervisere med kendskab til domstolenes arbejde. Derved er der mulighed for at lade praktiske eksempler fra medarbejdernes dagligdag indgå i undervisningen. Det er endvidere betydeligt billigere selv at afholde kurserne end at købe individuelle kurser hos eksterne kursusudbydere som f. eks. Danmarks Forvaltningshøjskole og DJØF.

Det bemærkes hertil, at personalet ved Retten i Færøerne tilbydes samme kursusudvalg som personalet ved de øvrige retter.

Domstolsstyrelsen er ikke i besiddelse af en særskilt opgørelse over kursusudgifter vedrørende personalet ved Retten i Færøerne.

Det kan dog oplyses, at de samlede udgifter til uddannelse for Danmarks Domstole de seneste 5 år har udgjort:

1998: ca. 6 mio. kr.
1999: ca. 6 mio. kr.
2000: ca. 12 mio. kr.
2001: ca. 12 mio. kr.
2002: ca. 10 mio. kr.

For 2003 udgør det samlede budget for uddannelse ca. 10 mio. kr.

Der er ved Danmarks Domstole ca. 2700 ansatte. På baggrund af det samlede antal ansatte ved Retten i Færøerne i 2001 kan det skønnes, at kursusudgifterne til personalet ved Retten i Færøerne har andraget:

1998: ca. 60.000 kr.
1999: ca. 60.000 kr.
2000: ca. 120.000 kr.
2001: ca. 120.000 kr.
2002: ca. 100.000 kr.
og budgetteret for 2003: ca. 100.000 kr.

Retterne afholder generelt selv udgifterne til time/dagpenge samt transport til kurserne.

Nedenfor beskrives grunduddannelse under pkt. 5.1. I forlængelse heraf beskrives efteruddannelse under pkt. 5.2.

Pkt. 5.3. indeholder en beskrivelse af lederuddannelse. I forlængelse heraf beskrives landsretsuddannelsen ved Danmarks Domstole under pkt. 5.4.

Under pkt. 5.5. beskrives ansættelsesværn for dommerfuldmægtige ved Danmarks Domstole. Pkt. 5.6. indeholder en beskrivelse af diverse fælles kurser.

5.1. Grunduddannelse

5.1.1. Kontorpersonalets grunduddannelse

Kontorpersonalets grundkurser har til formål at give deltagerne en grundlæggende viden om og forståelse for arbejdsgangene inden for det pågældende emne.

Grunduddannelsen omfatter:

- introduktionskursus (1 uge),
- fogedret (2 moduler af hver 1 uge),
- tvangsauktioner (3 dage),
- tinglysning (1 uge),
- skifteret (2 moduler af hver 1 uge),
- insolvensskifteret (1½ dag),
- gældssanering (3 dage),
- notarforretninger (3 dage),
- IT-kursus i fogedret og tvangsauktioner (3 dage).

Et grunduddannelsesforløb for en kontormedarbejder koster ca. 45.000 kr.

5.1.2. Retssekretæruddannelsen

I 2001 blev der oprettet en særlig uddannelse for retssekretærer, der er målrettet mod og udviklet for kontormedarbejdere, hvis primære opgave er retsarbejde.

Retssekretæruddannelsen består af følgende moduler, hvoraf 6 moduler skal gennemføres, afhængig af den pågældendes anciennitet på det pågældende arbejdsområde, og af om vedkommende er ansat i en byret eller en landsret:

- grundkursus i civilret, modul A og B af hver 5 dages varighed,
- specialkursus i civilret, modul C (3 dage),
- udvidet kursus i civilret, modul D (3 dage),
- grundkursus i strafferet, modul E (5 dage) eller grundkursus i strafferet, modul F (5 dage),
- udvidet kursus i strafferet, modul G (3 dage) eller landsretsmodul H (3 dage),
- kursus i notat- og referatteknik I (3 dage).

Et uddannelsesforløb for en retssekretær koster ca. 25.000 kr.

5.1.3. Administrative kurser for kontorpersonale

På kontorpersonalets administrative kurser undervises der i emner af administrativ eller holdningsmæssig karakter. Der er inden for dette område kurser i:

- budget og regnskab (3 dage),
- lønadministration (3 dage),
- domstolene under forandring (3 dage).

Hvert af disse kurser koster ca. 2.500-3.000 kr. pr. deltager. I 2001 blev der afholdt et særskilt kursus i Domstolene under forandring i Færøerne. Kurset kostede i alt ca. 12.500 kr. at afholde.

5.1.4. Dommerfuldmægtiges grunduddannelse

Dommerfuldmægtige ansættes med hjemmel i retsplejelovens § 52 med tjenestested inden for ansættelsesområdet "domstolene". Domstolsstyrelsen er ansættelsesmyndighed.

De første tre år er dommerfuldmægtigene under grunduddannelse, der består af en blanding af praksis og teori. Den praktiske del af uddannelsen foregår ved de enkelte embeder, mens Domstolsstyrelsen tilrettelægger den teoretiske grunduddannelse. Dommerfuldmægtigenes grunduddannelse har til formål at sikre, at alle nyansatte dommerfuldmægtige får en ensartet uddannelse, hvor de erhverver sådanne praktiske og teoretiske færdigheder, at de kan bestride en typisk dommerfuldmægtigstilling på kvalificeret vis. Grunduddannelsen er udviklet over mange år, og den følges løbende af blandt andet Uddannelsesudvalget for Jurister og Grunduddannelsesudvalget, der begge er nedsat under Hovedsamarbejdsudvalget for Danmarks Domstole.

5.1.4.1. Den praktiske grunduddannelse

Dommerfuldmægtige under grunduddannelse søges primært ansat ved egentlige uddannelsesembeder fordelt over hele landet, det vil sige de præsidentledede og administrerede embeder. Grunduddannelsen tilrettelægges som en to-årig uddannelse i fogedret og tinglysning og en et-årig uddannelse i skifteret. Uddannelsen i retssagsbehandling samt administration og ledelse sker over alle tre år. Der henvises herved til Domstolsstyrelsens cirkulæreskrivelse af 6. juni 2002 med vejledende retningslinjer af 3. juni 2003 for den praktiske uddannelse af dommerfuldmægtige under grunduddannelsen.

Efter grunduddannelsens afslutning må dommerfuldmægtigene forvente forflyttelse til et andet embede med henblik på fortsat uddannelse og yderligere erfaring i det daglige juridiske og administrative arbejde på et dommerkontor.

Uddannelsesforløbet for en dommerfuldmægtig afsluttes efter cirka 9-12 års ansættelse med en landsretstjeneste, jf. nedenfor pkt. 5.4. Herefter anses dommerfuldmægtiguddannelsen for afsluttet, og man kan fortsætte som dommerfuldmægtig eller søge en stilling som retsassessor. Den overvejende del af retsassessorerne søger efter 15-20 års ansættelse ved domstolene en dommerstilling ved en byret.

5.1.4.2. Den teoretiske grunduddannelse

Under grunduddannelsen afholdes ti teoretiske kurser over i alt 33 kursusdage, som supplerer dommerfuldmægtigens praktiske uddannelse ved embedet. Der afholdes et introduktionskursus og kurser i fogedret, tvangsauktion, tinglysning, skriftlig kommunikation, insolvensskifteret,

dødsboskifteret, regnskabslære, administration og ledelse samt retsledelse og retspleje. Hvert kursus afholdes normalt én gang om året. Uddannelsesfuldmægtigene har herudover mulighed for at tilmelde sig den efteruddannelse, der afholdes for dommere, retsassessorer og dommerfuldmægtige.

Det forudsættes, at dommerfuldmægtigene ved embedet dels har opnået et vist praktisk kendskab til behandlingen af de pågældende sager, dels har kendskab til de grundlæggende retsregler inden for området. Kurserne udbygger de teoretiske kundskaber fra universitetet ved at relatere dem til arbejdet som dommerfuldmægtig. Kurserne fokuserer således på, hvordan dommerfuldmægtigene bedst udfylder deres rolle inden for de forskellige arbejdsområder i forhold til brugerne og embedet.

Underviserne er primært ansatte ved domstolene, men der er også eksterne lærere fra blandt andet anklagemyndigheden, Advokatsamfundet og private virksomheder.

Et grunduddannelsesforløb for en dommerfuldmægtig koster ca. 50.000 kr.

5.1.4.3. Eksamen for dommerfuldmægtige

Dommerfuldmægtige ansat den 1. januar 2002 eller senere er omfattet af en eksamensordning. Eksamensordningen består af løbende vurderinger af dommerfuldmægtigene således, at bedømmelsen af egnetheden til fortsat ansættelse ved domstolene baseres på flere forskellige elementer. Herved undgås, at en enkelt, afsluttende prøve bliver altafgørende. Domstolenes uddannelsesudvalg for jurister udarbejdede i september 2001 en rapport om eksamen for dommerfuldmægtige. Rapporten kan læses i sin helhed på www.domstol.dk.

På grunduddannelsens første år sker bedømmelsen af dommerfuldmægtigen alene ved afgivelse af en årsudtalelse. Der skal endvidere afgives årsudtalelser på andet og tredje år af grunduddannelsen. Disse tre udtalelser indgår med samme vægt i den samlede bedømmelse ved grunduddannelsens afslutning. Som noget nyt er der i forbindelse med eksamensordningen indført en karakterskala fra 1 til 9 ved afgivelse af årsudtalelser. Giver årsudtalelserne eller prøverne anledning til det, bør der allerede undervejs i grunduddannelsesforløbet iværksættes tiltag, der er egnede til at forbedre dommerfuldmægtigens kvalifikationer på det relevante område. Der henvises til Domstolsstyrelsens cirkulæreskrivelse af 18. juni 2003 om årsudtalelser for dommerfuldmægtige under grunduddannelse.

På grunduddannelsens andet år gennemføres kurset i skriftlig kommunikation. Efter cirka fire måneder følges kurset op af en retningsgivende prøve, hvor dommerfuldmægtigene får til opgave

at udarbejde en afgørelse på grundlag af en fingeret sag med processkrifter, bilag og domsforhandling i form af et rollespil.

Ved grunduddannelsens afslutning gennemføres en retningsgivende, mundtlig prøve, der kan bedømme mere personlige kvalifikationer samt dommerfuldmægtigens mundtlige fremstillingsevne.

Efter gennemførelse af prøverne indkaldes dommerfuldmægtigen til en samtale i Domstolsstyrelsen, hvor det samlede resultat drøftes, herunder om dommerfuldmægtigen anses som egnet til fortsat ansættelse i en typisk dommerfuldmægtigstilling. Grundlaget herfor er årsudtalelserne, resultatet af prøven i skriftlig kommunikation og den afsluttende mundtlige prøve samt eventuelt de oplysninger, der fremkommer under samtalen. Det forventes, at der kun for ganske få dommerfuldmægtige vil være tvivl om, hvorvidt den pågældende er egnet til fortsat ansættelse ved domstolene.

5.2. Efteruddannelse

5.2.1. Opfølgningskurser for kontorpersonale

På kontorpersonalets opfølgningskurser gives en dyberegående orientering og ajourføring vedrørende lovgivning, praksis m.m. inden for det pågældende emne. Det tilstræbes, at man hvert andet eller tredje år kommer på opfølgningskurser i de områder, man beskæftiger sig med.

Der findes følgende opfølgningskurser for kontorpersonalet:

- fogedret (3 dage),
- tinglysning (2 dage),
- dødsbobehandling (3 dage).

Et opfølgningskursus i henholdsvis fogedret og dødsbobehandling koster ca. 3.000 kr. pr. deltager, mens et opfølgningskursus i tinglysning koster ca. 2.000 kr. pr. deltager.

5.2.2. Domstolsstyrelsens efteruddannelse for jurister

Udover grunduddannelsen afholder Domstolsstyrelsen en række kortere, fagrettede kurser for domstolenes jurister. Disse kurser kan vedrøre mange forskellige juridiske emner, f.eks. menne-

skerettigheder, persondatabeskyttelse, funktionærret, straffuldbyrdelsesloven og etniske konflikter.

Endvidere afholdes en række seminarer om f.eks. bevissikring, skifteret, tinglysning, fogedret, civile sager og straffesager.

Disse kurser og seminarer varer fra 1 til 3 dage og koster ca. 1.000-3.000 kr. pr. deltager.

5.2.3. Efteruddannelse for jurister fælles med Advokatrådet

Ud over Domstolsstyrelsens egen efteruddannelse for jurister udbydes endvidere en række kurser i samarbejde med Advokatrådet. Her er der ligeledes tale om kortere, fagrettede kurser i en række juridiske discipliner, f.eks. lejeret, skifte af pensioner, mangler ved fast ejendom, erstatning for personskade, EU-retsmidler, arbejdsret samt strafudmåling.

Kurserne varer normalt 1-2 dage og koster ca. 1.000-2.000 kr. pr. deltager.

5.3. Lederuddannelse

5.3.1. Lederuddannelse for kontorpersonale

Ud over grund- og efteruddannelse findes der en række lederkurser for kontorpersonale med ledelsesmæssigt ansvar. Kontorpersonalets Forberedende Lederuddannelse (KFL) har til formål at uddanne og dygtiggøre kommende ledere inden for kontorpersonalet såvel fagligt som personligt, herunder at give deltagerne en fornemmelse af, hvad det vil sige at have et job med ledelsesmæssigt ansvar.

KFL varer 3 uger og afsluttes med en eksamen. Uddannelsen koster ca. 30.000 kr. pr. deltager.

Derudover er der kurser for henholdsvis afdelingsledere og sektionsledere. Disse kurser varer hver 3 dage og koster mellem 4.000 og 7.000 kr.

5.3.2. Lederuddannelse for jurister

Der findes ligeledes lederuddannelsesforløb for det juridiske personale. Uddannelserne har til formål at give deltagerne nogle værktøjer, som kan fremme en personlig og ledelsesmæssig udvikling. Kurserne har desuden til formål at give deltagerne et indblik i de vigtigste teoretiske ledelsesmodeller (f.eks. organisation og kommunikation).

Juristernes lederuddannelse omfatter et førlederkursusforløb for retsassessorer og ældre dommerfuldmægtige bestående af 3 moduler af henholdsvis 3, 5 og 3 dages varighed (Den Synlige Leder). Forløbet koster ca. 25.000 kr. pr. deltager.

Der forventes udbudt to nye lederudviklingsforløb i 2004, dels en mellemlederuddannelse for retsassessorer og kontorledere, dels en førlederuddannelse for dommere, der ikke er embedschefer. Prisen pr. person for deltagelse i disse kurser er endnu ikke fastlagt.

Dommernes lederuddannelse er blevet revideret i 2002, og dette nye forløb bestående af 4 moduler af henholdsvis 3, 2, 3 og 1 dags varighed og kommer til at koste ca. 50.000 kr. pr. deltager.

5.4. Landsretsuddannelsen ved Danmarks Domstole

Ifølge retsplejelovens § 42, stk. 4, kræver beskikkelse som landsdommer eller dommer i en byret eller Sø- og Handelsretten i reglen, at den pågældendes egnethed som dommer har været bedømt i landsretten. Bedømmelsen sker ved, at den pågældende i en periode på normalt ni måneder konstitueres som landsdommer i enten Østre Landsret eller Vestre Landsret.

Landsretskonstitutionerne meddeles af Justitsministeriet på baggrund af en indstilling fra Dommerudnævnelsesrådet for en på forhånd fastsat periode på normalt ni måneder. Man er normalt konstitueret i tre forskellige afdelinger i tre måneder ad gangen. I afdelingerne fungerer man som den tredje dommer sammen med to udnævnte landsdommere, og der voteres i både civile sager og straffesager. Desuden får de konstituerede dommere lejlighed til at forelægge skriftligt behandlede kæremål og til at udarbejde udkast til domme og kendelser.

Advokater har – ud over muligheden for at søge en almindelig landsretskonstitution – mulighed for at søge en korttidskonstitution i medfør af retsplejelovens § 44 c for en periode på tre måneder. Denne tre-måneders periode kan eventuelt indregnes i de ni måneder, hvis advokaten efterfølgende søger en normal landsretskonstitution.

5.5. Ansættelsesværn for dommerfuldmægtige ved Danmarks Domstole

Danske dommere har funktionel uafhængighed i medfør af grundlovens § 64, 1. pkt., hvilket betyder, at dommerne er uafhængige med hensyn til de enkelte sagers afgørelse. I følge grundlovens § 64, 2. pkt., har udnævnte dommere desuden en grundlovssikret beskyttelse mod afskedigelse og ændring af tjenestested (personlig uafhængighed), idet dette kun kan ske ved dom afsagt af Den Særlige Klageret, medmindre der finder en omordning af domstolene sted. En dommer kan dog afsættes efter sit fyldte 65. år, men uden tab af indtægter indtil vedkommende skulle være afsat på grund af alder.

Ikke-udnævnte dommere, det vil sige dommerfuldmægtige, retsassessorer og justitssekretærer, anses som funktionelt uafhængige efter grundlovens § 64, 1. pkt., men det er fast antaget, at de ikke er omfattet af bestemmelsens 2. pkt. om personlig uafhængighed. Ikke-udnævnte dommere er derimod beskyttet mod afskedigelse og forflyttelse gennem regler om ansættelsesværn, der blev indsat i retsplejeloven ved domstolsreformen i 1998. Etableringen af et ansættelsesværn havde til formål dels at sikre den personlige uafhængighed, dels udadtil at understrege, at den dømmende myndighed er et uafhængigt organ.

Ansættelsesværnet hindrer ikke afskedigelse og forflyttelse af ikke-udnævnte dommere, men det kan kun ske under særlige, kvalificerede omstændigheder. Den Særlige Klageret er det kompetente organ i de tilfælde, hvor afskedigelse eller uansøgt forflyttelse ikke kan gennemføres administrativt.

Afskedigelse af ikke-udnævnte dommere kan finde sted i de tilfælde, der er nævnt i retsplejelovens § 54, stk. 1 og 2. Afskedigelse kan således ske ved dom på grund af uegnethed eller sygdom, eller hvor en omordning af domstolene finder sted. Afskedigelse kan dog ske administrativt, hvor den pågældende er fyldt 65 år, dog uden tab af indtægter til det tidspunkt, til hvilket den pågældende skulle være afskediget på grund af alder, hvis han/hun havde været dommer, jf. § 54, stk. 2, jf. § 54 a, stk. 1, sidste pkt., modsætningsvist.

Herudover kan der i følge retsplejelovens § 54, stk. 3, ske uansøgt ændring af tjenestested for ikke-udnævnte dommere, når dette er begrundet i uddannelseshensyn eller i hensynet til en hensigtsmæssig ressourceudnyttelse ved domstolene. Uansøgt ændring af tjenestested kan for ikke-udnævnte dommere i medfør af retsplejelovens § 54, stk. 4, desuden finde sted i tilfælde af en omordning af domstolene eller på grund af sygdom eller uegnethed. Uegnetheden behøver efter § 54, stk. 4, ikke at være generel og kan f.eks. omhandle den situation, hvor en dommerfuldmægtig ikke vurderes egnet til at beklæde en stilling ved et konkret embede, men hvor den pågældendes kvalifikationer bedre vil kunne udnyttes ved et andet embede.

Konstituerede landsdommere er som andre ikke-udnævnte dommere omfattet af ansættelsesværnet.

5.6. Diverse fælles kurser

Udover ovenstående kurser for henholdsvis kontorpersonalet og juristerne ved domstolene er der en række kurser fælles for begge personalegrupper.

Således afholdes der 2-dages lovpligtige samarbejdsudvalgskurser, der koster ca. 1.800 kr. pr. deltager.

Der afholdes endvidere lovpligtige kurser for medlemmer af rettens sikkerhedsorganisation i henhold til lagtingslov nr. 70 af 11. maj 2000 om arbejdsmiljø. Domstolsstyrelsens udgifter udgør ca. 5.000 kr. pr. deltager.

Endelig afholder Domstolsstyrelsen interne IT-kurser i domstolenes sagsbehandlingssystemer. Da det er styrelsens egne medarbejdere, der underviser på disse kurser, er der alene udgifter til eventuelle overnatninger på hotel i København for medarbejdere, der har en lang rejsetid. Disse udgifter udgør ca. 800 kr. pr. deltager.

6. Bygningsforhold

Retten i Færøerne disponerer over følgende 5 ejendomme, herunder 3 tjenesteboliger, der ejes af den danske stat (Domstolsstyrelsen):

- ”Dommergården” og ”Domhuset”, der består af to sammenbyggede huse indrettet med retssale, foged- og skifteafdeling og kontorer, beliggende C. Pløyensgøta 1 og N. Pállsgøta 2, 100 Tórshavn, matr.nr. 471 Tórshavn By. Grunden er på 1.320 m2.

- En tjenestebolig ”Stenhuset”, der er indrettet i to etager med kælder og loft, beliggende Jonas Broncksgøta 3, 100 Tórshavn, matr.nr. 526 K i Tórshavn By. Grunden er på 1.026 m2. Ejendommen bebos af sorenskriveren.

- En tjenestebolig på ca. 120 m2, der er indrettet i et plan plus kælder, beliggende Hvarvid 12, 100 Tórshavn, matr.nr. 886 T Tórshavn By. Grunden er på 494 m2. Ejendommen bebos af retsassessoren.

- En tjenestebolig, der er indrettet i to etager plus kælder beliggende Mariugøta 7, 100 Tórshavn, matr.nr. 781 L Tórshavn By. Grunden er på 537 m2. Ejendommen bebos af en dommerfuldmægtig.

- Et ”halvt dobbelthus” beliggende N. Pállsgøta 6, 100 Tórshavn, matr.nr. 469 A, Tórshavn By (ved siden af Domhuset). Ejendommen er i dårlig stand og benyttes ikke for tiden. Grunden er på 114 m2.

Det skønnes, at den samlede værdi af ovennævnte ejendomme er 6-7 mio. kr. Værdien er alene et skøn, idet der som bekendt ikke findes offentlig ejendomsvurdering i Færøerne.

Retten i Færøerne disponerer endvidere over følgende 5 private lejemål, herunder 2 tjenesteboliger.

- Et lejemål, der anvendes til retssale og kontorer, der også benyttes som bitingsted for Østre Landsret, samt en tjenestebolig. Lejemålet er beliggende J.H. Schrøtersgøta 11, 100 Tórshavn.

- En tjenestebolig, der er indrettet i et plan plus kælder, beliggende Mariugøta 6, 100 Tórshavn. Boligen bebos af en dommerfuldmægtig.

- En tjenestebolig, der er indrettet i 1½ plan, beliggende Birnugøta 27, 100 Tórshavn. Boligen bebos af den administrerende sorenskriver. Grunden er på 190 m2.

- Et lejemål, der benyttes til tinglysning og retssekretariat, beliggende på matr.nr. 498 i Glasheyggi 7, 1, 100 Tórshavn.

Endelig har embedet bitingsted i Tvøroyi, i Sysselmandens lokaler.

Domstolsstyrelsen forestår fordelingen af domstolenes samlede bevilling til bygningsmæssig vedligeholdelse mv. samt den overordnede prioritering af, hvilke projekter der skal iværksættes.

Prioriteringen sker på basis af dels ønskerne fra de enkelte embeder, herunder Retten i Færøerne, dels på baggrund af indstillinger fra Slots- og Ejendomsstyrelsen der hvert andet år gennemfører bygningssyn ved de ejede bygninger i Tórshavn.

For så vidt angår Domstolsstyrelsens udgifter forbundet med vedligeholdelse mv. for 1997-2002, se bilag 17.

Som led i selvforvaltningen har embedet mulighed for selv at iværksætte mindre vedligeholdelsesarbejder, ligesom embedet selv afholder alle almindelige driftsudgifter, herunder udgifter til el, varme, rengøring, inventar, telekommunikation og kontorhold.

Rettens udgifter til leje af de ovennævnte 4 lejemål beløb sig i 1999, 2000 og 2001 til henholdsvis 342.000 kr., 392.500 kr. og 505.100 kr. I 2002 beløber lejeudgifterne sig til 586.800 kr.

7. IT-forhold

Alle arbejdspladser ved retten er forbundet med edb-netværk og forsynet med PC.

Retten i Færøerne har adgang til Internettet men endnu ikke e-mail.

Nedenfor beskrives hardware under pkt. 7.1. i forlængelse heraf beskrives software under pkt. 7.2.

7.1. Hardware

Det er vanskeligt at give en præcis vurdering af værdien af de maskiner og servere, som anvendes ved retten, idet udstyret er anskaffet i perioden 1996 - 2000. Nyanskaffelsespris for udstyret må anslås at være på ca. 800.000 kr, jf. bilag 18.

De samlede udgifter til indkøb af IT-udstyr mv. for 1997-2002 er vedlagt som bilag 19.

Endelig ejer Domstolsstyrelsen et nedgravet 2 Mbit fiberkabel og øvrige nedgravede kommunikationskabler til Retten i Færøerne.

7.2. Software

Retten i Færøerne har som udgangspunkt de samme sagsbehandlingssystemer som de øvrige retskredse. Forskelle vedrørende bl.a. retsplejeloven og retsafgiftsloven betyder dog, at sagsbehandlingssystemerne er særligt tilpasset til Færøerne.

Sagsbehandlingssystemerne kører på baggrund af en række Microsoft- og DSI-licenser. Der er hertil knyttet forskellige former for privat IT-support. Domstolsstyrelsen ejer DSI-sagsbehandlingssystemerne, som er stillet til rådighed for Retten i Færøerne. Retten i Færøerne bestemmer via bruger-styringen selv, hvilke medarbejdere der skal have adgang til de forskellige DSI-produkter.

Tinglysningssystemet er tæt forbundet med de centrale baser hos CSC i Danmark, og kan derfor ikke fungere uden denne forbindelse. Endvidere føres bil- og personbogen samt testamentsregistret alene centralt ved Retten i Århus.

Alle øvrige systemer er installeret lokalt på serveren, som er opstillet i Færøerne, og vil således kunne fungere som selvstændige sagsbehandlingssystemer uden forbindelse til Danmark.

Domstolsstyrelsen har ejendomsretten over særligt udviklet programmel (Civilsystem, Straffesystem, Fogedsystem, Tekst-databasen og journalsystemet), mens DSI-Data har ejendomsretten til DSI-tekst, DSI-kalender, DSI-base m.m.

Domstolsstyrelsen har erhvervet brugsret til bl.a. Microsoft Windows, Oracle database og licenser i forbindelse med tinglysningen. Domstolsstyrelsens udgifter til disse licenser udgør samlet ca. 25.000 kr. årligt.

Om særlige licenser, herunder UfR-Online, Karnov-Online og antivirusprogrammer, bemærkes, at Domstolsstyrelsen har indgået en aftale med Forlaget Thomson. Aftalen indebærer, at Danmarks Domstoles medarbejdere genkendes ved den IP-adresse, som anvendes, når medarbejdere ved Danmarks Domstole går på Internettet. Dette er alene muligt, når man går på Internettet via Danmarks Domstoles centrale adgang.

Særligt om virusprogrammer bemærkes, at er der er indgået et løbende abonnement tegnet af Domstolsstyrelsen.

Særligt om løbende opdatering af sagsbehandlingssystemerne bemærkes, at Retten i Færøerne i øjeblikket er omfattet af den generelle aftale, som Domstolsstyrelsen har indgået med DSI-Data.

8. Forholdet til andre myndigheder

Pkt. 8.1. indeholder en beskrivelse af Rigsombudet i Færøerne. I forlængelse heraf beskrives Retsmedicinsk Institut under pkt. 8.2.

Pkt. 8.3. indeholder en beskrivelse af Retslægerådet.

8.1. Rigsombudet i Færøerne

Fri proces til sagsanlæg ved Retten i Færøerne meddeles af Rigsombudet i Færøerne efter reglerne i retsplejelovens § 330 med klageadgang til Civilretsdirektoratet.

Ansøgninger om fri proces i 2. eller 3. instans behandles af Civilretsdirektoratet i medfør af retsplejelovens § 330, stk. 5.

8.2. Retsmedicinsk Institut

I faderskabssager, hvor der udtages blodprøve, indhenter Retten i Færøerne udtalelser fra Retsmedicinsk Institut i Danmark gennem den læge, som udtager blodprøven. Der foreligger ingen statistikker om antallet af faderskabssager ved Retten i Færøerne, men antallet har de seneste år normalt udgjort 8 - 12 sager pr. år. Udgifterne til indhentelse af udtalelser i faderskabssager afholdes over kontoen for fri proces, jf. bilag 20 for 2000 - 2002.

De samlede udgifter til fri proces for 1997 - 2002 fremgår af oversigten over de samlede udgifter vedrørende Retten i Færøerne, jf. bilag 21.

8.3. Retslægerådet

Udtalelser fra Retslægerådet i Danmark indhentes normalt gennem retten både i civile sager og straffesager. Da rettens henvendelser til Retslægerådet sker på vegne af parterne, foreligger der ingen statistik over antallet af henvendelser. Eventuelle udgifter til indhentelse af disse udtalelser afholdes af sagens parter.

9. Økonomi

Pkt. 9.1. indeholder en beskrivelse af driftsøkonomi. I forlængelse heraf beskrives værdiansættelse under pkt. 9.2.

9.1. Driftsøkonomi

Retten i Færøernes udgifter til sagsgodtgørelse mv. fremgår af bilag 22.

Rettens egne driftsudgifter fremgår af bilag 23.

En samlet opgørelse over udgifter vedrørende Retten i Færøerne for perioden 1997-2002 er vedlagt som bilag 21.

Rettens samlede udgifter for 2002 udgjorde således: **13.585.803,44 kr.**

Indtægter ved retsafgifter for perioden 1997-2002 fremgår af bilag 24.

Indtægter (retsafgifter og tinglysningsafgifter) vedrørende Retten i Færøerne udgjorde i 2002 i alt: **6.311.704,00 kr.**

9.2. Værdiansættelse

De bygninger, som Retten i Færøerne råder over, skønnes at kunne værdisættes til ca. 6-7 mio. kr., jf. pkt. 6.

Den anslåede indkøbspris på rettens IT-udstyr udgør i alt ca. 800.000 kr., jf. bilag 18.

Domstolsstyrelsen er ikke i besiddelse af en skønsmæssig værdiansættelse for rettens øvrige inventar.

K A P I T E L 6

Andre sagsområder

1. Indledning

Dette kapitel indeholder en beskrivelse af andre sagsområder end de i kapitel 3-5 nævnte, hvorom der kan rejses spørgsmål om færøsk overtagelse. Det gælder som anført i kommissoriet af 25. september 2001 navnlig strafferetten og procesretten.

Nedenfor under pkt. 2 beskrives straffeloven for Færøerne. I forlængelse heraf er der under pkt. 3 en omtale af det internationale politimæssige og strafferetlige samarbejde.

Pkt. 4 indeholder en beskrivelse af den særlige lov for Færøerne om rettens pleje.

Under pkt. 5 er der en særskilt omtale af advokaters forhold i Færøerne.

Om arbejdsgruppens overvejelser om færøsk overtagelse af andre sagsområder henvises til kapitel 10.

2. Straffeloven

Grundlaget for strafferetten i Færøerne udgøres i første række af den danske straffelov af 1930, som ændret ved en række love og kongelige anordninger, jf. bilag 25.

Siden 1994 er der udarbejdet to kongelige anordninger, hvormed en række love er sat i kraft for Færøerne. Det drejer sig om *anordning nr. 818 af 3. november 1997*, hvorved flere lovændringer fra 1967-1992 vedrørende bl.a. pornografi, skattesvig og indsmugling samt beskyttelse af vidner, blev sat i kraft, samt *anordning nr. 267 af 20. april 2001*, hvorved lov nr. 441 af 31. maj 2000 om forældelse, styrket indsats mod seksuelt misbrug af børn og unge samt IT-efterforskning blev sat i kraft med enkelte afvigelser.

Straffeloven, som gældende i Danmark, er siden 1994 ændret i alt 37 gange, jf. bilag 26. Som det fremgår ovenfor, er alene lov nr. 441 af 31. maj 2000 om forældelse og styrket indsats mod seksuelt misbrug af børn og unge sat i kraft for Færøerne, jf. anordning nr. 267 af 20 april 2001.

De øvrige ændringer, som for en dels vedkommende er gennemført af hensyn til Danmarks internationale forpligtelser, er således ikke gældende for Færøerne. Som eksempel kan nævnes lov

nr. 378 af 6. juni 2002 (den såkaldte anti-terrorpakke) til gennemførsel af de ændringer, som var nødvendiggjort af bl.a. FN-konventionen af 9. december 1999 til bekæmpelse af finansiering af terrorisme, samt FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1373 (2001).

Derudover kan nævnes lov nr. 228 af 2. april 2003 til gennemførsel af de ændringer, der er nødvendige for, at Danmark kan ratificere tillægsprotokollen til FN's konvention om barnets rettigheder om salg af børn, børneprostitution og børnepornografi.

Endvidere er der i et vist omfang tale om ændringer i straffeloven, der ikke oprindeligt er gennemført af hensyn til internationale forpligtelser, men som senere gennemførelser af internationale forpligtelser bygger på, jf. f.eks. lov nr. 474 af 12. juni 1996 om strafansvar for juridiske personer, som gennemførelse af adskillige senere internationale forpligtelser hviler på.

Selv om strafferetten er et fællesanliggende, fastsætter færøske myndigheder bestemmelser om straf for overtrædelse af særlovgivning, der er gennemført på de sagsområder, som allerede i dag er overtaget af de færøske myndigheder. Eksempelvis kan nævnes bestemmelser om straf i den færøske færdselslov, fikserilovgivning og skattelovgivning.

3. Internationalt politimæssigt og strafferetligt samarbejde

Danmark deltager i forskelligt internationalt samarbejde på det politimæssige og strafferetlige område.

Det internationale politimæssige samarbejde omfatter bl.a. deltagelse i Interpol, Schengen-samarbejdet, Europol, det nordiske politi- og toldsamarbejde (PTN) samt "Task Force on Organized Crime in the Baltic Sea Region".

De internationale samarbejdspartnere omfatter bl.a. forbindelsesofficerer udsendt af udenlandske retshåndhævende myndigheder til Danmark samt danske/fælles-nordiske forbindelsesofficerer udsendt til udlandet.

Rigspolitiet er forbindelsesled til de internationale samarbejdsfora og -partnere. I den forbindelse varetager Rigspolitiet forpligtelserne som central national enhed i henhold til dansk politis forpligtelser i relation til Interpol, hvor hvert medlemsland skal have et Nationalt Centralt Bureau (NCB), der skal forestå samarbejdet i relation til de relevante nationale myndigheder, andre landes centrale bureauer og Interpols generalsekretariat. Rigspolitiet varetager ligeledes forpligtelserne i relation til Schengen-samarbejdet, hvor hvert medlemsland skal oprette et såkaldt SIRENE-kontor, og i relation til Europol, hvor hvert medlemsland skal oprette en national Euro-

pol-enhed (ENU – Europol National Unit). Det gælder herudover i relation til det nordiske politi- og toldsamarbejde samt "Task Force on Organized Crime in the Baltic Sea Region".

Som central national enhed råder Rigspolitiet over en række særlige kommunikationsmuligheder i form af udstyr, der muliggør sikker udveksling af oplysninger, herunder i elektronisk form.

Landfogeden i Færøerne er som de øvrige danske politikredse omfattet af Danmarks deltagelse i Interpol og af reglerne for samarbejdet mellem de nordiske politimyndigheder.

Instrumenter vedtaget i EU-regi gælder derimod som udgangspunkt ikke for Færøerne. Med hensyn til Schengen-reglerne er der dog etableret en særlig ordning, jf. kapitel 7, pkt. 6.

På det strafferetlige område omfatter det internationale samarbejde bl.a. udlevering af lovovertrædere til andre lande. Reglerne herom er fastsat i lov om udlevering af lovovertrædere, jf. lovbekendtgørelse nr. 110 af 18. februar 1998 med senere ændringer, og lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige, jf. lov nr. 27 af 3. februar 1960 med senere ændringer. Udleveringsloven har, jf. dennes § 23, gyldighed for Færøerne med de afvigelser, som følger af den færøske retsplejelov. Det samme gælder i relation til den nordiske udleveringslov.

Det internationale strafferetlige samarbejde omfatter endvidere spørgsmål om overførsel fra Danmark til et andet land af retsforfølgning i straffesager samt om Danmarks overtagelse af retsforfølgningen af lovovertrædelser, der er begået i en anden stat. Lov nr. 252 af 12. juni 1975 med senere ændringer indeholder regler om overførsel til et andet land af retsforfølgning i straffesager på grundlag af den europæiske konvention om overførsel af retsforfølgning i straffesager. Loven gælder delvist for Færøerne.

Herudover kan nævnes retshjælp i straffesager, som vedrører gensidig retshjælp i form af samarbejde om f.eks. iværksættelse af tvangsprocessuelle tvangsindgreb. Regler herom findes bl.a. i Europarådets retshjælpskonvention, jf. bekendtgørelse nr. 18 af 17. juli 1963 af den europæiske konvention af 20. april 1959 om gensidig retshjælp i straffesager med tilhørende protokoller fra 1978 og 2001, samt EU-retshjælpskonventionen, jf. bilag 1 til lov nr. 258 af 8. maj 2002 om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet og lov om international fuldbyrdelse af straf mv. Endvidere gælder mellem de nordiske lande en overenskomst af 26. april 1974 om gensidig retshjælp, jf. bekendtgørelse nr. 100 af 15. september 1975. Hverken Europarådets retshjælpskonvention, EU-retshjælps-konventionen eller den nordiske overenskomst er inkorporeret i dansk lovgivning, men de nødvendige ændringer til opfyldelsen af de internationale forpligtelser er foretaget i straffeloven og retsplejeloven. Europarå-

dets retshjælpskonvention fra 1959 og protokollen fra 1978 samt den nordiske overenskomst fra 1974 gælder for Færøerne.

Også spørgsmål om fuldbyrdelse i Danmark af afgørelser om straf mv. er omfattet af det internationale samarbejde på dette område. Herunder hører regler om, hvorvidt udenlandske afgørelser om fængselsstraf, bødestraf eller andre strafferetlige sanktioner kan fuldbyrdes her i landet, og i givet fald under hvilke betingelser. Reglerne herom fremgår af lov nr. 323 af 4. juni 1986 om international fuldbyrdelse af straf mv. med senere ændringer samt lov nr. 214 af 31. maj 1963 om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf mv. med senere ændringer. Lov om international fuldbyrdelse af straf mv. er ikke sat i kraft for Færøerne, mens lov om samarbejde med de øvrige nordiske lande gælder delvist for Færøerne.

4. Retsplejeloven

For Færøerne gælder med visse ændringer den danske retsplejelov, som den var affattet ved lovbekendtgørelse nr. 555 af 1. november 1984. Ved lov nr. 92 af 23. februar 1988 om lov for Færøerne om rettens pleje mv. er reglerne i lovbekendtgørelse nr. 555 af 1. november 1984 af lov om rettens pleje således med visse ændringer sat i kraft for Færøerne.

De ændringer, der ved ikraftsættelsen blev foretaget i forhold til den danske retsplejelov (som den forelå ved lovbekendtgørelsen af 1. november 1984), er særligt opregnet i lov nr. 92 af 23. februar 1988 om lov for Færøerne om rettens pleje mv. § 1, der ved lovens ikrafttræden indeholdt 121 punkter.

Disse ændringer indebærer bl.a., at hovedsproget i retten er færøsk, men dansk kan dog anvendes lige så vel som færøsk.

På det straffeprocessuelle område er en væsentlig forskel, at der ikke medvirker domsmænd i behandlingen af straffesager på Færøerne. Området for nævningesager er næsten det samme som efter lov om rettens pleje, mens øvrige straffesager på Færøerne behandles uden medvirken af nævninger eller domsmænd.

Lov om rettens pleje er siden 1984 ændret i alt 81 gange, jf. bilag 27. Lov for Færøerne om rettens pleje mv. er derimod alene ændret fire gange: Ved lov nr. 143 af 8. marts 1995 om suppleanterne til Den Særlige Klageret, ophævelse af pligten til at betale afsoningsomkostninger på Færøerne og administreret dommerembede på Færøerne mv., lov nr. 1082 af 20. december 1995 om ændringer som følge af oprettelsen af Procesbevillingsnævnet, lov nr. 365 af 2. juni 1999 om rekruttering og udnævnelse af dommere, dommerfuldmægtiges ansættelsesvilkår, dommeres

bierhverv og ændringer som følge af oprettelsen af Domstolsstyrelsen samt lov nr. 219 af 22. april 2002 om advokatselskaber, jf. bilag 28.

De øvrige ændringer af lov om rettens pleje er således ikke gældende for Færøerne.

5. Advokater

5.1. Indledning

Advokaters forhold i Færøerne reguleres af den færøske retsplejelovs første bog, sjette afsnit, kapitel 12-15 b (§§ 119-147f).

Nedenfor følger en kort gennemgang af de væsentligste regler vedrørende advokaters forhold i Færøerne, idet reglerne sammenholdes med den i Danmark gældende regulering på advokatområdet. Det bemærkes, at den færøske regulering i vidt omfang svarer til reguleringen af området i Danmark. I det omfang, den færøske regulering imidlertid adskiller sig fra den i Danmark gældende, vil dette blive anført.

5.2. Kapitel 12. Beskikkelse som advokat (§§ 119-129)

Efter den færøske retsplejelovs § 119, stk. 2, har enhver, der (1) er myndig og ikke er under værgemål, (2) ikke har anmeldt betalingsstandsning og ikke er under konkurs, (3) har bestået juridisk kandidateksamen, og (4) i mindst 3 år har været i praktisk juridisk virksomhed, ret til at få beskikkelse som advokat.

Anden juridisk virksomhed end den i retsplejelovens § 119, stk. 3, nævnte kan efter justitsministerens bestemmelse helt eller delvis medregnes i den tid, der er nævnt i stk. 2, nr. 4, jf. retsplejelovens § 119, stk. 4. Om Justitsministeriets praksis efter stk. 4 henvises til Kommenteret Retsplejelov, 6. udgave, side 172, note [9].

Efter den færøske retsplejelovs § 119, stk. 6, kan justitsministeren yderligere fastsætte regler om, at gennemførelsen af en teoretisk efteruddannelse på områder af særlig betydning for advokater er en betingelse for at få beskikkelse som advokat.

Med hjemmel i den tilsvarende danske bestemmelse har Justitsministeriet udstedt bekendtgørelse nr. 1129 af 13. december 1996 om obligatorisk efteruddannelse som betingelse for at få beskikkelse som advokat som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 702 af 8. august 2003, hvorefter det – udover de i retsplejelovens § 119, stk. 2, opregnede betingelser – er en betingelse for at få

beskikkelse som advokat, at ansøger har bestået en eksamen efter at have været tilmeldt teoretiske efteruddannelseskurser på områder af særlig betydning for advokater.

Det bemærkes endvidere, at det i den danske retsplejelovs § 126, stk. 3, er fastsat, at en advokat skal medvirke til, at en fuldmægtig, der er autoriseret hos advokaten, kan deltage i den teoretiske efteruddannelse, som er fastsat i medfør af § 119, stk. 6. Advokaten skal endvidere afholde udgifterne til denne efteruddannelse. En tilsvarende regel findes ikke i den færøske retsplejelov.

Efter den færøske retsplejelovs § 121, stk. 1, kan advokatbeskikkelse nægtes den, der er dømt for et strafbart forhold, såfremt forholdet begrunder en nærliggende fare for misbrug af adgangen til at udøve advokatvirksomhed eller gør den pågældende uværdig til den agtelse og tillid, der må kræves til udøvelse af advokatvirksomhed. Beskikkelse kan endvidere efter bestemmelsens stk. 2 nægtes den, der i stilling eller erhverv har udvist en sådan adfærd, at der er grund til at antage, at den pågældende ikke vil udøve advokatvirksomhed på forsvarlig måde. I medfør af stk. 3 kan Justitsministeriets afslag på beskikkelse efter bestemmelsens stk. 2 begæres indbragt for landsretten.

Det samme gælder i Danmark, jf. herved den danske retsplejelovs § 121, stk. 1, 2 og 4. Herudover er det i den danske retsplejelov i § 121, stk. 3, fastsat, at Justitsministeriet kan nægte en person beskikkelse som advokat, hvis den pågældende har betydelig forfalden gæld til det offentlige, hvorved forstås beløb i størrelsesordenen 50.000 kr. eller derover.

Den danske retsplejelovs § 121, stk. 3, blev indsat ved lov nr. 936 af 27. december 1991 om ændring af forskellige lovbestemmelser om erhvervsudøvelse på grundlag af autorisation mv. En tilsvarende regel findes ikke i den færøske retsplejelov.

Personer, der ikke har fået beskikkelse som advokat, eller er udelukket fra at udøve advokatvirksomhed, eller hvis ret er ophørt i medfør af retsplejeloven, må ikke betegne sig som advokat eller benytte anden betegnelse, der er egnet til forveksling hermed, jf. den færøske retsplejelovs § 120. Bestemmelsen svarer til den danske retsplejelovs § 120.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med § 2 i lovbekendtgørelse nr. 565 af 28. august 1986 om ydelse af juridisk bistand samt om detektivvirksomhed mv. (”vinkelskriverloven”), som sat i kraft for Færøerne ved lov nr. 92 af 23. februar 1988, hvorefter det ikke er tilladt personer, der driver virksomhed med juridisk rådgivning eller anden juridisk bistand i erhvervsmæssigt øjemed, at markedsføre sig hermed.

Den færøske retsplejelovs §§ 122-129 indeholder nærmere regler om udøvelse af advokatvirksomhed, herunder

- **§ 122**: Udøvelse af advokatvirksomhed kan ikke forenes med en juridisk stilling ved domstolene, anklagemyndigheden, politiet eller i det offentliges tjeneste i øvrigt (svarer til den danske retsplejelovs § 122).

- **§ 123**: Krav til den advokat, der ønsker at udøve advokatvirksomhed i enkeltmandsvirksomhed (svarer til den danske retsplejelovs § 123).

- **§ 124**: Efter denne bestemmelse kan advokater have kontorer i flere retskredse.

  Den danske retsplejelov indeholdt tidligere en tilsvarende bestemmelse, hvilken imidlertid blev ophævet ved lov nr. 403 af 13. juni 1990, hvorved samtidig blev indført den nugældende § 124 om advokatselskaber (der svarer til den færøske retsplejelovs § 124 a, jf. hertil straks nedenfor).

- **§ 124 a**: Bestemmelsen regulerer, i hvilken form advokatvirksomhed skal udøves (i enkeltmandsvirksomhed, i et fællesskab af advokater eller i advokataktieselskabs- eller advokatanpartsselskabsform). Bestemmelsen blev indført med ændringen af den færøske retsplejelov i 2002, jf. lov nr. 219 af 22. april 2002 om ændring af lov for Færøerne om rettens pleje (Advokatselskaber), og der er i medfør af § 124 a, stk. 5, 7 og 8, udstedt bekendtgørelse nr. 441 af 7. juni 2002 om advokatselskaber.

  Som nævnt svarer den færøske retsplejelovs § 124 a til den danske retsplejelovs § 124, mens førnævnte bekendtgørelse svarer til den i Danmark gældende bekendtgørelse nr. 824 af 10. december 1990 om advokatselskaber.

- **§ 126**: Bestemmelsen fastslår, at advokater skal udvise en adfærd, som stemmer med god advokatskik. Bestemmelsen svarer til den danske retsplejelovs § 126, se dog ovenfor vedrørende den danske retsplejelovs § 126, stk. 3.

- **§ 127**: Efter denne bestemmelse, der svarer til den danske retsplejelovs § 127, udarbejder Advokatsamfundet regler om advokaters pligter vedrørende behandling af betroede midler mv. Med hjemmel i denne bestemmelse er udstedt bekendtgørelse for Færøerne nr. 445 af 8. juli 1988 om administrative forskrifter vedrørende advokater. I bekendtgørelsens § 4 er det fastsat, at Justitsministeriet har godkendt vedtægt om advokaters pligter med hensyn til behandlingen af betroede midler, jf. bekendtgørelse nr. 286 af 22. juni 1983, som ændret ved bekendtgørelse nr. 419 af 2. september 1985.

I Danmark er vedtægtsændringer i førnævnte vedtægt godkendt af Justitsministeriet flere gange efterfølgende. Således har ministeriet senest den 26. august 2002 godkendt ændringer i vedtægt af 27. maj 1983 om advokaters pligter med hensyn til behandlingen af betroede midler, jf. bekendtgørelse nr. 1074 af 19. december 1997 om godkendelse af ændring af vedtægt om advokaters pligter med hensyn til behandlingen af betroede midler som ændret ved bekendtgørelse nr. 720 af 26. august 2002.

Den danske retsplejelov indeholder – i modsætning til den færøske retsplejelov – herudover i § 130 en bemyndigelse for justitsministeren til – med henblik på opfyldelsen eller anvendelsen af Det Europæiske Fællesskabs vedtagelser – at fastsætte regler om beskikkelse som advokat og udøvelse af advokatvirksomhed, herunder om etablering og virksomhed i advokatfællesskaber, for advokater, der har opnået beskikkelse i en af Den Europæiske Unions medlemsstater eller i et land, hvormed Fællesskabet har indgået aftale.

Efter bestemmelsens stk. 2 kan justitsministeren endvidere fastsætte regler om brug af advokattitler, som er omfattet af Det Europæiske Fællesskabs vedtagelser.

Med hjemmel i § 130 har Justitsministeriet udstedt følgende bekendtgørelser:

- Bekendtgørelse nr. 276 af 14. april 2000 om EU-advokaters etablering her i landet, der gennemfører Rådets direktiv 98/5/EF (etableringsdirektivet) om lettelse af adgangen til varig udøvelse af advokathvervet i en anden medlemsstat end den, hvor beskikkelsen er opnået.

  Direktivet har til formål at lette adgangen for advokater til at etablere sig i andre medlemsstater. Direktivet må sammenholdes med de generelle regler for gensidig anerkendelse i medfør af diplomadirektivet, jf. nedenfor. Udover at sikre advokater ret til etablering gennem værtslandets advokatbeskikkelse, åbner direktivet mulighed for, at advokater kan etablere sig under hjemlandets advokattitel.

  Efter bekendtgørelsens § 1, stk. 1, kan en advokat, der har opnået beskikkelse i en anden EU-medlemsstat, varigt udøve advokatvirksomhed som selvstændig og som lønmodtager i værtslandet under sit hjemlands advokattitel.

  En advokat, der udøver advokatvirksomhed under hjemlandets advokattitel i Danmark, og som over for Justitsministeriet godtgør, at han i mindst 3 år faktisk og regelmæssigt har beskæftiget sig med det danske retssystem, herunder EU-ret, fritages for at opfylde de

betingelser, der er fastsat i artikel 4 i direktiv 89/48/EØF (kravet om prøvetid/egnethedsprøve, jf. ovenfor), når den pågældende ansøger om dansk advokatbeskikkelse, jf. § 11 i førnævnte bekendtgørelse.

En advokat, der udøver advokatvirksomhed under hjemlandets advokattitel i Danmark, skal lade sig registrere som medlem hos Det danske Advokatsamfund, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 1.

Med etableringsdirektivet er det i Danmark nu muligt, at EU-advokater kan opnå ejerskab af danske advokatvirksomheder, såfremt disse EU-advokater er fysisk etableret i Danmark.

- Bekendtgørelse nr. 231 af 24. april 2002 om EU-advokaters tjenesteydelser her i landet, der gennemfører Rådets direktiv 77/249/EØF (tjenesteydelsesdirektivet) om lettelser med henblik på gennemførelse af advokaters fri udveksling af tjenesteydelser som ændret ved Rådets afgørelse 95/1/EF af 1. januar 1995 om tilpasning af retsakterne vedrørende nye medlemsstaters tiltrædelse af Den Europæiske Union.

  Direktivet giver advokater ret til at præstere tjenesteydelser i andre medlemsstater, end hvor de har opnået advokatbeskikkelse eller er etableret som advokat.

  Efter bekendtgørelsens § 1 kan advokater, der er etableret i en anden EU-medlemsstat, udføre tjenesteydelser som advokater her i landet, herunder give møde for danske domstole. Ved en EU-advokat forstås enhver person, der er statsborger i en EU-medlemsstat, og som har ret til at udøve virksomhed under hjemlandets advokattitel.

  I de tilfælde, hvor der efter dansk ret består en *pligt* til at møde med en advokat, skal EU-advokaten handle sammen med en advokat, der har dansk advokatbeskikkelse og har møderet for den ret, der skal behandle sagen.

  Advokatrådet fører tilsyn med de advokater, der er nævnt i bekendtgørelsens § 1. Virksomhed i forbindelse med repræsentation og forsvar af en klient for retten eller over for offentlige myndigheder udøves i den medlemsstat, der er værtsland, på de betingelser, som gælder for advokater, der er etableret i denne stat (bortset fra eventuelle betingelser om bopæl eller medlemskab af en faglig organisation)

  Anden advokatvirksomhed (end partsrepræsentation for retten eller over for offentlige myndigheder) udøves på de betingelser og faglige regler, der gælder i den medlemsstat,

den pågældende kommer fra, idet vedkommende dog *tillige* er undergivet de regler, som gælder for advokatstanden i værtslandet.

Direktiv 89/48/EØF (diplomadirektivet) som ændret ved direktiv 2001/19/EF (det såkaldte SLIM-direktiv) sikrer internt i EU en gensidig anerkendelse af højere uddannelser, herunder advokaterhvervet. Direktivet er gennemført i dansk ret ved lov nr. 291 af 8. maj 1991 om adgang til udøvelse af visse erhverv i Danmark for statsborgere i De Europæiske Fællesskaber og de nordiske lande. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. lovens § 9, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Færøerne og Grønland. Dette ses ikke sket.

Det fremgår af direktivets artikel 3, stk. 1, at den kompetente myndighed ikke med henvisning til manglende kvalifikationer kan nægte en EF-statsborger, der er i besiddelse af et eksamensbevis, adgang til at optage eller udøve et sådant erhverv på samme vilkår som dem, der gælder for landets egne statsborgere. Værtslandet har imidlertid mulighed for at stille supplerende krav til ansøgerne, jf. artikel 4, stk. 1, litra a.

I henhold til artikel 4, stk. 1, litra b, kan værtslandet kræve, at ansøgeren gennemgår en prøvetid eller består en egnethedsprøve. Dette kan f.eks. kræves, når uddannelsen omfatter fag og discipliner, der er væsentligt forskellige fra dem, der er omfattet af det eksamensbevis, som er foreskrevet i værtslandet. Såfremt der fastsættes en prøvetid, må denne ikke overstige 3 år.

Det bemærkes, at Justitsministeriet på baggrund af en udtalelse fra Kommissionen antager, at diplomadirektivet ikke giver kandidater fra andre EU-lande adgang til autorisation som *advokatfuldmægtig* i Danmark.

Det er imidlertid det danske justitsministeriums opfattelse, at Danmark efter EU-retlige principper om fri bevægelighed er forpligtet til at tage hensyn til en juridisk kandidateksamen fra et andet EU-land. Danmark er således forpligtet til at foretage en sammenligning mellem den kompetence, der er dokumenteret ved den pågældendes eksamensbevis, og de krav, der stilles for at blive advokatfuldmægtig.

Hvis sammenligningen i det konkrete tilfælde fører til, at der ikke kan siges at være fuld overensstemmelse, må det antages, at det berettiget kan kræves, at den pågældende ansøger dokumenterer at have erhvervet de manglende kundskaber og kvalifikationer. I den forbindelse må det navnlig sikres, at den pågældende ansøger er i stand til at møde i retten. Det må således forlanges, at ansøgeren dokumenterer, at vedkommende har det fornødne kendskab til dansk procesret samt behersker dansk på et sådant niveau, at ansøgeren kan gennemføre en domsforhandling på forsvarlig vis.

I lighed med diplomadirektivets bestemmelser, hvorefter det kan forlanges, at den pågældende gennemgår en prøvetid, antages det, at der kan fastsættes en prøvetid, der vil kunne gennemføres som juridisk konsulent hos en advokat som betingelse for at blive autoriseret som advokatfuldmægtig. Gennemførelsen af prøvetiden dokumenteres ved en erklæring fra principalen om, at ansøgeren nu må antages at være egnet til at give møde i retten.

Mens direktiv 89/48/EØF (diplomadirektivet) og 98/5/EF (etableringsdirektivet) *ikke* finder anvendelse på advokater fra EØS-lande (Island, Liechtenstein og Norge), er det i § 1, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 231 af 24. april 2002 om EU-advokaters tjenesteydelser her i landet fastsat, at direktiv 77/249/EØF (tjenesteydelsesdirektivet) finder tilsvarende anvendelse på statsborgere fra EØS-lande, der har ret til at udøve virksomhed under det pågældende EØS-lands advokattitel.

5.3. Kapitel 13. Advokaters møderet for domstolene mv. (§§ 131-136)

Efter såvel den færøske som den danske retsplejelovs § 131 er advokater eneberettigede til at udføre retssager for andre, jf. dog §§ 136 (advokatfuldmægtige mv.), 260 (rettergangsfuldmægtige) og 730 (forsvarere).

Den færøske retsplejelovs § 131, stk. 2, indeholder herudover en særlig regel, hvorefter enhver, der er myndig, har ført en retskaffen vandel og ikke er ude af rådighed over sit bo, kan udføre retssager for andre. I sådanne tilfælde finder §§ 126 og 129 anvendelse med de lempelser, der følger af forholdets natur.

§§ 132-134 vedrører spørgsmålet om advokaters møderet for henholdsvis byret (§ 132), landsret (§ 133) og Højesteret (§ 134). Bestemmelserne svarer til den danske retsplejelovs §§ 132-134, når bortses fra at prøven i procedure – med henblik på at opnå møderet for landsretten af advokater og advokatfuldmægtige i Færøerne kan aflægges for retten i Færøerne, jf. den færøske retsplejelov § 133, stk. 7. Rigsombudsmanden og landfogden (politimesteren) deltager i så fald i bedømmelsen.

§§ 135-136 vedrører spørgsmålet om autorisation af advokatfuldmægtige (§ 135) samt advokaters adgang til at lade sig repræsentere af andre (§ 136), herunder ved autoriserede fuldmægtige. Bestemmelserne svarer til den danske retsplejelovs §§ 135-136.

5.4. Kapitel 14. Ophør af retten til at udøve advokatvirksomhed (§§ 137-142)

Efter § 137 bortfalder retten til at udøve advokatvirksomhed, hvis vedkommende ikke længere opfylder kravene i § 119, stk. 2, nr. 1 og 2 (vedrørende myndighed, lavværgemål, betalingsstandsning og konkurs). Bestemmelsen svarer til § 137 i den danske retsplejelov.

Efter § 138 kan retten til at udøve advokatvirksomhed endvidere – efter reglerne i straffelovens § 79 – frakendes ved dom i forbindelse med en straffesag, såfremt 1) forholdet begrunder en nærliggende fare for misbrug af stillingen, eller 2) forholdet gør den pågældende uværdig til den agtelse og tillid, der må kræves til udøvelse af advokatvirksomhed. Bestemmelsen svarer til § 138 i den danske retsplejelov.

Efter § 139 kan retten til at udøve advokatvirksomhed endvidere frakendes ved dom, hvis det på grund af advokatens sindssygdom skønnes uforsvarligt, at vedkommende udøver advokatvirksomhed.

Herudover er det efter den danske retsplejelovs § 139, stk. 1, 2. pkt., muligt ved dom på tid fra 1 til 5 år eller indtil videre at frakende en person retten til at udøve advokatvirksomhed, hvis den pågældende har betydelig forfalden gæld til det offentlige, hvorved forstås beløb i størrelsesordenen 100.000 kr. og derover. Som tilfældet er med den danske retsplejelovs § 121, stk. 3, blev bestemmelsen indsat ved lov nr. 936 af 27. december 1991 om ændring af forskellige lovbestemmelser om erhvervsudøvelse på grundlag af autorisation mv. En tilsvarende regel findes ikke i den færøske retsplejelov.

Den færøske retsplejelovs §§ 141-143, der svarer til den danske retsplejelovs §§ 141-143, vedrører bl.a. spørgsmålet om genudlevering af advokatbeskikkelse efter frakendelse mv.

5.5. Kapitel 15. Advokatsamfundet og Advokatnævnet (§§ 143-145a)

Efter den færøske retsplejelovs § 143 er alle advokater medlemmer af Det danske Advokatsamfund. §§143-145 a indeholder nærmere regler om Advokatsamfundet, dets struktur og organer, herunder Advokatnævnet (§ 144). Bestemmelserne svarer til den danske retsplejelovs §§ 143-145 a.

I medfør af § 143, stk. 4, hvorefter Advokatsamfundet fastsætter regler om sin organisation og virksomhed i en vedtægt, der skal godkendes af justitsministeren, er udstedt bekendtgørelse for Færøerne nr. 445 af 8. juli 1988 om administrative forskrifter vedrørende advokater. I bekendtgørelsens § 3 er det fastsat, at Justitsministeriet har godkendt vedtægt for Det danske Advokatsamfund, jf. bekendtgørelse nr. 285 af 22. juni 1985, som ændret ved bekendtgørelse nr. 458 af 26. juni 1987.

I Danmark er vedtægtsændringer i førnævnte vedtægt godkendt af Justitsministeriet flere gange efterfølgende. Således har Justitsministeriet senest den 26. august 2002 godkendt ændringer i vedtægt af 27. maj 1983 for Det danske Advokatsamfund, jf. bekendtgørelse nr. 1115 af 15. december 1992 om godkendelse af ændringer i vedtægt for Det danske Advokatsamfund som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 721 af 26. august 2002.

I medfør af § 144, stk. 4, og § 145, stk. 2, hvorefter Justitsministeriet fastsætter nærmere regler om Advokatnævnets og kredsbestyrelsernes virksomhed, har Justitsministeriet udstedt bekendtgørelse for Færøerne nr. 445 af 8. juli 1988 om administrative forskrifter vedrørende advokater. I bekendtgørelsens § 1 er det fastsat, at bekendtgørelse nr. 283 af 22. juni 1983 om Advokatnævnets virksomhed skal gælde for Færøerne, mens det i § 2 er fastsat, at bekendtgørelse nr. 284 af 22. juni 1983 om advokatkredsenes behandling af klager over advokaters vederlag og om bistand til Advokatnævnet skal gælde for Færøerne.

I Danmark finder bekendtgørelse nr. 284 af 22. juni 1983 om advokatkredsenes behandling af klager over advokaters vederlag og om bistand til Advokatnævnet fortsat anvendelse. Derimod er bekendtgørelse nr. 283 af 22. juni 1983 om Advokatnævnets virksomhed ophævet ved bekendtgørelse nr. 188 af 21. marts 2002 om Advokatnævnets virksomhed.

5.6. Kapitel 15 a og 15 b. Salær- og disciplinærklager (§§ 146-147 f)

Den færøske retsplejelovs §§ 146-147 f regulerer den nærmere fremgangsmåde for behandlingen af henholdsvis salær- og disciplinærklager, herunder regler om offentliggørelse af nævnskendelser, indbringelse for domstolene af nævnskendelser, hvorved en person er frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed.

Reglerne svarer til den danske retsplejelovs §§ 146-147 f, når bortses fra at fristen for at klage til Advokatnævnet efter den færøske retsplejelovs § 147 b, stk. 2, er fastsat til 3 måneder, mens klagefristen efter den danske retsplejelovs § 147 b, stk. 2, er fastsat til 6 måneder. Denne ændring af klagefristens længde skete ved lov nr. 231 af 4. april 2000 om ændring af retsplejeloven (EU-advokaters etablering her i landet mv.).

K A P I T E L 7

Arbejdsgruppens overvejelser om færøsk overtagelse af politi og anklagemyndighed

1. Indledning

I dette kapitel er gengivet arbejdsgruppens overvejelser om færøsk overtagelse af politi og anklagemyndighed.

Arbejdsgruppen har beskæftiget sig med en række spørgsmål af administrativ og praktisk karakter, som en kommende færøsk overtagelse af politi og anklagemyndighed vil rejse.

Nedenfor under pkt. 2 er der nogle bemærkninger med hensyn til spørgsmålet om de færøske myndigheders overtagelse af bygninger, løsøre mv. ved en færøsk overtagelse af politiet.

Under pkt. 3 er gengivet arbejdsgruppens overvejelser om indgåelse af samarbejdsaftaler med danske myndigheder på en række områder i forhold til politiet og anklagemyndigheden.

Pkt. 4 indeholder arbejdsgruppens overvejelser om visse spørgsmål særligt med hensyn til efterretningsområdet.

Pkt. 5 gengiver arbejdsgruppens overvejelser om spørgsmål med hensyn til forholdet til Det Centrale Kriminalregister (Kriminalregisteret), der vil opstå i forbindelse med etablering af et færøsk politi og en færøsk anklagemyndighed mv.

Under pkt. 6 er der en omtale af arbejdsgruppens overvejelser om forholdet til Schengen.

Pkt. 7 indeholder arbejdsgruppens overvejelser om forholdet til Danmarks internationale forpligtelser med hensyn til politimæssigt og strafferetligt samarbejde.

Pkt. 8 gengiver arbejdsgruppens overvejelser med hensyn til fællesanliggender, der hidtil har været varetaget af politiet i Færøerne.

Under pkt. 9 beskrives de færøske medlemmer af arbejdsgruppens overvejelser vedrørende den fremtidige ordning af et færøsk politi og anklagemyndighed.

Pkt. 10 indeholder en beskrivelse af de økonomiske konsekvenser af overtagelsen.

For så vidt angår en beskrivelse af politiet og anklagemyndigheden i Færøerne henvises til kapitel 3.

2. Bygninger mv.

2.1. Bygninger mv.

Som anført i kapitel 3, pkt. 2.3., råder politiet i Færøerne over 11 bygninger, der ejes af den danske stat. Hertil kommer 3 lejemål.

Politiet har endvidere 21 biler, 2 motorcykler, radioudstyr, edb-udstyr, uniformer, våben samt andet løsøre.

2.2. Arbejdsgruppens overvejelser

Spørgsmål med hensyn til overtagelse af bygninger mv., der er forbundet med politi og retsvæsen samt hertil knyttede sagsområder, drøftes i forbindelse med drøftelserne mellem det færøske landsstyre og den danske regering om tilvejebringelse af et lovgrundlag for færøsk overtagelse af yderligere sager og sagsområder. Arbejdsgruppen vil således ikke behandle spørgsmålet nærmere i denne rapport.

3. Samarbejdsaftaler om praktiske forhold og forhold af betydning for varetagelse af de operative opgaver

3.1. Indledning

Der er enighed i arbejdsgruppen om, at der bør være et så tæt samarbejde som muligt mellem politi og anklagemyndighed i Danmark og de politi- og anklagemyndigheder, der oprettes i Færøerne efter færøsk overtagelse af de pågældende sagsområder. I den forbindelse finder arbejdsgruppen, at det vil være en fordel ikke alene for Færøerne, men i en række tilfælde også for de danske myndigheder, at indgå samarbejdsaftaler på en række områder.

Sådanne samarbejdsaftaler vil således bl.a. være en fordel af hensyn til de praktiske og operationelle krav til et fremtidigt færøsk politi og en fremtidig færøsk anklagemyndighed.

I forbindelse med arbejdsgruppens overvejelser er det ikke fundet hensigtsmæssigt eller muligt udtømmende at opregne alle områder, hvor samarbejde kan være aktuelt. Her opstilles derfor i

første række nogle rammer, inden for hvilke samarbejdet efter arbejdsgruppens opfattelse vil kunne foregå.

I de tilfælde, hvor der vil blive tale om et samarbejde, der rækker videre end et ganske uformelt samarbejde, finder arbejdsgruppen således, at det vil være nødvendigt at have nogle faste rammer for dette samarbejde. Der vil derfor være behov for mere eller mindre omfattende aftaler, alt efter hvilket område det drejer sig om.

Faste emner i en samarbejdsaftale bør være:

- hvem samarbejdsparterne er,
- hvem har ansvaret for rekvisition og udførelse,
- regler om opsigelse og eventuel betaling,
- samarbejdets indhold

Samarbejdsparter
Samarbejdet vil i de fleste tilfælde generelt kunne fungere ved, at de direkte implicerede parter henholdsvis den færøske og den danske myndighed indgår aftaler om forløbet, og om hvilke betingelser der skal være gældende.

Ansvar
Der vil som ovenfor anført være behov for flere former for aftaler, og hermed vil det også være nødvendigt med mere eller mindre detaljerede aftaler om ansvar.

Med hensyn til køb af praktisk bistand er det givet, at det vil være det færøske politi, der er ansvarlig for alle led i varetagelsen af de politimæssige opgaver, mens danske myndigheder alene vil være kontraktmæssigt ansvarlige for levering af en aftalt ydelse, f.eks. bestilte analyser af diverse prøver.

Det er nødvendigt, at en samarbejdsaftale om dansk politis bistand ved udførelse af operative opgaver i Færøerne indeholder en detailleret stillingtagen til kompetence- og ansvarsfordelingen. Indebærer en samarbejdsaftale, at dansk politi kan bistå ved at udføre opgaver i Færøerne, må ansvaret for varetagelsen af de konkrete opgaver, der udføres af dansk politi, efter arbejdsgruppens opfattelse ligge hos de danske myndigheder, mens den overordnede opgaveløsning vedrørende den konkrete opgave sker på den færøske justitsministers ansvar og under dennes instruktion.

Eventuelle klager over det danske politipersonales adfærd ved udførelsen af opgaver i Færøerne eller anmeldelser om strafbare forhold begået af dette politipersonale i forbindelse hermed må efter arbejdsgruppens opfattelse behandles efter de danske regler på området.

Om bistand fra aktionsstyrken henvises til pkt. 3.3.3. nedenfor.

Pris
Ved f.eks. visse kriminaltekniske undersøgelser vil spørgsmålet om betaling for ydelsen være let at afklare mellem de direkte implicerede parter.

På andre områder eksempelvis vedrørende operativ bistand, hvor prisfastsættelsen er mere kompliceret, bør der tages stilling til spørgsmålet om betaling i forbindelse med de konkrete aftalers indgåelse.

Opsigelse
Af hensyn til begge parters planlægning bør man enten konkret i forbindelse med de enkelte samarbejdsområder aftale, med hvor langt varsel en eventuel opsigelse af samarbejdet skal ske, eller aftale en mere fleksibel form, hvorefter en eventuel indstilling af samarbejdet på et område foretages under behørig hensyntagen til den frist, parterne har behov for for at kunne foretage den nødvendige omfordeling af ressourcerne.

Indhold
Samarbejdsaftalerne vil typisk kunne inddeles i tre kategorier, henholsdvis samarbejdsaftaler om fælles eller samordnet indkøb af varer og tjenester, samarbejdsaftaler om praktisk bistand så som analyser af diverse prøver og rådgivning samt samarbejdsaftaler om operativ bistand som eksempelvis bistand fra aktionsstyrken.

I de følgende punkter gennemgås de områder, hvor der efter arbejdsgruppens opfattelse kan være behov for samarbejdsaftaler.

3.2. Aftaler om praktiske forhold vedrørende politiet og anklagemyndigheden

3.2.1. Uddannelse og efteruddannelse af politipersonale mv.

For at sikre at politi og anklagemyndighed efter færøsk overtagelse af området fortsat har den fornødne størrelse og de fornødne kvalifikationer til at varetage de opgaver, der vil påhvile politiet og anklagemyndigheden, vil der løbende være behov for ansættelse af nyt personale samt efteruddannelse af det eksisterende personale.

3.2.1.1. Uddannelse og efteruddannelse af politipersonale

Da der ikke påtænkes oprettet en politiskole i Færøerne, vil det efter arbejdsgruppens opfattelse være praktisk, at der skabes mulighed for at få nyansat politipersonale uddannet på Politiskolen i Danmark.

Den danske grunduddannelse består for tiden af to teoretiske moduler på Politiskolen (8 og 9 måneder) og et praktisk modul i en politikreds (12 måneder). Af hensyn til sammenhængen i uddannelsen er det hensigtsmæssigt, at uddannelsen i sin helhed gennemføres i Danmark.

Arbejdsgruppen anbefaler, at de færøske løn- og ansættelsesvilkår er gældende under uddannelsen i Danmark.

Under uddannelsen vil det færøske personale i tjenstlige forhold indgå på lige fod med de øvrige politielever og i øvrigt være undergivet Rigspolitichefens henholdsvis politidirektøren/politimesterens instruktionsbeføjelser. Det færøske politipersonale bør tillægges dansk politimyndighed under uddannelsen i Danmark.

Samarbejde med danske myndigheder formodes også at være aktuelt i forbindelse med efteruddannelse af politipersonalet.

3.2.1.2. Efteruddannelse af kontorpersonale

Vedrørende kontorpersonale formodes samarbejde med danske myndigheder kun at være påkrævet i forbindelse med efteruddannelse af kontorpersonalet, da politiet formodes at fortsætte med den aktuelle ordning, hvor politiet i Færøerne selv forestår grunduddannelsen af kontorpersonalet.

3.2.1.3. Efteruddannelse af jurister ved det færøske politi og anklagemyndighed

Det færøske politi og anklagemyndighed vil løbende få brug for ansættelse af jurister, men selve rekrutteringen af jurister anses ikke for at give anledning til særlige overvejelser, idet det anses for at være et spørgsmål om at tiltrække kvalificerede personer, herunder blandt nyuddannede jurister. For at sikre rekruttering og fastholdelse af jurister med god faglig baggrund er forberedelser til oprettelse af juridiske studier ved Fróðskaparsetur Føroya sat i gang, jf. kapitel 9, pkt. 4.3.3.

Det juridiske personale må formodes at indgå i et ansættelsesforløb i Løgmálaráðið, hvor en del af uddannelsesforløbet vil foregå i den færøske anklagemyndighed (landfogeden og den overordnede anklagemyndighed).

Der vil dog samtidig være behov for at indgå aftaler med det danske justitsministerium om samarbejde om eksempelvis praktikophold ved de relevante danske myndigheder som en del af uddannelsesforløbet samt deltagelse i relevante kursusforløb i forbindelse med efteruddannelse af juristerne.

3.2.2. Indkøb, vedligeholdelse og udlån af materiel

Arbejdsgruppen har lagt til grund, at det færøske politi efter omlægningen selv skal træffe beslutning om det fremtidige tekniske og udstyrsmæssige niveau for politiet i Færøerne, ligesom det færøske politi selv skal stå for driften og vedligeholdelsen af det omtalte udstyr.

Hvis det færøske politi i fremtiden beslutter at benytte den samme type udstyr som f.eks. biler, radiokommunikationsudstyr mv., som på det pågældende tidspunkt anvendes af dansk politi, kan Rigspolitiets indkøbsaftaler blive indrettet herpå. Det kan f.eks. ske ved, at der åbnes mulighed for, at færøsk politi kan foretage indkøb hos de leverandører, som Rigspolitiet anvender.

Rigspolitiet vil – om det ønskes af det færøske politi – søge at udforme kommende indkøbsaftaler således, at dette ønske kan imødekommes. Det vil efter arbejdsgruppens opfattelse næppe være ønskeligt, at Rigspolitiet står som sælger af politiudstyr til det færøske politi.

Arbejdsgruppens overvejelser om spørgsmål med hensyn til forholdet til Det Centrale Kriminalregister er beskrevet nærmere under pkt. 5.

3.3. Aftaler om forhold af betydning for politiets og anklagemyndighedens operative opgaver

3.3.1. Efterforskningsmæssig bistand fra bl.a. Kriminalteknisk Afdeling og Rejsehold mv.

Færøsk politi vil i praksis kunne have fordel af at indgå samarbejdsaftaler vedrørende mange af Rigspolitiets ansvarsområder, bl.a. Kriminalteknisk Afdeling og Rejsehold, Nationalt Efterforskningsstøttecenter (NEC), herunder Aktionsstyrken og Kommunikationsafdelingen, Afdelingen vedrørende Særlig Økonomisk Kriminalitet, jf. nedenfor pkt. 3.3.

Det vil endvidere være praktisk at kunne fortsætte samarbejdet med kriminalteknisk afdeling, dennes sektioner og rejsehold om undersøgelse af tekniske spor o.l.

Selv om politiet i Færøerne siden 1992 har varetaget færdselspolitiopgaverne alene, er færdselspolitiet også et relevant samarbejdsaftalemne med hensyn til anskaffelse af egnet materiel, ek-

sempelvis biler, motorcykler mv., samt uddannelse på området. På lignende måde forholder det sig med politihundetjenesten.

3.3.2. Eftersøgning af undvegne eller udeblevne personer fra fængsler

I forbindelse med, at politiet foretager ind- og udrejsekontrol i henhold til udlændingelovgivningen, vil Rigspolitiets centrale politiafdeling være en praktisk samarbejdspart, særlig Den centrale Politiafdeling og eftersøgningstjenesten.

3.3.3. Bistand fra Rigspolitichefens aktionsstyrke

Arbejdsgruppen finder også, at der bør kunne indgås en samarbejdsaftale, der indebærer, at Rigspolitichefens aktionsstyrke i særlige tilfælde kan udføre operative opgaver i Færøerne.

I den forbindelse må det være en forudsætning for, at denne styrke kan operere i Færøerne efter færøsk overtagelse af politiet, at den danske justitsminister efter drøftelse med Rigspolitichefen i det enkelte tilfælde vurderer, om man kan imødekomme en anmodning fra den færøske justitsminister om bistand.

Det må desuden forudsættes, at eventuel bistand fra Rigspolitichefens aktionsstyrke under en politiaktion i Færøerne sker efter konkret aftale i hvert tilfælde med de færøske myndigheder. Endvidere må det forudsættes, at aktionsstyrken under en eventuel politiaktion i Færøerne fortsat vil være underlagt den danske justitsministers instruktion, og at den konkrete opgavevaretagelse sker på denne ministers ansvar, mens den overordnede opgaveløsning vedrørende den konkrete opgave sker på den færøske justitsministers ansvar og under dennes instruktion.

3.3.4. Bistand fra Retsmedicinsk Institut ved Københavns Universitet, Retslægerådet mv.

I kapitel 3, pkt. 2.5.3., er det beskrevet, at politi og anklagemyndighed i Færøerne – ligesom det øvrige politi og anklagemyndighed – i en række tilfælde bistås af Retsmedicinsk Institut ved Københavns Universitet, Retsgenetisk- og Retskemisk Afdeling, Retslægerådet og Det Veterinære Sundhedsråd.

Efter arbejdsgruppens opfattelse vil det være hensigtsmæssigt at videreføre samarbejdet med disse institutioner efter færøsk overtagelse af politi og anklagemyndighed. Arbejdsgruppen anbefaler derfor, at der forud for færøsk overtagelse af de pågældende områder tages kontakt til de pågældende institutioner med henblik på at undersøge mulighederne for at indgå samarbejdsaftaler.

3.3.5. Samarbejde inden for anklagemyndigheden

Der er i arbejdsgruppen enighed om, at der bør etableres et samarbejde, der gør det muligt for en kommende færøsk anklagemyndighed at indhente bistand fra Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet og Statsadvokaten for Særlige Internationale Straffesager i forbindelse med eventuelle sager af særlig kompleks karakter.

Endvidere vil der være behov for et samarbejde mellem den færøske anklagemyndighed og Rigsadvokaten i sager, hvor der måtte foreligge inhabilitet hos anklagemyndigheden i Færøerne, der vil kunne opstå bl.a. som følge af det færøske samfunds relativt lille størrelse.

4. Efterretningsområdet

I kapitel 3, pkt. 2.5.2.4., er der en overordnet beskrivelse af de opgaver, som Politiets Efterretningstjeneste (PET) varetager.

De opgaver, som en efterretningstjeneste har med henblik på at beskytte statens sikkerhed mv., indebærer efter arbejdsgruppens opfattelse, at det vil være nødvendigt at indgå en aftale mellem de færøske myndigheder og danske myndigheder om samarbejdet mellem PET og kommende færøske politimyndigheder.

Det gælder navnlig med hensyn til gensidig udveksling af informationer. Som anført ovenfor er gensidig informationsudveksling med (udenlandske) samarbejdspartnere af afgørende betydning for efterretningstjenestens varetagelse af sine opgaver. Det må således forudsættes, at der kan udveksles oplysninger mellem PET og de relevante færøske myndigheder, når videregivelse af oplysninger kan have betydning for varetagelsen af sikkerhedsmæssige opgaver.

En samarbejdsaftale på dette område bør endvidere tage højde for, at PET også fremover kan yde praktisk bistand og knowhow mv. til Færøerne, hvis der er behov for det.

I tilknytning hertil kan der desuden være behov for i samarbejdsaftalen at fastsætte bestemmelser om, at PET under ganske særlige omstændigheder vil have adgang til at udføre operative opgaver i Færøerne efter forudgående information til de relevante færøske myndigheder.

5. Det Centrale Kriminalregister

5.1. Indledning

I forbindelse med etablering af et færøsk politi og en færøsk anklagemyndighed mv. vil der opstå spørgsmål om forholdet til bl.a. Det Centrale Kriminalregister (Kriminalregisteret).

Arbejdsgruppen skal i den forbindelse henlede opmærksomheden på, at en mulighed for, at et færøsk politi kan få online adgang til oplysninger i Kriminalregisteret samt eventuel mulighed for at indberette oplysninger til registeret, vil kunne være hensigtsmæssig både for det danske politi og politiet i Færøerne.

5.2. Det Centrale Kriminalregister (Kriminalregisteret)

Justitsministeriet har med hjemmel i persondatalovens § 32, stk. 5, og § 72, udstedt bekendtgørelse nr. 218 af 27. marts 2001 om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister (Kriminalregisteret).

Det Centrale Kriminalregister består efter bekendtgørelsens § 1, stk. 1, af en afgørelsesdel og en efterforskningsdel. Af bilag 1 og 2 til bekendtgørelsen fremgår det, hvilke datatyper der indgår i henholdsvis afgørelsesdelen og efterforskningsdelen.

Rigspolitichefen er efter § 1, stk. 2, dataansvarlig myndighed.

I § 2 er det angivet, at registerets formål er at registrere afgørelser mv. i kriminelle sager til brug i strafferetsplejen (nr. 1), at tjene som internt arbejdsregister for politiet (nr. 2), at danne grundlag for udskrift af straffeattester og andre meddelelser til brug i strafferetsplejen, til privat brug og til brug for andre myndigheder (nr.3), at danne grundlag for udarbejdelse af kriminalstatistik (nr. 4) og at danne grundlag for vurdering af ansøgninger om erhvervelse af dansk indfødsret (nr. 5).

Efter bekendtgørelsens § 5 sker indberetning af oplysninger til Kriminalregisteret fra domstolene, auditørerne, Direktoratet for Kriminalforsorgen, kriminalforsorgens anstalter og arresthuse, politiet og udenlandsk politi eller justitsmyndighed, jf. § 5.

5.3. Arbejdsgruppens overvejelser

Arbejdsgruppen anbefaler , at der forud for færøsk overtagelse af politi og retsvæsen samt hertil knyttede sagsområder foretages en vurdering af mulighederne for at skabe adgang for færøsk politi til oplysninger i Kriminalregisteret samt mulighed for at indberette oplysninger til registeret.

Der er i arbejdsgruppen enighed om, at en sådan adgang forudsætter en nærmere analyse og vurdering af behovet herfor og af sikkerhedsmæssige spørgsmål, der vil være forbundet hermed.

Det må endvidere være en naturlig forudsætning, at færøske og danske regler på dataområdet indeholder bestemmelser, der ikke væsentligt afviger fra hinanden.

6. Forholdet til Schengen

6.1. Schengen-konventionen

Som anført i kapitel 3, pkt. 2.4.3.2., fremgår det af artikel 5, stk. 1, i den danske tiltrædelsesaftale til Schengen-konventionen, at aftalen ikke finder anvendelse for Færøerne.

Ved Danmarks tiltrædelse af Schengen-konventionen blev det imidlertid fastsat i artikel 5, stk. 2, i den danske tiltrædelsesaftale, at der ikke udføres kontrol af personer, som rejser mellem på den ene side Færøerne og på den anden side Schengen-landene samt Island og Norge.

En forudsætning for denne ordning var bl.a., at Schengen-reglerne om udøvelse af en effektiv kontrol, herunder benyttelse af Schengen-informationssystemet (SIS), finder anvendelse ved kontrol på de ydre grænser i Færøerne – det vil sige ved paskontrol af rejsende mellem Færøerne og ikke Schengen-lande.

Lov nr. 418 af 10. juni 1997 om Danmarks tiltrædelse af Schengen-konventionen (Schengen-loven) indeholder bestemmelser vedrørende gennemførelsen af Schengen-konventionen i Danmark.

Efter Schengen-lovens § 5 gælder loven ikke for Færøerne, men kan for så vidt angår lovens § 2 sættes i kraft for Færøerne. Baggrunden for lovens § 5 er – i overensstemmelse med den danske tiltrædelsesaftale – at skabe mulighed for anvendelse af Schengen-informationssystemet i Færøerne i forbindelse med gennemførelse af reglerne for udførelse af en effektiv kontrol og overvågning ved de ydre grænser i Færøerne. Ved kongelig anordning nr. 183 af 22. marts 2001 er Schengen-loven sat i kraft for Færøerne.

I overensstemmelse med forudsætningerne for ordningen foretager politiet i Færøerne ind- og udrejsekontrol i Færøerne efter de nærmere regler herom i udlændingeloven, herunder ved anvendelse af Schengen-informationssystemet.

6.2. Arbejdsgruppens overvejelser

Som anført ovenfor er det en forudsætning for ikke at udføre kontrol af personer, som rejser mellem på den ene side Færøerne og på den anden side Schengen-landene samt Island og Norge, at reglerne om udøvelse af en effektiv kontrol og overvågning af de ydre grænser i Færøerne samt de nødvendige kompenserende foranstaltninger, herunder benyttelse af Schengen-informationssystemet (SIS), finder anvendelse.

Arbejdsgruppen anbefaler, at det færøske landsstyre forud for færøsk overtagelse af politi og retsvæsen samt hertil knyttede sagsområder erklærer, at man fra færøsk side er indstillet på at sikre, at kontrollen og overvågningen af de ydre grænser i Færøerne også efter en færøsk overtagelse af politiet vil opfylde de til enhver tid gældende Schengen-krav.

Endvidere vil der efter arbejdsgruppens opfattelse være behov for, at den danske justitsminister forud for en færøsk overtagelse af politiet mv. tager kontakt til Schengen-landene om spørgsmål med hensyn til kontrol og overvågning af de ydre grænser i Færøerne efter en færøsk overtagelse af politiet, herunder med henblik på nærmere at undersøge mulighederne for anvendelse af Schengen-informationssystemet i Færøerne.

7. Forholdet til Danmarks internationale forpligtelser med hensyn til politimæssigt og strafferetligt samarbejde

7.1. Deltagelse i internationalt politimæssigt og strafferetligt samarbejde.

Danmark deltager i forskelligt internationalt politimæssigt og strafferetligt samarbejde. Dette arbejde omfatter bl.a. samarbejde omkring udlevering af lovovertrædere, retshjælp, overførsel af retsforfølgning, fuldbyrdelse af straf, efterlysning af eftersøgte personer og forkyndelse i udlandet af f.eks. vidneindkaldelser. Der henvises herved til kapitel 6, pkt. 3.

7.2. Arbejdsgruppens overvejelser

Arbejdsgruppen foreslår, at den pågældende danske myndighed forud for færøsk overtagelse af politi og retsvæsen mv. retter henvendelse til relevante internationale organisationer med henblik på nærmere at undersøge mulighederne for færøsk politis deltagelse i det praktiske internationale politimæssige og strafferetlige samarbejde. Det gælder således bl.a. med hensyn til færøsk politis mulighed for at deltage i det praktiske samarbejde mv. inden for rammerne af Interpol.

8. Fællesanliggender, der hidtil har været varetaget af politiet i Færøerne

8.1. Fællesanliggender, der varetages af politiet i Færøerne

Som anført i kapitel 3, pkt. 2.4.3.2., varetager politiet i Færøerne en række opgaver på områder, der er fællesanliggender.

8.2. Arbejdsgruppens overvejelser

På de områder, der efter overtagelsen fortsat vil være rigsanliggender, er der i princippet ikke noget til hinder for, at nogle af opgaverne (fortsat) varetages af det færøske politi. Disse forhold bør der derfor tages stilling til i forbindelse med selve overtagelsen, da omfanget af sagsområder og opgaver, der bliver færøske, vil være afklaret.

Forud for færøsk overtagelse af politiet må det efter arbejdsgruppens opfattelse anses for naturligt, at politiet i Færøerne fortsat varetager sine hidtidige funktioner på alle områder, uanset om området er et fællesanliggende eller et færøsk særanliggende. Eksempelvis bør politiet fortsat have den koordinerende ledelse ved større skader på beredskabsområdet, jf. beredskabslovens § 17, forud for færøsk overtagelse af politiet.

9. Et færøsk politi

9.1. Indledning

Med udgangspunkt i beskrivelsen i kapitel 3 indeholder dette afsnit en beskrivelse af de færøske medlemmer af arbejdsgruppens foreløbige overvejelser vedrørende den fremtidige struktur og organisering af politiet og anklagemyndigheden i Færøerne efter en overtagelse af sagsområderne. Afsnittet indeholder samtidig den færøske delegations foreløbige overvejelser om omstruktureringer i forbindelse med overtagelsen.

Under pkt. 9.2-5. foretages en særskilt beskrivelse af politiet og under pkt. 9.6-8. foretages en særskilt beskrivelse af anklagemyndigheden.

Vedrørende forudsætningerne for arbejdet med overtagelsen henvises generelt til kapitel 1, pkt. 3, hvor der bl.a. henvises til, at der i forbindelse med overtagelsen ikke tilsigtes andre indholdsmæssige ændringer, end hvad der måtte være en nødvendig følge af, at færøske myndigheder – nuværende eller nyoprettede – i nødvendigt omfang vil træde i stedet for de respektive danske, samt ændringer, som praktiske forhold måtte tilsige.

Af forudsætningerne følger således, at tre myndigheder genfindes i et færøsk politi – en minister som politiets øverste foresatte, en rigspolitichefunktion og en landfoged.

Omtalen nedenfor af justitsministeren eller retsplejeloven henviser medmindre andet er anført henholdvis til den færøske landsstyremand og den for Færøerne gældende retsplejelov, lovbekendtgørelse nr. 555 af 1. november 1984 om rettens pleje, som sat i kraft ved lov nr. 92 af 23. februar 1988 og senest ændret ved lov nr. 219 af 22. april 2002.

9.2. Politiets opgaver og struktur

Politiets opgaver er beskrevet i kapitel 3.

I forbindelse med overtagelsen påtænkes der ikke foretaget ændringer i det færøske politis almindelige politimæssige og administrative opgaver i forhold til, hvad der generelt fremgår af retsplejelovens § 108 og andre bestemmelser i retsplejeloven eller lovgivningen i øvrigt.

I politiets opgaver på områder, der i dag er rigsanliggender, men som ved overtagelsen eller på et senere tidspunkt vil være færøske, påtænkes der ikke umiddelbart foretaget ændringer. Det samme gør sig i øvrigt gældende på områder, der i dag er færøske særanliggender. Vedrørende politiets opgaver på de områder, der efter overtagelsen fortsat vil være rigsanliggender henvises til pkt. 8.2 ovenfor.

Den færøske politikreds er, som de øvrige politikredse, underlagt Rigspolitichefen og Justitsministeren, som er politiets øverste foresatte.

Overtagelsen af sagsområderne vil derfor medføre nogle organisatoriske ændringer af politiet og dele af centraladministrationen i Færøerne.

En fællesnævner for organisationen af politiet i landene omkring os er bl.a., at politiet er underlagt et ministerium – typisk justitsministeriet – som øverste forvaltningsmyndighed, er opdelt i politikredse og har en rigspolitichefinstitution, som har en koordinerende rolle og varetager nogle centrale opgaver på tværs af politikredsene.

Politiets nuværende struktur er kendetegnet ved at være tilpasset et – i forhold til Færøerne – større lands forhold. Henset til landets geografi og befolkning er der således et stort antal politikredse med Rigspolitichefen som central enhed, der varetager særlige og koordinerende opgaver.

Idet både færøske geografiske og befolkningsmæsige forhold er væsentligt anderledes end de danske, giver særlig politiets inddeling i kredse og Rigspolitichefens centrale og koordinerende rolle anledning til forenkling.

Færøerne udgør som nævnt én politikreds, og henset til landets befolkning, landets størrelse og forholdene i øvrigt er der intet behov for at øge antallet af politikredse i Færøerne, og dermed vil der ikke være behov for en koordinerende rigspolitichefunktion.

Selv om det ikke vil være aktuelt at oprette et færøsk rigspolitichefembede, vil de særlige opgaver, som Rigspolitichefen varetager i dag, ikke kunne undværes i forbindelse med færøsk politis virksomhed. I forlængelse heraf er det naturligt at se nærmere på de enkelte opgaver for at finde ud af, hvordan disse skal varetages.

Nogle af Rigspolitichefens opgaver vil i et færøsk politi således mest hensigtsmæssigt kunne lægges enten direkte til politiet eller til Løgmálaráðið. Andre opgaver er så ressourcekrævende eller af en så særlig karakter, at det næppe vil være hensigtsmæssigt at færøske myndigheder varetager opgaven på egen hånd. Disse særlige opgaver vil der derfor være behov for at tilvejebringe via samarbejdsaftaler og/eller som køb af tjenester andetsteds fra, jf. pkt. 3.

Her bør der tages udgangspunkt i den nuværende organisering af kredsen med opgavefordelingen mellem hovedstationen og de 6 understationer, jf. afsnit 3 i organisationsplan for Færøernes politikreds, således at opgavefordelingen på ministerielt plan og ved politiet bliver så hensigtsmæssig som muligt.

Hvor de enkelte opgaver i praksis placeres – i Løgmálaráðnum eller hos politiet – har i første omgang mindre principiel betydning i denne fase af arbejdet, hvorfor emnet ikke behandles yderligere.

9.3. Klager over politiet

I Danmark etablerede man ved lov nr. 393 af 14. juni 1995 om ændring af retsplejeloven en kontrolorganmodel, hvorefter klager over politipersonalets adfærd begået i tjenesten (retsplejeloven kapitel 93 b) og anmeldelser om strafbare forhold begået af politipersonale i tjenesten (retsplejeloven kapitel 93 c) behandles af de regionale statsadvokater. Man oprettede et kontrolorgan, politiklagenævnet, (retsplejeloven kapitel 93 d) til at have indseende med statsadvokaternes behandling af ovenfor nævnte sager mod politipersonale.

Ændringerne af retsplejelovens kapitel 93 b, 93 c og 93 d blev ikke gennemført i den for Færøerne gældende retsplejelov. Det vil være hensigtsmæssigt at indføre denne ordning i Færøerne, således at klager over politipersonalets adfærd i tjenesten og anmeldelser om strafbare forhold begået i tjenesten behandles af den overordnede anklagemyndighed som 1. instans, jf. pkt. 9.6.4., og hvor et nyoprettet politiklagenævn vil have indseende med den overordnede anklagemyndigheds behandling af disse sager.

Da der ikke tilsigtes nogen ændring af definitionerne af politipersonale, adfærdsklage og straffe-retlige forhold i tjenesten i forhold til de danske definitioner, vil et færøsk politiklagenævn derfor opgavemæssigt komme til at udføre nogenlunde de samme opgaver som et dansk politiklage-nævn.

I Danmark har man trods indførelsen af politiklagenævnet bevaret lokalnævnene, og disse er i dag mere at betragte som samarbejdsorganer for samarbejdet på lokalt plan mellem politiet og kommunerne.

Der er i Færøerne ligeledes oprettet et lokalnævn vedrørende politiets virksomhed, jf. retsplejelovens § 115 og bekendtgørelse . nr. 294 af 8. juni 1988 om lokalnævn vedrørende politiets virksomhed i Færøerne som ændret ved bekendtgørelse nr. 214 af 9. april 1999.

Såfremt der indføres en politiklagenævnsordning i Færøerne, kan der stilles spørgsmålstegn ved, om det er hensigtsmæssigt – når det henses til de befolkningsmæssige forhold i Færøerne og det forhold, at lokalnævnet i øvrigt er bemandet med bl.a. lagtingsmedlemmer i stedet for som i Danmark med bl.a. kommunalpolitikere – at bevare lokalnævnet som samarbejdsorgan for sam-arbejdet mellem politiet og befolkningen.

Politi og anklagemyndighed vil, som efter den gældende ordning, blive kontrolleret internt og eksternt i form af borgerens klageadgang, lagtingets ombudsmand, lagtingets kontroludvalg (landsstýrismálanevndin) samt domstolene.

9.4. Forholdet til Løgmálaráðið

Løgmálaráðharri vil være politiets øverste foresatte og vil udøve sine beføjelser gennem Landfo-geden.

En opdeling mellem ministerium og politi vil være baseret på nedenstående kriterier:

Løgmálaráðsins konkrete opgaver bør særlig være de generelle, overordnede, kontrollerende og planlæggende opgaver. Løgmálaráðsins opgaver vil herefter særlig angå generel administrativ regulering, tilsynsopgaver, udarbejdelse af budget i samråd med politiet og opfølgning af over-holdelse af budget. Det forudsættes, at Løgmálaráðið vil udstikke mål og retningslinjer i samråd med politiet.

Udover de opgaver, der i dag varetages af den færøske politikreds, vil det færøske politi fremover komme til at administrere nogle af Rigspolitichefens opgaver. Den nærmere tilrettelæggelse heraf foretages af Løgmálaráðið og politiet i forbindelse med selve overtagelsen.

9.5. Ændringer i forhold til nuværende ordning

Med udgangspunkt i den nuværende ordning forudsættes den generelle regulering, det vil sige organisation og ledelse mv., af et færøsk politi foretaget i en færøsk retsplejelov. Den færøske retsplejelov vil derfor som konsekvens af det ovenfor anførte tage indholdsmæssigt udgangspunkt i den gældende retsplejelov for Færøerne, jf. lovbekendtgørelse nr. 555 af 1. november 1984 om rettens pleje, som er sat i kraft ved lov nr. 92 af 23. februar 1988 og senest ændret ved lov nr. 219 af 22. april 2002.

Norge og Sverige har samlet reguleringen af politiets forhold i særlige politilove (den norske politilov, lov nr. 53 af 4. august 1995 og den svenske polislagen, 1984:387). Dette er i øvrigt også gældende for Island, som har samlet politiets regulering i lögreglulög, 1996 nr. 90 13. júní.

Den danske politikommission foreslår i betænkning nr. 1410 om politilovgivning, at der gennemføres en særlig lovgivning på området i en politilov, hvor grundlæggende regler om politiets virksomhed samles ét sted, jf. betænkningens kapitel 6 og 7-8.

I forbindelse med overtagelsen af sagsområderne kunne det være hensigtsmæssigt, at en politilov dannede grundlaget for det færøske politis organisation og virksomhed. Med udgangspunkt i politikommissionens betænkning ville dette arbejde formentlig kunne gennemføres uden de store vanskeligheder .

Da der indholdsmæssigt ikke tilsigtes foretaget ændringer i politiets opgaver eller virksomhed i øvrigt, finder man fra færøsk side ikke, at der i forbindelse med arbejdsgruppens udredningsarbejde er behov for at drøfte yderligere, hvorvidt den færøske retsplejelov sammen med reglerne i loven nr. 55 af 13. april 1894 om politiet i Færøerne generelt skal regulere politiets opgaver, eller om der til den tid skal tilvejebringes et nyt samlet lovgrundlag for politiets virksomhed.

Den påtænkte strukturændring, det vil sige at rigspolitichefsinstitutionen ikke vil være aktuel for Færøernes vedkommende, vil give anledning til både konsekvensrettelser og andre ændringer med hensyn til retsplejelovens fordeling af denne institutions opgaver og beføjelser.

Alle love og regler – danske såvel som færøske – der berøres af overtagelsen, bør listes op. En gennemgang af reglerne vil herefter vise, hvilke regelsæt eller enkelte regler det vil være nødvendigt at ændre, ophæve eller indføre i forbindelse med selve overtagelsen. Dette er en praktisk

forudsætning for gennemførelsen af overtagelsen og muligheden for overholdelse af nationale og internationale forpligtelser.

Med undtagelse af de paragraffer i gældende retsplejelov, som udelukkende skal konsekvensrettes, er det alle de paragraffer, som vedrører politiets organisation og virksomhed, der umiddelbart berøres af overtagelsen og derfor skal ændres eller justeres i en færøsk retsplejelov. Dette vil for politiets vedkommende særlig være §§ 109-118 i kapitel 11.

Gennemføres den omtalte oprettelse af et politiklagenævn, vil den medføre en lovændring, lignende den man i Danmark indførte ved lov. nr. 393 af 14. juni 1995 (kapitel 93 b-d i retsplejeloven).

9.6. En færøsk anklagemyndighed

9.6.1. Indledning

I Danmark varetager politimestrene politiets opgaver i forbindelse med efterforskning af forbrydelser og anklagemyndighedens opgaver i forhold til retsforfølgning af forbrydelser ved byretterne i 1. instans.

I Færøerne er det landfogeden, der varetager disse opgaver, og da man arbejder ud fra den forudsætning, at der kun foretages de ændringer, der er direkte nødvendige i forbindelse med overtagelsen, vil det i den færøske anklagemyndighed fortsat være landfogeden, der både varetager politiets opgaver i forbindelse med efterforskning af forbrydelser og anklagemyndighedens opgaver i forhold til retsforfølgning af forbrydelser i 1. instans.

9.6.2. Anklagemyndighedens opgaver og struktur

Anklagemyndighedens struktur er beskrevet i kapitel 3. I den eksisterende ordning varetager landfogedembedet stort set de samme opgaver som en dansk politimester, men med den forskel, at mens de danske politimestre er underlagt en regional statsadvokat, er landfogeden direkte underlagt Rigsadvokaten, jf. retsplejelovens § 716, stk. 2. Desuden er landfogeden i Færøerne tillagt statsadvokatens beføjelser efter retsplejeloven.

I forbindelse med overtagelsen tages der udgangspunkt i den nuværende ordning af anklagemyndigheden i Færøerne. Opgaverne fordeles således i den færøske anklagemyndighed med landfogeden og en nyoprettet overordnet anklagemyndighed som offentlige anklagere og Løgmálaráðið, under hvis myndighed og tilsyn de offentlige anklagere er underlagt.

Generelt kan siges, at udgangspunktet for fordelingen af opgaverne anbefales at være således at politimesteropgaverne placeres hos landfogeden, statsadvokatopgaverne fordeles på henholdsvis landfogeden og den overordnede anklagemyndighed, og rigsadvokatopgaverne fordeles på henholdsvis den overordnede anklagemyndighed og Løgmálaráðið. Anklagemyndigheden vil være hierarkisk opbygget, således at en overordnet myndighed kan instruere en underordnet myndighed, og afgørelser, der er truffet af en underordnet myndighed, kan påklages ved administrativ rekurs til den overordnede myndighed efter et to-instans princip.

I den eksisterende ordning har Landfogden som udgangspunkt påtalekompetence med hensyn til alle strafbare forhold, der påtales af det offentlige. Der arbejdes ud fra en forudsætning om, at dette grundprincip bevares, således at landfogden også efter overtagelsen af sagsområderne har påtalekompetence i alle strafbare forhold , der påtales af det offentlige.

Fordelingen af påtalekompetencen mellem henholdvis landfogeden og den overordnede anklagemyndighed bør i øvrigt kunne reguleres administrativt således, at der løbende kan foretages tilpasninger efter de aktuelle behov, jf den lignende bestemmelse i den i Danmark gældende retsplejelov § 719, stk. 3. Dette vil være en fleksibel ordning, som vil gøre det muligt at henlægge påtalen til den overordnede anklagemyndighed i en overgangsperiode, f.eks i forbindelse med ny lovgivning.

Landfogeden vil være direkte underlagt den overordnede anklagemyndighed, og det vil være hensigtsmæssigt at etablere en ordning, hvorefter landfogeden i visse tilfælde skal forelægge sager for den overordnede anklagemyndighed efter nærmere fastsatte bestemmelser.

Det anses for at være hensigtsmæssigt for anklagemyndigheden at kunne indgå samarbejdsaftaler med advokater om at påtage sig enkeltsager. Hjemmelen findes allerede i den eksisterende retsplejelovs § 105.

I specielle og komplicerede sager, f.eks. vedrørende økonomisk kriminalitet, vil det være praktisk for anklagemyndigheden at kunne få ekstern bistand. Dette kan muligvis ske i form af udvidelse med et sagkyndigt medlem fra relevante fagministerier. Det kan samtidig tænkes, at man i særlige sager kunne have behov for både efterforskningsmæssig og anklagemæssig bistand fra Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet og fra Statsadvokaten for Særlige Internationale Straffesager.

9.6.3. Landfogeden

Landfogedembedet vil efter overtagelsen stort set have samme størrelse som i dag og vil fortsat varetage anklagemyndighedens opgaver i forhold til retsforfølgning ved domstolene af forbry-

delser og have påtalekompetence i alle strafferetlige overtrædelser, der påtales af det offentlige. Landfogeden vil således virke som offentlig anklager ved Føroya Rætt.

Landfogeden vil varetage ledelsen af politiet, og af hensyn til varetagelse af opgaver som anklagemyndighed og beslutninger om politiarbejde, der involverer hensyn til bl.a. forsamlings-, foreningss- og ytringsfrihed, vil der blive stillet krav om, at landfogeden har solid juridisk baggrund.

I tilfælde af landfogedens inhabilitet kan afgørelse træffes af den overordnede anklagemyndighed.

Øvrige ansatte hos landfogeden er underkastet sædvanlige habilitetsregler, og der vil være den nødvendige uddannelse, således at de ansatte selv er opmærksomme på eventuelle habilitetsproblemer.

Den administrative opbygning, uddannelse og klageadgang vil sikre, at der også i fremtiden vil være tillid til at politiarbejde og strafforfølgning alene sker ud fra saglige hensyn.

Stedlige kriterier, det vil sige lokalkendskab, har betydning for udnævnelse af sysselmændene, og for at sikre, at lokalkendskab indgår i beslutningsgrundlaget, kan der ved eventuel konstitution stilles krav om virke i en vis periode i det pågældende syssel.

9.6.4. Den overordnede anklagemyndighed

Det vurderes, at den overordnede anklagemyndigheds administration vil kunne være på størrelse med Lagtingets ombudsmands, bestående af 3 personer, henholdsvis en øverste anklager, en juridisk fuldmægtig og en sekretær. Den overordnede anklager vil virke som offentlig anklager ved Færøernes Landsret og vil føre færøske straffesager ved Højesteret. Som konsekvens heraf skal den overordnede anklager have møderet for Højesteret.

Den overordnede anklagemyndighed vil samtidig varetage de opgaver, som de danske statsadvokater har i forbindelse med behandling af klager over politipersonalets adfærd og strafferetlige forhold begået i tjenesten.

Ved ændringen af den danske anklagemyndigheds struktur i 1992, hvor påtalen som udgangspunkt blev lagt hos politimestrene, blev der i forarbejderne samtidig lagt op til en udvidelse af statsadvokaternes mere almene kontrol- og tilsynsvirksomhed med politikredsenes arbejdstilrettelæggelse og sagsbehandling.

I Færøerne vil det også være naturligt, at den overordnede anklagemyndighed i forhold til landfogeden varetager kontrol og tilsyn.

Ovenfornævnte opgaver vil bl.a. være dem, der følger af de forelæggelsesregler mv. som vedrører politimestrene, statsadvokaterne og Rigsadvokaten, og den overordnede anklagemyndighed vil også være klageinstans for alle afgørelser truffet af landfogeden. Indføres en 2. instans ordning, som nævnt ovenfor, vil den overordnede anklagemyndigheds behandling af sager i 2. instans være endelig.

9.6.5. Forholdet til Løgmálaráðið

Løgmálaráðið vil i forhold til politiet og anklagemyndigheden have nogenlunde de samme opgaver som det danske justitsministerium.

Anklagemyndigheden vil være underlagt Løgmálaráðnum, der vil være den øverste anklagemyndighed i Færøerne. Løgmálaráðið vil føre tilsyn med de offentlige anklagere og kan fastsætte generelle regler for, hvorledes de offentlige anklagere skal udføre deres opgaver og kan give pålæg om at behandle konkrete sager. Derimod bør Løgmálaráðið formentlig ikke tillægges kompetence til at pålægge anklagemyndigheden at standse en strafferetlig forfølgning.

Konsekvensen af, at nogle af de såkaldte statsadvokatopgaver bliver fordelt mellem henholdsvis landfogeden og den overordnede anklagemyndighed, vil være, at Løgmálaráðið må påregne at behandle et vist antal klagesager som 2-instans. Skal opgaverne imidlertid fordeles mellem en underordnet og en overordnet anklager, og skal der reelt være mulighed for at prøve alle sager i 2 instanser, kan denne løsning næppe undgås. I de tilfælde, hvor behandlingen vil være omfattet af politiklagenævnsordningen, vil Løgmálaráðið efter omstændighederne være 2. instans.

Afgørelser i sager, som den overordnede anklagemyndighed har behandlet som klageinstans, er endelige, men dette berører ikke Løgmálaráðsins lovbestemte tilsyns og instruktionsbeføjelser, jf. bestemmelsen i retsplejelovens § 106.

Løgmálaráðið vil være personaleansvarlig for det juridiske personale ved politiet og anklagemyndigheden og vil i denne forbindelse varetage samarbejdsaftaler bl.a. i forbindelse med uddannelse og efteruddannelse af personalet.

9.6.6. Generelt om klagesagers behandling

Almindelig straffesagsbehandling vil som nævnt foregå ved, at Landfogeden har påtalekompetence med hensyn til alle strafferetlige forhold, medmindre andet er bestemt. Den overordnede anklagemyndighed er klageinstans i sager, som landfogeden har behandlet som 1. instans.

Klager over politipersonalets adfærd begået i tjenesten og anmeldelser om strafbare forhold begået af politipersonale i tjenesten – de såkaldte politiklagenævnssager – vil starte hos den overordnede anklagemyndighed som 1. instans, og der vil være klageadgang til Løgmálaráðið.

Der bliver oprettet et politiklagenævn, der følger sagens gang, både hos den overordnede anklagemyndighed og Løgmálaráðnum, og har visse beføjelser i denne henseende og på denne måde kan være offentlighedens garant for, at sagerne behandles med den nødvendige uafhængighed. Politiklagenævnet kan desuden påklage den overordnede anklagemyndigheds afgørelse til Løgmálaráðið.

Spørgsmålet om lovligheden af politiets efterforskningsskridt kan indbringes for retten efter retsplejelovens § 746. I den nuværende ordning kan der også klages administrativt over disse beslutninger efter retsplejelovens bestemmelser. Da de pågældende beslutninger er undergivet domstolskontrol, kan der sættes spørgsmålstegn ved, om der herudover bør være en administrativ kontrol af disse beslutninger. Arbejdsgruppen har derfor sat spørgsmålstegn ved, om man i en færøsk ordning bør kopiere den danske ordning på dette punkt.

Politimæssige dispositioner uden for strafferetsplejen, f.eks. klager fra en borger, der er blevet bortvist fra et bestemt område p.g.a. afspærring, eller klage over en detentionsanbringelse, kan påklages til Løgmálaráðið.

Der tilsigtes ikke ændringer af bestemmelserne i retsplejeloven om betingelser for anholdelse, ransagning, beslaglæggelse mv.

Disciplinærsager vil blive behandlet af vedkommende ansættelsesmyndighed med sædvanlige administrative rekursmuligheder.

9.6.7. Ændringer i forhold til nuværende ordning

Med indførelsen af en overordnet anklagemyndighed anbefales, at man i forbindelse med overtagelsen indfører størstedelen af ændringen i anklagemyndighedens struktur, som man i Danmark indførte ved lov nr. 385 af 20. maj 1992.

Den påtænkte strukturændring medfører samtidig både konsekvensrettelser og andre ændringer i lovgivningen med hensyn til fordelingen af kompetence og forelæggelse mv. mellem landfogeden, den overordnede anklagemyndighed og Løgmálaráðið.

En væsentlig ændring i forhold til den eksisterende ordning vil være, at landfogeden fremover hverken formelt eller reelt kommer til at varetage ankesagers og kæremåls behandling i Landsretten/Færøernes Landsret, da denne opgave vil blive varetaget af den overordnede anklagemyndighed

Det anbefales samtidig, at man indfører den lovændring, man i Danmark indførte ved lov nr. 393 af 14. juni 1995 om ændring af retsplejeloven vedrørende behandling af klagesager over politipersonalet mv., herunder indførelsen af et politiklagenævn.

Det er således særlig kapitel 10, 64, 65 og 93 b i den gældende retsplejelov, som er berørte af overtagelsen, således at disse enten ændres, erstattes eller suppleres af nye regler.

9.6.8. Samarbejde med danske myndigheder

Det anses for at være hensigtsmæssigt at indgå aftaler om bistand fra Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, Statsadvokaten for Særlige Internationale Straffesager i forbindelse med eventuelle sager af særlig kompliceret karakter samt bistand fra Rigsadvokaten i forbindelse med eventuelle habilitetsproblemer hos den overordnede anklagemyndighed, jf. pkt. 3.3.5.

10. Økonomiske konsekvenser af overtagelsen

Grundlaget for beregningerne er regnskabet for 2002.

10.1. Lønudgifter

Den samlede lønudgift for politi og anklagemyndighed i Færøerne udgjorde i 2002 i alt 42.606.190 kr.

Lønudgiften omfatter dels den direkte lønudgift, dels øvrige lønudgifter i form af ulempegodtgørelse, udbetalt overarbejde, tilkald og andre tilsvarende udbetalte ydelser samt lokalløn. I beregningen indgår ikke lønnen til politibetjente på prøve, der er tjenestegørende i Danmark. Udgiften til pensionsbidrag indgår heller ikke i ovennævnte lønudgift

Landsstyret har erklæret sig villig til at beskæftige de ansatte på samme løn- og ansættelsesvilkår, som er gældende på overtagelsestidspunktet, hvilket som udgangspunkt vil sige, at lønudgif-

terne vil være de samme som på nuværende tidspunkt med forbehold for ændringer i løn- og ansættelsesvilkårene inden overtagelsestidspunktet, samt den almindelige prisudvikling.

10.2. Driftsudgifter

Driftsudgifterne i 2002 udgjorde i alt 12.028.129 kr. fordelt på følgende hovedkonti:

Køb af varer og materiel	3.900.558 kr.
Køb af tjenesteydelser	4.330.967 kr.
Leje og vedligeholdelse	3.548.106 kr.
Diverse	41.425 kr.
Tilskud til personer	97.409 kr.
Erstatninger	109.664 kr.

10.3. Driftsindtægter

Driftsindtægterne udgjorde i 2002 i alt 7.408.917 kr.
Driftsindtægterne er i alt væsentligt fordelt på følgende hovedkonti:

Bøder og gebyrer (primært pas)	5.942.332 kr.
Øvrige (refusion af erstatning til ofre og af sagsomkostninger)	1.382.769 kr.

10.4. Ikke opgjorte udgifter

Opgørelsen over driftsudgifter indeholder alene de umiddelbare udgifter ved drift af politiet på Færøerne, da det ikke er muligt at opgøre kredsens andel af politiets generaludgifter, herunder udgifter til uddannelse og udgifter til uniformer og anden personlig udrustning.

Det må påregnes, at en færøsk overtagelse af politi- og anklagemyndighed vil medføre nye udgifter, f.eks. udgifter til køb af ydelser i form af uddannelse, tekniske undersøgelser mv.

Afhængig af, hvilken form der vælges for grunduddannelsen af politipersonalet, vil en grunduddannelse uden for Færøerne medføre nye omkostninger – f.eks. omkostningerne til rejse og ophold i tre år i Danmark.

10.5. Sammenfattende om økonomiske konsekvenser

Baseret på lønudgifter samt driftsudgifter og –indtægter for 2002 kan de økonomiske konsekvenser sammenfattes således:

Lønudgifter	42.606.190 kr.
Driftsudgifter – netto	
Driftsudgifter	12.028.129 kr.
Driftsindtægter	7.408.917 kr.
	4.619.212 kr.
Udgifter i alt	47.225.402 kr.

Uden for regnestykket er eventuelle udgifter til køb af bygninger samt udgifterne nævnt ovenfor under punktet ikke opgjorte udgifter.

Uden for regnestykket er desuden lønnen til politibetjente på prøve (ca. 2,4 mio. kr.) og udgiften til pensionsbidrag (ca. 4,8 mio. kr.)

10.6. Vurderede økonomiske konsekvenser af overtagelsen

10.6.1. Indledning

Det kan være vanskeligt at vurdere, hvor ressourcekrævende den færøske administration af områderne kan forventes at blive, idet administrationen af området i dag i en vis udstrækning profiterer af at være en del af den danske administration.

Herudover kan navnlig størrelsesforskelle gøre det vanskeligt at sammenligne udgifterne til administration af områderne.

10.6.2. Løgmálaráðið

Løgmálaráðið vil som politiets øverste foresatte få tillagt en del nye opgaver som beskrevet i pkt. 9.4 og 9.6.5. Der vurderes at være behov for 3 ½ årsværk til dette arbejde.

10.6.3. Den overordnede anklagemyndighed

Som beskrevet ovenfor i pkt. 9.6.4. vurderes den overordnede anklagemyndighed at have behov for 3 årsværk. Hertil kommer udgifter til leje og køb af varer og tjenester.

10.6.4. Landfogeden

Som beskrevet i pkt. 9.6.3. ovenfor vurderes landfogeden som udgangspunkt at have det samme behov for personalemæssige ressourcer efter overtagelsen. Der må herudover påregnes, at landfogeden eventuelt kan få behov for yderligere ressourcer til at administrere de nye opgaver, som efter overtagelsen kan forventes at blive varetaget af landfogeden, jf. pkt. 9.4. ovenfor. I vurderingen er der ikke taget højde for, hvor mange flere årsværk, der kan blive tale om, idet dette må afvente den nærmere tilrettelæggelse af disse opgavers fordeling mellem Løgmálaráðið og politiet.

10.6.5. Sammenfattende om økonomiske konsekvenser

De direkte personalerelaterede udgifter anslås med det personalebehov, der er regnet med i pkt. 10.6.2.-10.6.4., til 52.823.690 kr.

De øvrige forventede driftsudgifter udgør, sammenlignet med andre forvaltningsorganer med sammenlignelige opgaver, 20% af lønudgifterne.

Overtagelsen af området politi og anklagemyndighed kan derfor anslås at medføre årlige udgifter som vist nedenfor.

Årlige omkostninger til administration af politi og anklagemyndighed

	Lønudgifter	Driftsudgifter	Udgifter i alt
Løgmálaráðið	1.487.500	297,500	1.785.000
Den overordnede anklagemyndighed	1.530.000	306.000	1.836.000
Landfogeden	49.806.190	9.961.238	59.767.482

Der er ikke regnet med etableringsudgifter i forbindelse med selve overtagelsen. Der forventes ikke at blive tale om nævneværdige etableringsudgifter for Løgmálaráðið og Landfogeden, men i

forbindelse med etablering af den overordnede anklagemyndighed må påregnes etableringsudgifter til lokaliteter mv.

K A P I T E L 8

Arbejdsgruppens overvejelser om færøsk overtagelse af kriminalforsorgen

1. Indledning

I dette kapitel er gengivet arbejdsgruppens overvejelser om færøsk overtagelse af kriminalforsorgens opgaver.

Pkt. 2 indeholder nogle bemærkninger med hensyn til spørgsmålet om de færøske myndigheders overtagelse af bygninger mv. ved en færøsk overtagelse af kriminalforsorgen.

Herefter beskrives i pkt. 3 arbejdsgruppens overvejelser om nødvendige samarbejdsaftaler og deres indhold.

Pkt. 4 indeholder den færøske delegations beskrivelse af, hvad overtagelse af kriminalforsorgens opgaver forventes at ville medføre i form af omstruktureringer i den færøske administration, og hvilke konsekvenser dette vil få.

Pkt. 5 gengiver arbejdsgruppens overvejelser om de økonomiske konsekvenser i forbindelse med overtagelsen.

For så vidt angår en beskrivelse af kriminalforsorgen i Færøerne henvises til kapitel 4.

2. Bygninger mv.

2.1. Bygninger mv.

Som anført i kapitel 4, pkt. 11., råder Kriminalforsorgen i Færøerne over 1 bygning, der ejes af den danske stat. Hertil kommer et enkelt lejemål.

2.2. Arbejdsgruppens overvejelser

Spørgsmål med hensyn til overtagelse af bygninger mv., der er forbundet med politi og retsvæsen samt hertil knyttede sagsområder, drøftes i forbindelse med drøftelserne mellem det færøske landsstyre og den danske regering om tilvejebringelse af et lovgrundlag for færøsk overtagelse af yderligere sager og sagsområder. Arbejdsgruppen vil således ikke behandle spørgsmålet nærmere i denne rapport.

3. Samarbejdsaftaler

3.1. Områder, hvor der kan være behov for samarbejdsaftaler

For at kunne opfylde de krav, der stilles til en fremtidig færøsk kriminalforsorg, vil det på en række områder efter arbejdsgruppens opfattelse være praktisk og hensigtsmæssigt at kunne indgå samarbejdsaftaler med danske myndigheder.

I forbindelse med arbejdsgruppens overvejelser er det ikke fundet hensigtsmæssigt eller muligt udtømmende at opregne alle områder, hvor samarbejde kan blive aktuelt.

I det følgende er imidlertid skitseret de væsentligste områder, hvor der må antages at opstå behov for et nærmere samarbejde:

3.1.1. Afsoning/anbringelse

I forbindelse med afsoning af fængselsstraffe kan der være behov for samarbejde. Dette vil især være aktuelt for indsatte med straffe af en vis varighed i den mellemperiode, hvor der ikke er oprettet egnet afsoningsinstitution i Færøerne.

En anden gruppe dømte, som det vil være praktisk og hensigtsmæssigt at indgå en smidig aftaleordning om, er "danske" indsatte, der er blevet idømt straf ved Færøernes ret, og "færøske" indsatte, der er idømt straf ved dansk ret, og som ønsker at afsone i henholdsvis Danmark og Færøerne. Det vil herudover være hensigtsmæssigt med en aftale om overførsel i de tilfælde, hvor den indsatte har behov for særlig behandling i øvrigt, eller hvis den indsatte skal gennemføre uddannelse, som kun udbydes i Danmark.

Ud over disse tilfælde bør der åbnes mulighed for at overføre indsatte med særlige behov, f.eks. sexkriminelle.

Derudover kan der forekomme visse andre tilfælde, hvor anbringelse i Danmark må anses for den mest hensigtsmæssige løsning. Her tænkes på personer, der er omfattet af straffelovens §§ 68 og 69. Som udgangspunkt bliver disse persongrupper behandlet i samarbejde med det psykiatriske hospital i Tórshavn, der både har lukket og åben afdeling. Der har således ikke været sendt personer til sikringsanstalt eller forvaring i Danmark i mange år. Det kan dog ikke udelukkes, at behovet kan opstå, og der bør derfor være en samarbejdsaftale, der muliggør dette. Det bemærkes, at Kriminalforsorgen, jf. de nugældende regler i forhold til personer, der er dømt efter straffelovens §§ 68-69, alene har til opgave at føre tilsyn med disse.

3.1.2. Personale

Der kan endvidere være behov for samarbejdsaftaler med hensyn til uddannelse af fængselsfunktionærer samt videreuddannelse og efteruddannelse af fængselsfunktionærer, ansatte ved Kriminalforsorgen i Frihed og juridisk personale i Løgmálaráðið.

3.1.3. Den sundhedsmæssige betjening

Efter de gældende fordelingsregler anbringes indsatte med et psykiatrisk eller psykologisk behandlingsbehov på Anstalten ved Herstedvester. Så længe der ikke i Færøerne eksisterer institutionspladser for denne kategori, vil det være nødvendigt at sikre, at domfældte og varetægtsarrestanter, jf. retsplejelovens § 765 stk. 2, nr. 2 og 4, og § 777, fra Færøerne med psykiske problemer kan overføres til Anstalten ved Herstedvester.

Indsatte som på grund af sultestrejke, sygdom eller handicap ikke kan afsone i almindeligt fængsel har hidtil kunnet henvises til afsoning på Vestre Hospital. For at sikre, at færøske domfældte med disse problemer fortsat har mulighed for at gennemføre en afsoning, bør der indgås en aftale om, at Vestre Hospital fortsat kan benyttes.

Indsatte i kriminalforsorgens institutioner er særligt omtalt i lov om offentlig sygesikring og sygehusloven. Det bør undersøges, hvilke konsekvenser en færøsk overtagelse af straffuldbyrdelsen kan få for færøske indsattes adgang til sygehusbehandling og for varetægtsarrestanter og korttidsstraffedes vedkommende adgangen til at modtage sygesikringsydelser under ophold i danske afsonings- og behandlingsinstitutioner.

Det må på forhånd aftales, hvem der skal betale for eventuelle sygehusydelser til indsatte, der overføres til Herstedvester eller Vestre Hospital. I medfør af § 5 i sygehusloven har personer i kriminalforsorgens institutioner, der opholder sig uden for bopælsamtskommunen (færøsk kommune) i mere end 3 måneder, ret til sygehusbehandling på samme vilkår, som personer med bopæl dér. Der kan med andre ord opstå et ”kautionsproblem” for færøske indsatte med en opholdstid på op til 3 måneder.

Det bemærkes, at personer med bopæl i Færøerne, som opholder sig i Danmark i skoleophold eller i uddannelsesmæssigt øjemed, har ret til sygehusbehandling, jf. § 11 i bekendtgørelsen om ret til sygebehandling og fødselshjælp. Herudover er færinger sidestillet med udlændinge.

Personer med bopæl i Færøerne har under midlertidigt ophold i Danmark adgang til ydelser i henhold til sygesikringsloven i overensstemmelse med Sundhedsministeriets bekendtgørelse nr.

25 af 21. januar 1993 om sygesikringslovens ydelser til personer fra Færøerne og Grønland under midlertidigt ophold her i Danmark. Dette indebærer, at færinger har ret til sygesikringsydelser for akut opståede sygdomme mv. Derudover betaler de pågældende selv – eventuelt den færøske sygekasse.

Det foreslås, at spørgsmål om sagsbehandling mv. tages op til drøftelse med Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

3.2. Rammer for samarbejdsaftaler

I forbindelse med arbejdsgruppens overvejelser er det ikke fundet hensigtsmæssigt eller muligt udtømmende at opregne alle områder, hvor samarbejde kan være aktuelt. Her opstilles derfor i første række nogle rammer, inden for hvilke samarbejdet efter arbejdsgruppens opfattelse vil kunne foregå.

I de tilfælde, hvor der vil blive tale om et samarbejde, der rækker videre end et ganske uformelt samarbejde, finder arbejdsgruppen således, at det vil være nødvendigt at have nogle faste rammer for dette samarbejde. Der vil derfor være behov for mere eller mindre omfattende aftaler, alt efter hvilket område det drejer sig om.

Faste emner i en samarbejdsaftale bør være:

- Hvem samarbejdsparterne er,
- hvem har ansvaret for rekvisition og udførelse,
- regler om opsigelse og eventuel betaling,
- samarbejdets indhold

Samarbejdsparter
Samarbejdet vil i de fleste tilfælde generelt kunne fungere ved, at de direkte implicerede parter henholdsvis den færøske og den danske myndighed indgår aftaler om forløbet, og om hvilke betingelser der skal være gældende.

Ansvar
Der vil som ovenfor anført være behov for flere former for aftaler, og hermed vil det også være nødvendigt med mere eller mindre detaljerede aftaler om ansvar.

Pris
Ved indkøb af kurser og lignende vil spørgsmålet om betaling for ydelsen kunne afklares mellem de direkte implicerede parter.

På andre områder, hvor prisfastsættelsen er mere kompliceret, bør der mere generelt tages stilling til spørgsmålet om betaling i forbindelse med de enkelte aftalers indgåelse.

Opsigelse
Af hensyn til begge parters planlægning bør man enten konkret i forbindelse med de enkelte samarbejdsområder aftale, med hvor langt varsel en eventuel opsigelse af samarbejdet skal ske, eller aftale en mere fleksibel form, hvorefter en eventuel indstilling af samarbejdet på et område foretages under behørig hensyntagen til den anden samarbejdspartner.

Indhold
Indholdet af samarbejdsaftalen vil variere alt efter, hvilket område der er tale om. Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1 vedrørende de områder, hvor det efter arbejdsgruppens opfattelse vil være praktisk og hensigtsmæssigt at kunne indgå samarbejdsaftaler med danske myndigheder.

3.3. Særligt om regelgrundlaget ved overførsel af indsatte

Som anført lægges der op til et samarbejde, der indebærer, at indsatte mv. i visse tilfælde kan overføres fra færøsk til dansk afsoningsinstitution eller omvendt.

Der vil i den forbindelse bl.a. opstå spørgsmål om, efter hvilket regelgrundlag – det danske eller det kommende færøske – den indsattes forhold skal bedømmes. Hvis f.eks. en færing, som er idømt længerevarende fængselsstraf, overføres til en afsoningsinstitution i Danmark, opstår således spørgsmålet, om den indsattes forhold skal bedømmes efter danske eller færøske straffuldbyrdelsesregler.

Efter arbejdsgruppens opfattelse må der i forbindelse med indgåelse af samarbejdsaftaler på en række af de områder, der er omtalt under pkt. 3.1. ovenfor, etableres en ordning, hvorefter forhold, som knytter sig til selve institutionsopholdet og/eller tilsynsperioden, i hvert fald som udgangspunkt bedømmes efter de regler, der gælder for opholdsstedet. Derimod er det mest nærliggende, at forhold, der vedrører afsoningens længde mv., herunder prøveløsladelse, benådning og udsættelse, som udgangspunkt bedømmes efter de regler, der gælder i den rigsdel, hvor vedkommende er dømt.

Den præcise udformning af en sådan ordning bør ske i forbindelse med indgåelsen af de omhandlede samarbejdsaftaler og vil i øvrigt formentlig kræve lovgivning både i Danmark og i Færøerne.

4. En færøsk kriminalforsorg

4.1. Indledning

Med udgangspunkt i beskrivelsen af Kriminalforsorgens eksisterende struktur i kapitel 4 indeholder dette afsnit den færøske delegations beskrivelse af, hvorledes en fremtidig færøsk kriminalforsorg forventes organiseret.

Idet der ved en færøsk overtagelse af kriminalforsorgens opgaver ikke tilsigtes foretaget andre ændringer end de, som måtte være en nødvendig følge af, at færøske myndigheder træder i stedet for de respektive danske, er der først og fremmest to myndigheder, som de gældende regler lægger op til, at der genfindes i en fremtidig færøske ordning – en minister samt en hertil hørende forvaltningsafdeling svarende til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Overtagelsen af sagsområderne vil derfor medføre nogle organisatoriske ændringer af den nuværende færøske del af kriminalforsorgen og dele af centraladministrationen i Færøerne.

Den eksisterende Kriminalforsorgs struktur er tilpasset et – i forhold til Færøerne – større lands forhold. Henset til Færøernes geografiske og befolkningsmæssige forhold må der i forbindelse med overtagelse således f.eks. for flere lokale organers vedkommende blive tale om en forenkling.

Flere områder, der i dag varetages af Direktoratet for Kriminalforsorg direkte eller af institutioner herunder, kræver en stillingtagen i forbindelse med en overtagelse. Her tænkes der især på Kriminalforsorgens lokale organer, herunder uddannelsescentre, pensioner og fængsler. Nogle af disse områder kan varetages på tilfredsstillende vis af færøske myndigheder, mens det på andre områder både behovs- og ressourcemæssigt vil være mest hensigtsmæssigt at indgå en samarbejdsaftale.

4.2. Løgmálaráðið og landstyremanden

4.2.1. Organisation

Efter en overtagelse af sagsområdet til færøsk anliggende antages, at den øverste myndighed vil være landsstyremanden i lovanliggender med dertil hørende ministerium – Løgmálaráðið. Løgmálaráðið overtager direktoratets opgaver som tilsynsmyndighed, ankeinstans og overordnet ledelse og regeludstedelse, mens de lokale organer – arresthuset og kriminalforsorgen i det fri – varetager de pålagte opgaver som hidtil.

Landsstyremanden vil herefter bl.a. skulle fastsætte regler om indretningen af institutioner under kriminalforsorgen, om erstatning til indsatte i kriminalforsorgens institutioner for følger af ulykkestilfælde mv. Derudover vil landsstyremanden skulle fastsætte regler om udsættelse af straf.

Afgørelser, der træffes af kriminalforsorgens afdelinger (arresthuset og kriminalforsorgen i det fri) i 1. instans, vil kunne påklages til Løgmálaráðið. Den løbende administration som ankeinstans, rådgivnings- og tilsynsvirksomhed vil blive varetaget af en afdeling i Løgmálaráðið for at sikre en ensartet anvendelse af reglerne.

Det er den færøske delegations opfattelse, at oprettelse af et færøsk direktorat for kriminalforsorg ikke er aktuelt på nuværende tidspunkt og næppe hensigtsmæssigt henset til befolkningsgrundlag og behov. De opgaver, som i dag varetages af Direktoratet for Kriminalforsorgen, vil dog ikke kunne undværes i forbindelse med den færøske kriminalforsorgs opgave. Opgaverne vil derfor blive varetaget af en afdeling i Løgmálaráðið. Såfremt der senere skulle opstå behov herfor, kan der overvejes oprettelse af et direktorat under Løgmálaráðið.

I den forbindelse har oprettelsen af et direktorat placeret fysisk uden for Løgmálaráðið været diskuteret – både med henblik på behovet herfor, arbejdsopgavernes mængde samt med henblik på bekvemmeligheden af at flytte området væk fra den centrale myndighed, og måske specielt fra ministeren. Dette har endvidere ført til overvejelser om, hvorvidt Løgmálaráðið er den rigtige klageinstans, og om klageinstansen skulle henlægges til selvstændige råd eller nævn i stedet for.

Men i betragtning af det begrænsede sagsantal i Færøerne samt vigtigheden af, at retsgrundlaget vedligeholdes, herunder ved oparbejdelse af en vis sagkundskab, er det opfattelsen, at det er mest hensigtsmæssigt, at sagsbehandlingen, administrationen og tilsyn af området, herunder også regeldannelsen, finder sted på et og samme sted.

4.2.2. Vedrørende regler for straffuldbyrdelse

For Færøerne gælder fortsat fuldbyrdelsesbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 423 af 21. juni 1973 om fuldbyrdelse af straf, som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 465 af 11. september 1981). De regler i straffeloven og retsplejeloven med tilhørende bekendtgørelser, cirkulærer mv., der var gældende inden straffuldbyrdelseslovens ikrafttræden den 1. juli 2001 i Danmark (lov nr. 432 af 31. maj 2001 om fuldbyrdelse af straf), er således fortsat gældende i Færøerne.

I Færøerne anvendes i vidt omfang de samme regler som i Danmark, uanset at straffuldbyrdelsesloven og de regler, der er udstedt i medfør heraf, ikke er sat i kraft for Færøerne.

Den færøske delegation har anført, at det næppe vil være hensigtsmæssigt at tage udgangspunkt i de gamle, men dog gældende regler for straffuldbyrdelse, idet man i så fald vender tilbage til en retstilstand, man allerede har forladt, uanset at lovgivningen formelt ikke er ajourført.

Formålet med den danske straffuldbyrdelseslov var navnlig at gennemføre en samlet regulering af fuldbyrdelse af straf mv. i form af en samlet hovedlov. Bestemmelserne om fuldbyrdelse af straf fandtes hidtil i nogle få bestemmelser i straffeloven, dels i to bekendtgørelser og i et betydeligt antal cirkulærer.

Da en samlet regulering af et område også administrativt er en stor fordel, har den færøske delegation oplyst, at det er opfattelsen, at der bør udarbejdes en straffuldbyrdelseslov for Færøerne i forbindelse med en overtagelse af sagsområdet, også henset til, at disse regler allerede praktiseres i dag. Indholdsmæssigt vil en færøsk straffuldbyrdelseslov ikke medføre de store ændringer i forhold til gældende ret, hvis loven, som det anses for mest hensigtsmæssigt, tager udgangspunkt i den danske lov på området med de ændringer, som de særlige færøske forhold tilsiger.

Det danske regelsæt (straffuldbyrdelsesloven med tilhørende bekendtgørelser) er beregnet til en langt større personkreds, end det er realistisk at tale om i Færøerne. Dertil kommer, at der kun er tale om et meget lille antal personer, der idømmes frihedsstraffe af længere varighed. Den indgående regulering, som således kendes fra især de mange tilhørende bekendtgørelser, vil næppe være realistisk at gennemføre i Færøerne. Administrativt vil en regelforenkling også være en stor fordel, idet et stort og komplekst regelsæt også medfører et stort vedligeholdelsesarbejde for den færøske centraladministration.

Den omstændighed, at antallet af dømte i Færøerne er væsentligt mindre end i Danmark, vil dog næppe i sig selv indebære, at behovet for regulering på bekendtgørelsesniveau begrænses. Det forhold, at der med tiden måtte blive tale om højst 2 afsoningsinstitutioner i Færøerne, vil selvfølgelig begrænse behovet for administrativt at regulere spørgsmålet om anbringelse og overførsel. Der kan ikke i øvrigt umiddelbart peges på områder, hvor behovet for administrativ regulering vil bortfalde eller blive begrænset væsentligt. Det forudsættes herved, at en kommende færøsk straffuldbyrdelseslov i det væsentligste vil indeholde en regulering svarende til den danske straffuldbyrdelseslov.

Den færøske delegation anbefaler, at der under afsoning af fængselsstraf i Danmark, som er idømt ved færøsk ret, anvendes de for Danmark gældende regler, således at den fremtidige ordning svarer til den i dag gældende. Samtidig skabes samme tilbud og muligheder for denne gruppe indsatte, som borgere i Danmark, der er dømt og afsoner i Danmark, har. Således vil institutionsforhold reguleres efter danske regler, og afgørelser vedrørende disse forhold kan træffes af den kompetente danske myndighed, f.eks. fængslets leder.

Det er denne delegations opfattelse, at dette ved løsladelsessituationen kan stille sig anderledes. Ved overtagelse af sagsområdet til Færøerne bør udgangspunktet være, at løsladelse sker efter de færøske regler herom. Dette er begrundet i hensynet til, at brugen af en dansk institution er en praktisk foranstaltning grundet i manglende faciliteter i Færøerne, mens selve det retslige mellemværende, herunder spørgsmålet om, hvornår straffen er udstået eller vedkommende kan prøveløslades, er et færøsk anliggende, som må afgøres efter de færøske regler herom.

Man bør ved regeludarbejdelsen i den forbindelse bl.a. være opmærksom på, at der under strafudståelse i Danmark kan opstå situationer, hvor spørgsmålet om tidspunktet for, hvornår straffen er endeligt udstået, skal behandles på ny, idet den færøsk dømte dels kan have været undveget, dels kan have begået ny kriminalitet under strafudståelsen og efterfølgende være blevet idømt ny straf efter både danske og færøske regler.

4.3. Kriminalforsorgsafdeling og fængselsvæsen

I forbindelse med overtagelsen påtænkes der ikke foretaget ændringer i kriminalforsorgens almindelige opgaver i forhold til, hvad der generelt fremgår af lovgivningen på området og de ændringer i opgaverne eller dele heraf, som en eventuel færøsk straffuldbyrdelseslov måtte få.

Som nævnt tidligere er der flere områder, der i dag varetages af institutioner under Direktoratet for Kriminalforsorgen, som kræver en stillingtagen i forbindelse med en overtagelse. Her tænkes der især på Kriminalforsorgens lokale organer som pensioner og fængsler.

Der findes ikke pensioner eller fængsler i Færøerne, og i forbindelse med en færøsk overtagelse af kriminalforsorg og fængselsvæsen må det afklares, om det er realistisk at oprette disse institutioner til varetagelse af opgaverne, både henset til behov og ressourcer, eller om problemstillingen kan løses på anden måde, eventuelt ved en samarbejdsaftale med de danske myndigheder.

Den færøske delegation har oplyst, at det på nuværende tidspunkt næppe er realistisk at oprette pensioner med henblik på udslusning, inden behovet herfor er afdækket. Det er den færøske delegations opfattelse, at udslusning vil kunne foregå tilfredsstillende med de muligheder, der eksisterer i dag.

Derimod er det opfattelsen, at en færøsk overtagelse af Kriminalforsorgens sagsområderne også bør medføre nogle overvejelser om oprettelse af en institution til frihedsberøvelse (fængsel), der kan modtage fanger, der er idømt frihedsstraffe også af længere varighed end 1 år og 6 måneder.

Der findes i øjeblikket et arresthus i Færøerne, som er beliggende i Tórshavn. Arresthuset er Færøernes varetægtsfængsel og samtidig Kriminalforsorgens eneste institution til frihedsberøvelse i Færøerne. Arresthuset anvendes på den baggrund i vidt omfang som afsoningsinstitution. I arresthusene i Danmark sidder først og fremmest varetægtsfængslede med en verserende straffesag. Desuden benyttes arresthusene i et vist omfang til afsoning af kortere frihedsstraffe.

Arresthuset i Tórshavn modtager, udover varetægtsfængslede og afsonere, også spirituspåvirkede personer, som af politiet anbringes i detention, personer, der er frihedsberøvet efter udlændingeloven mv.

Er den idømte straf mindre end fængsel i 1 år og 6 måneder, sker afsoning som udgangspunkt i arresthuset i Tórshavn. I tilfælde, hvor den idømte straf er på fængsel i 1 år og 6 måneder eller derudover, skal udståelse af straffen som hovedregel ske i Danmark.

Den færøske delegation har oplyst, at landsstyret har erklæret sig rede til at opføre en egnet afsoningsinstitution efter en overtagelse af sagsområdet. Dette er begrundet i, at udgangspunktet bør være, at alle idømt frihedsstraf ved færøsk ret skal have mulighed for at afsone deres straf i Færøerne, at de dømtes muligheder ikke forværres ved at afsone i Færøerne, og at alle nationale og internationale forpligtelser overholdes. I forbindelse med en overtagelse af sagsområdet bør det også overvejes, hvilke beskæftigelsesmuligheder, herunder tilbud om undervisning, de indsatte skal have.

Formålet med at tilbyde beskæftigelse og undervisning er at undgå, at arbejdsevner og arbejdsfærdigheder forringes under opholdet, at søge de indsattes arbejdsevner forbedret, således at de pågældende i højere grad kan finde beskæftigelse efter løsladelsen, at bidrage til at afsoningen forløber på en meningsfuld måde og at gøre dagligdagen så normal som muligt. Hertil kommer, at beskæftigelse under afsoning for nogle indsatte er deres første erfaring med en arbejdsplads, således at beskæftigelsen i sig selv er med til at vænne den indsatte til at have et arbejde med de forpligtelser, det indebærer. I øvrigt bør der tilstræbes, at de indsatte får tilbud om undervisning i samme omfang som landets øvrige borgere.

Det arbejde, som arresthuset kan tilbyde, er cellearbejde, det vil sige at arbejdet foregår på cellerne, idet arresthuset ikke har værkstedsfaciliteter. De indsatte har således ikke mulighed for at arbejde i fællesskab.

Indtil en afsoningsinstitution er opført, vil der derfor være et behov for en samarbejdsordning mellem Danmark og Færøerne om overflytning til en dansk afsoningsinstitution ved idømmelse af frihedsstraffe over en vis længde – ikke mindre end 1 år og 6 måneder. Fuldbyrdelse af fængselsstraf i Danmark, som er idømt ved færøsk ret, indebærer formentlig, at der skal tilvejebringes

udtrykkeligt hjemmel i færøsk lovgivning, og at det samtidig fastsættes, efter hvilke regler fuldbyrdelse mv. skal ske. Se hertil pkt. 3.3.

4.4. Personale

Ansættelse og uddannelse af fængselsfunktionærer varetages i dag af Kriminalforsorgens Uddannelsescenter. Der henvises til kapitel 4.

Da det ikke påtænkes at oprette en fængselsfunktionæruddannelse i Færøerne, anbefaler arbejdsgruppen, at der indgås en samarbejdsaftale om uddannelse af fængselspersonale ved Kriminalforsorgens Uddannelsescenter, jf. det under pkt. 3 anførte vedrørende samarbejdsaftaler.

For at sikre videre- og efteruddannelsen af eksisterende og fremtidigt personale ved begge afdelinger og af det juridiske personale i Løgmálaráðið bør der desuden indgås samarbejdsaftaler med de relevante danske myndigheder om disse forhold, således at personalet har mulighed eksempelvis praktikophold og deltagelse i relevante kursusforløb.

5. Økonomiske konsekvenser af overtagelsen

5.1. Lønudgifter

P.t. arbejder der 3 personer i Kriminalforsorgens afdeling i Færøerne, heraf 2 socialrådgivere på fuld tid og 1 kontoruddannet overassistent på deltid (30 timer). Herudover er der ansat rengøringspersonale på deltid. Lønudgifterne udgjorde 1.030.000 kr. i 2002.

Politimesteren leder arresthuset. Herudover er der i arresthuset ansat én arrestforvarer og en overvagtmester, 10 fængselsfunktionærer, hvoraf en er på deltid (19 timer) og en har tjenestefrihed uden løn.

Lønomkostningerne i 2002 udgjorde ca. 4.000.000,- kr.

I alt udgjorde lønomkostninger for både Kriminalforsorgen i Frihed og arresthuset således i 2002 ca. 5.000.000,- kr.

5.2. Løgmálaráðið

Den færøske delegation anbefaler, at Løgmálaráðið efter overtagelse af Kriminalforsorgens opgaver overtager Direktoratet for Kriminalforsorgens funktion som tilsynsmyndighed, ankein-

stans samt overordnet ledelse og regeludsteder, mens de lokale organer – arresthuset og Kriminalforsorgen i Frihed – skal varetage de samme opgaver som hidtil.

Til at varetage arbejdet i Løgmálaráðið må der som udgangspunkt påregnes 1 ansat. Gennemsnitlig udgift anslås til 425.000,- kr. årligt.

5.3. Kriminalforsorgsafdelingen

Kriminalforsorgens afdeling i Færøerne har udover lønomkostninger udgifter for i alt 230.000 kr. Huslejen udgør 108.000 årligt, men stiger den 1. marts 2004 til 112.800 kr. årligt.

I 2002 havde kriminalforsorgen 46 tilsyn og 4 personsundersøgelser.

I takt med, at flere indsatte skal afsone i Færøerne, må det forventes, at arbejdsopgaverne for kriminalforsorgens lokalafdeling vil stige. På sigt vil det formentlig medføre yderligere behov for personale, i størrelsesordenen ½-1 forsorgsfuldmægtig. Udgifterne hertil anslås til 300.000,- årligt.

5.4. Arresthuset

Arresthuset havde en rammebevilling på 926.000,- kr. og tillægsbevillinger på i alt 20.500,- kr. i 2002 ud fra en forudsætning om et gennemsnitlig daglig belæg på 10 indsatte.

Opretholdes forventningen om 10 indsatte dagligt i arresthuset, og ramme- og tillægsbevillingerne bevarer størrelse, svarer det til en pris pr. fangedag på 1630,- kr. pr. dag.

Bevares arresthuset i sin nuværende form og anvendes til både varetægtsarrestanter og afsonere, er det arbejdsgruppens opfattelse, at der ikke vil opstå behov for ansættelse af yderligere personale, medmindre antallet af indsatte stiger markant. Som udgangspunkt forventes prisen pr. fangedag derfor ikke at ændres væsentligt i forbindelse med en overtagelse.

Arresthusets indtægter kommer fra arbejdsdriften. Arresthuset har industrielt arbejde, og de varer og tjenesteydelser, som produceres, sælges på markedsmæssige vilkår på lige fod med andre tilsvarende produkter. Hvis arbejdsdriften giver overskud, tilfalder dette i dag Direktoratet for Kriminalforsorgen.

5.5. Afsoningsinstitution (fængsel)

Opføres en egentlig institution til afsoning vil personalebehovet formentlig falde i arresthuset, samtidig med at der skal ansættes personale i en afsoningsinstitution.

Derfor kan det ikke udelukkes, at der vil opstå behov for yderligere ansættelser, f.eks. fængselsinspektør, socialrådgiver og fængselsfunktionærer. Antal og stilling afhænger meget af, hvilken slags afsoningsinstitution, der bliver tale om, idet et åbent fængsel ikke er tilsvarende driftstungt og ikke stiller samme krav til bl.a. sikkerhed, aktivering og behandling som et lukket fængsel. Driftsudgifterne pr. dag kan derfor ikke på nuværende tidspunkt beregnes.

Vejledende kan det oplyses, at driftsudgifterne i Danmark til de lukkede fængsler er 1608 kr. pr. dag, arresthuse 885 kr. pr. dag og åbne fængsler 761 kr. pr. dag. Som udgangspunkt har afsoningsinstitutionerne i Danmark en højere belægningsprocent, end der vil blive tale om i Færøerne. Som følge deraf forventes driftsudgifterne pr. dag at blive højere i Færøerne. I øvrigt vil navnlig størrelsesforskellene gøre det vanskeligt at sammenligne udgifterne til fængselsdriften.

Det fremgår af justitsministerens besvarelse af 1. april 2003 af spørgsmål nr. S 2240 fra medlem af Folketinget Tórbjørn Jacobsen (NA), at der skønnes at være tale om et kapacitetsbehov på ca. 5-10 åbne pladser i Færøerne. Kapacitetsbehovet er beregnet på baggrund af antallet af personer, der fra Færøerne anmeldes til afsoning i Danmark, samt antallet af personer, der indsættes til afsoning i arresthuset i Tórshavn. I ministerens udgiftsskøn, baseret på 10 pladser som en selvstændig institution, idet arresthusets nuværende placering ikke tillader en udvidelse, vurderes, at der vil være behov for en personalebemanding svarende til 15 årsværk. Hvis de øvrige driftsudgifter udgør det samme som i Danmark, vil den gennemsnitlige udgift pr. fangeår i et åbent fængsel i Færøerne udgøre kr. 550.000,-, hvis kapacitetsudnyttelsen er 100 %. Såfremt kapacitetsudnyttelsen kun er på 70%, vil den gennemsnitlige udgift pr. fangeår være kr. 800.000,-.

Det er også påpeget, at en hensigtsmæssig måde at nedbringe de gennemsnitlige udgifter på vil være at drive arresthus og fængsel sammen for at opnå stordriftsfordel, både inden for ledelse, opsyns- og civilt personale.

5.6. Sammenfattende om økonomiske konsekvenser

Følgende er baseret på de eksisterende løn- og driftsudgifter sammenlagt med de anslåede lønudgifter i forbindelse med en overtagelse. Uden for beregningerne falder køb af bygninger i

forbindelse med en overtagelse samt vedligeholdelse heraf. Endvidere er indtægten fra arbejdsdriften i arresthuset i Tórshavn holdt uden for beregningerne.

Ligeledes er opførelse og drift af et egentligt fængsel holdt uden for beregningen, da tallene er behæftet med stor usikkerhed.

Lønudgifter

Nuværende lønudgifter for arresthus og afdelingen:	ca. 5.040.000 kr.
Forventet yderligere lønudgifter:	725.000 kr.

Driftsudgifter

Driftsudgifter for arresthus:	946.500 kr.
Driftsudgifter for afdelingen:	ca. 230.000 kr.

Udgifter i alt:	ca. 6.941.500 kr.

Hertil kommer udgifter til uddannelse af personale, betaling for anbringelse af færøsk dømte i afsoningsinstitution i Danmark mv. jf. de ovenfor under pkt. 3 nævnte samarbejdsaftaler.

K A P I T E L 9

Arbejdsgruppens overvejelser om færøsk overtagelse af retsvæsenet

1. Indledning

I dette kapitel er gengivet arbejdsgruppens overvejelser om færøsk overtagelse af retsvæsenet.

Nedenfor under pkt. 2 er der nogle bemærkninger med hensyn til spørgsmålet om de færøske myndigheders overtagelse af bygninger mv. ved en færøsk overtagelse af retsvæsenet.

Pkt. 3 indeholder en gengivelse af arbejdsgruppens overvejelser om indgåelse af samarbejdsaftaler med danske myndigheder på en række områder i forhold til retsvæsenet.

Under pkt. 4 er gengivet den færøske delegations overvejelser om den fremtidige organisering af et færøsk retsvæsen..

Pkt. 5 indeholder en gengivelse af arbejdsgruppens overvejelser om økonomiske konsekvenser af overtagelsen af retsvæsenet mv..

For så vidt angår en beskrivelse af retsvæsenet på Færøerne henvises til kapitel 5.

2. Bygninger mv.

2.1. Bygninger mv.

Som anført i kapitel 5, pkt. 6, råder Retten i Færøerne over 5 bygninger, der ejes af den danske stat. Hertil kommer 5 lejemål.

2.2. Arbejdsgruppens overvejelser

Spørgsmål med hensyn til overtagelse af bygninger mv., der er forbundet med politi og retsvæsen samt hertil knyttede sagsområder, drøftes i forbindelse med drøftelserne mellem det færøske landsstyre og den danske regering om tilvejebringelse af det retlige grundlag for færøsk overtagelse af yderligere sager og sagsområder. Arbejdsgruppen vil således ikke behandle spørgsmålet nærmere i denne rapport.

3. Samarbejdsaftaler

3.1. Indledning

Arbejdsgruppen finder, at der på en række områder er behov for at indgå samarbejdsaftaler mellem de færøske og danske myndigheder.

I det følgende gennemgås de områder, hvor der efter arbejdsgruppens opfattelse kan være behov for sådanne samarbejdsaftaler.

3.2. Uddannelse af dommerfuldmægtige

Dommerfuldmægtige ved Retten på Færøerne forventes ansat med de af færøske myndigheder oprettede domstole som ansættelsesområde. Dommerfuldmægtigene ansættes således ikke ved Danmarks Domstole, og Domstolsstyrelsen er ikke ansættelsesmyndighed.

Hidtil har dommerfuldmægtige ved Retten på Færøerne deltaget på lige fod med andre dommerfuldmægtige ved Danmarks Domstole i den danske grunduddannelse for dommerfuldmægtige. Denne model har været uproblematisk. Dog anvendes der på Færøerne et ældre sæt lovbestemmelser på dødsboskifteområdet, men uanset dette har dommerfuldmægtigene ved Retten på Færøerne deltaget i grundkurset i dødsboskifteret.

Såfremt det færøske domstolsvæsen måtte have ønske om fortsat at lade dommerfuldmægtige ved det færøske domstolsvæsen deltage i den danske, teoretiske grunduddannelse, kan dette ske mod betaling af kostprisen. Et teoretisk grunduddannelsesforløb koster for tiden cirka 50.000 kr. for en dommerfuldmægtig, hvortil kommer transportudgifter. Undervisningen foregår på dansk.

Arbejdsgruppen er af den opfattelse, at det fremover, hvor der må forventes indført et særligt færøsk regelsæt, næppe vil være tilstrækkeligt at lade dommerfuldmægtige ved Retten på Færøerne gennemgå den danske, teoretiske grunduddannelse. Det vil efter arbejdsgruppens umiddelbare opfattelse være mere relevant og mere naturligt at lade oplæringen af dommerfuldmægtige ved Retten på Færøerne ske i form af sidemandsoplæring, hvor mere erfarne medarbejdere ved det færøske domstolsvæsen oplærer yngre fuldmægtige i de enkelte fagområder.

Som supplement til den praktiske uddannelse kunne der efter arbejdsgruppens opfattelse iværksættes teoretiske uddannelsestiltag i samarbejde med færøske uddannelsesinstitutioner. Herved vil uddannelsen blive mere målrettet mod de særlige færøske forhold. Dette vil særligt være relevant i takt med indførelsen af et særligt færøsk regelsæt.

Arbejdsgruppen er dog opmærksom på, at der kun vil være behov for et begrænset antal nye medarbejdere på Færøerne, og at det derfor kan være svært at gennemføre egentlige uddannelsesforløb. Hertil kommer også, at det muligvis er nødvendigt at udbyde forskellige uddannelsesforløb for dommerfuldmægtige, der er uddannet henholdsvis på Færøerne og i Danmark.

I den udstrækning, at dansk og færøsk regelgrundlag og retspraksis er sammenfaldende, har Domstolsstyrelsen tilkendegivet over for arbejdsgruppen, at styrelsen er indstillet på alternativt så vidt muligt at give interne undervisere tjenestefri uden løn for at rejse til Færøerne med henblik på undervisning af færøske medarbejdere på dansk. Det bemærkes dog, at det allerede nu kan være svært for Domstolsstyrelsen at finde nye undervisere. Ved at gennemføre den teoretiske uddannelse på Færøerne vil en større gruppe af medarbejdere kunne undervises samtidigt.

3.3. Landsretskonstitution og tjeneste ved danske embeder

Efter arbejdsgruppens opfattelse kunne det være relevant for dommerfuldmægtige ved Retten på Færøerne at få mulighed for at gennemføre en landsretskonstitution med bedømmelse af egnetheden som dommer og/eller få kendskab til retsarbejde ved retterne i Danmark.

Med hensyn til muligheden for landsretskonstitution fremgår det af kapitel 5, pkt. 5.4., om landsretsuddannelsen, at dommerfuldmægtigens uddannelse normalt afsluttes ved en landsretskonstitution, hvor landsretten bedømmer den pågældendes egnethed som dommer. Adgangen til meddelelse af landsretskonstitutioner er lovbestemt. Konstitutionerne meddeles af Justitsministeriet på baggrund af en indstilling fra det danske dommerudnævnelsesråd for en forud bestemt periode på normalt 9 måneder, jf. retsplejelovens § 44 b. Dommerfuldmægtige ved Retten på Færøerne vil i givet fald kunne ansøge om konstitution på lige fod med andre ansøgere. Dommerudnævnelsesrådet vil ikke være forpligtet til at vælge færøske ansøgere.

Mere relevant kunne det formentlig være at skabe lovhjemmel til at konstituere dommerfuldmægtige ved Retten på Færøerne som dommere ved en færøsk appeldomstol. Dette kan dog indebære visse habilitetsproblemer.

Som anført i kapitel 5, pkt. 5.5., ansættes dommerfuldmægtige efter retsplejeloven varigt og kan kun afskediges eller forflyttes under særligt kvalificerede omstændigheder.

Der er således ikke lovhjemmel til at konstituere eller på anden måde midlertidigt ansætte dommerfuldmægtige, herunder midlertidigt at ansætte dommerfuldmægtige ved Retten på Færøerne som dommerfuldmægtige i Danmark. Derimod kan der formentlig etableres en form for praktikophold ved retterne i Danmark på linje med volontørophold. Såfremt det færøske domstolsvæsen måtte ønske, at dommerfuldmægtige ved Retten på Færøerne får adgang til en tidsbegrænset

ansættelse som dommerfuldmægtige i Danmark, vil det kræve lovhjemmel. Hvis en sådan hjemmel skabes, vil Domstolsstyrelsen kunne medvirke til gennemførelsen heraf under visse forudsætninger. Blandt andet vil beskikkelsen kun kunne meddeles for en nærmere fastsat, tidsbegrænset periode, og Domstolsstyrelsen skal kunne indkalde de færøske ansøgere til en samtale og vurdere disse i forhold til de øvrige ansøgere. Styrelsen kan i den forbindelse ikke forpligtes til at vælge ansøgere fra Færøerne frem for danske ansøgere.

I den periode, hvor den færøske dommerfuldmægtig er ansat som dommerfuldmægtig ved et dansk embede, vil den pågældende være omfattet af ansættelsesværnet efter de regler, der i øvrigt gælder for ikke-udnævnte dommere ved Danmarks Domstole i medfør af retsplejelovens § 54.

3.4. Dommeres habilitet og samarbejde med andre myndigheder

Det har i arbejdsgruppen været drøftet, om færøsk overtagelse af politi og retsvæsen kan rejse særlige spørgsmål om færøske dommeres habilitet. Henset til det begrænsede befolkningstal i Færøerne må det således forventes, at der i praksis i noget omfang vil opstå situationer, hvor der rejses berettiget tvivl om en færøsk dommers habilitet.

Reglerne om habilitet og antallet af dommere i et færøsk retsvæsen må forventes at medføre, at der opstår et behov for samarbejde om sættedommere og konstitution i forbindelse med overtagelse af retsvæsen.

I det følgende beskrives derfor regler om habilitet, konstitution og sættedommere med henvisning til danske regler i retsplejeloven og henvisninger i parentes for så vidt angår retsplejeloven for Færøerne.

Habilitet
Reglerne om inhabilitet omfatter
- dommere,
- retsassessorer,
- dommerfuldmægtige
- nævninge og domsmænd
- sagkyndige meddommere, f.eks. i søret
- retsvidner

En dommer skal være personligt uafhængig og skal i sit kald alene rette sig efter loven, jf. Danmarks Riges Grundlovs § 64. Dommeren skal være kvalificeret og upartisk.

En dommer må ikke dømme i en sag, hvis han kan have en personlig interesse i sagens udfald. Dommeren bør i disse tilfælde vige sit sæde, uanset om nogen af parterne nedlægger en påstand herom.

Reglerne om inhabilitet skal sikre, at der er tillid til domstolene. Retten skal være upartisk, og skal fremtræde som upartisk "Justice must not only be done, justice must also be seem to be done".

Retsplejelovens habilitetsregler skal fortolkes i lyset af den Europæiske Menneskeretskonvention (EMRK) og Menneskerettighedsdomstolens praksis (lovbekendtgørelse nr. 750 af 19. oktober 1998, jf. anordning nr. 136 af 25. februar 2000 om ikrafttræden for Færøerne af lov om Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og UfR 1995.379Ø). Det fremgår af EMRK art. 6, stk. 1, at enhver har krav om retfærdig rettergang for en uafhængig og upartisk domstol.

Afgørelse om habilitet
Dommeren skal påse, om han må anse sig for at være inhabil. Afgørelsen træffes ved kendelse, jf. retsplejelovens § 62, stk. 2. (§ 62, stk. 2, jf. §§ 60 og 61).

Indsigelser mod en dommers habilitet kan fremsættes mundtligt over for retten. Såfremt dommeren forkaster en indsigelse om inhabilitet, kan kendelsen kæres jf. retsplejelovens § 64. En kendelse om, at dommeren viger sit sæde, kan derimod ikke appelleres, og der er ikke behov for at begrunde afgørelse om inhabilitet.

En dommer, der tidligere har haft med sagen at gøre, fordi flere embedsvirksomheder er forenet i hans person, er kun inhabil, hvis han har en særegen interesse i sagens udfald eller der i øvrigt kan være tvivl om hans upartiskhed jf. §§ 60, stk. 4 (§ 60, stk. 2) og 61.

En dommer er f.eks. inhabil hvis:
- han har interesse i sagens udfald,
- han har været vidne, optrådt som advokat eller syns- og skønsmand, jf. § 60, stk. 1, nr. 4,
- han har behandlet sagen i en underinstans jf. § 60, stk. 1, nr. 5,
- han er medlem af kommunalbestyrelsen i en kommune, der er part i en sag,
- han er medlem af tilsynsrådet i en sparekasse, som er part i en sag,
- han deltager i en virksomheds bestyrelse, og sagens udfald har direkte eller kan få konsekvenser for ham, f.eks. fordi han er kautionist eller regrespligtig over for en af parterne,
- hvis han i et responsum eller i en tidsskrift udtaler sig om retlige tvivlsspørgsmål, der har betydning for en verserende sag,
- han har deltaget i en afgørelse i et administrativt organ og sagen indbringes for domstolene.

Såfremt en dommer er inhabil, vil en fuldmægtig eller assessor ved dommerembedet være afskåret fra at dømme i sagen jf. UfR 1997.1321V, mens inhabilitet hos en dommer ved et embede ikke medfører inhabilitet for andre dommere ved samme embede, jf. UfR 1996.613Ø om sorenskrivere.

En dommer er ikke/næppe inhabil hvis f.eks.:
- en af dommerembedets eller fuldmægtig eller dommere er inhabile
- kommunen, han er beboer i, anlægger sag
- han er kunde i den virksomhed, som anlægger sag (kun en fjern interesse),
- er aktionær med mindre beløb i sparekasse eller aktieselskab, der er part i en sag

Sættedommere
Dersom dommeren i en byret på grund af inhabilitet må vige sit sæde i en bestemt sag, jf. §§ 60 og 62, kan vedkommende landsrets præsident om fornødent beskikke en sættedommer til at behandle sagen, og i øvrigt beskikker Højesterets præsident sættedommere. Kun personer, der kan udnævnes som dommere, kan beskikkes som sættedommere jf. §§ retsplejelovens §§ 46 og 42, stk. 3.

Konstitution
Som udgangspunkt skal den dømmende myndighed udøves af udnævnte dommere, der nyder den særlige beskyttelse i grundlovens § 64. Der er imidlertid lang tradition for, at domsmyndighed tillige udøves af retsassessorer og dommerfuldmægtige i henhold til konstitution i medfør af retsplejelovens § 17 a, stk. 1, og § 44. Dommerfuldmægtige kan behandle sager, der hører under vedkommende ret, i det omfang dommeren (den administrerende sorenskriver) eller rettens præsident bestemmer det, jf. retsplejelovens § 17 a, stk. 1.

De konstituerede dommere har som udnævnte dommere funktionel uafhængighed, og der kan ikke gives tjenesteinstruks for behandling og udfald af enkelte sager. De konstituerede dommere kunne tidligere afskediges og forflyttes efter samme regler, som gælder for andre tjenestemænd og overenskomstansatte, jf. bet. nr. 1319/1996, side 26 .

Den midlertidige beskikkelse (konstitutionen) meddeles, jf. retsplejelovens § 44, stk. 2, af
- Domstolsstyrelsen (jf. retsplejelovens § 44 a),
- justitsministeren (jf. retsplejelovens § 44 b) og
- landsretspræsidenterne (retsplejelovens § 44 c og 45).

Konstitutionerne kan tilbagekaldes af den myndighed, som har meddelt konstitutionen (jf. domstolsudvalgets betænkning nr. 1319/1996, side 285). Det har været diskuteret i den juridiske litteratur, hvorvidt en konstitution meddelt af Domstolsstyrelsen umiddelbart kan tilbagekaldes,

og det er antaget at ophør først kan ske ved konstitutionens udløb. Konstitution vil kunne tilbagekaldes efter indstilling fra vedkommende landsretspræsident.

Krav ved midlertidig beskikkelse
Kun personer der har bestået den juridiske kandidateksamen, kan midlertidig beskikkes til beklæde en dommerstilling jf. retsplejelovens § 44, stk. 3, jf. § 42, stk. 3.

Stillingens varighed ved konstitution af dommerembeder
Dommerembeder må ikke holdes besat ved midlertidig beskikkelse (konstitution) ud over 1 år, bortset fra sygdomstilfælde. Denne frist kan dog forlænges til i alt 4 år, såfremt den midlertidige beskikkelse skyldes, at dommeren varetager andet offentligt hverv.

Samarbejde
I forbindelse med overtagelse af domstole og administration af domstole vil det være hensigtsmæssigt, at der var fornødent hjemmelsgrundlag for samarbejde om sættedommere i Færøerne, konstitution i landsrettene med henblik på uddannelse og eventuel udtalelse om egnethed som dommer samt konstitution i Justitsministeriet, Domstolsstyrelsen og øvrige retter med henblik på uddannelse af domstolsjurister og jurister til administration.

Det kan forventes, at der i et ikke ubetydeligt omfang vil være behov for, at ansatte ved domstole i Danmark kan virke som sættedommere ved de af de færøske myndigheder oprettede domstole. Den nærmere udformning af ordningen må forudsætte, at spørgsmålet forinden drøftes bl.a. med Dommerforeningen og præsidenten for Østre og Vestre Landsret.

Arbejdsgruppen anbefaler på den anførte baggrund, at der etableres et samarbejde, der gør det muligt i sådanne tilfælde at opnå bistand fra danske dommere, som måtte være villige til at indtræde som sættedommer i den enkelte sag. Der vil som sagt være tale om en ordning, der skal bygge på frivillighed for den enkelte danske dommer, og den nærmere udformning af ordningen må forudsætte, at spørgsmålet forinden drøftes bl.a. med Den Danske Dommerforening og præsidenterne for Østre og Vestre Landsret.

3.5. Det centrale testamentsregister

Om testamentsregisteret er det mest hensigtsmæssigt, at et færøsk retsvæsen kan få online adgang til oplysninger i testamentsregisteret samt mulighed for at indberette oplysninger til registeret til gavn for borgerne og det danske og det færøske retsvæsen.

Vedrørende registersamarbejde henvises til arbejdsgruppens overvejelser og anbefalinger ovenfor i kapitel 7, pkt. 5, om Det Centrale Kriminalregister.

4. Et færøsk retsvæsen

4.1. Indledning

Om forudsætningerne for arbejdet med overtagelsen henvises generelt til kapitel 1, pkt. 3, vedrørende overtagelsen af politi og anklagemyndighed, hvor der bl.a. anføres, at der i forbindelse med overtagelsen ikke tilsigtes andre indholdsmæssige ændringer, end hvad der måtte være en nødvendig følge af, at færøske myndigheder – nuværende eller nyoprettede – i nødvendigt omfang vil træde i stedet for de respektive danske samt ændringer, som praktiske forhold måtte tilsige.

Omtalen nedenfor af justitsministeren eller retsplejeloven henviser, medmindre andet er anført, henholdsvis til den færøske landsstyremand og den for Færøerne gældende retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 555 af 1. november 1984 om rettens pleje, som sat i kraft ved lov nr. 92 af 23. februar 1988 og senest ændret ved lov nr. 219 af 22. april 2002.

4.2. Krav til et færøsk retsvæsen

Danmarks Riges Grundlov forudsætter, at domstolene er organiseret hierarkisk med et system af underordnede domstole med en højesteret som øverste instans, jf. herved bestemmelserne i grundlovens § 59, stk. 1, § 63, stk. 2, og § 78, stk. 4.

Grundloven har ikke taget stilling til den nærmere udformning af domstolenes hierarki, og i så henseende er lovgivningsmagten frit stillet.

4.2.1. Bemyndigelser

Grundlovens § 61 foreskriver, at den dømmende magts udøvelse kun kan ordnes ved lov, og organiseringen af domstolene i Færøerne vil således blive reguleret i en lagtingslov om rettens pleje.

Oprindelig har formålet med den nuværende bestemmelse i grundloven været at udelukke, at domstolenes ordning bestemtes af regeringen uden lovhjemmel.

Bestemmelsen må tillige antages at begrænse den adgang lovgivningsmagten i øvrigt sædvanligvis har til at bemyndige en minister til at fastsætte regler.

Det må antages at være almindeligt accepteret, at § 61 giver plads til begrænsede bemyndigelser.

Befolkningstallet giver næppe grundlag for at oprette en færøsk domstolsstyrelse, og de omtalte bemyndigelser anbefales derfor at skulle udøves af justitsministeren.

I kapitel 5, pkt. 2.5., er Domstolsstyrelsens nuværende bemyndigelser til fastsættelse af regler om landsrettens tingsteder, fuldmægtiges uddannelse, tingsted- og tid for retten i Færøerne, form for stævningsmænds erklæring mv. omtalt.

En færøsk retsplejelov vil således bl.a. skulle indeholde bemyndigelser til ministeren vedrørende:

- Beskikkelse efter indstilling af medlemmer af Den (færøske) Særlige Klageret, jf. § 1 a,
- tingsteder, jf. § 11,
- fuldmægtiges uddannelse, jf. § 17 a, stk. 2,
- tingsted og eventuelle bitingsteder, jf. § 19,
- tid for ordinær ret, jf. § 22,
- retsbøger, autorisation af retsbøger og fonetisk optagelse, § 33,
- opbevaring og udlevering af fremlagte dokumenter i straffesager, § 39, stk. 2,
- bemyndigelse til at autorisere stenografer, § 41 a,
- beskikkelse af faste dommere efter indstilling af det færøske dommerudnævnelsesråd, § 42,
- beskikkelse af medlemmer af dommerudnævnelsesråd efter indstilling, § 47 b,
- sekretariatsopgaver for dommerudnævnelsesråd, § 43 d,
- midlertidig beskikkelse ved ledighed eller forfald, § 44 a og
- midlertidig beskikkelse af flere landsdommere, § 44 b.

4.2.2. Uafhængighed

Bestemmelsen i grundlovens § 64 værner dommernes funktionelle og personlige uafhængighed.

Udstrækningen af bestemmelsen i grundlovens § 64 er omdiskuteret i forfatningsretten, og et hovedproblem er fortolkning af begreberne domstole og dommere.

I det følgende nævnes nogle væsentlige punkter om domstole:

1. domstolene er en myndighed, hvis hovedopgave er afgørelse af konflikter mellem private indbyrdes eller mellem private og offentlige myndigheder,
2. domstole skal fungere neutralt i forhold til sagens parter,
3. domstole skal være uafhængige af regering og administration i deres dømmende funktioner,
4. domstole skal være sammensat af eller i al fald have medlemmer med juridisk sagkundskab,

5. domstolenes sagsbehandlingsregler skal være egnet til at sikre en selvstændig og alsidig belysning af tvisternes faktiske og retlige omstændigheder.

Der kan være principielle betænkeligheder ved, at et ministerium ud over politi og anklagemyndighed også har domstolene under sit ressort, idet dette kan ses som udtryk for en sammenblanding af den dømmende og udøvende magt. Kritikerne har særlig peget på, at et justitsministerium gennem dets indflydelse på domstolenes budgetter, personale- og lokaleforvaltning, uddannelse og udnævnelse af dommere kan udøve en meget betydelig indflydelse på domstolene.

I det omfang dommerudnævnelse sker efter indstilling fra et uafhængigt dommerudnævnelsesråd, som skal sikre et bredt rekrutteringsgrundlag, jf. retsplejelovens § 43, og procesbevillinger ikke henhører under justitsministeren, vil mulige principielle betænkeligheder ved ikke at oprette en domstolsstyrelse dog være begrænsede og ikke overskygge de ressourcemæssige overvejelser.

Vedrørende den færøske delegations overvejelser i denne forbindelse og vedrørende domstolenes bevillingsmæssige og administrative ordning henvises til pkt. 4.5. nedenfor.

En endelig stillingtagen til den fremtidige strukturering og organisering er næppe mulig før spørgsmål, der angår Højesteret og dennes forhold til et færøsk retsvæsen, en færøsk særlig klageret, procesbevillingsnævn og dommerudnævnelsesråd samt varetagelsen af klagerettens sekretariatsopgaver er afklaret.

4.3. En færøsk retsplejelov

4.3.1. Organisation

Tilsigtes der som udgangspunkt ikke gennemført andre indholdsmæssige ændringer i forbindelse med overtagelsen, end hvad der vil være en nødvendig følge af, at færøske myndigheder vil træde i stedet for de respektive danske, vil overtagelsen ikke påvirke domstolenes organisation som sådan. Den mest markante ændring i forhold til nuværende ordning vil være, at der vil blive oprettet en færøsk landsret til varetagelse af de opgaver, som Østre Landsret varetager under den gældende ordning.

De almindelige domstole vil i henhold til en færøsk retsplejelov være: Højesteret, jf. pkt. 4.3.1.1., en færøsk landsret, jf. pkt. 4.3.1.2., og en færøsk første instans (Retten i Færøerne)), jf. pkt. 4.3.1.6.

Procesbevillingsnævnet og en Særlig Klageret omtales under pkt. 4.3.1.3 og 4.3.1.4.

Under pkt. 4.3.1.5. omtales Dommerudnævnelsesrådet for Færøerne

4.3.1.1. Højesteret

Højesteret er øverste domstol for hele riget, jf. Danmarks Riges Grundlov og retsplejelovens § 2. Dette vil også fremgå af en færøsk retsplejelov, og det foreslås, at Højesteret kan beslutte, at retten sættes i Færøerne.

Overtagelsesloven kan få indflydelse på adgangen til prøvelse af domme afsagt af den færøske landsret i Højesteret. Arbejdsgruppen behandler på denne baggrund ikke spørgsmålet om Højesteret og spørgsmål omkring indbringelse af sager for Højesteret yderligere i denne rapport.

4.3.1.2. Landsretten i Færøerne

Østre Landsret behandler i dag i praksis kun sager vedrørende Færøerne, som har været behandlet ved Færøernes Ret i 1. instans, jf. kap. 5.2.1.2. og bilag 2.

For at sikre at der altid er mulighed for behandling af alle retssager i to instanser i det færøske retssystem, anbefales, at alle sager skal anlægges ved 1. instans med appeladgang til Landsretten i Færøerne.

Af praktiske årsager anbefales ligeledes, at alle sager uden særlig tilladelse skal kunne indbringes for landsretten. Dette udgangspunkt foreslås kun fraveget i tilfælde af appelfristens udløb, jf. f.eks. retsplejelovens § 1021, stk. 4, hvorefter tilladelse til appel efter appelfristens udløb i færøske sager meddeles af appelinstansen uanset bestemmelserne om justitsministerens kompetence hertil.

Konsekvensen heraf vil være, at en færøsk landsret udelukkende vil fungere som appelinstans – også i tilfælde af, at en sag efter reglerne i retsplejelovens § 224 og §§ 225-232 eller i øvrigt i den øvrige del af kongeriget ville høre under landsretten i 1. instans.

Om begrundelserne for som udgangspunkt at afskaffe anke- og kærebegrænsninger og procesbevillinger henvises til pkt. 4.3.1.3 nedenfor.

Antallet af landsdommere, som skal deltage i afgørelser af sager, skal være mindst 3, medmindre andet er bestemt, jf. retsplejelovens § 6, stk. 1. Hensynet til landsrettens sammensætning og funktionsdygtighed tilsiger derfor, at retten bemandes med mere end de 3 dommere, som er lovens minimum.

Etablering af en færøsk landsret vil blive beskrevet i en lagtingslov om rettens pleje, og det anbefales, at retten sammensættes af en præsident og 3 andre landsdommere.

Spørgsmål med hensyn til domsmyndighed, landsdommernes deltagelse i afgørelse af sager og tiltrædelse af sagkyndige medlemmer vil ligeledes blive reguleret i en lagtingslov om rettens pleje.

Faste landsdommere og sorenskrivere anbefales beskikket af justitsministeren efter indstilling af det færøske dommerudnævnelsesråd, jf. nedenfor og retsplejelovens §§ 42 og 43, stk. 1.

4.3.1.3. Et færøsk Procesbevillingsnævn?

Som anført ovenfor anbefales, at alle sager formelt skal indbringes for Færøernes Ret i 1. instans.

Ulempen ved sådan en ordning vil i første omgang være, at alle sager vil kunne indbringes for landsretten, dersom der ikke indføres begrænsninger i adgangen hertil.

På den anden side drejer sig om et ganske beskedent antal sager, jf. kap. 5.2.3., der i givet fald vil kunne appelleres til en færøsk landsret

Derfor vil behovet for anke- og kærebegrænsninger ikke være det samme som i det danske retssystem.

Dertil kommer, at fordelen ved opretholdelsen af de anke- og kærebegrænsninger i retsplejeloven, hvorefter indbringelse af en sag for højere instans kræver særlig tilladelse, vurderes at være uforholdsmæssig i relation til den administration mv., der er forbundet med et uafhængigt procesbevillingsnævn, som i givet fald skal træffe afgørelse i sådanne sager.

Selv om det forventede sagsantal, nævnets sammensætning og opgaver mv. medfører, at udgifterne til et særlig færøsk procesbevillingsnævn må formodes at være begrænsede, vil det også i administrativ og økonomisk henseende være fordelagtigt, hvis appeladgangen ikke begrænses.

På denne baggrund vurderes sammenlagt, at det ikke er nødvendigt at oprette et særligt færøsk procesbevillingsnævn i forbindelse med færøsk overtagelse af retsvæsenet.

Vedrørende meddelelse af fri proces til sagsanlæg ved færøske domstole vil det efter overtagelsen være nødvendigt at tage stilling til, hvilken eller hvilke færøske myndigheder der skal behandle sådanne sager, jf. retsplejelovens §§ 330 og 331.

Den færøske delegation er opmærksom på, at denne opgave kun varetages tilfredsstillende, dersom sådanne sager behandles uafhængig af den myndighed, som varetager domstolenes administrative og bevillingsmæssige forhold.

Derfor anbefales en ordning, hvor meddelelse af fri proces efter overtagelsen behandles af en myndighed, der i videst muligt omfang er uafhængig af Løgmálaráðið. Af hensyn til ansøgerne bør dette være en myndighed, som har daglige åbningstider.

4.3.1.4. En færøsk Særlig Klageret

Den Særlige Klagerets opgaver er beskrevet i retsplejelovens § 1 a, jf. kap. 5.2.4. ovenfor.

Det anbefales, at der etableres en færøsk Særlig Klageret til at træffe afgørelse i sager om bl.a. suspension, disciplinærforfølgning og afsked på grund af sygdom vedrørende dommere og andet juridisk personale ansat ved Færøernes Ret og Landsretten i Færøerne. Klageretten vil derudover skulle behandle færøske sager om genoptagelse af straffesager og udelukkelse af forsvarere fra straffesager.

Begrundelsen herfor er bl.a., at Den Særlige Klagerets sammensætning afspejler de almindelige retter. Oprettes en færøsk Særlig Klageret anbefales derfor, at denne ligeledes afspejler de færøske retter, hvis forhold klageretten skal forholde sig til. Dette medfører, at en færøsk klageret vil skulle bestå af i hvert fald en færøsk landsdommer og en færøsk byretsdommer.

En færøsk lands- og byrets beskedne størrelser vil imidlertid let kunne give anledning til habilitetsproblemer i forbindelse med en eventuel klagesagsbehandling. Habilitetsproblemet og i forlængelse heraf bl.a. medlemmernes beskikkelse og beskikkelsesperiode er derfor forhold, som anbefales behandlet i forbindelse med udarbejdelsen af en færøsk retsplejelov.

Den Særlige Klagerets sekretariatsopgaver udføres i dag af Højesterets justitskontor. Vedrørende en færøsk Særlig Klageret ville hensynet til klagerettens uafhængighed og de habilitetsproblemer, som er omtalt ovenfor, medføre, at en løsning, hvor sekretariatsopgaven udføres af Højesteret, ville være praktisk. Dette er dog et spørgsmål, som anbefales afklaret i forbindelse med udarbejdelsen af en færøsk retsplejelov.

4.3.1.5. Dommerudnævnelsesrådet for Færøerne

Ordningen med et dommerudnævnelsesråd anbefales at fortsætte.

De opgaver, som Dommerudnævnelsesrådet for Færøerne varetager efter gældende retsplejelov, vil derfor efter overtagelsen skulle varetages af et færøsk dommerudnævnelsesråd, hvis sammensætning og opgaver i princippet vil være de samme som hos Dommerudnævnelsesrådet for Færøerne, jf. kapitel 5, pkt. 2.6.

På samme måde som med klageretten anbefales dog, at Dommerudnævnelsesrådet sammensættes således, at det afspejler de retter, som det skal afgive indstilling om besættelse af stillinger til, nemlig med bl.a. en færøsk landsdommer og en færøsk byretsdommer.

Da de opgaver, som efter gældende ordning ligger hos Domstolsstyrelsen, i et færøsk retsvæsen anbefales lagt til ministeren, jf. pkt. 4.2.1., vil dommerudnævnelsesrådets sekretariatsfunktion blive varetaget af Løgmálaráðið.

De nærmere forhold omkring Dommerudnævnelsesrådets sammensætning mv. anbefales behandlet i forbindelse med udarbejdelsen af en færøsk retsplejelov.

4.3.1.6. Retten i Færøerne

Domsmyndighed er beskrevet i retsplejelovens § 13.

Retsafdeling vil således omfatte civil- og kriminalret.

Opgaverne anbefales uændrede i forhold til nugældende forhold, jf. kapitel 5, pkt. 3

Den nuværende opbygning består af to dommere, en retsassessor samt et sekretariat med en kontorfuldmægtig, en overassistent samt to assistenter. Der er vakance i perioder.

Justitssekretærer
Det foreslås, at der oprettes justitskontor til den færøske landsret og til Retten i Færøerne, sml. § 16, til at varetage opkrævning og regnskabsaflæggelse for retsafgifter, tilsyn med sysselmændenes regnskabsaflæggelse samt afgørelser om udskrift af rets- og dombøger, jf. § 41.

Skifteret
Opgaverne anbefales uændrede, jf. kapitel 5, pkt. 3.3, og vil omfatte:

1. dødsboskifte,
2. insolvensbehandling: betalingsstandsning, konkurs, likvidation, akkord og gældssanering
3. andre skiftesager: opløse sameje, f. eks. I/S samt ægtefælleskifte

I den nuværende opbygning ledes skifteretten af en retsassessor med to eller tre dommerfuldmægtige, en kontorfuldmægtig, en overassistent og en assistent tilknyttet afdelingen.

De pågældende dommerfuldmægtige udfører også andre opgaver og er tilknyttet andre afdelinger på dommerkontoret.

I dødsboer rekvireres rutinemæssigt udskrift af det centrale register for testamenter, og det må forventes, at der efter overtagelse af retsvæsen vil være behov for at rekvirere oplysninger om oprettelse af testamenter, jf. pkt. 3.5. ovenfor.

Det må antages, at det fortsat vil være muligt at bevare tilknytning til det centrale register. Fortsat tilknytning indebærer sikkerhed for, at skiftet sker under iagttagelse af testamentet, og dermed reduceres risikoen for erstatningsansvar, jf. ovenfor pkt. 3.5.

Fogedret
Opgaverne anbefales uændrede, jf. kapitel 5, pkt. 3.2.

I den nuværende opbygning ledes fogedretten af en dommerfuldmægtig, og sekretariat består af en kontorfuldmægtig og en overassistent.

Det foreslås hjemmel til, at Retten i Færøerne – herunder foged- og skifteretten – kan tilkalde sagkyndige til retsmøder i såvel som uden for domsforhandlingerne.

Tinglysning
Opgaverne anbefales som udgangspunkt uændrede, jf. kapitel 5, pkt. 3.5., og vil omfatte tinglysning af rettigheder over fast ejendom og løsøre samt registrering af ægtepagter.

I den nuværende opbygning er til tinglysningen tilknyttet en dommerfuldmægtig samt 2 kontorfuldmægtige og 2 overassistenter.

Det skal i den forbindelse oplyses, at ved arbejdsgruppens afslutning har Løgmálaráðið gjort opmærksom på, at der er truffet beslutning om, at administrationen af tinglysningen, hvor færøske myndigheder allerede har lovgivningskompetencen, skal overtages af færøske myndigheder hurtigst muligt. Når dette er gennemført, vil tinglysningen således ikke længere høre under Færøernes Rets område.

Regnskabskontor
Opgaverne anbefales uændrede, jf. kapitel 5, pkt. 3.6.

Den administrerende dommer er øverste ansvarlig for kasse- og regnskabsvæsen.

Som nævnt ovenfor foreslås, at en justitssekretær varetager kasse og regnskab.

Notarialkontor
Opgaverne anbefales uændrede, jf. kapitel 5, pkt. 3.4.

4.3.2. Sysselmændene

Sysselmændene og de hos sysselmændene ansatte kontorfunktionærer varetager i henhold til bemyndigelse meddelt af den administrerende sorenskriver første møder i dødsboer, søforklaring, notarialforretning og fogedforretninger, jf. retsplejelovens § 17 a, stk. 4.

Sysselmændenes bemyndigelse omfatter ikke behandling af tvister, og såfremt f.eks. skyldneren i en fogedsag gør indsigelse mod grundlag eller opgørelse af krav må sysselmanden henvise sagen til fogedretten.

I forbindelse med overtagelsen anbefales, at sysselmændenes opgaver ikke ændres i forhold til nugældende ordning.

4.3.3. Personale

Fra færøsk side tilbyder man at overtage det statsansatte personale.

For at sikre efteruddannelsen af retsvæsenets kontorpersonale vil det være praktisk at indgå aftaler med det danske justitsministerium/Domstolsstyrelsen om samarbejde om eksempelvis praktikophold ved de relevante danske myndigheder samt mulighed for deltagelse i relevante kursusforløb.

Domstolene har i nogle år arbejdet målrettet med forandringsproces med værdibaseret ledelse, selvforvaltning og forandringsvillighed.

Konkrete resultater er selvforvaltning, og at hver enkelt medarbejder skal kunne påtage sig arbejde i mindst 2 afdelinger ved embedet.

Landsretten vil få brug for formentlig 2 (enheds)funktionærer til journalisering, skrivning, retsbetjening og kasse/regnskab.

Justitssekretæren kan påtage sig opgaver ud over kasse, regnskab og retsbøger.

Uddannelse af juridisk personale
I forbindelse med uddannelsen af dommerfuldmægtige vil det være praktisk, hvis der kan indgås aftaler mellem det færøske justitsministerium og det danske justitsministerium/Domstolsstyrelsen om samarbejde om eksempelvis praktikophold ved de relevante danske myndigheder samt mulighed for deltagelse i relevante kursusforløb.

På samme måde forholder det sig med dommere og retsassessorer i forbindelse med disses uddannelse og efteruddannelse.

Rekruttering af juridisk personale
For at sikre rekruttering og fastholdelse af jurister med god faglig baggrund har Løgmálaráðið tilrådet, at universitetet i Tórshavn tilbyder juridiske fag, der kan indgå i juridisk kandidatgrad og udbyder Ph.D. studier.

Juridisk forskning i emner af særlig betydning for Færøerne, fastholdelse af studerende og rekruttering til stillinger inden for politi, domstole og administration er nærliggende gevinster ved oprettelse af juridisk uddannelse og fakultet.

Forberedelserne til oprettelse af juridiske studier ved Fróðskaparsetur Føroya er i gang.

4.4. De færøske domstoles bevillingsmæssige og administrative forhold

Det anses for at være nødvendigt, at domstolenes organisatoriske rammer er indrettet på en sådan måde, at domstolene er sikret uafhængighed af den udøvende magt, og at domstolene også fremtræder som uafhængige.

Hensynet til en hensigtsmæssig og effektiv ressourceudnyttelse og administration og befolkningstallet medfører, at der ikke er grundlag for at oprette en færøsk domstolsstyrelse, og en forsvarlig løsning må derfor findes på domstolenes administrative og bevillingsmæssige forhold.

En løsning, som efter den færøske delegations opfattelse vil være forsvarlig, er, at justitsministeren bliver ansvarlig for domstolenes bevillinger og administration for så vidt angår bygninger og de bemyndigelser, som er beskrevet under pkt. 4.2.1. ovenfor, samt ansættelse af personale.

De omtalte ændringer af retsplejeloven blev gennemført i Færøerne ved lov nr. 365 af 2. juni 1999 om ændring af lov for Færøerne om rettens pleje mv., og lov nr. 401 af 26. juni 1998 om Domstolsstyrelsen, som blev sat i kraft i Færøerne ved anordning nr. 483 af 18. juni 1999.

Sådan en ordning vil som udgangspunkt være forbundet med de samme principielle betænkeligheder, som blev anført over for den danske ordning fra før Domstolsstyrelsens oprettelse, herunder at den dømmende myndighed var undergivet en tæt styring af den udøvende magt i administrativ og bevillingsmæssig henseende.

De principielle betænkeligheder i en sådan færøsk ordning er dog ikke nær så store som i forhold til den danske ordning fra før Domstolsstyrelsens oprettelse, da den foreslåede færøske ordning af domstolenes forhold vil være anderledes og mere uafhængig på nogle principielt vigtige områder.

Den foreslåede ordning medfører således, at alle sager uden særlig tilladelse som udgangspunkt vil kunne appelleres til den færøske landsret. Med udgangspunkt i gældende regler indeholder ordningen ligeledes en mere udførlig regulering i retsplejeloven af rekrutteringen af domstolenes juridiske personale, det juridiske personales værn mod forflyttelse og afskedigelse samt en fremgangsmåde ved dommerudnævnelser og fuldmægtiges ansættelse, der er suppleret med et uafhængigt dommerudnævnelsesråd, som afgiver indstilling, inden stillingerne besættes.

På denne baggrund er man af den opfattelse, at domstolenes organisatoriske rammer kan indrettes på en sådan måde, at domstolene sikres den nødvendige uafhængighed af den udøvende magt, og at domstolene også fremtræder som uafhængige.

Med hensyn til en mere udførlig gennemgang af bl.a. spørgsmål vedrørende domstolenes administrative og bevillingsmæssige forhold før Domstolsstyrelsens oprettelse, domstolenes ressortmæssige placering, betænkeligheder ved dagældende ordning og foreslåede ændringer henvises generelt til Domstolsudvalgets betænkning nr. 1319/1996.

4.5. Løgmálaráðið

Mange af de opgaver, som Domstolsstyrelsen varetager vedrørende retsvæsenet i dag, foreslås i et færøsk retsvæsen lagt til den færøske justitsminister, idet en domstolsstyrelse ikke foreslås oprettet, jf. pkt. 4.2.1 ovenfor om bemyndigelser.

En anden opgave, som henlægges til Løgmálaráðið, er sekretariatsfunktion for et dommerudnævnelsesråd, idet Domstolsstyrelsen i dag varetager sekretariatsfunktionen for Dommerudnævnelsesrådet.

Justitsministeren bliver dertil ansvarlig for domstolenes bevillinger og administration for så vidt angår bygninger samt ansættelse af personale.

5. Økonomiske konsekvenser af overtagelsen

5.1. Indledning

Grundlaget for beregningerne vedrørende Færøernes ret er regnskabet for 2002, hvortil der bør knyttes nogle indledende generelle bemærkninger.

Driftsudgifterne vedrører dels driftsudgifter afholdt ved Retten på Færøerne, dels rejseudgifter afholdt ved Østre Landsret. Endelig er udgifter til bygningsvedligeholdelse, uddannelse og IT-relaterede udgifter (licenser mv.) inkluderet her. Det bemærkes hertil, at nogle udgifter (f.eks. til uddannelse og softwarelicenser) er baseret på et skøn, idet de ikke afholdes særskilt for Færøerne, men samlet for Danmarks Domstole.

Der kan ikke oplyses nogen værdi for de ejendomme, som benyttes af Retten på Færøerne, da der ikke findes en offentlig ejendomsvurdering på Færøerne. Det skønnes dog, at den samlede værdi af ejendommene er på 6 til 7 mio. kr. Det kan oplyses, at styrelsen har noteret en samlet bogført værdi på 4,2 mio. kr. for de 5 ejendomme.

Domstolsstyrelsen skønner endvidere, at den anslåede indkøbspris for rettens IT-udstyr udgør i alt cirka 800.000 kr.

Det tilføjes, at det, der udover udgifter vedrørende Retten på Færøerne er anført om forventede udgifter, er baseret på den færøske delegations skøn.

5.2. Udgifter vedrørende Retten på Færøerne

De samlede udgifter vedrørende Retten på Færøerne udgjorde i 2002 i alt 13.856.000 kr. fordelt på lønudgifter, driftsudgifter og sagsrelaterede udgifter.

Ved opgørelse af lønudgifterne på retternes område er der taget udgangspunkt i det faktiske lønforbrug for ansatte ved Retten på Færøerne.

5.2.1. Lønudgifter

De samlede lønudgifter, inkl. pensionsbidrag, vedrørende personale tilknyttet Retten på Færøerne udgjorde i 2002 i alt 9.809.000 kr.

Landsstyret har erklæret sig villig til at beskæftige de ansatte på samme løn- og ansættelsesvilkår, som er gældende på overtagelsestidspunktet, hvilket som udgangspunkt vil sige, at lønudgif-

terne vil være de samme som på nuværende tidspunkt med forbehold for ændringer i løn- og ansættelsesvilkårene inden overtagelsestidspunktet samt den almindelige prisudvikling.

5.2.2. Driftsudgifter

De samlede driftsudgifter udgjorde i 2002 i alt 2.714.000 kr. fordelt på følgende hovedkonti:

Køb af varer og tjenesteydelser:	1.683.000 kr.
Erhvervelse af maskiner, inventar og andet materiel:	267.000 kr.
Leje, vedligeholdelse og skatter:	758.000 kr.
Diverse udgifter:	6.000 kr.

5.2.3. Sagsrelaterede udgifter

Fri proces og retshjælp:	1.258.000 kr.
Sagsgodtgørelse (domsmænd, lægdommere, translatører og tolke samt alm. og særlig vidnegodtgørelse):	75.000 kr.

5.3. Indtægter vedrørende Retten på Færøerne

Indtægterne i 2002 vedrører retsafgifter og udgjorde i alt 6.312.000 kr.

5.4. Udgifterne vedrørende en færøsk landsret

De samlede udgifter vedrørende en færøsk landsret vurderes at udgøre kr. 5.000.000 fordelt på lønudgifter, driftsudgifter og sagsrelaterede udgifter.

De udgifter, som er forbundne med Østre Landsrets virksomhed i Færøerne i dag – det vil sige hvor rettens 5. afdeling foretager 3 årlige rejser til Færøerne – er ikke alle opgjort særskilt, og landsrettenes driftsudgifter lader sig i øvrigt dårligt sammenligne med de udgifter, som vil være forbundne med en færøsk appelinstans.

Årsagen hertil er for det første, at der vil være tale om en ny instans, som skal oprettes ved overtagelsen, hvis virksomhed i modsætning til Østre Landsret ikke vil være begrænset til 3 årlige sessioner, men i princippet vil instansen virke på fuld tid.

Dertil kommer, at landsrettenes driftsudgifter relaterer sig til både 1. instanssager og 2. instanssager, mens Østre Landsrets virksomhed i Færøerne næsten udelukkende er som 2. instans.

De driftsudgifter, som er forbundet med denne institutions drift, er således baseret på et skøn, der tager udgangspunkt i det generelle forhold mellem udgifterne til løn og øvrige driftsudgifter for Danmarks Domstole. Lønudgifterne er ligeledes baseret på et skøn for så vidt angår antallet af dommere og ansatte.

Uden for vurderingen falder udgifter til etablering, bygningsvedligeholdelse, uddannelse og IT-relaterede udgifter, da omfanget af disse ikke kendes på nuværende tidspunkt.

5.4.1. Lønudgifter

Ovenfor under pkt. 4.3.1.2., anbefales, at retten sammensættes af en præsident og 3 andre landsdommere. Desuden anbefales ansat en justitssekretær. Med 4 dommere, hvoraf 3 aflønnes i lønramme 38 og rettens præsident i lønramme 39, samt en justitssekretær, vil de samlede lønudgifter til det juridiske personale udgøre omkring kr. 3.300.000 inkl. tillæg.

Ansættes 2 (enheds)funktionærer i landsretten, vil lønudgifterne hertil udgøre kr. 600.000.

Pensionsbidrag vedrørende tjenestemandsansat personale tilknyttet landsretten udgør 15% eller kr. 495.000,-.

De samlede årlige lønudgifter til en færøsk landsret vurderes således til kr. 4.395.000.

5.4.2. Driftsudgifter

På grund af det beskedne sagsantal og det forholdsvis store antal dommere antages de samlede driftsudgifter, der årligt er forbundne med en færøsk landsrets virksomhed, som udgangspunkt at være en del lavere end det generelle gennemsnit for domstolene. De årlige driftsudgifter vurderes således til maksimalt kr. 1.000.000.

I driftsudgifterne er også inkluderet sagsrelaterede udgifter, det vil sige udgifter til fri proces og retshjælp, sagsgodtgørelse til domsmænd, lægdommere, translatører og tolke samt almindelig og særlig vidnegodtgørelse.

5.5. Indtægterne af en færøsk landsret

Indtægterne er retsafgifter og anslås årligt at udgøre omkring kr. 50.000,-, jf. bilag 29.

5.6. Løgmálaráðið

For det færøske retsvæsens vedkommende vil Løgmálaráðið skulle varetage de departementale opgaver og de administrative opgaver og bemyndigelser, som i dag udøves af Domstolsstyrelsen, jf. pkt. 4.5. ovenfor.

Til varetagelse af arbejdet i Løgmálaráðið vurderes, at der som udgangspunkt må regnes med 1 årsværk. Gennemsnitlig udgift hertil anslås til 425.000,- kr. årligt.

5.7. Øvrige institutioners forhold til domstolsvæsenet på Færøerne

Domstolsstyrelsen har ikke medtaget de lønudgifter, der afholdes ved Østre Landsret i forbindelse med landsrettens funktion som delvis 1. instans og som 2. instans for retten på Færøerne.

Der er ikke estimeret et lønforbrug for Højesteret, Den Særlige Klageret og Procesbevillingsnævnet. Udgifter relateret til behandling af sager vedrørende Færøerne udgør et minimum af disse instansers samlede tidsforbrug.

Domstolsstyrelsens administration af forhold vedrørende Retten på Færøerne udgør ligeledes et minimum af det samlede tidsforbrug.

De tre dommerrepræsentanter i Dommerudnævnelsesrådet for Færøerne modtager et samlet honorar for arbejdet i det danske Dommerudnævnelsesråd, Dommerudnævnelsesrådet for Færøerne og Dommerudnævnelsesrådet for Grønland og vederlægges således ikke særskilt for arbejdet i Dommerudnævnelsesrådet for Færøerne.

5.8. Sammenfattende om økonomiske konsekvenser af overtagelsen af retsvæsenet

Årlige nettoomkostninger for

Færøernes Ret	7.600.000 kr.
Landsretten i Færøerne	5.340.000 kr.
En færøsk Særlig Klageret og Dommerudnævnelsesrådet	100.000 kr.
Løgmálaráðið	425.000 kr.
Vurderede årlige nettoomkostninger i alt	13.465.000 kr.

K A P I T E L 10

Arbejdsgruppens overvejelser om andre sagsområder

1. Indledning

Dette kapitel indeholder arbejdsgruppens overvejelser om nogle særlige spørgsmål, der knytter sig til færøsk overtagelse af andre sagsområder end politi og retsvæsen. Det gælder navnlig strafferetten og procesretten.

Nedenfor under pkt. 2 er behandlet nogle spørgsmål om færøsk overtagelse af straffelovens kapitel 12 og 13 om forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed og mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder mv.

Under pkt. 3 er gengivet arbejdsgruppens overvejelser om visse såkaldte interprovinsielle spørgsmål i forholdet mellem Danmark og Færøerne ved færøsk overtagelse af strafferetten.

Pkt. 4 gengiver arbejdsgruppens overvejelser om visse interprovinsielle spørgsmål ved færøsk overtagelse af den civile retspleje.

Under pkt. 5 er gengivet arbejdsgruppens overvejelser med hensyn til advokaters forhold i Færøerne.

For så vidt angår en beskrivelse af andre sagsområder i Færøerne henvises til kapitel 6.

2. Nogle spørgsmål om færøsk overtagelse af straffelovens kapitel 12 og 13

2.1. Indledning

I dette afsnit behandles spørgsmålet om færøsk overtagelse af straffelovens kapitel 12 og 13.

Nedenfor under pkt. 2.2. er bestemmelserne i straffelovens kapitel 12 og 13 beskrevet i hovedtræk.

I forlængelse heraf er under pkt. 2.3. gengivet arbejdsgruppens overvejelser om færøsk overtagelse af lovgivningskompetencen efter straffelovens kapitel 12 og 13.

2.2. Straffelovens kapitel 12 og 13

Straffelovens kapitel 12 (§§ 98-110 f) indeholder bestemmelser, der retter sig mod handlinger, som angriber eller truer statens selvstændighed og sikkerhed. De forbrydelser, som er indeholdt i kapitlet, kan karakteriseres som handlinger, der angriber eller truer statens *ydre sikkerhed*.

Kapitel 13 i straffeloven (§§ 111-118 a) vedrører forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsorganer. Bestemmelserne tilsigter at beskytte den *indre fred*.

Straffelovens kapitel 12 og 13 fik i store træk deres nuværende formulering ved lov nr. 225 af 7. juni 1952. Siden 1952 er kapitel 12 og 13 i den for Danmark gældende straffelov alene ændret på enkelte punkter, bl.a. ved lov nr. 378 af 6. juni 2002 (den såkaldte anti-terrorpakke), der indeholder en række initiativer, som skal styrke det strafferetlige værn mod terrorisme.

Straffelovens §§ 107 og 108 vedrører spionage. § 107 omfatter den groveste efterretningsvirksomhed vendt mod Danmark, mens § 108 omfatter al strafbar efterretningsvirksomhed, som ikke er omfattet af § 107.

Det følger af straffelovens § 110 f, at påtale efter kapitel 12 alene kan ske efter justitsministerens påbud. Dette er ifølge forarbejderne til bestemmelsen begrundet i de særlige hensyn, der gør sig gældende ved forbrydelser af denne karakter, herunder særligt hensyn til fremmede magter.

Bestemmelserne i straffelovens §§ 111-113 og § 115 vedrører angreb på de øverste statsorganer.

Ved lov nr. 378 af 6. juni 2002 blev der indsat en særlig terrorismeparagraf i straffelovens § 114. Denne bestemmelse omfatter meget alvorlige forbrydelser, der begås for at forstyrre samfundsordenen og skræmme befolkningen. Endvidere er bestemmelsen ikke begrænset til at beskytte danske samfundsforhold mv.

Der blev endvidere bl.a. indsat en ny bestemmelse i straffelovens § 114 a, som indeholder en regel om finansiering af terrorvirksomhed i form af økonomisk støtte samt indsamling eller formidling mv. til en terrorgruppe.

Herudover blev der indsat en bestemmelse i straffelovens § 114 e om særligt grove overtrædelser af reglerne om ikke spredning af masseødelæggelsesvåben mv. (non-proliferation).

Straffelovens §§ 116-117 beskytter den demokratiske afvikling af valg, herunder valg til Færøernes lagting.

Bestemmelsen i straffelovens § 118 vedrører angreb med et såkaldt videregående formål mod visse myndigheder og rettigheder.

Efter straffelovens § 118 a er påtale efter §§ 111-115 og § 118 betinget af en beslutning fra justitsministeren.

2.3. Arbejdsgruppens overvejelser

Ved en færøsk overtagelse af straffeloven, herunder lovgivningskompetencen efter straffelovens kapitel 12 og 13, vil også færøske myndigheder være undergivet de begrænsninger, der følger af de til enhver tid bestående internationale forpligtelser – det vil sige, at færøske myndigheder ved hjemmestyrelovens § 5 er forpligtet til at afholde sig fra at udstede regler mv., der ville være i strid med sådanne internationale forpligtelser, f.eks. FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1373 (2001) om bekæmpelse af terrorisme.

Hertil kommer, at det efter arbejdsgruppens opfattelse selvsagt må være sådan, at det overalt i Kongeriget Danmark er strafbart at begå forbrydelser mod statens sikkerhed mv.

Færøsk overtagelse af strafferetten må derfor efter arbejdsgruppens opfattelse bygge på den naturlige forudsætning, at den færøske straffelovgivning vil indeholde bestemmelser, der ikke afviger væsentligt fra de gældende bestemmelser i straffelovens kapitel 12 og 13 om forbrydelser mod statens sikkerhed mv. Sådanne bestemmelser i en færøsk straffelovgivning må naturligt beskytte såvel danske som færøske myndigheder.

Sager om overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13 vil skulle efterforskes af det færøske politi i samarbejde med en færøsk efterretningstjeneste. Det må dog forudsættes, at efterforskningen i sådanne sager sker i kontakt med relevante danske myndighederne, herunder Politiets Efterretningstjeneste.

Der er i arbejdsgruppen enighed om, at der i forbindelse med færøsk overtagelse af strafferetten mv. bør fastsættes en ordning, hvorefter påtale i sager af denne karakter i en række tilfælde vil kræve tilslutning fra den danske justitsminister. Den præcise afgrænsning heraf bør fastsættes forud for overtagelsen.

3. Visse interprovinsielle spørgsmål ved færøsk overtagelse af strafferetten

3.1. Indledning

Ved færøsk overtagelse af strafferetten vil der kunne opstå en række såkaldte interprovinsielle spørgsmål mv.

Det gælder bl.a. med hensyn til spørgsmål om indbyrdes jurisdiktionskompetence, om lovvalg, om en rettighedsfrakendelses territoriale virkning og om overførsel af sigtede, domfældte mv. til eller fra Færøerne.

Nedenfor under pkt. 3.2. beskrives i hovedtræk gældende ret om de interprovinsielle relationer mellem Danmark – og Færøerne.

Arbejdsgruppens overvejelser er gengivet under pkt. 3.3.

3.2. Gældende ret

3.2.1. Indledning

Under dette punkt beskrives i hovedtræk gældende ret med hensyn til de interprovinsielle spørgsmål i forholdet mellem Danmark og Færøerne.

Nedenfor under pkt. 3.2.2. er spørgsmålet om den indbyrdes jurisdiktionskompetence beskrevet i hovedtræk.

I forlængelse heraf indeholder pkt. 3.2.3. en kort omtale af spørgsmålet om lovvalg.

Under pkt. 3.2.4. er spørgsmålet om en rettighedsfrakendelses territoriale virkning i forholdet mellem Danmark og Færøerne behandlet.

Om overførsel af sigtede mv. henvises til omtalen under pkt. 3.2.5.

3.2.2. Værneting

Den indbyrdes strafferetlige jurisdiktionskompetence mellem Danmark og Færøerne er reguleret af de interne værnetingsregler.

Der er ved lov nr. 92 af 23. februar 1988 gennemført en særlig lov for Færøerne om rettens pleje. Retsplejeloven gælder for Færøerne i den affattelse, der fremgår af lovbekendtgørelse nr. 555 af 1. november 1984 om rettens pleje med senere ændringer.

Retsplejelovens kapitel 63 indeholder regler om værneting (§§ 694-704) og om forening af straffesager (§§ 705-708). Inden for værnetingsreglerne sondres mellem værnetinget under efterforskningen, jf. § 694, og domsforhandlingens værneting, jf. §§ 696-699 a.

Retsplejelovens § 696 fastsætter gerningsstedets værneting som obligatorisk værneting for domsforhandlingen.

Efter denne bestemmelse skal domsforhandling med hensyn til alle i kongeriget begåede forbrydelser i reglen foregå ved den ret, i hvis kreds handlingen er foretaget.

Retsplejeloven indeholder i §§ 698, 700, 702 og 703 en række undtagelser til hovedreglen i § 696.

3.2.3. Lovvalg

I de tilfælde, hvor en person har begået en lovovertrædelse i Færøerne, men bliver tiltalt og dømt ved en dansk ret, opstår der spørgsmål om, hvorvidt danske domstole ved pådømmelsen skal anvende færøsk eller dansk ret.

Spørgsmålet om lovvalg vil navnlig kunne have betydning i de tilfælde, hvor de strafferetlige regler i Danmark og Færøerne er forskellige, f.eks. med hensyn til kriminalisering eller strafferammer.

Straffelovens § 10, stk. 1, indeholder en regel om, at når der i medfør af reglerne i straffelovens §§ 6-9 sker påtale her i landet, skal afgørelsen såvel om straf som om andre retsfølger af handlingen ske efter dansk lovgivning.

Efter forarbejderne til straffelovens § 10 angår bestemmelsen alene forholdet til udlandet.

I Straffelovsbetænkningen fra 1923, sp. 23-24, er bl.a. anført følgende:

”Hvis der inden for en Del af den danske Stat maatte gælde en særlig Straffelovgivning, maa denne selvfølgelig komme til Anvendelse paa Handlinger, der er begaaet indenfor dens Omraade eller paa der hjemmehørende Fartøjer, selv om Paadømmelsen finder Sted udenfor dette. For Tiden faar dette kun Betydning i visse Tilfælde for Grønlands vedkommende…, og man har ikke fundet Grund til ….at optage

nogen Bestemmelse i Lovteksten, saa meget mere som denne ikke udelukker Anvendelse af saadanne Særregler."

Kommissionsudkastet af 1912 og Torps udkast af 1917 indeholdt følgende tilføjelse til den senere bestemmelse i straffelovens § 10: "Dog skal, hvis Handlingen er foretaget i en anden Del af den danske Stat, Afgørelsen ske efter de der gældende Straffelove" (Torps udkast: "…den der gældende Straffelovgivning").

I forholdet mellem Færøerne og Danmark er gældende ret således, at gerningsstedets lovgivning anvendes.

Særligt med hensyn til rettighedsfrakendelse henvises til det, der er anført nedenfor under pkt. 3.2.4.

3.2.4. Rettighedsfrakendelse

I det interprovinsielle forhold mellem Danmark og Færøerne vil der kunne opstå spørgsmål om den territorielle udstrækning af en dom, der tager stilling til spørgsmålet om rettighedsfrakendelse i anledning af et strafbart forhold. Spørgsmål herom må afklares ved en fortolkning af de regler om rettighedsfrakendelse, der finder anvendelse i den konkrete sag.

3.2.4.1. Straffeloven

Straffelovens §§ 78 og 79 indeholder generelle bestemmelser om rettighedsfortabelse.

Straffelovens § 79 omhandler frakendelse på grund af et strafbart forhold ved en dom, der samtidig fastslår strafbarheden af det pågældende forhold.

Efter straffelovens § 79, stk. 1, kan den, som udøver virksomhed, der kræver en særlig offentlig autorisation eller godkendelse, jf. § 78, stk. 2, ved dom for strafbart forhold frakendes retten til fortsat at udøve virksomhed eller til at udøve den under visse former, såfremt det udviste forhold begrunder en nærliggende fare for misbrug af stillingen.

Når særlige omstændigheder taler derfor, kan der under samme betingelser som efter stk. 1 endvidere ske frakendelse af retten til at udøve anden virksomhed – det vil sige virksomhed, som ikke kræver særlig offentlig autorisation eller godkendelse, jf. straffelovens § 79, stk. 2, 1. pkt. Det udviste forhold skal i disse tilfælde begrunde en nærliggende fare for misbrug af stillingen.

Der kan desuden efter straffelovens § 79, stk. 2, 2. pkt., ske frakendelse af retten til at være stifter af eller direktør for eller medlem af bestyrelsen i et selskab med begrænset ansvar, et selskab eller en forening, som kræver særlig offentlig godkendelse, eller en fond.

Efter straffelovens § 79, stk. 3, sker frakendelse på tid fra 1 til 5 år, regnet fra endelig dom, eller indtil videre, i hvilket tilfælde spørgsmålet om fortsat udelukkelse fra den pågældende virksomhed efter 5 års forløb kan indbringes for retten efter de i straffelovens § 78, stk. 3, indeholdte regler. Når særlige omstændigheder taler derfor, kan justitsministeren tillade, at indbringelse for retten sker, inden den nævnte 5 års frist er forløbet.

Hvis en person, der har dansk indfødsret eller er bosat i den danske stat, er straffet i en fremmed stat for en handling, der efter dansk ret kan medføre frakendelse eller fortabelse af kald eller erhverv eller anden rettighed, kan frakendelse heraf efter bestemmelsen i straffelovens § 11 ske efter offentlig påtale her i landet.

En dom om rettighedsfrakendelse i medfør af straffelovens § 79, der er en generel bestemmelse, som gælder både i Danmark og Færøerne, må formentlig som udgangspunkt antages at have virkning i begge dele af riget.

3.2.4.2. Færdselslovgivningen mv.

Som det fremgår af det ovenfor anførte, er straffelovens §§ 78 og 79 generelle bestemmelser om rettighedsfortabelse. Bestemmelserne finder anvendelse, uanset om der i særlovgivningen udtrykkeligt er henvist hertil eller ej.

I særlovgivningen findes endvidere en række særbestemmelser om fratagelse af autorisationer mv. som følge af strafbare forhold.

Det gælder bl.a. færdselsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 712 af 2. august 2001 med senere ændringer, der i kapitel 18 indeholder regler om frakendelse af førerret ved spirituskørsel eller andre overtrædelser af færdselsloven.

Færdselslovgivningen er et færøsk særanliggende. Den færøske færdselslov, jf. lagtingslov nr. 65 af 9. september 1963 med senere ændringer, indeholder ligeledes bestemmelser om frakendelse af førerretten som følge af færdselsforseelser.

Spørgsmålet om den territoriale rækkevidde af en førerretskendelse i medfør af den færøske færdselslov er behandlet i en Højesterets dom gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 1997, side 301f.

I denne sag havde tiltalte, der boede i Vallensbæk, ført bil i Torshavn med en hastighed på 84 km/t, selv om hastigheden det pågældende sted ikke måtte overstige 50 km/t.

Ved Færøernes Rets dom af 25. januar 1995 blev tiltalte idømt en bøde for overtrædelse af den færøske færdselslov og frakendt førerretten i 6 måneder.

Tiltalte ankede dommen til landsretten med påstand om, at førerretsfrakendelsen efter den færøske færdselslov alene havde gyldighed i det geografiske område, hvor den færøske færdselslov er gældende.

Ved dom af 16. november 1996 stadfæstede Østre Landsret dommen. Med hensyn til spørgsmålet om afgørelsens gyldighed i Danmark bemærkede landsretten bl.a., at førerretsfrakendelse i Danmark og Færøerne efter mange års praksis er tillagt umiddelbar retsvirkning også i det andet retsområde. Det stemmer med reglerne i straffelovens kapitel 1, hvorefter Færøerne og Danmark i henseende til spørgsmålet om straffedommes retsvirkning udgør ét retsområde. At færdselslovgivningen er et færøsk særanliggende medførte efter landsrettens opfattelse ingen ændring heri.

I dom af 17. december 1996 udtalte Højesteret, at frakendelsen af tiltaltes førerret under de foreliggende omstændigheder alene havde virkning iFærøerne. I Højesterets dom er anført følgende om den territoriale rækkevidde af førerretsfrakendelsen:

”Som anført af landsretten indeholder hverken den danske eller den færøske færdselslov bestemmelser om en stedlig begrænsning af afgørelser om retsvirkninger af førerretsfrakendelser, der træffes i medfør af en af de to love. Det må antages, at reglerne i færdselslovgivningen såvel i Danmark som på Færøerne bygger på en almindelig forudsætning om, at førerretsfrakendelser har virkning i hele riget.

Færdselslovgivningen, herunder reglerne om frakendelse af førerret for begåede færdselsforseelser, må imidlertid antages at være udformet med hensyntagen til de stedlige forhold. Efter Højesterets opfattelse kan den nævnte forudsætning om førerretsfrakendelsers territoriale udstrækning derfor kun gælde i det omfang, reglerne om frakendelse i de forskellige landsdeles færdselslovgivning har et indhold, der ikke i væsentligt omfang er forskelligt. En nærmere fastlæggelse af, i hvilket omfang forskelle bør tillægges betydning for frakendelsers udstrækning, kan mest hensigtsmæssigt ske ved lovgivning.

Tiltalte er frakendt førerretten for en hastighedsovertrædelse i Færøerne, som – hvis overtrædelsen var begået i Danmark – ikke kunne have medført frakendelse. I hvert fald under disse omstændigheder finder Højesteret, at frakendelsen må begrænses til alene at have virkning i Færøerne.”

3.2.5. Overførsel af sigtede, domfældte mv.

Som det fremgår af kapitel 3, pkt. 2.1., udgør Færøerne én politikreds.

Overførsel af sigtede, tiltalte og dømte til en anden politikreds foregår uformelt mellem politikredsene, herunder Færøerne.

3.3. Arbejdsgruppens overvejelser

Dette afsnit indeholder arbejdsgruppens overvejelser om visse interprovinsielle spørgsmål, der vil kunne opstå ved færøsk overtagelse af strafferetten.

Der er i arbejdsgruppen enighed om, at bl.a. spørgsmål med hensyn til værneting og lovvalg og med hensyn til den nærmere fastlæggelse af en frakendelses territoriale udstrækning som udgangspunkt ikke bør behandles i en aftale mellem den danske regering og det færøske landsstyre i forbindelse med færøsk overtagelse af politi og retsvæsen samt hertil knyttede sagsområder.

Den nærmere fastlæggelse må således efter arbejdsgruppens opfattelse som udgangspunkt ske ved lovgivning henholdsvis i Danmark og Færøerne. Det indebærer, at det vil være op til henholdsvis de danske og færøske myndigheder at tage stilling til, hvad der skal gælde henholdsvis i Danmark og Færøerne.

Arbejdsgruppen forudsætter, at der forud for en eventuel ændring af bestemmelser om værneting henholdsvis i Danmark og Færøerne indledes drøftelser parterne imellem for at sikre, at der ikke opstår en situation, hvor hverken Danmark eller Færøerne har jurisdiktion i en konkret sag.

Endvidere forudsætter arbejdsgruppen, at der i konkrete sager, hvor der måtte være jurisdiktion eller værneting både i Danmark og Færøerne, og hvor forholdet tilsiger det, tages uformel kontakt mellem de danske og færøske myndigheder med henblik på en fælles afklaring af, om den pågældende sag mest hensigtsmæssigt bør føres i Danmark eller Færøerne. I den konkrete vurdering heraf må der bl.a. lægges vægt på sigtedes bopæl og bevisers, herunder vidners, tilstedeværelse.

Med hensyn til spørgsmålet om overførsel af sigtede personer mv. er der i arbejdsgruppen enighed om, at det må foretrækkes, at sådanne overførsler mellem Danmark og Færøerne også fremover sker efter en uformel procedure – det vil sige, at landfogeden i Færøerne efter anmodning træffer afgørelse om at overføre en sigtet mv. til politimesteren i en politikreds i Danmark. Det samme gælder overførsel fra en politikreds i Danmark til Færøerne.

Arbejdsgruppen finder således ikke, at der bør gælde særlige regler herom, f.eks. om særlig adgang til domstolsprøvelse. Overførsel af sigtede mv. sker på områder, hvor der som udgangspunkt i det væsentlige vil gælde de samme regler.

Arbejdsgruppen finder det derfor ubetænkeligt, at overførsel af sigtede mv. sker efter en uformel procedure og ikke i form af en mere formaliseret overførselsprocedure.

I tilknytning til det anførte om såkaldte interprovensielle spørgsmål bemærkes, at der på det strafferetlige område også kan opstå spørgsmål f.eks. om, i hvilket omfang straffedomme afsagt i Danmark bør kunne tillægges gentagelsesvirkning i en senere straffesag i Færøerne (eller omvendt). Tilsvarende kan en kommende færøsk overtagelse af strafferetten f.eks. rejse spørgsmål om, hvorvidt en person, som er idømt en betinget fængselsstraf i Danmark eller prøveløsladt, efterfølgende i Færøerne bør kunne idømmes en fællesstraf (der også omfatter den betingede dom eller reststraffen), hvis vedkommende begår et nyt strafbart forhold.

Meget taler efter arbejdsgruppens opfattelse for, at sådanne spørgsmål i hvert fald som udgangspunkt bør besvares bekræftende. Principielt må det imidlertid være op til de danske og færøske myndigheder hver for sig at tage stilling til, hvorledes ordningen skal være i henholdsvis dansk og kommende færøsk strafferet. Samtidig er der imidlertid efter arbejdsgruppens opfattelse tale om spørgsmål af en karakter, der gør det naturligt, at de danske og færøske myndigheder – både forud for og efter færøsk overtagelse af strafferetten – løbende efter behov drøfter disse spørgsmål med henblik på den bedst mulige koordination. I den forbindelse må såvel de danske som færøske myndigheder også være opmærksomme på, om der med hensyn til de nævnte spørgsmål om gentagelsesvirkning mv. og andre lignende spørgsmål vil være anledning til at foretage konsekvensrettelser i lovgivningen i forbindelse med færøsk overtagelse af strafferetten i Færøerne.

4. Visse interprovinsielle spørgsmål ved færøsk overtagelse af den civile retspleje

Der gælder allerede i dag inden for en række sagsområder forskellige regler i Færøerne og Danmark, og der kan derfor i sager med tilknytning til både Færøerne og Danmark opstå spørgsmål, som skal løses på grundlag af interprovinsiel ret.

Den interprovinsielle ret vedrører bl.a. spørgsmål om værneting og lovvalg i sådanne sager. Der vil endvidere kunne opstå spørgsmål om, hvorvidt en færøsk afgørelse kan anerkendes og fuldbyrdes i Danmark og omvendt.

Arbejdsgruppen har ikke taget stilling til, på hvilken måde sådanne spørgsmål skal løses inden for de forskellige civilretlige sagsområder, f.eks. familieret og formueret. Baggrunden herfor er

bl.a., at de interprovinsielle spørgsmål ikke nødvendigvis skal løses på samme måde inden for de enkelte områder.

Arbejdsgruppen forudsætter i den forbindelse, at de færøske og danske myndigheder ved aftale og anden koordineret samarbejde på de relevante områder i fornødent omfang i fællesskab behandler sådanne spørgsmål.

5. Advokaters forhold

Reglerne i retsplejeloven om advokaters forhold og advokatsamfund er beskrevet i kapitel 6.4. Efter arbejdsgruppens opfattelse må det anses for nødvendigt at tage stilling til advokaters forhold i forbindelse med overtagelsen og udarbejdelsen af en færøsk retsplejelov.

Behandlingen af emnet forudsætter, at repræsentanter for advokatstanden og formentlig for brugerne involveres i drøftelserne. Stillingtagen til spørgsmål, der vedrører retsplejelovens regler om advokaters forhold mv. i Færøerne efter overtagelsen, er derfor næppe hensigtsmæssig i denne fase af arbejdet, men forudsættes afklaret i forbindelse med udarbejdelsen af forslag til en færøsk retsplejelov.

Bilag:

Bilag 1. Oversigt over visse udgifter og indtægter for politiet i Færøerne for 2002

Bilag 2: Sagsantal/-typer for Østre Landsret

Bilag 3: Oversigt over antallet af sager ved Procesbevillingsnævnet 1997-2002

Bilag 4: Procesbevillingsnævnets udgifter, sammensætning og kriterier for honorering af nævnets medlemmer 1999-2002

Bilag 5: Sagsantal/-typer for Den Særlige Klageret for 1995-2002

Bilag 6: Antal indkomne dommersager ved Den Særlige Klageret vedrørende Retten i Færøerne 1992-2002

Bilag 7: Oversigt over samlet antal modtagne og afsluttede sager 2000-2002

Bilag 8: Oversigt over antallet af straffesager 1998-2002

Bilag 9: Oversigt over antallet af civile sager 1998-2002

Bilag 10: Oversigt over antallet af voldgiftssager 1998-2002

Bilag 11: Oversigt over antallet af fogedsager 1998-2002

Bilag 12: Oversigt over antallet af tvangsauktioner 1998-2002

Bilag 13: Oversigt over antallet af notarialforretninger 1998-2002

Bilag 14: Oversigt over antallet af anmeldte dokumenter til tinglysning 1998-2002

Bilag 15: Indberetninger af antallet af sager ved Ulykkesforsikringsrådet til landsstyret for 1998-2002

Bilag 16: Oversigt over lønninger og klassificeringer pr. 1. april 2002-niveau

Bilag 17: Oversigt over Domstolsstyrelsens samlede udgifter til bygningsvedligeholdelse

1997-2002

Bilag 18: Fortegnelse over IT-udstyr

Bilag 19: Oversigt over udgifter til indkøb af IT-udstyr 1997 – 2002

Bilag 20: Oversigt over udgifter til fri proces m.v. 2000-2002

Bilag 21: Oversigt over samlede udgifter ved Retten på Færøerne 1997-2002

Bilag 22: Oversigt over udgifter til sagsgodtgørelse m.v. 2000-2002

Bilag 23: Oversigt over rettens driftsudgifter 1997-2002

Bilag 24: Oversigt over indtægter ved retsafgifter for Færøerne 1998-2002

Bilag 25: Den gældende straffelov for Færøerne

Bilag 26: Ændringer til den danske straffelov 1994-2003

Bilag 27: Ændringer til lov om rettens pleje for Danmark 1994-2003

Bilag 28: Ændringer til lov for Færøerne om rettens pleje mv.

Bilag 29: Oversigt over indbetalte retsafgifter til Østre Landsret i ankesager fra Færøerne 1998-2003